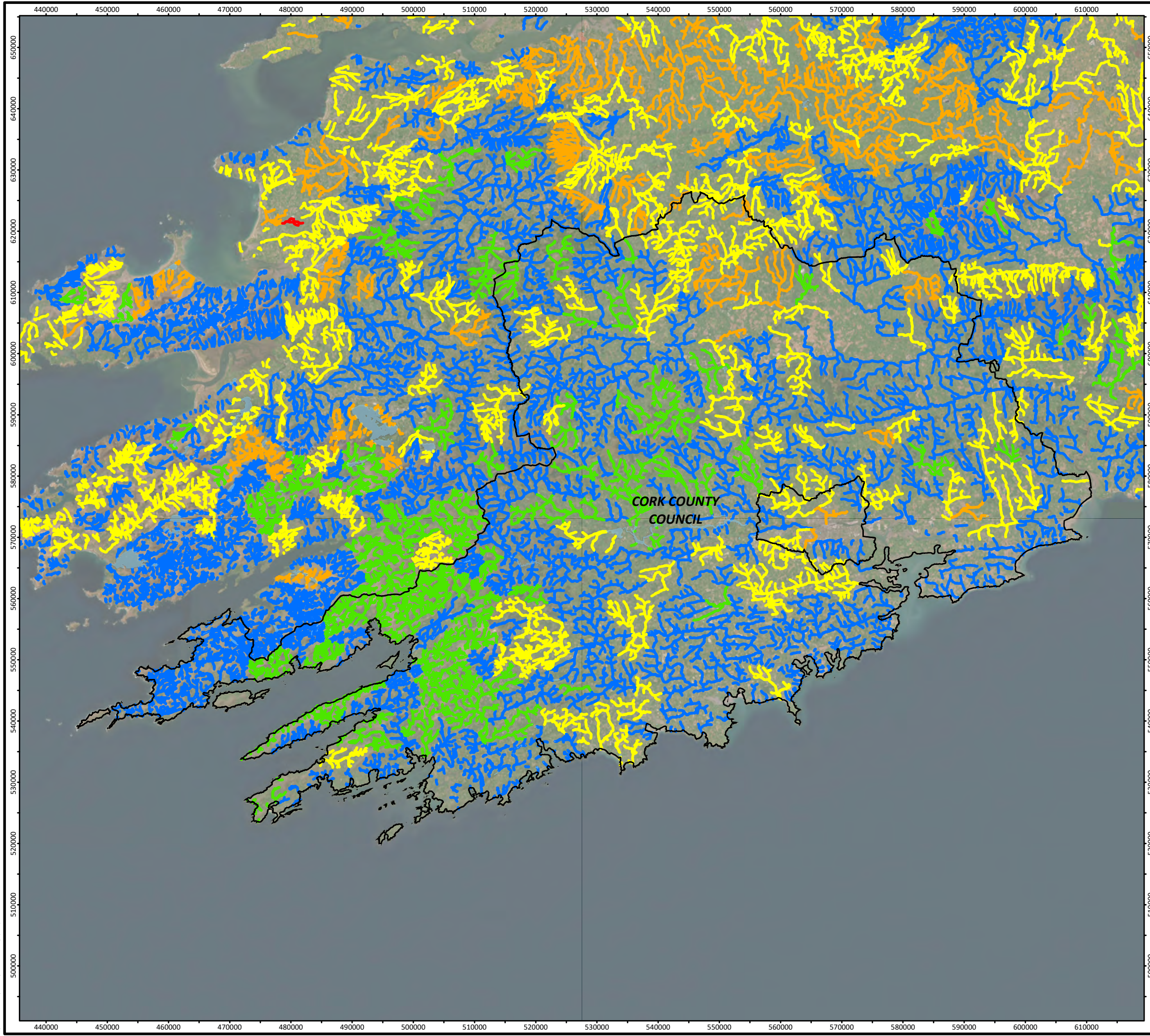

- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - Rivers
- WFD Catchments**
- Catchment Name**
- Bandon-Ilen
 - Blackwater (Munster)
 - Colligan-Mahon
 - Dunmanus-Bantry-Kenmare
 - Laune-Maine-Dingle Bay
 - Lee, Cork Harbour and Youghal Bay
 - Lower Shannon
 - Shannon Estuary North
 - Shannon Estuary South
 - Suir
 - Tralee Bay-Feale

Hydrology	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.11
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE: 15/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 No imagery, Earthstar Geographics, OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA
 Path: R:\Map Production\2023\P23-076\Workspaces\SEA\SEA_ER_Fig_4-11 Hydrology.aprx

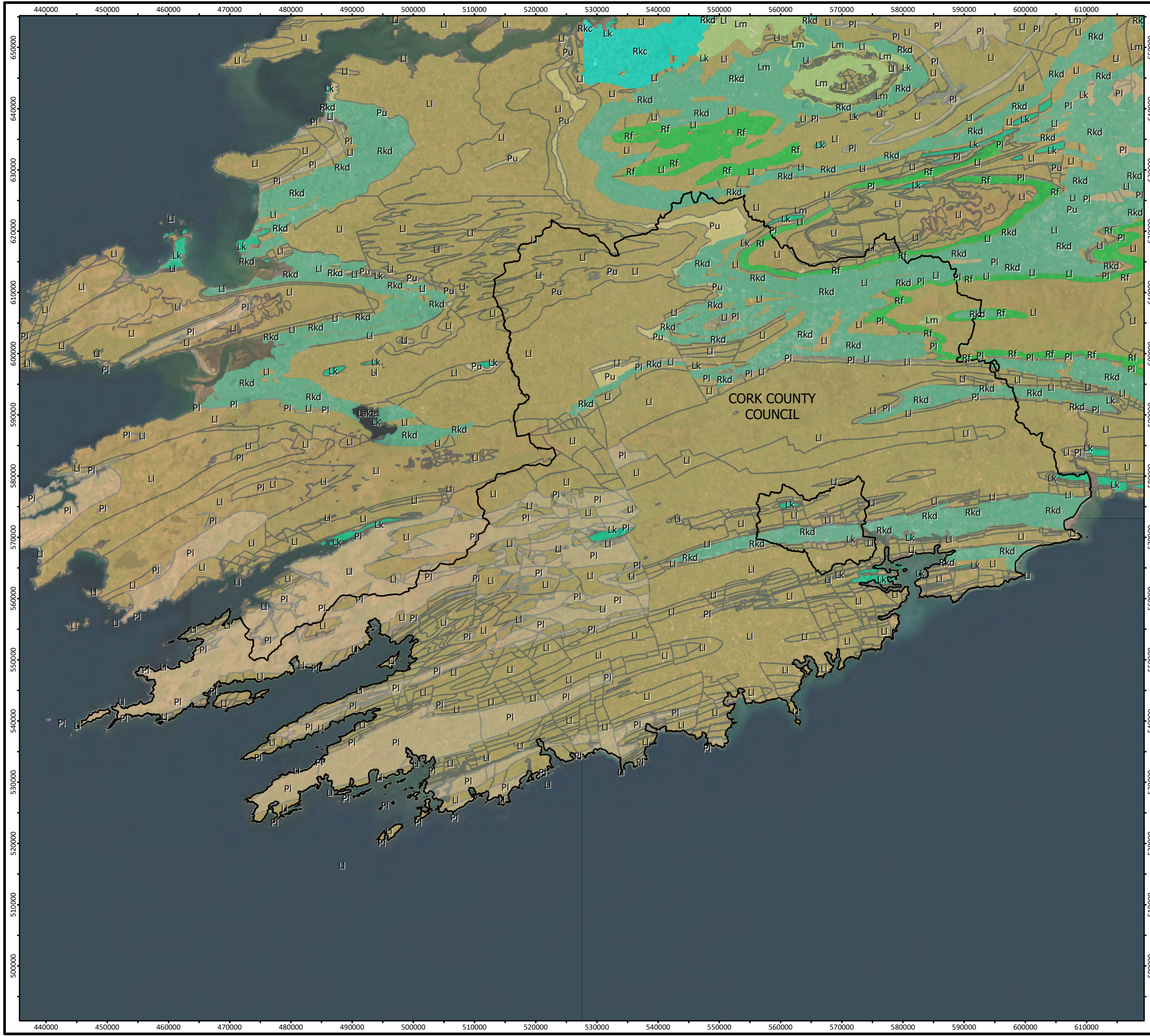

- Legend
- Local Authority Boundaries
 - WFD Lake Segments
- EPA Rivers - WFD Status 2016 - 2021
- Bad
 - Poor
 - Moderate
 - Good
 - High
 - Unassigned

WFD Surface Water Status	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.12
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE: 15/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 No imagery, Earthstar Geographics, OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA
 Path: R:\Map Production\2023\P23-076\Workspaces\SEA\SEA_ER_Fig_4-12 WFD Surface Water Status.aprx

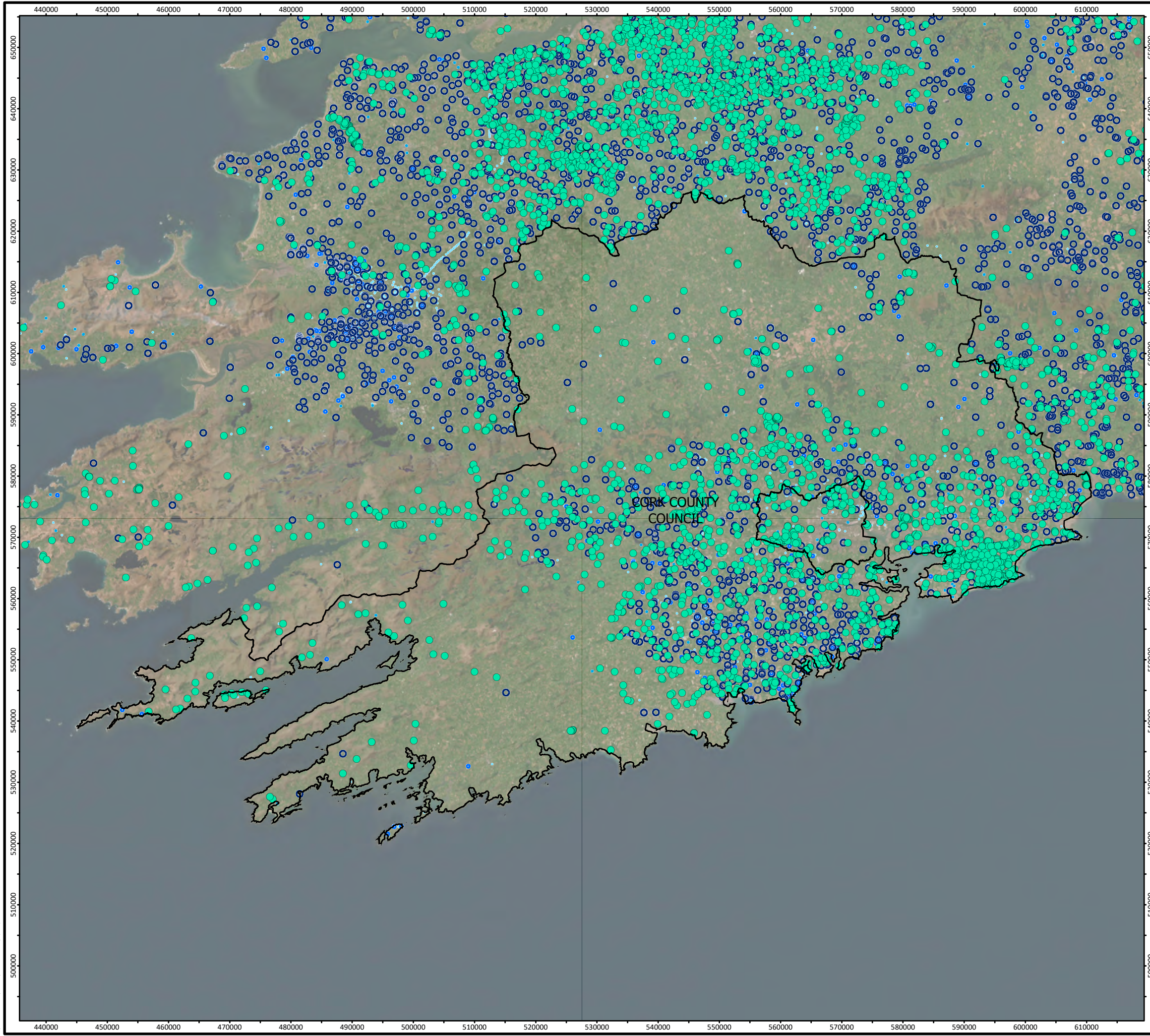

- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - Bedrock Aquifers**
 - Lk: Locally Important Aquifer - Karstified
 - Ll: Locally Important Aquifer - Bedrock Mod Productive Locally
 - Lm: Locally Important Aquifer - Bedrock Generally Mod Productive
 - Pl: Poor Aquifer Bedrock Generally Unproductive Except Locally
 - Pu: Poor Aquifer Bedrock Generally Unproductive
 - Rf: Regionally Important Aquifer - Fissured Bedrock
 - Rk: Regionally Important Aquifer - Karstified
 - Rkc: Regionally Important Aquifer - Karstified (conduit)

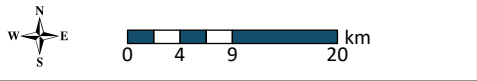
Aquifer Classification	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.13
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE: 15/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 No imagery, Earthstar Geographics, OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA
 Path: R:\Map Production\2023\123-076\Workspaces\SEA\SEA_ER_Fig_4-13 Aquifer Classification.aprx

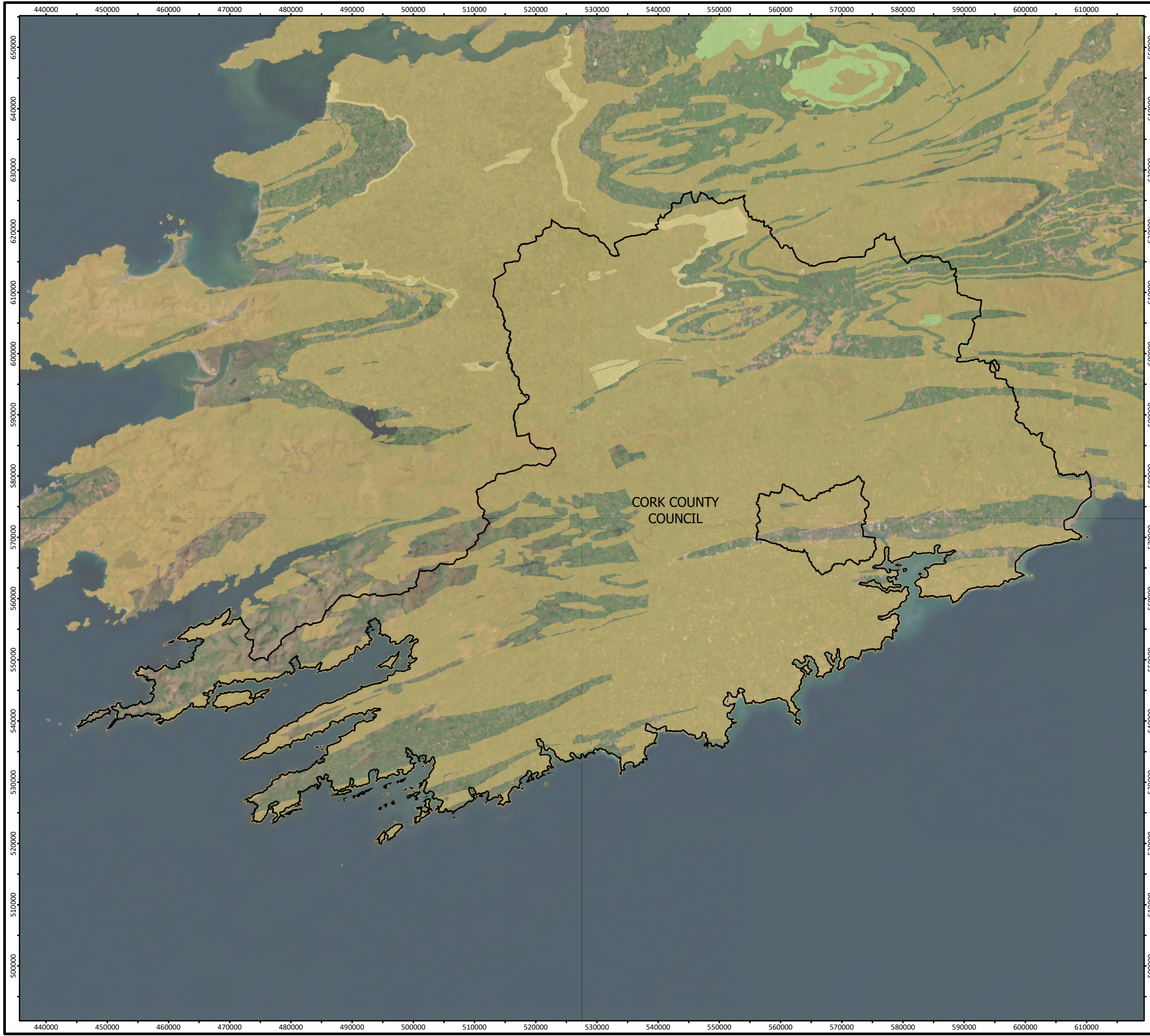

- Legend
- Local Authority Boundaries
 - Wells and Springs (10-50m Accuracy)
 - Wells and Springs (50-100m Accuracy)
 - Wells and Springs (100-200m Accuracy)
 - Wells and Springs (200-500m Accuracy)
 - Wells and Springs (500m-1km Accuracy)

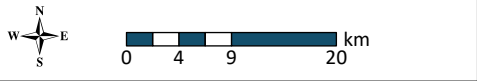
Wells and Springs	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO: 4.14	
CLIENT: CORK COUNTY COUNCIL	
DATE: 15/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3
	

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 Imagery: Earthstar Geographics
 OpenStreetMap © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA
 Path: R:\Map Production\2023\123-076\Workspaces\SEA\SEA_ER_Fig_4-14 Wells and Springs.aprx

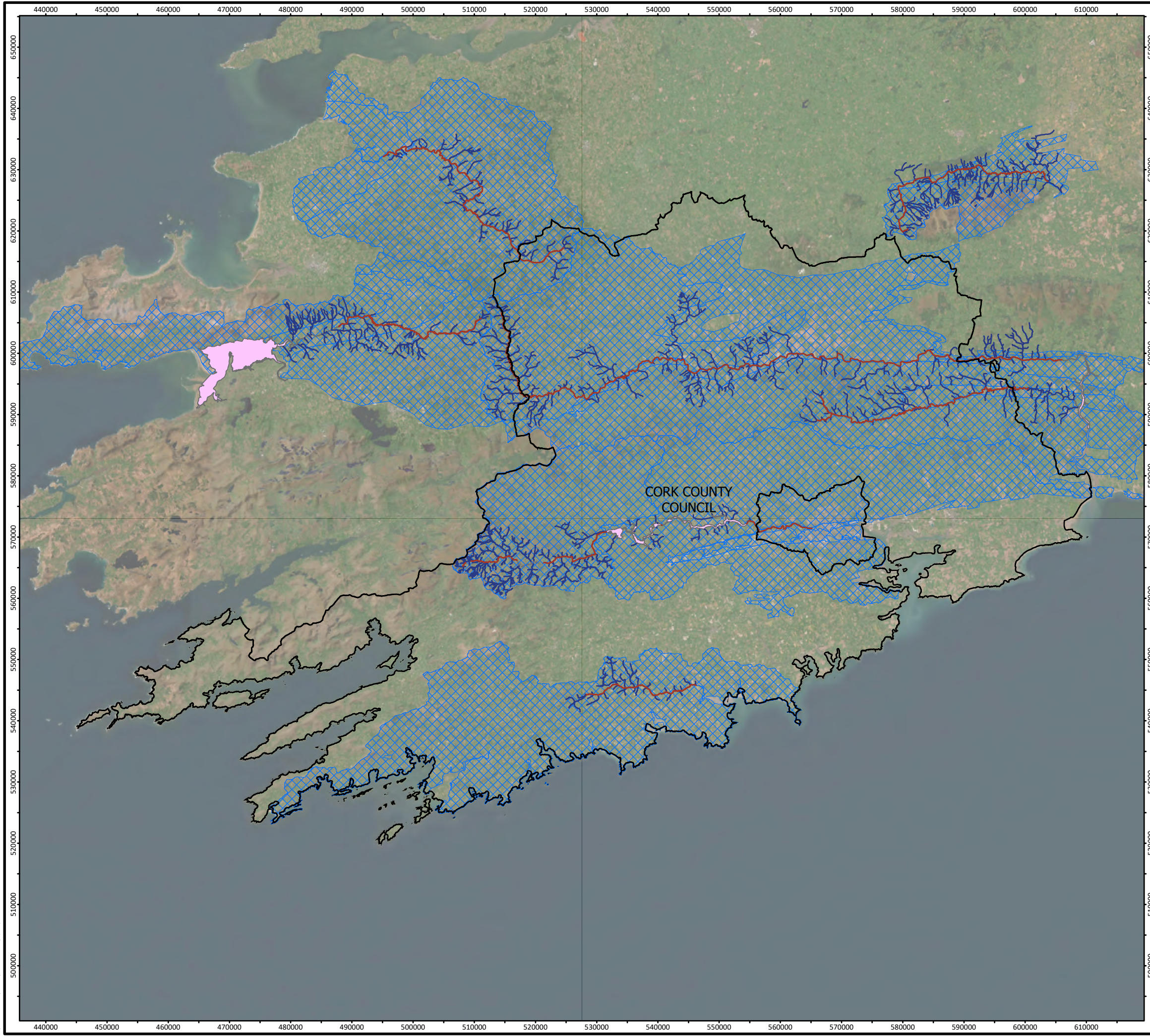
- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - Bedrock Aquifers**
 - Ll: Locally Important Aquifer - Bedrock Mod Productive Locally
 - Lm: Locally Important Aquifer - Bedrock Generally Mod Productive
 - Pu: Poor Aquifer Bedrock Generally Unproductive

Groundwater Productivity	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.16
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE: 15/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3
	

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 Imagery: Earthstar Geographics
 OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA
 Path: R:\Map Production\2023\P23-076\Workspaces\SEA\SEA_ER_Fig_4-16 Groundwater Productivity.aprx

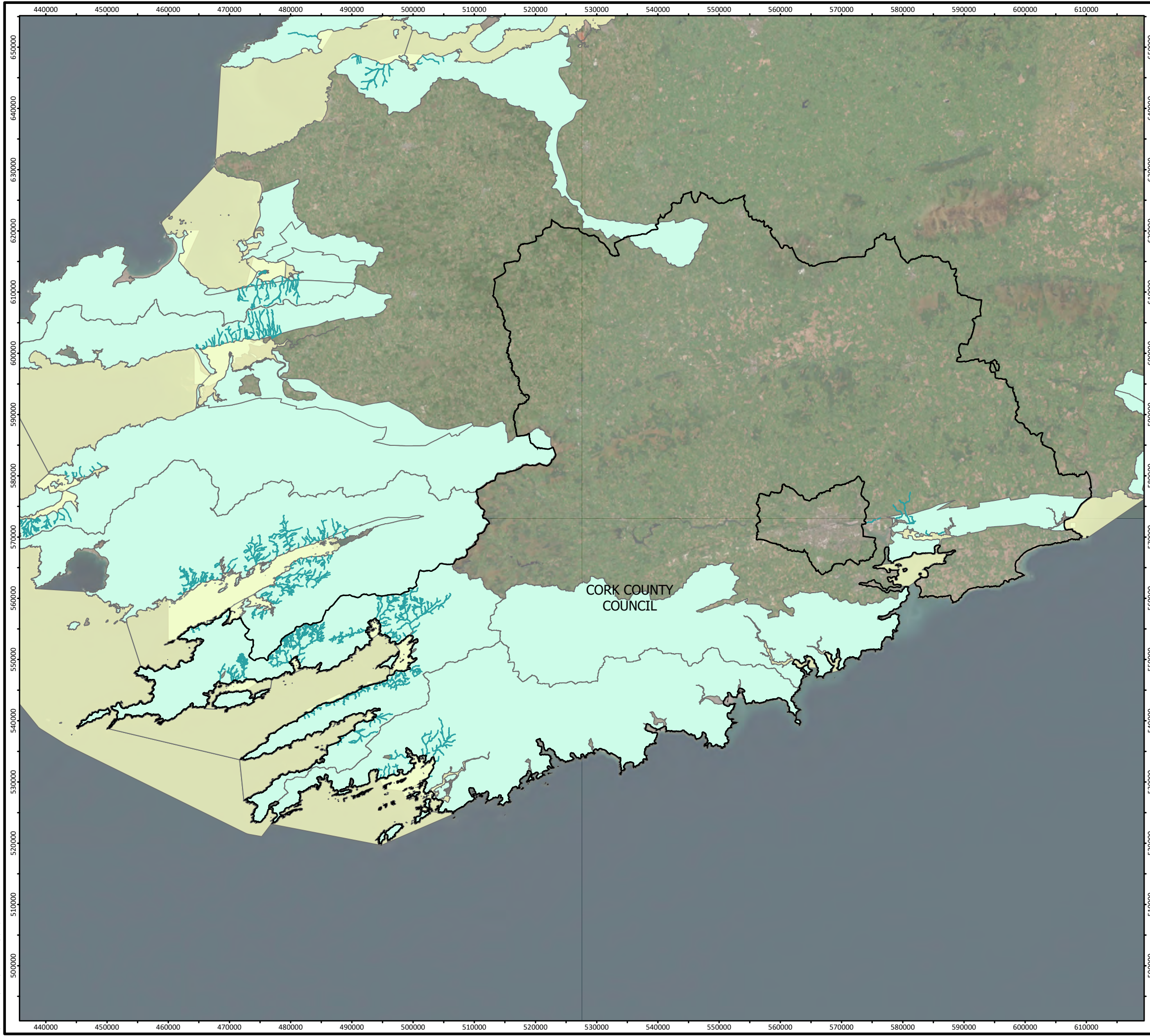
Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 Wof imagery: Earthstar Geographics
 OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA

- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - Officially designated under S.I. 293/1988
 - WFD Groundwater Bodies that intersect with Designated Salmonid Waters
 - WFD Groundwater Bodies that intersect with Designated Salmonid Waters
 - WFD Surface Water Polygons that intersect with Designated Salmonid Waters (Lake, Coastal and Transitional Water Bodies)

WFD Register of Protected Areas	
Salmonid	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.18b
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE: 16/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

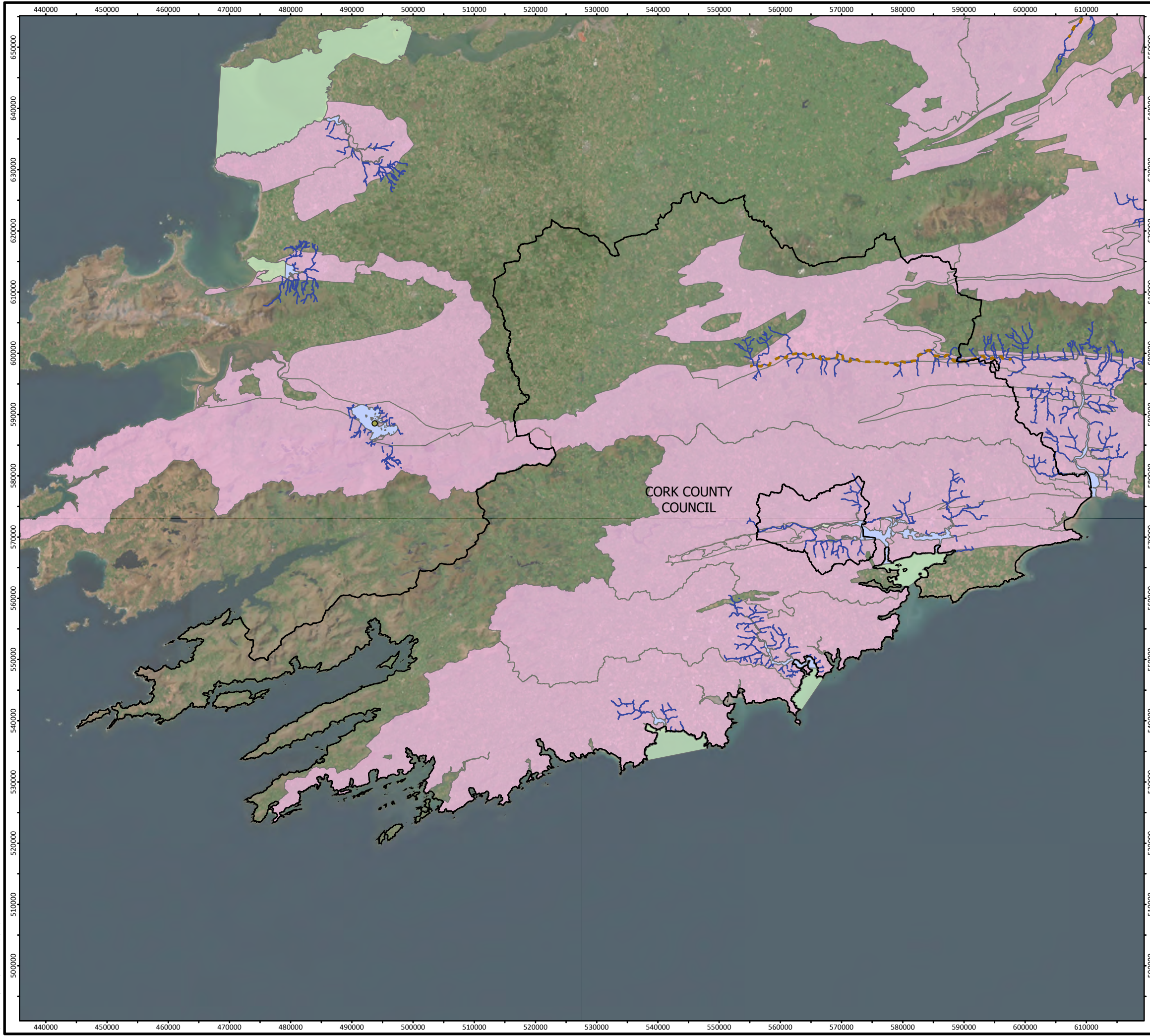
- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - WFD Riverwater Bodies that intersect with WFD_RPA_Shellfish
 - WFD Surface Water Polygons that intersect with WFD_RPA_Shellfish
 - WFD Groundwater Bodies that intersect with WFD_RPA_Shellfish
 - Designated Shellfish Area

WFD Register of Protected Areas	
Shellfish Areas	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.18c
CLIENT: CORK COUNTY COUNCIL	
DATE: 16/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland, Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) Licence https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/.
 No imagery, Earthstar Geographics, OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA
 Path: R:\Map Production\2023\P23-076\Workspaces\SEA\SEA_ER_Fig_4-18 WFD Register of Protected Areas.aprx

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.
 Wof imagery: Earthstar Geographics
 OpenStreetMap, © OpenStreetMap (map) contributors, CC-BY-SA

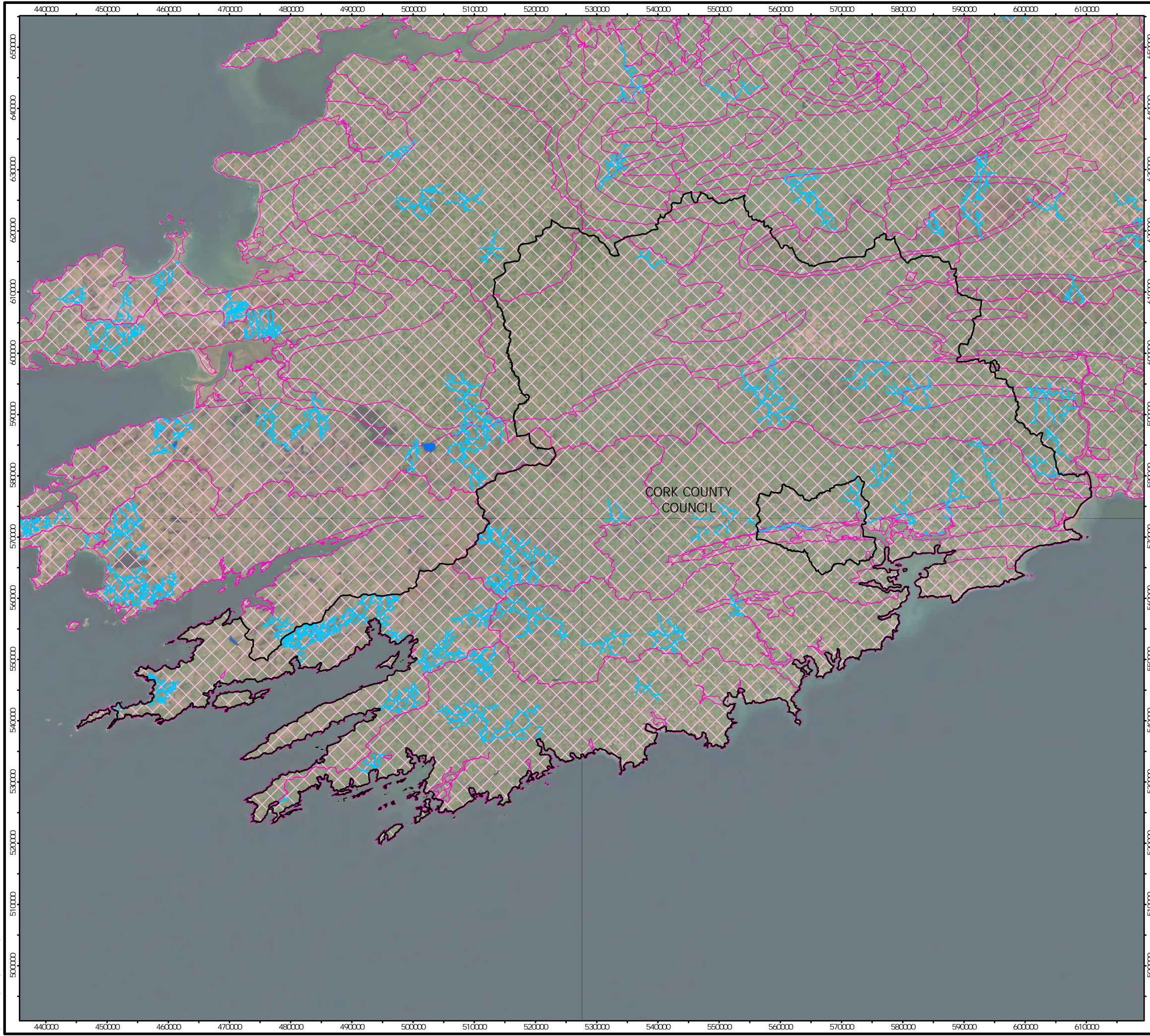

- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - Designated Nutrient Sensitive Points
 - WFD Riverwater Bodies that intersect with Designated Nutrient Sensitive Areas (Pts, Polyline or Polygons)
 - Designated Nutrient Sensitive WFD_RiverwaterBodies
 - WFD Surface Water Polygons that intersect with Designated Nutrient Sensitive Areas (Pts, Polyline or Polygons) (Lake, Coastal and Transitional Water Bodies)
 - WFD Groundwater Bodies that intersect with Designated Nutrient Sensitive Areas (Pts, Polyline or Polygons)
 - Designated Surface Water Nutrient Sensitive Areas

WFD Register of Protected Areas	
Nutrient Sensitive Areas	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.18d
CLIENT: CORK COUNTY COUNCIL	
DATE: 16/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CIAL5021678© Government of Ireland, Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licensed ps://nra.veeam.com/licenses/by/4.0/
 OpenStreetMap © OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - WFD Riverwater Bodies that are protected for drinking water
 - WFD Lakewater bodies that are protected for drinking water
 - WFD Groundwaters that are protected for drinking water

WFD Register of Protected Areas	
Drinking Water	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Act on Plans	
FIGURE NO:	4.18e
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE:	30/08/2023
SCALE:	1:612,500 @ A3

4.10 Sócmhainní Ábhair

Áirítear le sócmhainní ábhartha leibhéal eile bonneagar iompair, gléasraí giniúna cumhachta agus líonraí soláthair, soláthar uisce, bonneagar cóireála fuíolluisce agus láithreáin diúscartha dramhaíola i measc nithe eile. Breithníodh deiseanna agus coinbhleachtaí féideartha a bhaineann leis na sócmhainní seo sa MSC. Áirítear le sócmhainní ábhartha eile atá clúdaithe ag an MSC oidhreacht seandálaíochta agus ailtireachta (féach Alt 4.5) agus acmhainní nádúrtha a bhfuil luach eacnamaíoch acu, amhail ⁵⁸ithir, aer agus uisce (féach Codanna 4.6, 4.8 agus 4.9).

4.10.1 Seirbhísí Uisce

4.10.1.1 *Fuíolluisce*

Áirítear an liosta seo a leanas leis an éileamh ar fhuíolluisce agus le hacmhainneacht ag lonnaíochtaí a ndearna an MSC breithniú orthu⁵⁹:

- Líon na ndaoine a bhí buailte leis.
- Lódáil.
- Cumas.
- Leibhéal Láimhseála.
- Acmhainn spártha nó easnamh.
- Comhlíonadh na Treorach um Chóireáil Fuíolluisce Uirbigh.
- Riachtanais infheistíochta bonneagair fuíolluisce.

Táirgeann an GCC tuarascálacha bliantúla ar chóireáil fuíolluisce uirbigh ó chathracha, bailte agus pobail uirbeacha. Aithnítear i dtuarascáil 2022 an GCC is déanaí⁶⁰ ‘Cóireáil Fuíolluisce Uirbeach in 2021’ na réimsí tosaíochta a gcaithfear díriú orthu, chun an comhshaol a chosaint ó éifeachtaí dochracha an fhuíolluisce agus chun feabhsuithe comhshaoil a sheachadadh sna háiteanna is mó a bhfuil gá leo. Bunaithe ar mheasúnú an GCC ar fhaisnéis mhonatóireachta a chuir Uisce Éireann ar fáil agus ar na gníomhaíochtaí forfheidhmithe a rinne an GCC, sainaithnítear sa tuarascáil seo ceantair uirbeacha a bhfuil na saincheisteanna comhshaoil is tábhachtaí acu nach mór aghaidh a thabhairt orthu. Tá 19 ceantar uirbeach san iomlán laistigh de theorainn na Comhairle Contae liostaithe mar limistéir tosaíochta.

4.10.1.2 *Draenáil Uisce Dromchla*

Is féidir le Córais Inbhuanaithe Draenála Uirbeach (CIDU) cainníocht agus cáilíocht rith chun srutha uisce dromchla a íoslághdú chomh maith le drochthionchar an athraithe aeráide a mhaolú. Is féidir le CIDU tairbhí taitneamhachta agus bithéagsúlachta a sholáthar freisin.

⁵⁸Breathnófar ar acmhainní ithreach agus geolaíochta faoin ábhar seo lena n-áirítear maidir le láithreacha mianraí agus poitéinseal comhiomlán.

⁵⁹Beidh faisnéis mhionsonraithe ar sheirbhísí uisce mar bhonn eolais le hullmhú Thuarascáil Chomhshaoil MSC.

⁶⁰ Le fáil ó: [Monatóireacht agus Measúnacht: Fuíolluisce | An Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil \(epa.ie\)](https://www.epa.ie/monitoring/water/quality/urban_wastewater_treatment_plants/)

4.10.2 Bainistiú dramhaíola

Ceanglaíonn an tAcht um Bainistiú Dramhaíola 1996 ar Údarás Áitiúla plean bainistithe dramhaíola a dhéanamh ina n-aonar nó le chéile dá limistéir fheidhme. In 2015, bhí Contae Chorcaí á threorú ag *Plean Bainistíochta Dramhaíola Réigiún an Deiscirt 2015-2021* a sholáthair an creat do bhainistiú dramhaíola soladach sa réigiún. Tar éis 2021, tá bainistíocht dramhaíola in Éirinn á threorú ag an gcéad *Phlean Náisiúnta um Bainistiú Dramhaíola le haghaidh Geilleagar Ciorclach*, a thagann in ionad na bpleananna réigiúnacha atá ann faoi láthair. Leagtar amach sa Phlean seo creat chun dramhaíl a chosc agus a bhainistiú in Éirinn don tréimhse 2023 go 2029.

4.10.3 Iompar

Trasnaíonn roinnt mórbhealaí Contae Chorcaí – an M8, an N25, an N20, an N22, an N28, an N71, an N72, agus an N73. Tá seirbhísí maithe traenacha ag an gcontae i bhfoirm an Comaitéir Chorcaí (Mala go Mainistir na Corann/Cóbh) de chuid Iarnród Éireann mar aon leis an Iarnród Idirchathrach (Átha Cliath/Luimneach/Trá Lí). Lena chois sin, tá TFI Bus Éireann agus roinnt oibreoirí príobháideacha eile a chuireann seirbhísí bus ar fáil don Chontae agus do na ceantair thuaithe a bhaineann leis. Tá tionscadail iompair agus taistil ghníomhaigh atá le teacht a fhreastalóidh ar an gContae breithnithe ag an MSC, nuair atá siad ar fáil.

4.10.4 Bonneagar Glas

Is comhpháirt ríthábhachtach é bonneagar glas (BG) chun pobail athléimneacha a thógáil atá in ann oiriúnú d'iarhairtí an athraithe aeráide le crainn, coillearnacha agus bogaigh ag soláthar gabháil carbóin agus ag moilliú sreafaí uisce agus ag an am céanna ag feabhsú cháilíocht an aeir. Tá deiseanna eile ann freisin chun réitigh nádúr-bhunaithe a úsáid chun timpeallachtaí níos fearr a sholáthar le maireachtáil, le hobair agus le cuairt a thabhairt orthu agus is minic a bhíonn réiteach deartha níos saoire i gcomparáid le cineálacha cur chuige traidisiúnta.

Tá go leor príomhghnéithe agus gníomhaíochtaí ar an gcósta agus ar fud na gceantar uirbeach, tuaithe agus ardtailte ag baint leis an BG atá sa Chontae faoi láthair. Is íocónach iad go leor díobh seo, lena n-áirítear an cósta éagsúil agus drámatúil féin, ceann trí chaisleán, Loch Oighinn, Oileán Gharinis agus an iliomad aibhneacha, sruthanna, páirceanna agus spásanna oscailte a bhfuil suntas Contae agus réigiún ag baint leo.

4.10.5 Sócmhainní Poiblí agus Bonneagar

Áirítear socraíochtaí ar shócmhainní poiblí agus ar bhonneagar a bhféadfadh an PGAÚÁ dul i bhfeidhm orthu, mura ndéantar é a mhaolú; acmhainní ar nós spásanna oscailte poiblí, páirceanna agus limistéir áineasa; foirgnimh agus seirbhísí poiblí; bonneagar iompair agus fóntais (leictreachas, gás, teileachumarsáid, soláthar uisce, bonneagar fuíolluisce etc.);foraoiseacht; agus acmhainní nádúrtha a chlúdaítear faoi ábhair eile ar nós uisce agus ithir.

4.10.6 Talamh

Tá an poitéinseal ag an PGAÚÁ cuidiú le hathúsáid agus le hathghiniúint láithreán athfhorbraíochta, rud a chuideoidh le soghluaisteacht inbhuanaithe agus ag laghdú an ghá atá le tailte úrnua a fhorbairt agus drochthionchar comhshaoil a bhaineann leo. Go ginearálta tá tailte athfhorbraíochta suite laistigh de limistéar uirbeach/fo-uirbeach.

4.10.7 Imeallbhord Cósta

Síneann imeallbhord cósta Chorcaí thart ar 1,100 km, agus tá sin thart ar an gcúigiú cuid den chósta náisiúnta. Tá thart ar 65% de dhaonra an Chontae ina gcónaí ann nó in aice leis an gcósta, lena n-áirítear seacht n-oileán in Iarthar Chorcaí a bhfuil cónaí orthu. Aithníonn an Chomhairle Contae an cósta garbh álainn agus na leithinsí le stráicí fada de thránna gainimh mar acmhainn luachmhar taitneamhachta. Tá tábhacht náisiúnta ag baint le Calafort Chorcaí, Scaglan Ola an Gheata Bháin, Críochfort Trasloingsiú Ola Oileán Fhaoide agus calafort iascaigh Bhaile Chaisleáin Bhéarra.

4.10.8 Cumas an Fhuinnimh In-athnuaite

Faoi Threoir AE 2001/77/EC, Fuinneamh In-athnuaite, sainmhínítear foinsí fuinnimh in-athnuaite mar foinsí fuinnimh in-athnuaite neamhiontaise amhail, ach gan a bheith teoranta do ghaoth, grian, geoiteirmeach, tonnta, taoide, hidreachumhacht, bithmhais, gás líonadh talún, gás gléasra cóireála séarachais, bithgháis agus bithchar (i.e. cóireáil theirmeach ábhar orgánach nádúrtha i dtimpeallacht atá teoranta ó thaobh ocsaigine). Tá an t-eolas atá ar fáil ar acmhainneacht fuinnimh in-athnuaite laistigh den Chontae agus in aice leis – agus forálacha an Phlean ghaolmhair – breithnithe ag an MSC.

4.10.8.1 *Sócmhainní agus Bonneagar Ábhar a Bhaineann le Fuinneamh*

D'fhoilsigh an SEAI (2020)⁶¹ na sonraí ciletonna de choibhéis ola (ktoe) a léirigh gur tháinig 86% d'fhuinneamh na hÉireann ó bhreosláí iontaise ag an am sin. Ba é iompar agus áit chónaithe an t-éileamh is airde ar acmhainní. Tá giniúint fuinnimh in-athnuaite ag méadú le deich mbliana anuas, le fás ar líon na bhfeirmeacha gaoithe (ó 5.8% den olltomhaltas deiridh fuinnimh in 2010 go 13.5 de GFC in 2020⁶²). Is gné thábhachtach é seo d'fheidhm Chontae Chorcaí ar an gcladach agus amach ón gcósta araon.

Tá gach gléasra cumhachta traidisiúnta i mbun aistrithe go foinsí in-athnuaite/inbhuanaithe chun ailíniú leis na spriocanna sa Phlean Gníomhaíochta Aeráide 2023.

Bhain an MSC de Shócmhainní Ábhair úsáid as faisnéis ó na foinsí seo a leanas:

- Comhairle Chomhairleach um Athrú Aeráide
- Roinn Cosanta
- An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (RTRÁO)⁶³
- GCC - láithreáin diúscartha mhuirí
- Bord Soláthair an Leictreachais (BSL)
- Iarnród Éireann
- Cumann Bithfhuinnimh na hÉireann (CBÉ)
- Cumann Fuinneamh Gréine na hÉireann (CFGÉ)
- Cumann na Gaoithe Teo. (CGT)
- Atlas Mara (le haghaidh sonraí calafoirt agus bealaigh)

⁶¹ ÚFIÉ. 2020. SEI01 - Acmhainn sonraí um Chomhardú Fuinnimh; Ar fáil ó [SEI01 - Iarmhéid Fuinnimh \(ktoe\) - tacair sonraí - data.gov.ie](#)

⁶² ÚFIÉ. 2020. Sciar iomlán fuinnimh in-athnuaite - ar fáil ó [Fuinneamh In-athnuaite | Staitisticí Fuinnimh In Éirinn | ÚFIÉ](#)

⁶³ [Fuinneamh In-athnuaite Amach ón gCósta - tacair sonraí - data.gov.ie](#)

- Údarás na gCalafort
- ÚFIÉ
- CCI
- Bonneagar Iompair Éireann (BIÉ)
- Uisce Éireann
- Uiscebhealaí Éireann

4.10.9 Príomhcheisteanna ón Dréacht-PGAÚÁ

Ní dócha go mbeidh tionchar suntasach ag an PGAÚÁ ar chóireáil fuíolluisce nó ar sheirbhísí uisce go ginearálta, mar gheall ar nádúr an phlean. Is iad seo a leanas na príomhcheisteanna maidir le Sócmhainní Ábhair:

- Is féidir le cur isteach a bheith ann don bhonneagar iompair reatha de bharr forbairt na roghanna malartacha cosúil le slite taisteal gníomhacha.
- Éilimh ar bhonneagar in-athnuaite méadaithe agus ar ghréasáin bhainteacha lena mbaineann.
- Tionchar feiceálach ar fhorbairtí gaoithe ar an imeallbhord.
- Tionchair ar ghabhdóirí íogaire de bharr éilimh méadaithe ar an mbonneagar glas/in-athnuaite, go háirithe le linn céim na tógála.
- Tionchair fhéideartha ar an mbonneagar glas agus gorm reatha mar aon le príomhchonairí éiceolaíochta.

4.11 Turasóireacht agus Fóillíocht

Tá tionchar ag raon fachtóirí in Éirinn ar thurasóireacht agus ar chaitheamh aimsire. Tá méadú tagtha ar thurasóireacht idirnáisiúnta le blianta beaga anuas. D'fhoilsigh Fáilte Éireann a gceithre straitéis bhranda⁶⁴ le déanaí a shaineoidh raon feidhme spásúlachta agus leathadh forbairtí turasóireachta laistigh d'Éirinn amach anseo. Tá dhá cheann de na trí phríomhlimistéar turasóireachta i gContae Chorcaí - Slí an Atlantaigh Fhiáin agus Oirthear Ársa na hÉireann. Tá an Contae ina chuid de Bhranda Chúige Mumhan freisin. Forbraíodh Tascfhórsa Straitéiseach Turasóireachta Chorcaí, a bhfuil Comhairle Contae Chorcaí ina ball de, an 'Turasóireacht ag Fás i gCorcaigh – Straitéis Chomhchoiteann' do 2015 -2020. Tacaíonn láithreáin Oidhreachta Cultúrtha le turasóireacht agus áineas a bhaineann leis an oidhrecht freisin, féach cuid 4.5. Is gné thábhachtach é an tírdhreach freisin ó thaobh na Turasóireachta de, féach cuid 4.4.

Baineadh úsáid as na foinsí eolais seo a leanas sa mheasúnú ar Thurasóireacht agus ar Chaitheamh Aimsire.

- An Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt
- An Phríomh-Oifig Staidrimh (POS)
- Grúpaí seoltóireachta áineasa agus oibreoirí farantóireachta.
- Fáilte Ireland
- Oifig na gCosán Náisiúnta

⁶⁴Slí an Atlantaigh Fhiáin, Anáil an Aeir Úr i mBaile Átha Cliath, Oirthear Ársa na hÉireann agus Tailte Lárnacha Folaithe na hÉireann

4.11.1 Príomhcheisteanna ón Dréacht-PGAÚÁ

Is iad seo a leanas na príomhcheisteanna maidir le Turasóireacht agus Fóillíocht:

- Is féidir le forbairt an bhonneagair ghlais srian a chur ar cháilíocht na n-acmhainní le haghaidh fóillíocht agus/nó turasóireacht nó fiú an cháilíocht sin a laghdú, lena n-áirítear acmhainní slatiascaireachta, gníomhaíochtaí bádóireachta agus/nó acmhainní lena mbaineann.
- Is féidir le forbairt nó cruthú na nglasbhealaí agus na ngormbhealaí brúnna breise lódála a dhéanamh i gcás cuairteoirí ag dul go háiteanna íogaire mar shampla brúigh talún faoi chois, cur isteach, creimeadh, caitheamh bruscair srl.

4.12 An tAthrú Aeráide

Bunaíodh an tAcht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus Forbairt Ísealcharbóin (Leasú) 2021 le déanaí chun fóiríl a dhéanamh d'fhaomhadh pleananna ag an Rialtas maidir le hathrú aeráide. Tá sé mar aidhm leis sin leanúint leis an aistriú chuig geilleagar atá athléimneach ó thaobh na haeráide de, atá saibhir i mbithéagsúlacht agus atá neodrach ó thaobh na haeráide de thráth nach déanaí ná deireadh na bliana 2050. Leagann Plean Gníomhaíochta Aeráide na hÉireann 2023 amach spriocanna náisiúnta agus earnála na hÉireann maidir leis seo.

Beidh tionchar ag athruithe aeráide sa todhchaí agus tionchair ghaolmhara ar leibhéal na farraige, patrúin/déine bháistí agus sreabhadh abhann ar mhinicíocht agus ar mhéid na dtuilte sa todhchaí. I gcomhlíonadh na dTreoirlínte Pleanála Réigiúnacha, tá Údarás Áitiúla ag iarraidh glacadh le straitéisí inbhuanaithe riosca tuilte i gceantair ar dóigh dóibh a bheith i mbaol tuilte amach anseo i gcomhthéacs athrú aeráide agus patrúin aimsire atá ag athrú. D'fhéadfadh méadú ar imeachtaí tuilte in Éirinn a bheith mar thoradh ar athruithe aeráide. Thug Oifig na nOibreacha Poiblí roinnt Staidéir Bhainistíochta Riosca Tuile i gcrích do Cheantair Abhantraí éagsúla (CAanna) in Éirinn. D'aithin na staidéir seo na réimsí is mó atá i mbaol agus tugadh comhairle do phleananna bainistíochta don todhchaí; glacann OOP iad seo. I gcásanna áirithe, beidh tógáil cosaintí fisiceacha tuilte i gceist le bearta maolaithe. Bhreithnigh an MSC sonraí a bhaineann leis an aeráid ó na foinsí seo a leanas:

- Athbhreithniú Bliantúil 2023 Chomhairle Chomhairleach um Athrú Aeráide
- An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide
- GCC
- Staidéar MBRTD⁶⁵

4.12.1 Príomhcheisteanna ón Dréacht-PGAÚÁ

Is iad seo a leanas na príomhcheisteanna maidir le hAthrú Aeráide:

- Cuirfear an Dréacht-PGAÚÁ leis na spriocanna arna leagadh amach ag an bPlean Gníomhaíochta Aeráide 2023.
- Ní mór na hathruithe féideartha ar an aeráid cosúil le tuilte agus ardú teochta a thabhairt faoi deara ag an Dréacht-PGAÚÁ.

⁶⁵Clár MBRTD (Measúnú agus Bainistíocht Riosca Tuilte bunaithe ar Dhobharcheantar) de chuid an OOP (2021)gov.ie - Clár MBRTD (www.gov.ie)

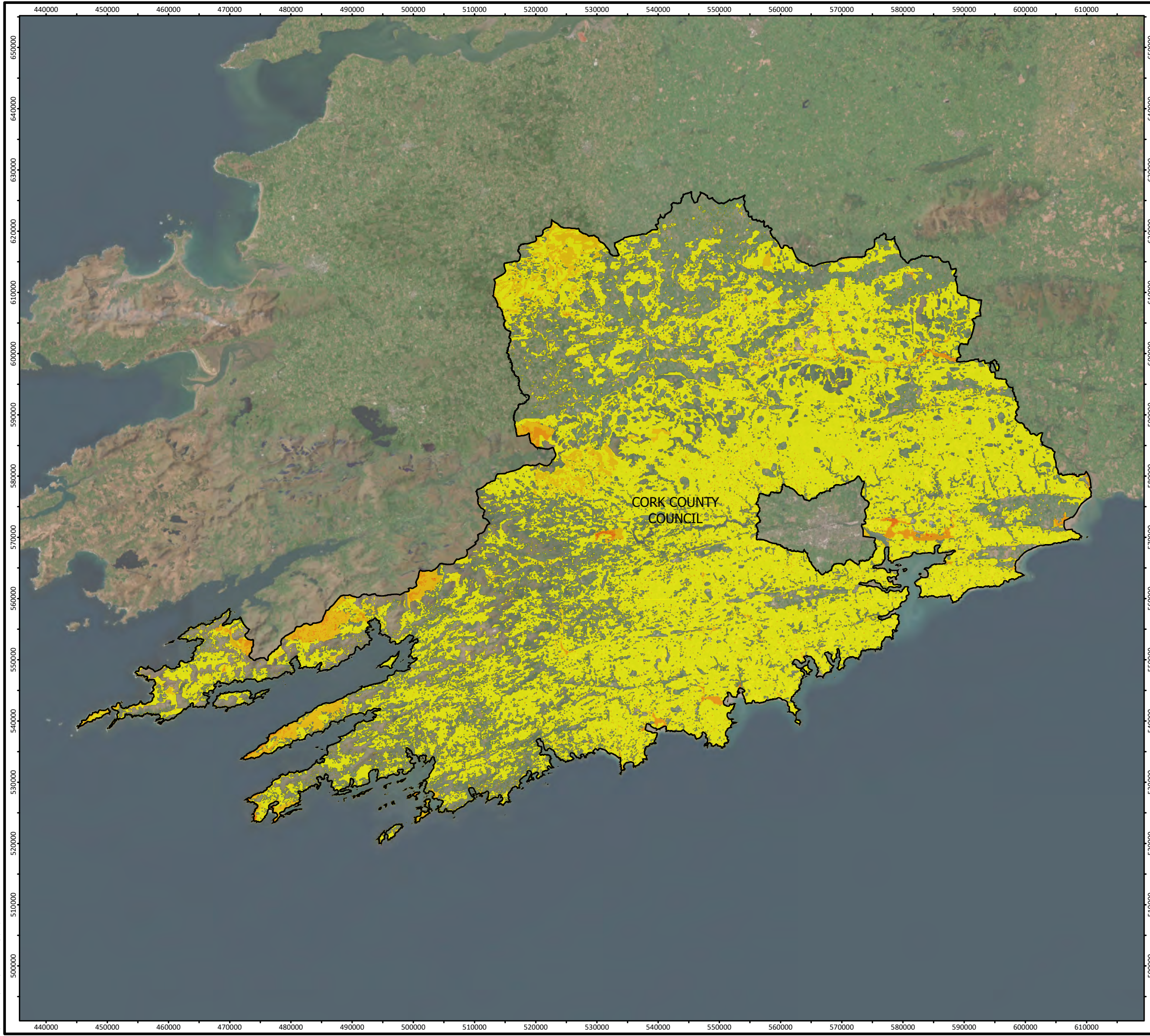
4.13 Srianata agus Deiseanna

Forleagadh na sonraí bonnlíne chomhshaoil i bhfoirm rastar agus rangaithe dá réir chun léarscáil iomlán srianata agus deiseanna a sholáthar do theorainn riaracháin na Comhairle (Figiúr 4-19). Ullmhaíodh an léarscáil trí úsáid a bhaint as bogearraí an Chórais Faisnéise Geografaí (CFG) a cheadaigh do chóras ualaithe a chur i bhfeidhm le difreáil i sraitheanna áirithe mar seo a leanas:

Ciseal Veicteoir	Ualú	Réasúnaíocht
LChaS	1	Faoi chosaint
LChoS	1	Faoi chosaint
LON	1	Faoi chosaint
LONb	0.5	Chan faoi chosaint iomlán
Oidhreacht Seandálaíochta	1	Faoi chosaint
CTU Ard	0.5	Ard-cáilíocht is íogaire do suaitheadh
Toibreacha agus Fuaráin	1	Faoi chosaint
Ard-screamhuisce	1	Ard-leochaileacht is íogaire i leith suaitheadh
Uiscí Bradáin	1	Faoi chosaint

Nuair a thaispeánann an mhapáil comhchruinniú íogaireachtaí comhshaoil tá dóchúlacht níos mó ann go rachaidh forbairt i gcoimhlint leis na híogaireachtaí seo agus go mbeidh sí ina cúis le meath comhshaoil. Mar sin féin, ní chuireann íogaireachtaí timpeallachta cosc ar fhorbairt; ina ionad sin cuireann sé in iúl ar leibhéal straitéiseach nach mór na bearta maolaithe - atá comhtháite sa Phlean - a chomhlíonadh chun a chinntiú go gcuidíonn cur i bhfeidhm an phlean le cosaint an chomhshaoil.

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.
© Imagery: Earthstar Geographics, CNES/Airbus DLR/GDF, CNES/Airbus DLR, GEBCO, IGN, swisstopo, Esri, DeLorme, NAVTEQ, United States Geological Survey, Esri, Swisstopo, © OpenStreetMap contributors, CC-BY-SA

Legend

Local Authority Boundaries

Constraints & Opportunities

- 0-1
- 1-2
- 2-3
- 3-4
- 4-5
- 5-6

Léarscáil na Srianata agus Deiseanna	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	4.19
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE:	08/09/2023
SCALE:	1:612,500 @ A3

FEHILY TIMONEY Cork | Dublin | Carlow
www.fehilytimoney.ie

4.14 Éabhlóid na Timpeallachta Bunlíne gan an Plean a chur i bhfeidhm

Éilíonn an Treoir MSC go ndéanfaí breithniú ar éabhlóid dhóchúil na timpeallachta bonnlíne i gcás nach ndéantar an Dréacht-PGAÚÁ a chur chun cinn agus a chur i bhfeidhm. Sa chás nár cuireadh an Dréacht-PGAÚÁ i bhfeidhm; d'fhásfadh an comhshaoil bonnlíne go príomha de réir na gcaighdeán bainistíochta forbartha agus na gcritéar um chosaint an chomhshaoil atá sainithe i bPlean Forbartha Contae (PFC) 2022, arb é an príomhchreat rialaithe forbartha é a bhaineann leis an limistéar staidéir.

Cé go bhfuil leibhéal éigin de bheartas a bhaineann leis an aeráid sainithe sa CDP, bheadh roinnt deiseanna suntasacha caillte ann mura ndéanfaí dul chun cinn a dhéanamh ar an tsraith shonrach de ghníomhaíochtaí a bhaineann le maolú aeráide agus oiriúnú atá sainithe sa Dréacht-PGAÚÁ. Ní thiocfadh torthaí ar éagsúlacht na n-iarmhairtí dearfacha comhshaoil dóchúla a bhaineann le cur i bhfeidhm Dréacht-PGAÚÁ. Is féidir go dtarlódh roinnt drochthionchar féideartha a bhaineann leis an gcás bunlíne reatha.

Is lú an seans go laghdódh an t-údarás áitiúil mar eagraíocht a astaíochtaí eagraíochtúla GCT ar aon dul le spriocanna náisiúnta laghdaithe astaíochtaí GCT. Ní chuirfí i bhfeidhm éagsúlacht na ngníomhaíochtaí chun astaíochtaí oibriúcháin GCT a laghdú agus chun éifeachtúlacht fuinnimh a chur chun cinn. Beidh níos lú tacaíochta polasaí díreach ann don údarás áitiúil a fhlít feithiclí a aistriú go leictreachas nó a bheith faoi thiomáint ag breoslaí in-athnuaite, rud a laghdóidh an dóchúlacht go ndéanfar é seo go rathúil.

Ní chuirfí aon cheann de na gníomhartha sonracha oiriúnaithe nó athléimneachta i leith tuilte atá sainithe sa Dréacht-PGAÚÁ chun feidhme. Is lú an seans go dtuigfear agus go ndéanfaí rialú iomlán ar rioscaí a bhaineann le hathrú aeráide a bhaineann le teagmhais aimsire crua (lena n-áirítear stoirmeacha agus tonnta teasa) ag an leibhéal áitiúil dá bharr. Mar shampla, bheadh an baol tuilte faoi thionchar an athraithe aeráide gan choinne agus neamhbhainistithe níos airde gan na gníomhartha oiriúnaithe sainithe a ghlacadh. Tá an poitéinseal ag a leithéid d'imeachtaí a bhaineann le hathrú aeráide drochthionchar suntasach comhshaoil a bheith acu ar éagsúlacht gabhdóirí comhshaoil lena n-áirítear pobail áitiúla agus gabhdóirí éiceolaíochta.

Ní chuirfí i bhfeidhm éagsúlacht na réitigh atá bunaithe ar nádúr a mholtar sa Dréacht-PGAÚÁ. Ní bhainfí amach an poitéinseal leithlisithe astaíochtaí GCT a bhaineann le gníomhartha a chuireann feabhas ar shuímh éiceolaíochta agus spásanna glasa chun cinn.

Ní chuirfí i bhfeidhm na bearta cosanta a bhaineann leis an mbithéagsúlacht atá sainithe sa Dréacht-PGAÚÁ, rud a fhágann gur lú an seans go ndéanfaí bainistiú agus rialú leordhóthanach ar an mbaol don bhithéagsúlacht agus do láithreáin chosanta, do ghnáthóga agus do speicis de bharr factóirí athraithe aeráide ag an leibhéal áitiúil.

Ní chuirfear i bhfeidhm éagsúlacht na mbeart rannpháirtíochta pobail atá sainithe sa phlean. Is é an toradh a bheadh air seo gur lú an seans go mbainfí amach deiseanna laghdaithe astaíochtaí GCT a bhaineann leis na hearnálacha áitiúla cónaithe agus tráchtála a bhaineann le gníomhartha phlean. Bheadh níos lú tacaíochta ag na hearnálacha áitiúla cónaithe agus tráchtála chun a gcuid astaíochtaí GCT a laghdú go ginearálta.

Ní chuirfí chun feidhme na gníomhaíochtaí a bhaineann le taisteal gníomhach/iompar inbhuanaithe sa Dréacht-PGAÚÁ. Beidh níos lú tacaíochta do pholasaí sainráite le leathnú an líonra FL sa Chontae. Beidh níos lú tacaíochta beartais sainráite ag leibhéal an phobail le haistriú modha a chur chun cinn ó úsáid gluaisteán príobháideach go húsáid modhanna inbhuanaithe iompair. Laghdófar an poitéinseal chun an t-aistriú modha seo a bhaint amach. Beidh níos lú féidearthachta ann freisin chun tionchair cháilíochta aeir áitiúil a bhaineann le húsáid feithiclí innill dócháin inmheánaigh sa Chontae a chosc agus a laghdú. Bheadh an dóchúlacht go sárófaí caighdeán cháilíochta aeir sa Chontae mar gheall ar astuithe feithiclí i gceantair phlódaithe mar thoradh air sin.

Ar an iomlán, sa chás nach gcuirfí an Dréacht-PGAÚÁ i bhfeidhm, is é an toradh glan a bheadh air ná go laghdófaí an dóchúlacht go laghdódh an t-údarás áitiúil agus an pobal áitiúil laghduithe ar astaíochtaí GCT atá i gcomhréir leis na spriocanna náisiúnta maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa. Mar an gcéanna, is mó an baol go dtarlódh éifeachtaí diúltacha ar an gcomhshaol mar thoradh ar rioscaí a bhaineann le hathrú aeráide.

5. CUSPÓIRÍ STRAITÉISEACHA COMHSHAOIL (CSCANNA)

De réir Treoir an MSC, ní mór don MSC súil a chaitheamh ar *'na cuspóirí cosanta comhshaoil uile sin, arna mbunú ag leibhéal idirnáisiúnta, Comhphobail nó Ballstáit, agus a bhfuil baint acu leis an bplean nó leis an gclár agus ansin machnamh a dhéanamh ar na dóigheanna a chuireadh na cuspóirí sin agus gach machnamh comhshaoil eile san áireamh agus iad ag ullmhú.'* Nuair a aithnítear cuspóirí cosanta comhshaoil chuí don phlean, seasann sé sin mar bhonn le tábhacht na dtionchar a mheas i rith an phróisis MSC. Aithníodh gach cuspóir cosanta comhshaoil chuí don Dréacht-PGAÚÁ cheana féin. Tá tuilleadh faisnéise ar P/Canna eile a shainíonn cuspóirí cosanta comhshaoil a bhaineann leis an Dréacht-PGAÚÁ ar fáil in Aguisín 1 a ghabhann leis an doiciméad seo.

Is bearta modheolaíochta iad Cuspóirí Straitéiseacha Comhshaoil (CSCanna) agus cuireann siad le forbairt na spriocanna ina dtiocfadh le himscrúdú a dhéanamh ar na héifeachtaí comhshaoil ón Dréacht-PGAÚÁ. Tá CSCanna bunaithe ar chuspóirí cosanta comhshaoil níos leithne a thagann ó leibhéal áitiúil, réigiúnach, náisiúnta, Eorpach agus idirnáisiúnta agus atá cuí roimh an Dréacht-PGAÚÁ le haghaidh CCC. Tá ardchaighdeán acu, agus leagann siad spriocanna straitéiseacha le haghaidh feabhas amach.

Sa chuid seo, tá CSCanna sainithe do raon Comhpháirteanna Comhshaoil agus is féidir iad a úsáid mar chaighdeán ar féidir forálacha an Dréacht-PGAÚÁ a mheas ina gcoinne chun cabhrú le réimsí a aithint ina bhféadfadh drochthionchair shuntasacha tarlú. Cinntíonn úsáid na gcuspóirí seo nach ndíríonn an MSC ach ar na saincheisteanna comhshaoil is ábhartha agus is suntasaí don Dréacht-PGAÚÁ agus don Limistéar Staidéir.

Tá forbairt na CSCanna curtha ar an eolas go hiomchuí ag céim Raon Feidhme an MSC den phróiseas MSC, lena n-áirítear comhairliúchán le hÚdaráis Chomhshaoil reachtúla, páirtithe leasmhara agus an pobal i gcoitinne.

Is féidir gach CSC a bhaineann le Dréacht-PGAÚÁ a fheiceáil thíos faoi Tábla5-1.

Tábla5-1: Cuspóirí Straitéiseacha Comhshaoil

Gné Comhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil
Foriomlán	O1	Cinntea dhéanamh, i gcás inarb iomchuí, go gcuireann pleananna agus tionscadail íseal-leibhéal le próisis mhonatóireachta comhshaoil san iomlán laistigh den Chontae.
Daonra agus Sláinte an Duine	DSD1	Tionchair roimh an daonra agus sláinte an duine a sheachaint, nó a laghdú.
	DSD2	Caithfeadh an Limistéar dícharbónaithe tionchair a sheachaint nó a laghdú ar na gníomhaíochtaí eacnamaíochta reatha laistigh den limistéar agus gan teacht salach le cuspóirí reatha i dtaca le húsáid talún.
Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána	B1	Cinntea dhéanamh nach dtagann Gníomhú ar son na hAeráide salach ar chosaint, athchóiriú agus athshlánú na bithéagsúlachta.
	B2	Cinntea dhéanamh go gcloífeadh leis na Treoracha um Ghnáthoga agus Éin maidir le Láithreáin Eorpacha agus gnáthoga agus speicis Ceangailte a chosaint. ⁶⁶
	B3	Tacaíocht a thabhairt d'Airteagal 10 den Treoir um Ghnáthoga maidir le bainistiú gnéithe den tírdhreach a bhfuil tábhacht mhór acu - de bhua a struchtúr líneach agus leanúnach nó a bhfeidhm mar chlocha chora (ainmnithe nó gan ainmiú) - d'fhóra agus d'fhána fiáine agus atá rithábhachtach d'imirce, scaipeadh agus malartú géiniteach na speiceas fiáin.
	B4	Tionchair shuntasacha ar ghnáthoga leathnádúrtha, speicis, gnéithe comhshaoil nó acmhainní inbhuanaithe eile i láithreáin náisiúnta ainmnithe a sheachaint nó a íoslaghdú agus chun cloí leis na hAchtanna um Fhiadhúlra 1976-2012 maidir le speicis liostaithe.
	B5	Dul thar chosaint na bithéagsúlachta chun feabhsú na bithéagsúlachta a sheachadadh, nuair is féidir, mar fhreagra ar an éigeandáil bhithéagsúlachta.
Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach	T1	Éifeachtaí ar shonruithe reachtúla tírdhreacha a shainítear sa TFP (Tionscadal Forbartha Pobail) a sheachaint nó a íoslaghdú.
	T2	Éifeachtaí díobhálacha feiceálaí ar ghabhdóirí cónaithe nó ar ghabhdóirí feiceálacha íogaire eile a sheachaint nó a íoslaghdú.
Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht	OC1	Seachain éifeachtaí ar an oidhreacht seandálaíochta (lena n-áirítear iontrálacha ar Thaifead na Séadchomharthaí agus Áiteanna (TSÁ)) agus ar an oidhreacht ailtireachta (lena n-áirítear iontrálacha ar Thaifead na Struchtúr Cosanta (TSC) mar aon leis an bhFardal Náisiúnta ar Oidhreacht Ailtireachta (FNOA)).
Ithreacha	I1	Éifeachtaí ar acmhainní mianracha nó ar ithreacha a sheachaint nó a íoslaghdú.
Úsáid Talún	ÚT1	Éifeachtaí ar úsáid na dtalún reatha a sheachaint nó a íoslaghdú.
Cáilíocht Aeir agus Torainn	CAT1	Líon na ndaoine a thaistealaíonn chun na hoibre nó chun na scoile ar iompar poiblí nó ar mhodhanna neamh-mheicniúla a mhéadú.
	CAT2	Éifeachtaí ar an gcáilíocht aeir reatha a sheachaint nó a íoslaghdú.
	CAT3	Éifeachtaí díobhálacha torainn a sheachaint nó a íoslaghdú.
Uisce	U1	Caighdeán agus stádas na n-uisce dromchla a chothabháil agus/nó a fheabhsú.
	U2	Stádas ceimiceach agus cainníochtúil na screamhuiscí a chothabháil agus/nó a fheabhsú.
	U3	Tionchar ar stádas an Chreat-treoir Uisce (CTU) do na huiscí dromchla agus do na screamhuiscí, de réir riachtanais an CTU.
	U4	Cloí le forálacha na dTreoirlínte Bainistíochta Riosca Tuilte mar is cuí.

⁶⁶Tagraíonn 'gnáthoga agus speicis ceangailte' do na cinn atá liostaithe in Iarscríbhinn I, Iarscríbhinn II agus Iarscríbhinn IV de Threoir Gnáthoga an AE agus in Iarscríbhinn I de Threoir Éin an AE.

Gné Comhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil
	U5	Éifeachtaí ar cháilíocht an uisce inólta a sheachaint.
Sócmhainní Ábhair	SÁ1	Tionchair ar shócmhainní agus bonneagar tógáil/taitneamhacht a sheachaint nó a íoslaghdú.
	SÁ2	Éifeachtaí ar an mbonneagar atá ann cheana agus (nuair is eol) pleanáilte a sheachaint nó a íoslaghdú.
	SÁ3	Iompar inbhuanaithe a chur chun cinn.
	SÁ4	Bainistíocht dramhaíola inbhuanaithe a chur chun cinn.
	SÁ5	Bainistíocht inbhuanaithe ar úsáid uisce agus draenáil a chur chun cinn.
Turasóireacht agus Fóillíocht	TF1	Éifeachtaí ar thaitneamhachtaí turasóireachta agus áineasa a sheachaint nó a íoslaghdú.
An tAthru Aeráide	AA1	Na gníomhaíochtaí riachtanacha a sheachadadh chun tacú leis an sprioc náisiúnta de 80% de leictreachas a fháil ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2030.
	AA2	Tacú go gníomhach le seachadadh an bheartais náisiúnta aeráide iomlán de réir mar is cuí don chontae trí bhearta atá bunaithe ar fhianaise a chur in ord tosaíochta agus a luathú.
	AA3	AA3: Cabhrú le seachadadh an chuspóra maidir le neodracht aeráide ag leibhéal áitiúla agus pobail araon.
	AA4	Crios Dícharbónaithe (CD) a sheachadadh laistigh de limistéar an údaráis áitiúil chun feidmiú mar ghrinneall tástála do raon beart maolaithe agus oiriúnú aeráide i limistéar sainithe trí thionscadail agus torthaí a shainiú a chabhróidh le seachadadh an Chuspóra Náisiúnta Aeráide .
Idirchaidrimh	Ic1	Sláinte na ndaoine, an éiceachórais agus na bpróiseas nádúrtha a chothabháil agus a fheabhsú. Féachaint go gníomhach le deiseanna feabhsaithe comhshaoil a chomhtháthú le linn oiriúnú don athru aeráide.

6. CUR SÍOS AGUS MEASTÓIREACHT AR ROGHANNA MALARTACHA AN PHLEAN

6.1 Réamhrá

Sonraítear in Airteagal 5(1) den Treoir SEA: *'I gcás ina bhfuil gá le measúnú comhshaoil faoi Airteagal 3(1), ullmhófar tuarascáil ar an gcomhshaol ina mbeidh na héifeachtaí suntasacha dóchúla ar an gcomhshaol de bharr chur chun feidhme an phlean nó an chláir, agus roghanna eile réasúnacha ag cur cuspóirí agus raon feidhme geografach an chláir san áireamh. Plean nó clár, a shainithint, a chur síos agus a mheas.'*

Éilíonn an Treoir MSC go n-aithneofar, go gcuirfear síos agus go measúnófar modhanna malartacha réasúnta chun spriocanna straitéiseacha an Dréacht-PGAÚÁ a bhaint amach (ag cur cuspóirí agus raon feidhme geografach plean nó clár san áireamh) maidir lena n-éifeachtaí suntasacha dóchúla ar an gcomhshaol. Caithfidh rogha malartach réasúnta den sórt sin a bheith réalaíoch agus a bhféadfaí a chur i bhfeidhm.

Scrúdaíonn an chuid seo de Thuarascáil Chomhshaoil an MSC roghanna réasúnta eile seachas Dréacht-PGAÚÁ CCC agus déantar measúnú córasach ar éifeachtaí suntasacha dóchúla na roghanna eile seo.

Scrúdaíodh agus scrúdaíodh roghanna réasúnta eile seachas an Dréacht-PGAÚÁ le linn na céime Raon Feidhme MSC den phróiseas MSC, ag féachaint do raon feidhme, feidhm agus aidhmeanna straitéiseacha agus príomhspríocanna an Dréacht-PGAÚÁ, mar atá sainmhínithe i bPlean Gníomhaíochta Aeráide an Údaráis Áitiúil. D'éascaigh an próiseas seo sainithint chruinn ar roghanna réasúnta eile seachas an Dréacht-PGAÚÁ agus chuir sé eolas cuí ar fáil don phróiseas déanta plean, ag cinntiú na torthaí comhshaoil is fearr.

Ní mór cur síos soiléir agus doiciméadú soiléir a dhéanamh ar an gcúis le breithniú a dhéanamh ar roghanna eile réasúnacha a shainithnítear laistigh de raon feidhme an mheasúnaithe comhshaoil. Ní mór cur síos a sholáthar ar an gcaoi a ndearnadh an measúnú ar roghanna eile.

Déanfar roghanna malartacha réasúnta a mheas in aghaidh na gCuspóirí Straitéiseacha Comhshaoil (CSCanna) a bunaíodh do na gnéithe den chomhshaol bonnlíne ar dócha go mbeidh tionchar suntasach ag an Dréacht-PGAÚÁ orthu. Is é an cuspóir atá leis seo a fháil amach an bhfuil torthaí comhshaoil dearfacha, diúltacha, neodracha nó neamhchinnte mar thoradh ar an rogha eile réasúnach. Is féidir torthaí tionchair mheasctha a bheith mar thoradh ar an bpróiseas measúnaithe seo.

Rinneadh cur síos agus meastóireacht ar roghanna réasúnta eile sa tuarascáil seo de réir na dtreoirilínte atá sainmhínithe sa dá threoirchoiciméad seo a leanas go príomha:

1. Cur i bhfeidhm na Treorach MSC (2001/42/EC): Measúnú ar Éifeachtaí Pleananna agus Clár Áirithe ar an gComhshaol, Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil (RCORÁ) 2004.
2. Roghanna Eile sa Mheasúnacht Straitéiseach Timpeallachta a Fhorbairt agus a Mheasúnú, GCC 2015.

6.2 Aidhm an Phróisis Mhalartach Measúnaithe Réasúnta sa MSC

Is é bonnspríoc an phróisis measúnaithe malartach réasúnta ná a chinntiú go mbíonn an rogha roghanna eile ag an Údarás Áitiúil bunaithe ar cheisteanna comhshaoil, lena n-áirítear:

- Ról an ÚÁ maidir le tionchar a imirt ar earnálacha agus ar phobail maidir le gníomhaíocht aeráide.
- Ról an ÚÁ maidir le gníomhaíocht aeráide a chomhordú agus a éascú – go háirithe maidir leis an CD.

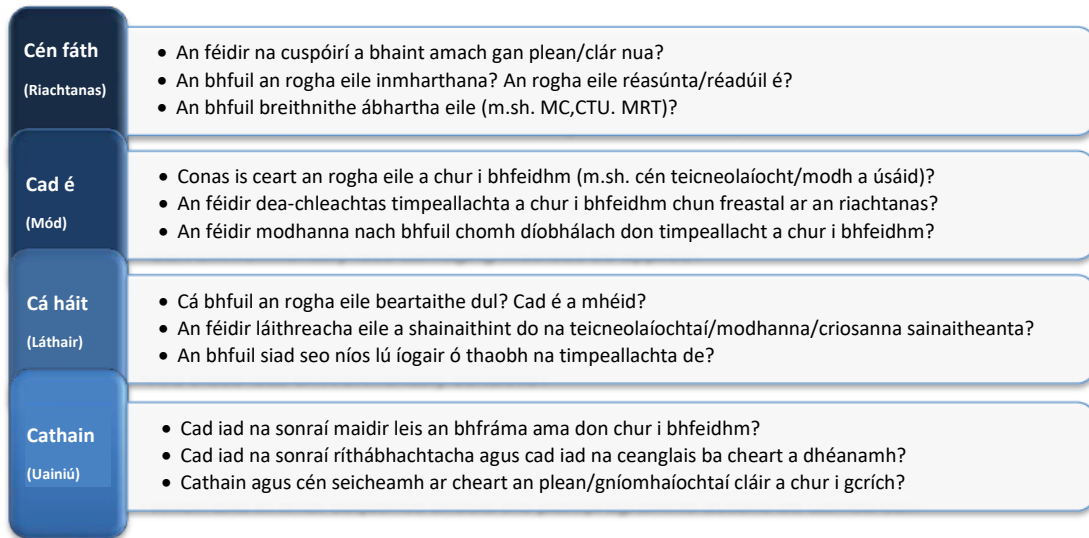
- Ról an ÚA i gcruthú na físe áitiúil do ghníomhaíocht aeráide agus tógáil acmhainne chun é seo a bhaint amach trí abhcóideacht.

6.3 Cur Chuige chun Roghanna Réasúnta a Fhorbairt

Breithníodh raon roghanna eile seachas an Dréacht-PGAÚÁ le linn phróiseas déanta an phlean. Tá an cur chuige maidir le malairt réasúnach seachas an Dréacht-PGAÚÁ sainmhínithe thíos:

1. Reáchtáladh cumarsáid atriallach idir na foirne déanta plean agus measúnaithe comhshaoil chun na cineálacha cur chuige agus na roghanna malartacha éagsúla a bhí á mbreithniú chun físe an phlean a bhaint amach a shainiú - laghdú ar astaíochtaí GCT ag leibhéal eagraíochtúil na nÚdarás Áitiúil agus laistigh den Chomhphobal mar thaca le Gníomhú ar son na hAeráide. polasaí. Cuireadh tús leis an gcumarsáid seo go luath le linn phróiseas déanta an phlean.
2. Sainiú na roghanna réasúnta eile a breithníodh. Le go measfar rogha eile a bheith réasúnach, caithfidh sé a bheith praiticiúil/feidhmiúil, réalaíoch agus infheidhmithe. Rinneadh measúnú féachaint an raibh gach rogha eile praiticiúil/feidhmiúil, réasúnta agus infheidhmithe. Bhreithnigh an measúnú seo na fachtóirí seo a leanas:
 - 2.1. Físe na spriocanna ardleibhéil den Dréacht-PGAÚÁ.
 - 2.2. Raon feidhme geografach an Dréacht-PGAÚÁ.
 - 2.3. Cumhachtaí agus feidhmeanna iarbhair an Údarás Áitiúil.
 - 2.4. Is fiú an beart aeráide an rogha eile.
 - 2.5. Cumas físe an rogha eile chun físe an phlean agus spriocanna ardleibhéil a bhaint amach.
 - 2.6. Féidearthacht theicniúil an rogha eile.
 - 2.7. Rochtain ar acmhainní, lena n-áirítear acmhainní airgeadais chun an plean a sheachadadh laistigh den fhráma ama riachtanach.
 - 2.8. An t-ordlathas beartais agus na paraiméadair a chuirtear timpeall ar an Dréacht-PGAÚÁ ag beartas ardleibhéil.
 - 2.9. An comhthéacs reachtach agus na paraiméadair a chuirtear timpeall ar an Dréacht-PGAÚÁ le gníomhaíocht ar son na haeráide agus le reachtaíocht a bhaineann leis an gcomhshaol.

Baineadh úsáid as an bhfoireann uirlisí atá i dtreoirínite an GCC dar teideal *'Forbairt agus Measúnú Roghanna Eile sa Mheasúnú Straitéiseach Timpeallachta Treoir Dea-Chleachtais'* (2015) chun roghanna eile réasúnta a shainiú. Cén fáth? Cad é? Cá háit? Cá huair? Baineadh úsáid as múnla a shainítear sna treoirínite agus roghanna eile réasúnta á bhfrámú, mar a léirítear i:

Figiúr 6-1: Cén fáth? Cad é? Cá háit? Cá huair? Samhail chun roghanna eile a chumadh - Arna oiriúnú ó Fhí or 4.3 Roghanna Eile a Fhorbairt agus a Mheasúnú sa Phróiseas um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (GCC, 2015).

6.4 Aithint agus Cur Síos ar Roghanna Réasúnta Eile

Tá roghanna malartacha réasúnta eile seachas an Dréacht-PGAÚÁ aitheanta. Tá cur síos ar na roghanna réasúnacha sin agus na cúiseanna leis na roghanna réasúnacha sin a roghnú i láthair i Tábla 6-1.

Ní rogha réasúnach eile é 'Déan Faic' nó 'Déan ar a Íoslighdú' sa chás seo toisc gur ceanglas reachtúil faoi Alt 16 den Acht Aeráide é ullmhú na PGAÚÁ éifeachtacha.

Tábla 6-1: Roghanna Malartacha Réasúnta den Dréacht-PGAÚÁ

Rogha Mhalartach Réasúnta	Cur síos ar an Rogha Malartach Réasúnta	An chúis atá leis an Rogha Réasúnta Rogha seo a roghnú (ag féachaint don mhír 'Cén Fáth? Cad é? Cá háit? Cá huair? Cur síos ar an múnla i Figiúr 6-1).
<p>Rogha Mhalartach 1 - An Cur Chuige Pareto Tosaíocht a thabhairt do laghdú astaíochtaí GCT ó na hearnálacha is mó astaíochtaí GCT chun tionchar an athraithe aeráide a mhaolú.</p>	<p>Is éard atá i gceist leis an rogha eile seo PGAÚÁ a fhorbairt a dhíríonn go príomha ar mhaolú aeráide agus laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí GCT a bhaineann leis na hearnálacha astaíochtaí GCT is mó sa Chontae ar féidir le húdarás áitiúil tionchar réasúnta a imirt ag féachaint d'fheidhmeanna údarais áitiúil - na hearnálacha Cónaithe agus Iompair.</p>	<p>Is rogha inmharthana é seo a d'fhéadfadh laghdú suntasach a bhaint amach ar astaíochtaí GCT trí thosaíocht agus tacaíocht a thabhairt do ghníomhaíocht a bhaineann le maolú aeráide do na hearnálacha Cónaithe agus Iompair. Bhainfeadh an rogha eile seo le contae Chontae Chorcaí. Chlúdódh an rogha mhalartach eile an tréimhse ó 2024 go 2029 (fad an PGAÚÁ ionchasach).</p>
<p>Rogha Mhalartach 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch Cur chuige ilghnéitheach a ghlacadh agus díriú ar raon réimsí tosaíochta chun tionchair an athraithe aeráide a mhaolú agus a oiriúnú.</p>	<p>Is éard atá i gceist leis an rogha eile seo ná an PGAÚÁ a fhorbairt a dhíreoidh ar mhaolú aeráide agus ar oiriúnú thar roinnt réimsí téama agus gach earnáil shocheacnamaíoch.</p>	<p>Is rogha inmharthana é seo a mbeadh cumas feabhsaithe aige chun astaíochtaí GCT a laghdú thar earnálacha éagsúla, a d'fhéadfadh astaíochtaí GCT a fhritháireamh, agus poitéinseal níos mó chun an pobal áitiúil agus an comhshaoil a chosaint ó rioscaí a bhaineann le hathrú aeráide. Thabharfadh an PGAÚÁ tacaíocht do ghníomhaíochtaí maolaithe aeráide agus oiriúnaithe thar raon leathan réimsí téamacha. Bhainfeadh an rogha eile seo le contae Chontae Chorcaí. Chlúdódh an rogha mhalartach eile an tréimhse ó 2024 go 2029 (fad an PGAÚÁ ionchasach).</p>
<p>Rogha Mhalartach 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch (an Dréacht-PGAÚÁ reatha): Cur chuige ilghnéitheach (ar a bhfuil béim rannpháirtíochta láidir ar an bpobal) a ghlacadh agus díriú ar raon réimsí tosaíochta chun tionchair an athraithe aeráide a mhaolú agus a oiriúnú.</p>	<p>Is éard atá i gceist leis an rogha eile seo PGAÚÁ a fhorbairt a mbeidh fócas cothrom aige ar mhaolú aeráide agus ar oiriúnú thar roinnt réimsí téamacha agus na n-earnálacha socheacnamaíocha go léir, agus a bhfuil béim láidir ar rannpháirtíocht an phobail, a thacaíonn, a thacaíonn agus a thiomáineann an gníomh aeráide atá sa phlean.</p>	<p>Is rogha inmharthana é seo a mbeadh cumas feabhsaithe aige chun astaíochtaí GCT a laghdú thar earnálacha éagsúla, a d'fhéadfadh astaíochtaí GCT a fhritháireamh, agus poitéinseal níos mó chun an pobal áitiúil agus an comhshaoil a chosaint ó rioscaí a bhaineann le hathrú aeráide. Thabharfadh an PGAÚÁ tacaíocht do ghníomhaíochtaí maolaithe aeráide agus oiriúnaithe thar raon leathan réimsí téamacha. Is dócha go mbeidh tacaíocht ar leibhéal pobail agus eagraíochtúil níos fearr ag an raon gníomhartha maolaithe agus oiriúnaithe aeráide atá sainithe sa PGAÚÁ i bhfianaise na béime láidir atá ar rannpháirtíocht an phobail. Bhainfeadh an rogha eile seo le Contae Chorcaí. Chlúdódh an rogha mhalartach eile an tréimhse ó 2024 go 2029 (fad an PGAÚÁ ionchasach).</p>

6.5 Éifeachtaí Comhshaoil Roghanna Réasúnta a Mheasúnú

Rinneadh meastóireacht ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag na roghanna malartacha réasúnacha eile ar an gcomhshaol bunlíne de réir na dtreoracha MSC agus na dtreoirínite dea-chleachtais. Forbraíodh mairís mheastóireachta chun éascú a dhéanamh ar mheastóireacht ar na héifeachtaí comhshaoil a bhíonn ag roghanna eile réasúnta ar CSCanna a bhaineann le gach Comhpháirt Chomhshaoil. Cuirtear an mairís mheastóireachta seo i láthair i Tábla6-2.

Tá éifeachtaí féideartha na roghanna eile réasúnta a chatagóiriú mar seo a leanas sa mhairís:

- Tionchar Féideartha Dearfach ar an Timpeallacht (léirithe sa mhairís le '+').⁶⁷
- Tionchar Diúltach Timpeallachta Féideartha (arna léiriú ag '-' sa mhairís).⁶⁸
- Tionchair Chomhshaoil Dhearfacha agus Dhiúltacha Féideartha (arna léiriú ag '+/-' sa mhairís).
- Tionchar Timpeallachta Éiginnte ((léirithe sa mhairís le '?').
- Tionchar Timpeallachta Neodrach, Neamhshuntasach nó Neamhshuntasach (léirithe sa mhairís le '0').

⁶⁷Sainmhínítear Tionchair Dhearfacha Timpeallachta Féideartha mar an acmhainneacht chun tacú le baint amach an CSC.

⁶⁸Sainmhínítear Tionchair Dhiúltacha Chomhshaoil Féideartha mar an acmhainneacht chun bac a chur ar bhaint amach an CSC.

Tábla6-2: Éifeachtaí Comhshaoil Roghanna Réasúnta a Mheasúnú

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Rogha Mhalartach 1 - An Cur Chuige Pareto (RM1)	Rogha Mhalartach 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch (RM2)	Rogha Mhalartach 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch (Dréacht-PGAÚÁ reatha) (RM3)	Tráchttaireacht
Daonra agus Sláinte an Duine	DSD1	+/-	+/-	+/-	Tacóidh na roghanna eile go léir a bhreithnítear le baint amach an CSC seo go pointe áirithe trí iompar inbhuanaithe agus aistriú modha a chur chun cinn a rachaidh chun tairbhe astuithe feithiclí a laghdú. Seachadfaidh RM3 na tairbhí seo ar bhealach níos éifeachtaí, áfach, i bhfianaise na béime ar rannpháirtíocht an phobail a bhaineann leis an rogha eile seo. Is dócha go dtacóidh gach rogha eile le forbairt a bhaineann le taisteal gníomhach a d'fhéadfadh drochthionchar éigin a bheith aici ar an daonra agus/nó ar shláinte an duine trí dheannach, torann nó brú tráchta a ghiniúint in éagmais an mhaolaithe chúí.
	DSD2	0	+	+	Tá RM2 agus RM3 níos iomlánaí i nádúr agus is dócha go sainmhíneoidh siad sainghníomhaíocht mhionnaithe agus chothromaithe a thagann le cuspóirí forbartha eacnamaíoch atá sainithe sa TFP agus a thacaíonn le baint amach an CSC seo.
Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána	B1	0	+	+	Saineoidh RM2 agus RM3 gníomhaíocht shonrach a thacóidh le feabhsú na bithéagsúlachta agus le cosaint na bithéagsúlachta ar rioscaí athraithe aeráide, lena n-áirítear réitigh atá bunaithe ar an dúlra.
	B2	0	+	+	
	B3	0	+	+	Leagfaidh RM1 béim láidir ar laghdú astaíochtaí GCT a bhaineann leis na hearnálacha Cónaithe agus Iompair. Is lú an seans go saineofaí leis an rogha eile seo raon leathan de bhearta oiriúnaithe aeráide a chosnódh an bhithéagsúlacht go hiomlán ar rioscaí athraithe aeráide.
	B4	0	+	+	
	B5	0	+	+	
Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach	T1	-	+/-	+/-	Tá an poitéinseal ag gach rogha mhalartach eile tacú le forbairt a bhféadfadh tionchar diúltach a bheith aige ar shaintréithe an tírdhreacha nó ar thaitneamhacht amhairc in éagmais aon mhaolú.
	T2	-	+/-	+/-	Tá RM2 agus RM3 níos cothroime ó thaobh nádúr agus is dócha go dtacóidh siad le réitigh atá bunaithe ar an dúlra, le forbairt spásanna glasa agus le córais draenála uirbeacha inbhuanaithe a d'fhéadfadh cur go dearfach le carachtar tírdhreacha nó le taitneamhacht amhairc.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Rogha Mhalartach 1 - An Cur Chuige Pareto (RM1)	Rogha Mhalartach 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch (RM2)	Rogha Mhalartach 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch (Dréacht-PGAÚÁ reatha) (RM3)	Tráchttaireacht
Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht	OC1	0	+	+	Is lú an seans go saineoidh RM1 gníomh leathan a bhaineann le hoiriúnú aeráide a chosnódh oidhreacht chultúrtha, seandálaíocht agus gnéithe ailtireachta ar rioscaí athraithe aeráide. Tá RM2 agus RM3 níos cothroime i nádúr agus is dócha go saineoidh siad gníomh oiriúnaithe aeráide oidhreachta a chosnódh acmhainní oidhreachta ó rioscaí athraithe aeráide.
Ithreacha	I1	-	-	-	Is dócha go dtacóidh gach ceann de na roghanna eile le méid áirithe forbartha a d'fhéadfadh tionchar a bheith aici ar thimpeallacht na n-ithreacha glactha in éagmais maolaithe.
Úsáid Talún	ÚT1	-	+/-	+/-	Tá an poitéinseal ag gach rogha eile tacú le forbairt a bhféadfadh tionchar diúltach a bheith aici ar shaintréithe úsáide talún in éagmais maolaithe. Tá RM2 agus RM3 níos cothroime ó thaobh nádúr agus is dócha go dtacóidh siad le gníomhaíochtaí dearfacha fadréimseacha a d'fhéadfadh luach agus tréithe úsáide talún a fheabhsú, lena n-áirítear gníomhaíochtaí a bhfuil réitigh nádúr-bhunaithe mar bhonn taca leo.
Cáilíocht Aeir agus Torainn	CAT1	+	+	+	Seachadfaidh gach rogha eile go pointe áirithe ina leith seo trí iompar inbhuanaithe agus aistriú modha a chur chun cinn. Is é RM3 a sheachadfaidh ar an mbealach seo ar an mbealach is éifeachtaí i bhfianaise an chomhpháirt láidir rannpháirtíochta pobail a bhaineann leis an rogha eile seo.
	CAT2	+/-	+/-	+/-	Is dócha go dtacóidh RM1, RM2 agus RM3 le forbairt a d'fhéadfadh tionchar a bheith aici ar cháilíocht an aeir áitiúil - mar thoradh ar ghiniúint deannaigh san aer le linn gníomhaíochtaí tógála - in éagmais aon mhaolú. Mar an gcéanna, spreagfaidh gach ceann de na roghanna sin aistriú módúil a bhféadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar cháilíocht an aeir áitiúil trí leibhéal na n-astaíochtaí a bhaineann le feithiclí a laghdú.
	CAT3	-	-	-	Is dócha go dtacóidh RM1, RM2 agus RM3 le forbairt a d'fhéadfadh tionchar torainn a bheith ann le linn chéim thógála na forbartha in éagmais aon mhaolú.
Uisce	U1	-	+/-	+/-	

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Rogha Mhalartach 1 - An Cur Chuige Pareto (RM1)	Rogha Mhalartach 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch (RM2)	Rogha Mhalartach 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch (Dréacht-PGAÚÁ reatha) (RM3)	Tráchttaireacht
	U2	-	+/-	+/-	<p>Is dócha go dtiocfaidh forbairt as gach rogha eile a bhféadfadh drochthionchar a bheith aici ar cháilíocht uisce dromchla, screamhuisce nó uisce snámha gan aon mhaolú.</p> <p>Is dóichí go gcuirfidh RM2 agus RM3 forbairt réitigh nádúr-bhunaithe agus córais draenála uirbí inbhuanaithe chun cinn a bhféadfadh éifeachtaí dearfacha a bheith acu ar cháilíocht an uisce. Tacóidh na roghanna sin freisin le cur chun feidhme beart oiriúnaithe aeráide a laghdódh an riosca do cháilíocht an uisce a bhaineann le rioscaí athraithe aeráide</p> <p>Is mó an seans go sainmhíneoidh RM2 agus RM3 gníomh oiriúnaithe aeráide, agus go háirithe gníomh a bhaineann le hathléimneacht tuilte, a thacódh níos fearr le W4 a bhaint amach agus le comhlíonadh na dTreoirínte um Bainistíocht Riosca Tuilte.</p>
	U3	-	+/-	+/-	
	U4	0	+	+	
	U5	-	+/-	+/-	
Sócmhainní Ábhair	SÁ1	-	-	-	<p>Is dócha go dtacóidh RM1, RM2 agus RM3 le forbairt a bhféadfadh tionchar diúltach a bheith aici ar bhonneagar, lena n-áirítear bonneagar bóithre atá ann cheana, in éagmais bearta maolaithe cuí.</p>
	SÁ2	-	-	-	
	SÁ3	+	+	+	<p>Is dócha go mbeidh sraith gníomhartha aeráide i ngach rogha eile a thacaíonn le hiompar inbhuanaithe.</p>
	SÁ4	0	+	+	<p>Leagfaidh RM1 béim láidir ar astaíochtaí GCT a bhaineann leis na hearnálacha Cónaithe agus lompair a laghdú agus is dócha go leagfaidh sé níos lú béime ar astaíochtaí GCT saolré a laghdú a bhaineann le bainistíocht dramhaíola/acmhainní níos fearr agus ciorclaíocht sa gheilleagar a chur chun cinn.</p> <p>Is dócha go mbeidh raon leathan gníomhaíochta aeráide in RM2 agus RM3, lena n-áirítear gníomhaíochtaí a bhaineann leis an ngeilleagar ciorclach a thacóidh níos fearr le bainistiú éifeachtach dramhaíola agus le laghdú ar astaíochtaí GCT a bhaineann le saolré.</p>
	SÁ5	0	+	+	<p>Leagfaidh RM1 béim láidir ar astaíochtaí GCT a bhaineann leis na hearnálacha Cónaithe agus lompair a laghdú agus is dócha go leagfaidh sé béim ar astaíochtaí GCT saolré a bhaineann le héifeachtúlacht úsáide uisce a chur chun cinn a laghdú.</p> <p>Is dócha go mbeidh raon leathan gníomhaíochta aeráide i gceist in RM2 agus RM3, lena n-áirítear gníomhaíochtaí a thacóidh níos fearr le húsáid agus le bainistíocht</p>

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Rogha Mhalartach 1 - An Cur Chuige Pareto (RM1)	Rogha Mhalartach 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch (RM2)	Rogha Mhalartach 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch (Dréacht-PGAÚÁ reatha) (RM3)	Tráchttaireacht
					éifeachtach uisce a mbeadh sé mar thairbhe acu astaíochtaí GCT saolré a bhaineann le húsáid uisce a laghdú go pointe áirithe.
Turasóireacht agus Fóillíocht	TF1	-	+/-	+/-	Is dócha go dtiocfaidh méid áirithe forbartha as gach rogha eile lena mbaineann gníomhaíocht tógála a d'fhéadfadh tionchar a bheith aige ar thaitneamhacht turasóireachta agus áineasa in éagmais maolaithe cuí. D'fhéadfadh go mbeadh gá le tógáil den sórt sin ag láithreacha íogaire bunaithe ar a luach taitneamhachta agus áineasa, lena n-áirítear talamh páirce ardtaitneamhachta agus láithreacha cois cósta. Is dócha go dtacóidh RM2 agus RM3 le gníomhaíocht aeráide a mbíonn tionchar dearfach aige ar thaitneamhacht na turasóireachta agus áineasa, lena n-áirítear gníomhaíocht aeráide a dhíríonn ar réitigh atá bunaithe ar an dúlra agus bithéagsúlacht/cosaint agus feabhsú láithreán faoi chosaint.
An tAthru Aeráide	AA1	+	+	+	Tacaíonn RM1, RM2 agus RM3 go pointe áirithe le baint amach CSCanna a bhaineann le hathru aeráide.
	AA2	+	+	+	Tá an cumas is fearr ag RM3 gníomh éifeachtach aeráide a sheachadadh i bhfianaise a nádúr cuimsitheach, leathan; agus i bhfianaise an bhéim láidir ar rannpháirtíocht an phobail, a thacaíonn le rannpháirtíocht níos fearr i ngníomh aeráide ag leibhéal an phobail.
	AA3	+	+	+	
	AA4	+	+	+	
Idirchaidrimh	Ic1	0	+	+	Is dócha go dtacóidh RM3 le próisis sláinte daonna agus éiceachórais a chothabháil agus a fheabhsú ar an mbealach is mó i bhfianaise a nádúr iomlánaíoch agus dea-chothromaithe agus béim ar rannpháirtíocht an phobail.

6.6 Fáthanna leis an bPlean Roghnaithe a Roghnú

Rogha Mhalartach 1 - an Cur Chuige Pareto - beidh roinnt tionchair dhearfacha ar an gcomhshaol mar thoradh air agus laghdófar astaíochtaí GCT sna hearnálacha ar féidir leis an údarás áitiúil a rialú nó tionchar suntasach a imirt orthu a chuireann an chuid is mó i dtéarmaí astaíochtaí GCT sa Chontae agus sna hEarnálacha Cónaithe agus Iompair. Is lú an seans go seachadfaidh an rogha mhalartach seo an gníomh leathan maolaithe aeráide agus frithchúitimh a theastaíonn chun acmhainneacht iomlán laghdaithe astaíochtaí GCT a bhaint amach sa Chontae. Is lú an seans freisin go saineofaí leis an rogha eile seo raon leathan de bhearta oiriúnaithe aeráide a chosnódh an bhithéagsúlacht, acmhainní oidhreachta, gabhdóirí comhshaoil agus daoine ar rioscaí athraithe aeráide. D'fhéadfadh an cur chuige malartach seo roinnt éifeachtaí diúltacha comhshaoil a ghiniúint, nach ndéanfaí iad a fhrithchothromú leis na héifeachtaí dearfacha comhshaoil a bhaineann le Roghanna 2 agus 3.

Rogha Mhalartach 2 - An Cur Chuige Iomlánaíoch - agus Rogha Mhalartach 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch - a sheachadfaidh gníomhú ar son aeráide atá leathan agus éifeachtach go ginearálta. Tá an poitéinseal ag na roghanna eile seo il-éifeachtaí dearfacha comhshaoil a ghiniúint, lena n-áirítear laghdú ar astaíochtaí GCT ag leibhéil eagraíochtúla, pobail agus earnála, chomh maith le tairbhí éagsúla comhshaoil eile. Cuirfidh na roghanna malartacha seo béim ar mhaolú an athraithe aeráide agus gníomhú don oiriúnú, le tuiscint shuntasach a fháil ar na rioscaí a bhaineann leis an athrú aeráide agus le bainistíocht a dhéanamh ar na rioscaí sin ag leibhéal comhphobail.

Tá an poitéinseal is fearr ag Rogha Mhalartach 3 chun gníomhú éifeachtach ar son na haeráide a sheachadadh mar gheall ar a nádúr iomlánaíoch leathan agus an bhéim láidir rannpháirtíochta a thugann sé don phobal, agus mar sin tacófar le rannpháirtíocht ar gníomhú ar son na haeráide níos fearr ag leibhéal comhphobail. Tá an fhéidearthacht ag Rogha Mhalartach 3 ann leis na héifeachtaí comhshaoil féideartha a chur i gcrích, i gcomparáid le Rogha Mhalartach 2.

Rogha Mhalartach Réasúnta 3 - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch - a sheasann mar rogha mhalartach nó plean is fearr.

6.7 Bearnaí Sonraí agus Teorainneacha Teicniúla a bhaineann le Roghanna Réasúnta a Aithint agus a Mheastóireacht.

Ní raibh aon bhearnaí sonraí ná srianta teicniúla a chuir bac ar chumas an tionscadail malairt réasúnach a aithint agus a mheas a bhí á bhreithniú ag ardleibhéal le linn phróiseas déanta an phlean.

7. MEASTÓIREACHT AR ÉIFEACHTAÍ CHOMHSHAOIL AG CUR I BHFEIDHM AN PHLEAN

7.1 Réamhrá

Tá meastóireacht déanta ar an tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag an PGAÚÁ Roghnaithe ar an gcomhshaoil bunlíne mar a shainítear agus a gcuirtear síos air i gCuid 4 den tuarascáil seo agus tá sé doiciméadaithe sa chuid seo den tuarascáil. Rinneadh an mheastóireacht seo in aghaidh na gCuspóirí Straitéiseacha Comhshaoil (CSCanna) a bunaíodh le haghaidh na ngnéithe den chomhshaoil bonnlíne ar dócha go mbeidh tionchar suntasach ag an Dréacht-PGAÚÁ orthu. Tá na CSCanna seo doiciméadaithe i gCuid 5 den tuarascáil seo.

7.2 Meastóireacht ar Éifeachtaí Chomhshaoil ag cur i bhfeidhm an Phlean

Rinneadh meastóireacht shonrach ar na héifeachtaí comhshaoil den PGAÚÁ is fearr ar an mbonnlíne chomhshaoil i gcomhréir leis an Treoir MSC agus le teoracha dea-chleachtais. Forbraíodh mairtís meastóireachta chun measúnú an PGAÚÁ Roghnaithe ar CSCanna a bhaineann le gach Comhpháirt Chomhshaoil a éascú. Tá míniú ar an gcur chuige agus ar an modheolaíocht don mheastóireacht mhionsonraithe seo agus ar na mairtís measúnaithe críochnaithe do gach Téama ag an Dréacht-PGAÚÁ in Aguisín 3 den tuarascáil seo.

Tá forbhreathnú ar na príomhthionchair chomhshaoil a d'fhéadfadh a bheith ag an Dréacht-PGAÚÁ ar Chomhpháirteanna Comhshaoil curtha i láthair in Tábla 7-1.

Ba cheart na nithe seo a leanas a thabhairt faoi deara maidir leis an meastóireacht a rinneadh:

- Tá an mheastóireacht straitéiseach agus ardleibhéal i bhfianaise nádúr straitéiseach an Dréacht-PGAÚÁ. Ní féidir meastóireacht bheacht a dhéanamh ar na héifeachtaí comhshaoil a d'fhéadfadh a bheith ann mar gheall ar easpa sonraí cruinne ar ghníomhaíochtaí agus ar fhorbairt a thacóidh leis an Dréacht-PGAÚÁ.
- Tá cur síos déanta ar éifeachtaí comhshaoil an Dréacht-PGAÚÁ i gcomhréir le téarmaíocht thuairisciúil atá sainmhínithe i ndoiciméad teorach na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil dar teideal 'Treoirlínte maidir leis an bhfaisnéis a bheidh sna Tuarascálacha um Measúnú Tionchair Comhshaoil' (2022).
- Déantar gach tionchar féideartha díreach, indíreach/tánaisteach, carnach⁶⁹, sineirgiteach⁷⁰, gearr, meántéarmach agus fadtéarmach, buan agus sealadach, dearfach agus diúltach ar an gcomhshaoil a mheas sa mheastóireacht.
- Breithníonn an mheastóireacht idirghaolta agus éifeachtaí comhionann idir Comhpháirt Chomhshaoil amháin agus Comhpháirt Timpeallachta eile a bhféadfadh tionchar comhshaoil a bheith mar thoradh air.
- Breithnítear sa mheastóireacht gach tionchar comhshaoil a d'fhéadfadh teacht as teagmhais neamhghnácha gan choinne.
- Déantar éifeachtaí trasteorann féideartha a mheas sa mheastóireacht.
- Is iad na hiarmhairtí féideartha comhshaoil a gcuirtear síos orthu ná na héifeachtaí féideartha a d'fhéadfadh tarlú dá nglacfaí le haon bhearta maolaithe comhshaoil.

⁶⁹Go leor éifeachtaí beaga nó neamhshuntasacha a chur leis, lena n-áirítear éifeachtaí tionscadal eile, chun éifeachtaí níos mó agus níos suntasaí a chruthú.

⁷⁰Éifeachtaí a chur leis chun éifeacht iomlán níos mó ná suim na n-éifeachtaí aonair a chruthú ionas go mbeidh nádúr an tionchair deiridh dhifriúil le nádúr an tionchair aonair.

Tábla 7-1: Forbhreathnú ar na Príomh-Éifeachtaí Comhshaoil a bhaineann le Cur i bhFeidhm an Phlean

Príomh-Éifeacht Comhshaoil	Príomhchomhpháirt/Comhpháirteanna Comhshaoil Ábhartha
Is dócha go gcruthóidh éagsúlacht na ngníomhartha aeráide atá sainithe sa phlean, lena n-áirítear gníomhaíochtaí eagraíochtúla agus pobalbhunaithe il-iarmhairtí dearfacha beaga ar an aeráid - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo trí gach gníomh aonair i gcoibhneas le GCT náisiúnta. spriocanna agus riachtanais laghdaithe astaíochtaí.	AA, CAT.
Clúdaítear sa phlean cineálacha éagsúla d'fhorbairtí fuinneamh in-athnuaite ar leibhéal comhphobail agus leibhéal áitiúil, agus beidh éifeacht dhearfach ar an gcomhshaol aeráide acu.	AA, CAT.
In éagmais maolaithe cuí, is féidir le forbairtí fuinneamh in-athnuaite a thiocthadh teacht chun cinn ón bplean, ar leibhéal comhphobail agus ar leibhéal áitiúil, lena n-áirítear gach bonneagar coimhdeach agus líneach lena mbaineann, roinnt éifeachtaí comhshaoil diúltacha suntasacha a thabhairt leo, i bhfoirm éifeachtaí ar ghabhdóirí duine áitiúil, bithéagsúlacht, taitneamhacht agus feiceálach an tírdhreacha agus ar chúrsaí torainn comhshaoil.	DSD, BFF, T, CAT.
Tacaíonn an phlean le huasdátú na soilse. In éagmais maolaithe cuí, d'fhéadfadh drochéifeachtaí a bheith mar thoradh ag úsáid leathan an tsoilse ar speicis íogaire oíche.	BFF.
Tacaíonn roinnt gníomhartha phlean le huasghrádú/athfheistiú foirgneamh chun feidhmíocht fuinnimh a fheabhsú. In éagmais maolaithe cuí, d'fhéadfadh éifeachtaí diúltacha neamhbheartaithe nó suntasacha a bheith ag a leithéid de ghníomhartha ar fhoirgnimh ar struchtúir chosanta iad, nó ar an gcomhthéacs ina bhfuil struchtúir chosanta oidhreacht ailtireachta nó cultúrtha fiúntais.	CH.
Tacaíonn an phlean le raon gníomhartha maolaithe agus athléimneachta tuilte a chur i gcrích, lena n-áirítear gníomhartha a bhaineann le forbairt agus cothabháil. Cruthóidh an raon gníomhartha seo éifeachtaí comhshaoil dearfacha ar cháilíocht uisce, hidreolaíocht agus bithéagsúlacht. D'fhéadfadh seachadadh an ghnímh seo an baol tuilte a laghdú agus teagmhais tuilte a chosc. Is féidir le laghdú riosca tuilte éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint do raon gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí daonna, gabhdóirí éiceolaíochta agus sócmhainní oidhreachtacha cultúrtha.	U, BFF, DSD, OC.
Tá an poitéinseal ag baint le gníomh maolaithe tuilte agus athléimneachta tuilte atá sa phlean éifeachtaí diúltacha neamhbheartaithe agus suntasacha féideartha a chruthú in éagmais maolaithe cuí, lena n-áirítear éifeachtaí ar cháilíocht uisce agus hidreolaíocht na limistéar uisce; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha agus na timpeallachtaí glactha aeir, torainn agus daonna (de bharr tionchair a bhaineann le tógáil).	U, BFF, CAT, DSD.

Príomh-Éifeacht Comhshaoil	Príomhchomhpháirt/Comhpháirteanna Comhshaoil Ábhartha
<p>Tá sraith gníomhartha sa phlean atá deartha chun bainistíocht acmhainní níos fearr agus an geilleagar ciorclach a chur chun cinn ag leibhéal na heagraíochta, an phobail agus an cheantair áitiúil. Is dócha go mbeidh tionchar comhshaoil ag an ngníomh seo, má chuirtear i bhfeidhm go héifeachtach é, toisc go dtacóidh sé le bainistiú cuí dramhaíola, laghdófar an baol truaillithe nó núis a bhaineann le dramhaíl, agus cuirfidh sé ciorclaíocht ábhartha agus éifeachtúlacht acmhainní chun cinn, agus dá bhrí sin laghdófar saolré na n-astaíochtaí GCT a bhaineann le táirgeadh.</p>	<p>SÁ,,U, I, DSD, AA.</p>
<p>D'fhéadfadh éifeachtaí neamhbheartaithe, diúltacha comhshaoil agus núise a bheith ag cur chun feidhme míchuí nó míchuí gníomhaíochta a bhaineann le bainistiú dramhaíola, lena n-áirítear éifeachtaí ar an gcomhshaoil glactha, aer, torann, uisce, ithreacha agus tráchta.</p>	<p>DSD, CAT, N, I, SÁ.</p>
<p>Tacaíonn an plean le forbairt réitigh nádúr-bhunaithe ag leibhéal an phobail agus an cheantair áitiúil - mar fhreagra ar riosca a bhaineann leis an aeráid - a thacaíonn le cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tionchair dhearfacha idir bheag agus mhóra a bheith aige ar bhithéagsúlacht, ar fhlóra agus ar fhána.</p>	<p>BFF.</p>
<p>Tacaíonn an plean go leathan le forbairt an bhonneagair ghlais. In éagmais dearaidh agus maolaithe cuí a bheith ann, tá seans ann éifeachtaí diúltacha comhshaoil teacht ó fhorbairtí an bhonneagair ghlais agus sin déanta ar scála mór, agus clúdaítear éifeachtaí diúltacha tógála, éifeachtaí diúltacha bithéagsúlachta nó éifeachtaí diúltacha sócmhainní oidhreacha cultúrtha leis sin.</p>	<p>DSD, U, I, CAT, BFF, OC.</p>
<p>Leagann an plean roinnt gníomhartha a bhaineann leis an oiriúnú aeráide amach, lena n-áirítear gníomhartha ar son cosaint na ngabhdóirí duine, na bithéagsúlachta agus na sócmhainní oidhreachta ó thionchair an athraithe aeráide cosúil le tuilte. Tá poitéinseal ag cur i gcrích an ghnímh seo éifeachtaí dearfacha a bhaint amach do na gabhdóirí comhshaoil iad sin - trí riosca srianadh damáiste a dhéanamh ar na gabhdóirí.</p>	<p>DSD, BFF, OC.</p>
<p>Tacaíonn gníomhartha an phlean le forbairt, feabhsú agus bainistíocht na ngréasán iompar sábháilte gníomhach. Féadfaidh gréasán iompar sábháilte atá gníomhach poitéinseal a bheith aige le húsáid na modhanna inbhuanaithe agus gníomhach a chur chun cinn sa phobal, le haistriú córa iompair a spreagadh, le rioscaí tráchta a íoslaghdú agus le tacaíocht a thabhairt roimh laghdú na n-astaíochtaí feithicil agus dá bhrí ar sin tionchar dearfach a imirt ar an daonra agus ar shláinte an duine, ar cháilíocht an aeir áitiúil agus ar an timpeallacht aeráide.</p>	<p>DSD, CAT, AA, ÚT, SÁ.</p>
<p>Tacaíonn gníomhartha an phlean le forbairt, feabhsú agus bainistíocht na ngréasán iompar sábháilte gníomhach. In éagmais dearaidh agus maolaithe iomchuí, d'fhéadfadh tionchar diúltach beag nó suntasach a bheith ag forbairt gréasáin taistil ghníomhaigh, ag brath ar nádúr, scála agus fairsinge ar leith na forbartha sin, ar an duine glactha, torann, aer, uisce, ithreacha, bithéagsúlacht, oidhreacht chultúrtha nó timpeallachtaí tráchta agus iompair atá ann cheana féin.</p>	<p>DHD, CAT, U, I, BFF, OC, SÁ, ÚT.</p>

Príomh-Éifeacht Comhshaoil	Príomhchomhpháirt/Comhpháirteanna Comhshaoil Ábhartha
<p>Tacaíonn an plean le leathnú an ghréasáin luchtaithe d’Fheithiclí Leictreacha (FL) agus le páirceáil taistil ghníomhach i gceantar feidhme an údaráis áitiúil. D’fhéadfadh seachadadh rathúil an ghnímh seo tacú le húsáid feithiclí FL agus modhanna taistil gníomhaí ag leibhéal an phobail agus an cheantair áitiúil agus tacú le laghdú astuithe a bhaineann le feithiclí, agus mar sin beidh tionchar dearfach aige ar cháilíocht an aeir áitiúil, ar an aeráid agus ar an daonra agus ar shláinte an duine.</p>	<p>CAT, AA, DHD.</p>
<p>Tacaíonn gníomhartha an phlean le leathnú an ghréasáin luchtaithe FL agus le páirceáil taistil ghníomhach fud fad ceantair fheidhme an údaráis áitiúil. In éagmais maolaithe cuí, d’fhéadfadh raon éifeachtaí diúltacha beaga go suntasach a bheith ag tógáil bonneagair phointe luchtaithe breise ar na comhpháirteanna glactha daonna, torann, aer, uisce agus bithéagsúlachta agus oidhreachtachta cultúrtha atá i láthair i gcomhthéacs áitiúil ar leith.</p>	<p>DSD, CAT, U, BFF.</p>

7.3 Tionchar Carnach Féideartha an Dréacht-PGAÚÁ i gcomhar le Pleananna agus Tionscadail eile

Tá éifeachtaí carnacha plean ina mbreithniú tábhachtach sa MSC ós rud é go bhféadfadh plean a shamhlú go dtarlóidh go leor gníomhartha agus forbairtí éagsúla ag an am céanna i suíomh/limistéar geografach ar leith thar thréimhse ama ar leith. Buntáiste amháin a bhaineann le MSC is ea a bheith in ann meastóireacht a dhéanamh ar na héifeachtaí comhshaoil comhcheangailte a bhíonn ag tionscadail iolracha a shamhlaítear.

Is féidir leis na cineálacha tionchair charnacha seo a leanas tarlú mar gheall ar chur i bhfeidhm plean.

- Éifeachtaí Carnacha laistigh den phlean - Éifeachtaí aonair ar an gcomhshaoil a bhaineann le plean aonair ag idirghníomhú agus ag comhcheangal chun éifeacht chomhshaoil níos mó a chruthú.
- Éifeachtaí Carnacha Idirphlean - Éifeachtaí timpeallachta plean agus éifeachtaí comhshaoil plean eile ag idirghníomhú agus ag comhcheangal chun éifeacht níos mó ar an gcomhshaoil a chruthú.

7.3.1 Éifeachtaí Carnacha Idirphlean

Tá an mheastóireacht ar éifeachtaí carnacha laistigh den PGAÚÁ leabaithe sa mheastóireacht mhionsonraithe ar éifeachtaí comhshaoil a chuirtear i láthair in Aguisín 3. Léirítear thíos éifeachtaí féideartha carnacha laistigh den phlean:

- Forálann an PGAÚÁ do ghníomhaíochtaí a thacaíonn le tionscadail forbartha agus bonneagair a sheachadadh (i bhfoirm athléimneacht tuilte, cosaint cósta, taisteal gníomhach, fuinneamh in-athnuaite, tionscadail réitigh nádúr-bhunaithe) a d'fhéadfadh rannchuidiú - má bhainistítear go mícheart é - le tionchair charnacha trí bhíthin na tógála. éifeachtaí comhshaoil (rith chun srutha ón láithreán, deannach, truailliú torainn srl.).
- D'fhéadfaí rochtain mhéadaithe ar shuíomh – amhail anaclanna dúlra, tránna, spásanna glasa – a éascú trí chomhcheangal gníomhaíochtaí laistigh den PGAÚÁ. Mar sin, d'fhéadfadh tionchar carnach a bheith ag baint leis seo, go háirithe feadh uiscebhealaí.
- Tacaíonn an PGAÚÁ le gníomhaíochtaí éagsúla a bhaineann le hathléimneacht tuilte agus tionscadail maolaithe tuilte, a d'fhéadfadh tionchair charnacha ar cháilíocht uisce, ar shreabhadh agus ar réimeas/tréithe hidreolaíochta a thabhairt isteach.
- D'fhéadfadh éifeachtaí gníomhaíochtaí iolracha ón PGAÚÁ teacht le chéile chun tacú go láidir le haistriú chuig modhanna taistil inbhuanaithe agus gníomhacha. Tá an cumas aige seo éagsúlacht d'iarhairtí comhshaoil dearfacha carnacha a ghiniúint, lena n-áirítear éifeachtaí dearfacha ar cháilíocht an aeir áitiúil, sláinte an duine, bithéagsúlacht agus aeráid.
- Tá an poitéinseal ag éagsúlacht na n-éifeachtaí dearfacha a bhaineann le cur chun feidhme gníomhaíochtaí an phlean teacht le chéile agus idirghníomhú agus tionchar fadtéarmach agus leathan a bheith acu ar chomhpháirteanna comhshaoil éagsúla, lena n-áirítear sláinte an daonra agus an duine, bithéagsúlacht aeráide, cáilíocht uisce agus hidreolaíocht, trácht agus iompar, sócmhainní ábhartha, oidhreacht chultúrtha agus tírdhreach agus taitneamhacht amhairc.
- D'fhéadfadh éagsúlacht na n-éifeachtaí dearfacha a bhaineann leis an aeráid a bhaineann le gníomhartha an phlean teacht le chéile chun tionchar dearfach níos mó agus an-suntasach a chruthú ar an aeráid - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le laghdú astaíochtaí GCT náisiúnta. spriocanna agus riachtanais.

D'fhéadfadh na héifeachtaí carnacha comhshaoil a liostaítear thuas síneadh thar teorainn limistéar feidhme an údarais áitiúil.

D'fhéadfadh gníomhaíochtaí a phleanáil a ghineann éifeachtaí comhshaoil dearfacha nó diúltacha do chomhpháirt comhshaoil amháin éifeachtaí comhshaoil dearfacha nó diúltacha a ghiniúint go hindíreach do chomhpháirteanna comhshaoil idirghaolmhara. Mar shampla, feabhsóidh gníomhartha a thacaíonn le seachadadh CIDU cáilíocht an uisce, rud a d'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar éiceolaíocht uisceach. Tá measúnú ar idirghaolta agus Idirghníomhaíochtaí tionchair leabaithe cheana féin sa mheastóireacht ar éifeachtaí comhshaoil atá déanta sa tuarascáil seo. Cinntíonn sé seo go bhfuil clúdach leordhóthanach ar gach tionchar féideartha comhshaoil a bhaineann le cur i bhfeidhm ghníomhaíochtaí an phlean. Forbraíodh mairís a thaispeánann idirghaolmhaireachtaí féideartha idir comhpháirteanna comhshaoil agus cuirtear i láthair é Tábla 7-2chun cuidiú le tuiscint na ngaolmhaireachtaí sin.

Tábla 7-2: Idirchaidreamh idir Comhpháirteanna Comhshaoil

	Daonra agus Sláinte an Duine	Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána	Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach	Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht	Ithreacha	Úsáid Talún	Cáilíocht Aeir agus Torainn	Uisce	Sócmhainní Ábhair	Turasóireacht agus Fóillíocht	An tAthru Aeráide
Daonra agus Sláinte an Duine											
Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána											
Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach											
Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht											
Ithreacha											
Úsáid Talún											
Cáilíocht Aeir agus Torainn											
Uisce											
Sócmhainní Ábhair											
Turasóireacht agus Fóillíocht											
An tAthru Aeráide											

7.3.2 Éifeachtaí Carnacha laistigh den phlean

Aithnítear pleananna agus cláir eile a bhfuil gaol ag an Dréacht-PGAÚÁ leo i gCuid 2.5 den tuarascáil seo. Ba chóir a thabhairt faoi deara go raibh nó go mbeidh gach clár pleananna eile faoi réir ag comhshaoil, lena n-áirítear an MSC agus an MC, chun críche éifeachtaí diúltacha comhshaoil féideartha a chosc agus a mhaolú. Tá éifeachtaí carnacha féideartha Idirphlean léirithe thíos:

- Coimhlíntí idir spriocanna aeráide idir eagraíochtaí éagsúla - áfach, tá gach plean d'ord ard amhail an Tionscadal Forbartha Pobail (TFP), Straitéisí Spásúlachta agus Eacnamaíochta Réigiúnach (SSER) agus an Plean Náisiúnta Gníomhaíochta ar son na hAeráide ailínithe le hábhar an PGAÚÁ. D'fhéadfadh teanga oiriúnaitheach an tsolúbthacht a sholáthar chun go bhféadfaí breisithe logánta ar spriocanna a mhéadú nó a ailíniú le páirtithe leasmhara laistigh de shaolré an PGAÚÁ.
- Déanann an PGAÚÁ foráil do ghníomhaíochtaí a thacaíonn le tionscadail forbartha agus bonneagair a sheachadadh (i bhfoirm athléimneacht tuilte, cosaint cósta, taisteal gníomhach, fuinneamh in-athnuaite, tionscadail réitigh atá bunaithe ar an dúlra) a d'fhéadfadh rannchuidiú - má bhainistítear go mícheart é - le tionchair charnacha trí thionscadail chomhshaoil a bhaineann le tógáil. éifeachtaí (rith chun srutha láithreáin, deannach, truailliú torainn srl.) i gcomhcheangal le forbairt arna dtacú ag pleananna eile, lena n-áirítear pleananna d'ord níos airde (m.sh., an TFP, LAPanna, Creat le haghaidh Bonneagar Breosla Malartach san Iompar).
- D'fhéadfaí rochtain mhéadaithe ar shuímh – amhail anaclanna dúlra, tráanna, spásanna glasa – a éascú trí chomhcheangal gníomhaíochtaí laistigh den PGAÚÁ. Mar sin, d'fhéadfadh éifeachtaí carnacha a bheith ag baint leis seo, go háirithe feadh uiscebhealaí, i gcomhcheangal le pleananna eile a thacaíonn le rochtain mhéadaithe ar shuímh den sórt sin.
- Tacaíonn an PGAÚÁ le gníomhaíochtaí éagsúla a bhaineann le hathléimneacht tuilte agus tionscadail maolaithe tuilte, a d'fhéadfadh tionchair charnacha ar cháilíocht uisce, ar shreabhadh agus ar réimeas/tréithe hidreolaíochta a thabhairt isteach i gcomhcheangal le pleananna eile a thacaíonn le tionscadail dá leithéid (m.sh., Bainistíocht Riosca Tuile Earnála um Athrú Aeráide. Plean Oiriúnaithe).
- D'fhéadfadh éifeachtaí gníomhaíochtaí iolracha PGAÚÁ teacht le chéile chun tacú go láidir le hathrú chuig modhanna taistil inbhuanaithe agus gníomhacha in éineacht le pleananna eile. Tá an cumas aige seo éagsúlacht d'iarbhairtí comhshaoil dearfacha carnacha a ghiniúint, lena n-áirítear éifeachtaí dearfacha ar cháilíocht an aeir áitiúil, sláinte an duine, bithéagsúlacht agus aeráid.
- Tá an poitéinseal ag éagsúlacht na n-éifeachtaí dearfacha a bhaineann le cur chun feidhme ghníomhaíochtaí an phlean - i gcomhthráth le gníomhartha atá sainithe i bpleananna agus i gcláir eile ar dócha go mbeidh tionchar dearfach acu ar an gcomhshaoil - teacht le chéile agus idirghníomhú agus tionchar fadtéarmach agus leathan a bheith acu ar chomhpháirteanna comhshaoil éagsúla, lena n-áirítear sláinte an daonra agus an duine, bithéagsúlacht aeráide, cáilíocht uisce agus hidreolaíocht, trácht agus iompar, sócmhainní ábhartha, oidhreacht chultúrtha agus tírdhreach agus taitneamhacht amhairc.
- D'fhéadfadh éagsúlacht na n-éifeachtaí dearfacha a bhaineann leis an aeráid a bhaineann le gníomhartha an phlean - i gcomhthráth le gníomhaíochtaí atá sainithe i bpleananna eile, lena n-áirítear pleananna d'ord ard, ar dócha go mbeidh tionchar dearfach acu ar an aeráid (E.g. PGC23) - teacht le chéile chun tionchar dearfach níos mó agus an-suntasach a chruthú ar an aeráid - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le laghdú astaíochtaí GCT náisiúnta. spriocanna agus riachtanais.

D'fhéadfadh na héifeachtaí carnacha comhshaoil a liostaítear thuas síneadh thar theorainn limistéar feidhme an údaráis áitiúil.

8. BEARTA MAOLAITHE

Aithníodh na tionchair chomhshaoil diúltacha féideartha a dtiocfadh teacht chun cinn i ndiaidh an Dréacht-PGAÚÁ a chur i gcrích (gan tagairt a dhéanamh ar an mhaolú) i gcuid 8 den tuarascáil seo. Caithfear gach beart maolaithe, de réir Treoir MSC, a leagadh amach a fhad is go gcosnófar, go laghdófar agus go gcúiteofar, a oiread agus is féidir, cibé tionchar comhshaoil diúltach suntasach atá ar shlí a dhéanta de dheasca cur i gcrích an phlean. Déanann an chuid seo den tuarascáil cur síos ar na bearta maolaithe chun na héifeachtaí diúltacha comhshaoil a d'fhéadfadh tarlú mar thoradh ar chur i bhfeidhm an Dréacht-PGAÚÁ a mhaolú.

Sa chás seo, glacadh leis na cineálacha maolaithe seo a leanas chun timpeallachtaí diúltacha an Dréacht-PGAÚÁ a fheabhsú agus chun éifeachtaí dearfacha féideartha an phlean a uasmhéadú:

- Maolú i bhfoirm roghanna malartacha.
- Maolú a dhéanamh trí chur i bhfeidhm na gceisteanna comhshaoil leis an PGAÚÁ.
- Maolú trí cheisteanna ar fhorbairt na gcaighdeán bainistíochta/ ar chuspóirí cosanta comhshaoil a tháinig ón TFP.

8.1 Maolú i bhfoirm roghanna malartacha

Breathnaíodh ar roinnt roghanna malartacha eile go luath sa phróiseas. Rinneadh measúnú ar éifeachtaí comhshaoil na roghanna eile seo le linn phróiseas an MSC. Roghnaíodh an Dréacht-PGAÚÁ is fearr thar na roghanna eile a breithníodh ar na cúiseanna seo a leanas:

- **Rogha mhalartach 1 (tomhaiste) - An Cur Chuige Pareto** - Beidh roinnt tionchair dhearfacha ar an gcomhshaoil mar thoradh ar an gcur chuige seo, ach is lú an seans go seachadfaidh an rogha mhalartach seo gníomh leathan agus éifeachtach um maolú aeráide agus oiriúnú dó ar dócha a bheidh mar thoradh ar chur i bhfeidhm an Dréacht-PGAÚÁ roghnaithe. D'fhéadfadh an cur chuige malartach seo roinnt éifeachtaí diúltacha comhshaoil a ghiniúint freisin, nach ndéanfaí iad a fhrithchothromú leis na héifeachtaí dearfacha féideartha comhshaoil a bhaineann leis an Dréacht-PGAÚÁ roghnaithe.
- **Rogha mhalartach 2 (tomhaiste) - An Cur Chuige Iomlánaíoch** - agus an Dréacht LACAP roghnaithe - An Cur Chuige Iomlánaíoch agus Rannpháirtíoch - a sheachadfaidh gníomhaíocht aeráide atá leathan agus éifeachtach go ginearálta. Tá an poitéinseal ag an dá rogha seo il-éifeachtaí dearfacha comhshaoil a ghiniúint. Tá an cumas céanna ag an dá rogha chun roinnt éifeachtaí diúltacha comhshaoil a ghiniúint.
- **Rogha mhalartach 3 (is fearr) - an Dréacht-PGAÚÁ** - roghnaithe thar an Rogha 2 eile, áfach, toisc go bhfuil an cumas is fearr aige gníomh maolaithe aeráide agus oiriúnaithe éifeachtach agus éifeachtaí comhshaoil dearfacha a sheachadadh, i bhfianaise a bhéim láidir ar rannpháirtíocht an phobail, a thacaíonn le rannpháirtíocht níos fearr i ngníomh aeráide. ag leibhéal an phobail.

8.2 Maolú a dhéanamh trí chur i bhfeidhm na gceisteanna comhshaoil leis an bplean.

Rinneadh an próiseas pleanála ag an am céanna leis na próisis MSC agus MC araon. Bhí an fhoireann measúnaithe comhshaoil agus an fhoireann déanta plean i ndlúthchumarsáid lena chéile. Pléadh ceisteanna comhshaoil a tháinig chun solais le linn na bpróiseas MSC agus MC, lena n-áirítear próisis chomhairliúcháin, go rialta leis an bhfoireann déanta plean le linn phróiseas déanta an phlean. De réir mar is gá, forbraíodh bearta maolaithe comhshaoil chun feabhas a chur ar na héifeachtaí diúltacha d'fhéadfadh a bheith ag cur i gcrích an dréacht-PGAÚÁ ar an gcomhshaoil agus cuireadh iad san áireamh ansin sa dréacht-PGAÚÁ. Bhí go leor den mhaolú comhshaoil leabaithe sa phlean go luath sa phróiseas mar thoradh air seo. Rinneadh an próiseas seo ar bhealach trialach chun a chinntiú go ndearnadh pleananna agus na torthaí comhshaoil is fearr. Comhthátháíodh ceisteanna comhshaoil sa phlean freisin chun éifeachtaí dearfacha comhshaoil aitheanta an Dréacht-PGAÚÁ a éascú.

Tá bearta maolaithe molta a uasmhéadaíonn buntáistí na gníomhaíochta aeráide do chomhpháirteanna comhshaoil eile amhail cáilíocht an aeir áitiúil, sláinte an duine, bithéagsúlacht, cáilíocht uisce agus réimsí idirghaolmhara eile (m.sh réitigh a bhfuil buntáiste ag gach taobh ann).

Tá téacs breise a shoiléiríonn oibleagáidí a bhaineann le cosaint an chomhshaoil agus deiseanna feabhsaithe comhshaoil ceangailte le raon de ghníomhaíochtaí sainithe sa phlean. Múnlaíodh an téacs seo lena chinntiú go gcuirfear cúrsaí comhshaoil san áireamh go cuí agus an plean á chur i bhfeidhm. Cruthaíodh an téacs seo freisin chun a áirithiú go gcruthóidh cur chun feidhme an phlean íosleibhéal na n-éifeachtaí diúltacha ar an gcomhshaoil mar aon le huasleibhéal na n-éifeachtaí dearfacha ar an gcomhshaoil a bhaint amach.

Bunaíodh roinnt prionsabal rialachais comhshaoil chun a áirithiú go gcruthóidh cur chun feidhme an phlean íosleibhéal na n-éifeachtaí diúltacha ar an gcomhshaoil mar aon le huasleibhéal na n-éifeachtaí dearfacha ar an gcomhshaoil a bhaint amach. Beidh na prionsabail rialachais comhshaoil sin mar thaca agus mar threoir ag cur chun feidhme an phlean agus beidh feidhm acu maidir le gach gníomh/gníomhaíocht a eascróidh as cur chun feidhme an phlean agus beidh siad lánpháirtithe iontu.

Cuirtear bearta maolaithe comhshaoil atá le comhtháthú sa Dréacht LACAP chun aon éifeachtaí diúltacha suntasacha féideartha ar an gcomhshaoil a chosc, a laghdú agus a fhritháireamh go hiomlán, agus chun tairbhí comhshaoil agus comhbhuntáistí féideartha an Dréacht-LACAP a uasmhéadú, i láthair i Tábla 8-1 agus Tábla 8-2. Ar mhaithe leis an soiléireacht agus an ngontacht, níor cuireadh i láthair ach an Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ agus na bearta maolaithe molta a bhaineann leis i láthair i Tábla 8-1 Iarrtar ar an léitheoir tagairt a dhéanamh d'Aguisín 3.2 – Measúnú Mionsonraithe ar Éifeachtaí Comhshaoil ag Cur i bhFeidhm an Phlean, chun tuiscint a fháil ar na héifeachtaí féideartha comhshaoil a bhaineann le gach gníomh aonair atá á maolú (i gcás éifeachtaí diúltacha ar an gcomhshaoil) nó a uasmhéadaítear (sa chás éifeachtaí dearfacha comhshaoil).

Mar gheall ar an idirghaol idir chomhpháirteanna comhshaoil éagsúla, féadfaidh bearta maolaithe comhshaoil a shainítear do chomhpháirt amháin dul chun tairbhe do chomhpháirt chomhshaoil eile.

Tábla 8-1: Bearta Maolaithe Comhshaoil a bhaineann leis na gníomhartha

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.3.1.1.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh, m.sh foirgnimh, trealamh, srl. chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh leictreachais, m.sh foirgnimh, trealamh, srl. chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.
4.3.1.1.2	Soilsiú a uasghrádú go LED nuair i gcás go bhfuil sé sin inmhathana ó thaobh airgeadais de.	Soilsiú a uasghrádú go LED nuair i gcás go bhfuil sé sin inmhathana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéantar na leibhéil lúmain agus an raon speictrim a chothabháil nó a laghdú/a rialú chun éifeachtaí ar bhithéagsúlacht a sheachaint.
4.3.1.1.3	Deiseanna d'fhoinsí fuinnimh in-athnuaite a fhiosrú chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Iniúchadh a dhéanamh ar dheiseanna d'fhoinsí fuinnimh in-athnuaite chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil, ag féachaint go cuí do chúrsaí pleanála agus cosanta comhshaoil.
4.3.1.1.4	Trealamh a athsholáthar le roghanna eile níos éifeachtaí nuair atá siad ar fáil agus inmhathana ó thaobh airgeadais de.	Athsholáthar trealaimh le malairtí níos éifeachtaí nuair atá sé ar fáil agus inmhathana ó thaobh airgeadais de, fad a chinntítear go ndéantar bainistiú cuí ar WEEE a ghintear mar thoradh ar an ngníomh seo.
4.3.1.2.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh ar théamh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.
4.3.1.2.2	Deiseanna a mheas chun roghanna in-athnuaite a chur in ionad úsáid dóire ola/gáis chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Deiseanna a mheas chun roghanna in-athnuaite a chur in ionad úsáid dóire ola/gáis chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil; ag tabhairt aird chuí ar chúrsaí pleanála agus cosanta comhshaoil.
4.3.1.2.3	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun inisliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun inisliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil; aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá atá le struchtúir chosanta a chaomhnú go cuí.
4.3.1.2.4	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun doimhneacht aeir foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun inisliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil; aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá atá le struchtúir agus gnéithe cosanta a chaomhnú go cuí.
4.3.1.2.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh ar théamh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.
4.3.1.2.2	Deiseanna a mheas chun roghanna in-athnuaite a chur in ionad úsáid dóire ola/gáis chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Deiseanna a mheas chun roghanna in-athnuaite a chur in ionad úsáid dóire ola/gáis chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil; ag tabhairt aird chuí ar chúrsaí pleanála agus cosanta comhshaoil.
4.3.1.2.3	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun inisliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun inisliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil; aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá atá le struchtúir chosanta a chaomhnú go cuí.

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.3.1.2.4	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun doimhneacht aeir foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun inliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil; aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá atá le struchtúir agus gnéithe cosanta a chaomhnú go cuí.
4.3.1.3.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh ar iompar chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.
4.3.1.3.2	Deiseanna a mheas chun FL a athsholáthar feithiclí nuair atá roghanna eile ar fáil agus tomhaltas atá inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Deiseanna a mheas chun FL a athsholáthar feithiclí nuair atá roghanna eile ar fáil agus tomhaltas atá inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil. Cé go ndéantar fuinneamh breosla a úsáidtear chun feithiclí leictreacha a chumhacht a fhoinsiú go hinbhuanaithe, agus tá cleachtais bhainistíochta deireadh saoil iomchuí i bhfeidhm le haghaidh Feithiclí Leictreacha.
4.3.1.3.3	Deiseanna a mheas chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid nuair atá siad ar fáil agus atá inmharthana ó thaobh airgeadais de chun deiseanna tomhaltais a aithint chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Deiseanna a mheas chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid nuair atá siad ar fáil agus atá inmharthana ó thaobh airgeadais de chun deiseanna tomhaltais a aithint chun tionscadail a shainaitheint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil. Cé go bhfaightear fuinneamh/breosla a úsáidtear chun feithiclí astaíochtaí ísle a chumhacht go hinbhuanaithe.
4.3.1.4.2	Trealamh a athsholáthar le roghanna eile níos éifeachtaí nuair atá siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Athsholáthar trealamh le malairtí níos éifeachtaí nuair atá sé ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, fad a chinntítear go ndéantar bainistiú cuí ar WEEE a ghintear mar thoradh ar an ngníomh seo.
4.2.1.6.2	Caithfidh aon sócmhainní breise nó athsholáthar sócmhainní atá ann cheana spriocanna laghdaithe astaíochtaí gás ceaptha teasa 2030 agus 2050 a chur san áireamh.	Caithfidh aon sócmhainní breise nó athsholáthar sócmhainní atá ann cheana an gá le hinbhuanaitheacht agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí gás ceaptha teasa 2030 agus 2050 a chur san áireamh.
4.4.1.1.2	Triail a dhéanamh ar an tionscadal HYBES arna mhaoiniú ag an AE, 'saotharlann bheo' sa chrios dícharbónaithe.	Triail an tionscadail HYBES arna mhaoiniú ag an AE 'saotharlann mhaireachtála' sa chrios dícharbónaithe; agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí íogaire daonna, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá atá le struchtúir chosanta a chaomhnú go cuí.
4.4.1.3.1	Déanfar tionscadail Ghnímh Aeráide Áitiúla mhaoiniú tríd an gClár Gnímh Pobail ar son na hAeráide (CGPA). Feidhmeoidh an CGPA faoi na téamaí seo a leanas. • Baile/Fuinneamh • Taisteal • Bia agus Dramhaíl • Siopadóireacht agus Athchúrsáil • Gníomhú Áitiúil ar son na hAeráide agus Comhshaoil. Is é an ciste a leithdháileadh ar Chontae Chorcaí ná €1.2 milliún thar thréimhse trí bliana. Beidh €600,000 ann don chéad 18 mí agus €600,000 sa thréimhse 18 mí ina dhiaidh sin.	Déanfar tionscadail Ghnímh Aeráide Áitiúla mhaoiniú tríd an gClár Gnímh Pobail ar son na hAeráide (CGPA). Feidhmeoidh an CGPA faoi na téamaí seo a leanas. • Baile/Fuinneamh • Taisteal • Bia agus Dramhaíl • Siopadóireacht agus Athchúrsáil • Gníomhú Áitiúil ar son na hAeráide agus Comhshaoil. Is é an ciste a leithdháileadh ar Chontae Chorcaí ná €1.2 milliún thar thréimhse trí bliana. Beidh €600,000 ann don chéad 18 mí agus €600,000 sa thréimhse 18 mí ina dhiaidh sin. An gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal fuinnimh den sórt sin.
4.4.1.8.2	Leanúint le cur i bhfeidhm 'bealaí sábháilte chun na scoile' agus	Leanúint le cur i bhfeidhm 'bealaí sábháilte chun na scoile' agus glasbhealaí comharsanachta chun tuilleadh feabhais a chur ar bhonneagar áitiúil taistil

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
	glasbhealaí comharsanachta chun tuilleadh feabhais a chur ar bhonneagar áitiúil taistil ghníomhach.	ghníomhaigh; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.4.1.8.3	Leanúint ar aghaidh le cur chun cinn agus tacaíocht do na Bratacha Glasa Taisteal Gníomhach.	Leanúint ar aghaidh le cur chun cinn agus tacaíocht a thabhairt do na Bratacha Glasa Taisteal Gníomhach; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.4.1.8.5	Leanúint le forbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos a spreagadh agus teagmháil a dhéanamh le pobail ar thionscnaimh nua, nuair is cú.	Leanúint le forbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos a spreagadh agus teagmháil a dhéanamh le pobail ar thionscnaimh nua, nuair is cú; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.1.2.2	Oibriú le páirtithe leasmhara chun bogaigh a aithint, agus tacú le cláir athfhliuchta agus athchóirithe.	Oibriú le páirtithe leasmhara chun bogaigh a aithint, agus tacú le cláir athfhliuchta agus athchóirithe, agus tionchar agus rialú á fheidhmiú aige, de réir mar is iomchuí, chun cur i gcrích na gclár sin a chur chun cinn de réir na gceanglas ábhartha maidir le cosaint an chomhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht uisce, gnáthóg agus ceanglais a bhaineann le speicis faoi chosaint.
4.5.1.2.6	Deiseanna a aithint chun naisc éiceolaíochta a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil ardluach bithéagsúlachta acu, trí líonraí bonneagair ghlais, conairí fiadhúlra, srl.	Deiseanna a aithint chun naisc éiceolaíochta a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil ardluach bithéagsúlachta acu, trí líonraí bonneagair ghlais, conairí fiadhúlra, srl.; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.1.3.1	Glanghnóthachan bithéagsúlachta a chur chun cinn i ngach forbairt phoiblí agus príobháideach nua: A éileamh go gcuirfí isteach ráiteas bonneagair ghlais le haghaidh gach forbartha. Leanúint le saineolas éiceolaíochta a chomhtháthú leis an bpróiseas bainistíochta forbartha lena n-áirítear ag céimeanna réamhphleanála agus iarratais phleanála.	Glanghnóthachan bithéagsúlachta a chur chun cinn i ngach forbairt phoiblí agus príobháideach nua: A cheangal go gcuirfear isteach ráiteas bonneagair ghlais le haghaidh gach forbartha, ag cinntiú go ndéantar machnamh cuí ar riachtanais chosanta comhshaoil le linn phleanáil an bhonneagair ghlais. Leanúint le saineolas éiceolaíochta a chomhtháthú leis an bpróiseas bainistíochta forbartha lena n-áirítear ag céimeanna réamhphleanála agus iarratais phleanála.
4.5.1.3.2	Leanúint ar aghaidh le saineolas éiceolaíoch agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta déanta áite i bhforbairt agus i mbainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tithíocht, bonneagar iompair agus tionscadail an fhearainn phoiblí srl.	Leanúint ar aghaidh le saineolas éiceolaíoch agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta déanta áite i bhforbairt agus i mbainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tithíocht, bonneagar iompair agus tionscadail an fhearainn phoiblí srl.; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.1.4.2	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta atá faoi úinéireacht na comhairle cheana féin chun tacú le cónaitheoirí limistéir a aithint atá oiriúnach chun bearta cosanta bithéagsúlachta a iarfheistiú de réir an chleachtais is fearr (m.sh. cur crann, móinéir bláthanna fiáine, criosanna na bpailneoirí srl.).	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta atá faoi úinéireacht na comhairle cheana féin chun tacú le cónaitheoirí limistéir a aithint atá oiriúnach chun bearta cosanta bithéagsúlachta a iarfheistiú de réir an chleachtais is fearr (m.sh. cur crann dúchasach , móinéir bláthanna fiáine, criosanna na bpailneoirí srl.).

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.5.1.4.3	Réimse píolótaí féideartha a shainnithint chun bearta inbhuanaithe a léiriú lena n-áirítear CIDU nádúr-bhunaithe; agus scéim píolótach a dhéanamh ar dhearadh bithéagsúlachta agus aeráide d'fhorbairtí tithíochta sóisialta faoi stiúir na Comhairle le bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, CIDU bogaigh agus locháin, carrchlós glas, boscaí neadaithe ar aghaidheanna, tailte féaraigh, agus toir agus crainn atá neamhdhíobhálach don fhiadhúlra i spásanna oscailte.	Réimse píolótaí féideartha a shainnithint chun bearta inbhuanaithe a léiriú lena n-áirítear CIDU nádúr-bhunaithe; agus scéim píolótach a dhéanamh ar dhearadh bithéagsúlachta agus aeráide d'fhorbairtí tithíochta sóisialta faoi stiúir na Comhairle le bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, CIDU bogaigh agus locháin, carrchlós glas, boscaí neadaithe ar aghaidheanna, tailte féaraigh, agus toir agus crainn dúchasach atá neamhdhíobhálach don fhiadhúlra i spásanna oscailte; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht an aeir áitiúil srl.
4.5.2.1.3	Oibriú le comhpháirtithe LAWPRO, Uisce Éireann, srl. chun tionchar gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a aithint de réir an Phlean Bainistíochta Abhantraí agus an Chreat-Treoir Uisce agus cabhrú le feabhsú cháilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe.	Oibriú le comhpháirtithe LAWPRO, Uisce Éireann, srl. chun tionchar gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a aithint de réir an Phlean Bainistíochta Abhantraí agus an Chreat-Treoir Uisce agus cabhrú le feabhsú cháilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe, agus ag an am céanna an gá atá le breithniú a dhéanamh ar cheanglais um chosaint an chomhshaoil a chur chun cinn le linn na dtionscadal sin.
4.5.2.1.4	Bainistiú tuilte nádúrtha a úsáid nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Bainistiú tuilte nádúrtha a úsáid nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de; ag tabhairt aird chuí a thabhairt ar an ngá íogaireachtaí comhshaoil a chur chun cinn ag na suímh seo, lena n-áirítear cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.
4.5.2.3.1	Le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnú Leochaileachta Cósta ar chósta Chorcaí chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar a bhíonn ag ardú leibhéal na farraige ar athrú cladaigh ar Imlíne Chósta Chorcaí, chun eolas a chur ar bhainistíocht chríos cósta chomhtháite agus chun limistéir le riachtanais ar leith a shainnithint, agus chun aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus chun tuilte cósta a chur i bhfeidhm. tosaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí oiriúnaithe atá bunaithe ar éiceachórais.	Le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnú Leochaileachta Cósta ar chósta Chorcaí chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar a bhíonn ag ardú leibhéal na farraige ar athrú cladaigh ar Imlíne Chósta Chorcaí, chun eolas a chur ar bhainistíocht chríos cósta chomhtháite agus chun limistéir le riachtanais ar leith a shainnithint, agus chun aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus chun tuilte cósta a chur i bhfeidhm. tosaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí oiriúnaithe atá bunaithe ar éiceachórais; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.5.2.3.4	I gcomhar le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a shainnithint don bhonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus bain úsáid as bainistíocht nádúrtha cósta nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	I gcomhar le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a shainnithint don bhonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus bain úsáid as bainistíocht nádúrtha cósta nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.5.3.1.1	Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm maidir le gach gné de chaomhnú, feasacht agus taifeadh gach gné den oidhreacht (tógtha, nádúrtha,	Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm maidir le gach gné de chaomhnú, feasacht agus taifeadh gach gné den oidhreacht (tógtha, nádúrtha, cultúrtha) ag cinntiú go dtabharfar aird ar athrú aeráide mar aon le agus

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
	cultúrtha) ag cinntiú go dtabharfar aird ar athrú aeráide.	breithnithe um chosaint an chomhshaoil, lena n-áirítear riachtanais chaomhnaithe oidhreachta.
4.5.3.1.2	Athléimneacht aeráide a ionchorprú trí scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha, Ciste Struchtúr Stairiúil agus aon chistí ábhartha eile a tugadh isteach.	Athléimneacht aeráide a ionchorprú trí scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha, Ciste Struchtúr Stairiúil agus aon chistí ábhartha eile a tugadh isteach; agus le haird chuí a thabhairt ar chúinsí cosanta comhshaoil, lena n-áirítear riachtanais chaomhnaithe oidhreachta.
4.5.4.1.1	Tacú le spriocanna coillteoireachta earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh bhainistíochta foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn.	Tacú le spriocanna coillteoireachta earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh bhainistíochta foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn; agus aird chuí á thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha, cáilíocht uisce agus bithéagsúlacht.
4.5.4.1.2	Straitéis Chrainn a fhorbairt chun creat a sholáthar do phleanáil, do chosaint, do phlandáil agus do bhainistiú crann agus coillearnacha laistigh de Chontae Chorcaí.	Straitéis Chrainn Dúchasach a fhorbairt chun creat a sholáthar chun crainn agus coillearnacha a phleanáil, a chosaint, a phlandáil agus a bhainistiú i gContae Chorcaí; fócas a chinntiú ar chrainn dhúchasacha agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.5.4.1.5	Tacú le cur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta um Thailte Móna.	Tacú le cur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta um Thailte Móna; agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal den sórt sin.
4.5.4.1.6	Cur i bhfeidhm Beartas an Phlean Forbartha Contae a fhéachann le glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní reatha a chosaint agus a fheabhsú agus bonneagar glas nua a sholáthar.	Cur i bhfeidhm Beartas an Phlean Forbartha Contae a fhéachann le glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní reatha a chosaint agus a fheabhsú agus bonneagar glas nua a sholáthar; agus aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, agus cáilíocht an aeir áitiúil.
4.5.5.1.1	Spreagadh a thabhairt do chur chun cinn cleachtais úsáide talún inbhuanaithe agus réitigh nádúr-bhunaithe do bhainistiú acmhainní uisce agus tuilte ar féidir leo athléimneacht an phobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuilte a sholáthar, oiriúnú aeráide a chur chun cinn.	Spreagadh a thabhairt do chur chun cinn cleachtais úsáide talún inbhuanaithe agus réitigh nádúr-bhunaithe do bhainistiú acmhainní uisce agus tuilte ar féidir leo athléimneacht an phobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuilte a sholáthar, oiriúnú aeráide a chur chun cinn; agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear Bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht uisce agus gabhdóirí íogaire daonna.
4.5.5.1.2	Promhadh don todhchaí a chur chun cinn i ndearadh agus i bpleanáil forbartha nua chun tionchair fhéideartha an athraithe aeráide a mheas go hiomlán agus an gá atá le bearta chun athléimneacht na forbartha i leith aon tionchair den sórt sin a mhéadú.	Promhadh don todhchaí a chur chun cinn i ndearadh agus i bpleanáil forbartha nua chun tionchair fhéideartha an athraithe aeráide a mheas go hiomlán agus an gá atá le bearta chun athléimneacht na forbartha i leith aon tionchair den sórt sin a mhéadú; agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear Bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht uisce agus gabhdóirí íogaire daonna.
4.6.1.1.7	Oibriú le páirtithe leasmhara eile chun Contae Chorcaí a chur chun cinn agus tacú leis mar cheann scríbe turasóireachta inbhuanaithe	Oibriú le páirtithe leasmhara eile chun Contae Chorcaí a chur chun cinn agus tacú leis mar cheann scríbe turasóireachta inbhuanaithe; agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí lena n-áirítear bithéagsúlacht agus láithreáin Eorpacha.
4.6.1.1.10	Déan iniúchadh ar shamhlacha nialasacha/ísealcharbóin chun earraí a iompar i gContae Chorcaí m.sh. úsáid scéimeanna fruilithe lastais.	Déan iniúchadh ar shamhlacha nialasacha/ísealcharbóin chun earraí a iompar i gContae Chorcaí m.sh. úsáid scéimeanna fruilithe lastais, agus a chinntiú go dtugtar aird chuí ar inbhuanaitheacht agus ar thionchair ionchasacha saolré modhanna eile iompair.

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.6.1.3.5	Eolas a sholáthar agus feasacht a ardú d'fhiontair Chontae Chorcaí agus do ghrúpaí gnó chun tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfheistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite ar fhoirgnimh thráchtála.	Eolas a sholáthar agus feasacht a ardú d'fhiontair Chontae Chorcaí agus do ghrúpaí gnó chun tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfheistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite ar fhoirgnimh thráchtála; agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal fuinnimh den sórt sin.
4.6.1.5.5	Oibriú i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú.	Oibriú i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú, agus an gá atá le fiontair feirmeoireachta a chur chun cinn chun riachtanais ábhartha pleanála agus cosanta comhshaoil a mheas.
4.7.1.2.1	Tionscadail Taistil Ghníomhacha a fhorbairt ar fud an chontae ar féidir leo an t-athrú iompair is mó a sheachadadh.	Tionscadail taistil ghníomhacha a fhorbairt ar fud an chontae ar féidir leo an t-athrú iompair is mó a sheachadadh, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil agus deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.2	Feabhsuithe pleanáilte bóithre forbartha uirbigh chun gnéithe taistil ghníomhacha a ionchorprú mar is cuí, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil agus deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.	Gnéithe taistil ghníomhacha le measúnú agus le cur san áireamh más cuí i bhforbairt uirbeacha pleanáilte / feabhsúcháin bóithre srl, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil agus deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.3	Leanúint le forbairt leanúnach ar Ghlasbhealaí, cosúil leis an nGlasbhealach Mhainistir na Corann - Eochail.	Leanúint le forbairt leanúnach ar Ghlasbhealaí, cosúil leis an nGlasbhealach Mhainistir na Corann - Eochail, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil agus deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.5	Oibriú le húdarais ábhartha chun "Bealach sábháilte chuig scoileanna" a fhorbairt.	Oibriú le húdarais ábhartha chun "Bealach sábháilte chuig scoileanna" a fhorbairt, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil agus deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.3.2	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí úsáid talún agus pleanáil iompair a chomhtháthú.	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí úsáid talún agus pleanáil iompair a chomhtháthú; ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.7.1.4.1	Oibriú leis na geallsealbhóirí cuí chun an gréasán Náisiúnta luchtaithe FL a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí.	Oibriú leis na geallsealbhóirí cuí chun an gréasán Náisiúnta luchtaithe FL a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil agus rochtain míchumais a mheas le linn tionscadal den sórt sin.
4.7.1.4.2	Dul i dteagmháil le BSL chun réimsí a aithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú FL.	Dul i dteagmháil le BSL chun réimsí a aithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú FL, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal bonneagair tacaíthe.
4.7.1.4.4	Úsáid na bhfeithiclí leictreacha a chur chun cinn trí cheanglais maidir le	Úsáid na bhfeithiclí leictreacha a chur chun cinn trí cheanglais maidir le pointí muirir r-fheithiclí a sholáthar in iarratais phleanála, agus an gá le

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
	pointí muirir r-fheithiclí a sholáthar in iarratais phleanála.	riachtanais chosanta comhshaoil agus rochtain míchumais a mheas le linn tionscadal den sórt sin.
4.7.1.4.5	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle a chur chun cinn.	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle a fhoinsítear go hinbhuanaithe a chur chun cinn.
4.9.1.1.5	Oibriú le páirtithe leasmhara chun Rialachán 28 ar úsáid critéar deireadh dramhaíola a leathnú	Oibriú le páirtithe leasmhara chun Rialachán 28 ar úsáid critéar deireadh dramhaíola a leathnú i gcomhréir le forálacha an Achta um Bainistiú Dramhaíola.
4.9.1.1.6	Tacaíocht agus aitheantas a thabhairt do Rialachán 27 trí tháirgí a rialú le diúscairt dramhaíola a laghdú.	Tacaíocht agus aitheantas a thabhairt do Rialachán 27 trí tháirgí a rialú le diúscairt dramhaíola a laghdú i gcomhréir le forálacha an Achta um Bainistiú Dramhaíola.
4.9.1.3.1	Bainistiú ar láithreáin líonta talún dúnta chun astaíochtaí a íoslaghdú	Bainistiú ar láithreáin líonta talún dúnta chun astaíochtaí a íoslaghdú, agus comhlíonadh na gceanglas maidir le cosaint an chomhshaoil a bhaineann le láithreáin líonta talún dúnta a chur chun cinn.
4.9.1.3.2	Oibriú le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú.	Oibriú le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú, agus comhlíonadh na gceanglas maidir le cosaint an chomhshaoil a bhaineann le láithreáin líonta talún dúnta a chur chun cinn.
4.9.1.3.3	Oibriú le páirtithe leasmhara chun astuithe ó chóireáil láisteáit a laghdú.	Oibriú le páirtithe leasmhara chun astuithe ó chóireáil láisteáit a laghdú, agus aird chuí a thabhairt ar chúinsí pleanála agus cosanta comhshaoil.
4.9.1.4.1	Láithreáin fhóntas cathartha a chur chun cinn mar mhalairt ar bhailiú ó cholbha an bhóthair chun dramhaíl a dhiúscairt i gceart.	Láithreáin fhóntas cathartha a chur chun cinn mar mhalairt ar bhailiú ó cholbha an bhóthair chun dramhaíl a dhiúscairt i gceart, ag tabhairt aird chuí ar chúrsaí pleanála agus cosanta comhshaoil/núis maidir leis an láithreán sin.
4.9.1.4.2	Bainc beir leat a chur chun cinn chun coimeádán gloine agus cannaí bia a dhiúscairt.	Bainc beir leat a chur chun cinn chun coimeádán gloine agus cannaí bia a dhiúscairt, ag tabhairt aird chuí ar chúrsaí pleanála agus cosanta comhshaoil/núis maidir leis an láithreán sin.
4.8.1.1.1	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta ag láithreacha agus scálaí oiriúnacha & le forbairt bonneagair ghaolmhar ag calafoirt chun na forbairtí seo a éascú de réir an TFP.	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta ag láithreacha agus scálaí oiriúnacha & le forbairt bonneagair ghaolmhar ag calafoirt chun na forbairtí seo a éascú de réir an TFP, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas ag tús agus le linn tionscadal den sórt sin.
4.8.1.1.2	Giniúint fuinnimh in-athnuaite, stóráil agus bonneagar dáilte a chur chun cinn de réir an TFP laistigh den chontae.	Giniúint fuinnimh in-athnuaite, stóráil agus bonneagar dáilte a chur chun cinn de réir an TFP laistigh den chontae, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas ag tús agus le linn tionscadal den sórt sin.
4.8.1.2.1	Deiseanna a fhiosrú chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na comhairle lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae.	Deiseanna a fhiosrú chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na comhairle lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae, a chinntiú go gcaithfear aird chuí a thabhairt ar chúinsí pleanála agus cosanta comhshaoil.
4.8.1.2.2	Tacú le páirtithe leasmhara ar mian leo córais téimh cheantair a fhorbairt.	Tacú le páirtithe leasmhara ar mian leo córais téimh cheantair a fhorbairt, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas ag tús agus le linn tionscadal den sórt sin.
4.8.1.3.1	Tacú le agus cuir i bhfeidhm beartas náisiúnta ar luchtú FL ag láithreacha neamhbhaile.	Tacú le agus cuir i bhfeidhm beartas náisiúnta ar luchtú FL ag láithreacha neamhbhaile. ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.8.1.3.2	Dul i dteagmháil le BSL chun réimsí a aithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le háiseanna luchtaithe FL.	Dul i dteagmháil le BSL chun réimsí a aithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le háiseanna luchtaithe FL, ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.1.3.3	Beartas maidir le Luchtú FL a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de bheartas níos leithne Tógáil i gCúram.	Beartas maidir le Luchtú FL a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de bheartas níos leithne Tógáil i gCúram, ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.3.1.1	Coinneáil agus athúsáid an stoic foirgneamh atá ann cheana a chur chun cinn mar chéad rogha.	Coinneáil agus athúsáid an stoic foirgneamh atá ann cheana a chur chun cinn mar chéad rogha, aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht; speicis faoi chosaint, agus an gá atá le struchtúir chosanta a chosaint agus a chaomhnú go cuí, le linn aon oibreacha iarfheistiú.
4.8.3.1.2	Tacú le soláthar faisnéise ar chúnamh deontais do thithe agus do ghnóthaí.	Tacú le soláthar faisnéise ar chúnamh deontais do thithe agus do ghnóthaí, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal den sórt sin.
4.8.3.1.3	Feabhsuithe éifeachtachtaí fuinnimh d'fhoirgnimh a spreagadh. Comhairle a thabhairt agus oideachas a chur ar ghnólachtaí agus ar chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh.	Feabhsuithe éifeachtachtaí fuinnimh d'fhoirgnimh a spreagadh. Comhairle a thabhairt agus oideachas a chur ar ghnólachtaí agus ar chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh, agus an gá atá le tionscadail a chur chun cinn chun cloí le critéir ábhartha um chosaint an chomhshaoil maidir le beartas planála.
4.8.3.3.1	Tacú le soláthar faisnéise ar chúnamh deontais do ghiniúint in-athnuaite ar an láthair.	Tacú le soláthar faisnéise ar chúnamh deontais do ghiniúint in-athnuaite ar an láthair, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal den sórt sin.
4.8.3.3.2	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh.	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh, agus an gá le riachtanais chosanta comhshaoil a mheas le linn tionscadal den sórt sin.
4.8.4.1.1	Éiteas dearaidh a fhorbairt a bhreithníonn gníomhaíocht aeráide i bhforbairt foirgneamh nua ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Breithneoidh an cur chuige seo raon roghanna dearaidh lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta d'úsáid ábhar ísealcharbóin, insliú fabraice foirgnimh, díonta glasa, fhótavoltacha gréine, agus baint uisce báistí, ag cur san áireamh beartas an rialtais, caighdeán dearaidh agus treoirlínte.	Éiteas dearaidh a fhorbairt a bhreithníonn gníomhaíocht aeráide i bhforbairt foirgneamh nua ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Breithneoidh an cur chuige seo raon roghanna dearaidh lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta d'úsáid ábhar ísealcharbóin, insliú fabraice foirgnimh, díonta glasa, fhótavoltacha gréine, agus baint uisce báistí, ag cur san áireamh beartas an rialtais, caighdeán dearaidh agus treoirlínte. Cuirfidh an t-éiteas dearaidh tacaíocht chuí ar chomh-shochair gníomhaíochta aeráide agus ar riachtanais um chosaint an chomhshaoil.
4.8.4.1.2	Clár maoinithe bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm le haghaidh iarfheistiú domhainfhuinnimh ar stoc tithíochta reatha na Comhairle.	Clár maoinithe bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm le haghaidh iarfheistiú domhainfhuinnimh ar stoc tithíochta reatha na Comhairle, le haidr chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht; speicis faoi chosaint, agus an gá atá le struchtúir chosanta a chosaint agus a chaomhnú go cuí, le linn aon oibreacha iarfheistiú.
4.8.4.1.3	Deireadh a chur le gach córas téimh breosla iontaise faoi 2030.	Deireadh a chur le gach córas téimh breosla iontaise faoi 2030, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar ghabhdóirí daonna áitiúla, speicis faoi chosaint a bhaineann le foirgnimh den sórt sin, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.8.4.1.4	Gach teach nuafhaighte agus tithe folamh a athchóiriú chuig rátáil fuinnimh B2 íosta, agus gach foinse teasa breosla iontaise bainte.	Gach teach nuafhaighte agus tithe folamh a athchóiriú chuig rátáil fuinnimh B2 íosta, agus gach foinse teasa breosla iontaise bainte, agus aird chuí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil mar speicis chosanta a bhaineann le foirgnimh den sórt sin, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.8.4.1.6	Tionscadal píolótach iarfheistithe um shábháil uisce báistí a reáchtáil in eastát tithíochta de chuid na Comhairle atá sa Chrios Dícharbónaithe.	Tionscadal píolótach iarfheistithe um shábháil uisce báistí a reáchtáil in eastát tithíochta de chuid na Comhairle atá sa Chrios Dícharbónaithe, agus a chinntiú go dtugann tionscadail aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil áitiúla amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht agus láithreáin Eorpacha.
4.8.4.2.1	Réamhshuiteáil bonneagair faoi thalamh do luchtú FL in eastáit tithíochta sóisialta nua.	Réamhshuiteáil bonneagair faoi thalamh do luchtú FL in eastáit tithíochta sóisialta nua, ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.4.2.4	Athbhreithniú a dhéanamh ar na heastáit atá ann cheana féin chun láithreacha féideartha a aithint le haghaidh suiteáil pointí luchtaithe FL comhchoiteann agus páirceáil rothar	Athbhreithniú a dhéanamh ar na heastáit atá ann cheana féin chun láithreacha féideartha a aithint le haghaidh suiteáil pointí luchtaithe FL comhchoiteann agus páirceáil rothar, ag tabhairt aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an comhshaoil uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil.
4.8.5.1.2	Oibriú le pobail chun bearta oiriúnaithe áitiúla a ghlacadh a laghdaíonn tionchar áitiúil aimsire ag cur san áireamh déine, fad agus minicíocht.	Oibriú le pobail chun bearta oiriúnaithe áitiúla a ghlacadh a laghdaíonn tionchar áitiúil aimsire ag cur san áireamh déine, fad agus minicíocht, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá atá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus Córais Draenála Inbhuanaithe, agus íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach a chur chun cinn.
4.8.5.2.1	CIDU agus cur chuige atá bunaithe ar nádúr a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ó thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus cur le toirt an uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha.	CIDU agus cur chuige atá bunaithe ar nádúr a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ó thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus cur le toirt an uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha. A chinntiú go dtugtar aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach, le linn aon tionscadal forbartha tacaithe.
4.8.5.2.2	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do na príomhbhailte go léir. Cabhrú leis an Aonad Polasaí Pleanála plean bainistíochta uisce báistí a fhorbairt do lonnaíochtaí Uirbeacha.	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do na príomhbhailte go léir. Cabhrú leis an Aonad Polasaí Pleanála plean bainistíochta uisce báistí a fhorbairt do lonnaíochtaí Uirbeacha, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá atá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus Córais Draenála Inbhuanaithe, agus íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach a chur chun cinn.
4.8.5.2.3	Tacú le rolladh amach na Scéimeanna um Fhóirithint Tuilte sa Chontae, lena n-áirítear iad sin i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí, mar a aithníodh sa Chlár um Measúnú agus Bainistiú Riosca Tuile do Dhobharcheantar (MBRTD) agus i Measúnú Straitéiseach Riosca Tuilte an Chontae.	Tacú le rolladh amach na Scéimeanna Faoisimh Tuilte sa Chontae, lena n-áirítear iad siúd i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí, mar a aithníodh tríd an gClár um Measúnú agus Bainistiú Riosca Tuile do Dhobharcheantar (MBRTD) agus sa Mheasúnú Straitéiseach Riosca Tuilte sa Chontae, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá atá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus Córais Draenála Inbhuanaithe a chur chun cinn, agus íogaireachtaí comhshaoil ag na súimh seo, lena n-áirítear cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.

Uimhir thagartha gnímh an Dréacht-PGAÚÁ	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Beart Maolaithe
4.8.5.3.1	Measúnú a dhéanamh ar bhonneagar droichid ar aon dul leis na tionchair aeráide réamh-mheasta.	Measúnú a dhéanamh ar bhonneagar droichid ar aon dul leis na tionchair aeráide réamh-mheasta, agus aird chúí a thabhairt don ghá le gnáthóga agus speicis agus láithreáin Eorpacha thábhachtacha a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú go cuí, agus stádas caomhnaithe droichid chosanta.
4.8.5.3.2	Cothabháil bóithre agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir an doiciméid threoraigh ar oiriúnú aeráide bóithre réigiúnacha agus áitiúla.	Cothabháil bóithre agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir an doiciméid threoraigh ar oiriúnú aeráide bóithre réigiúnacha agus áitiúla, agus aird chúí a thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, conairí bruachánacha agus cáilíocht an aeir.

Tábla8-2: Bearta Maolaithe Comhshaoil Prionsabail Rialachais Chomhshaoil a bhaineann le Bearta Maolaithe Comhshaoil molta le cur san áireamh sa phlean - go háirithe an rannóg forfheidhmithe plean.

Tionscadail um ghníomhú ar son na haeráide a chur chun cinn a thacaíonn le comhthairbhí comhshaoil agus a uasmhéadaíonn, amhail cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta; feabhas ar cháilíocht an aeir, an t-uisce nó na hithreach; nó luach feabhsaithe áineasa, taitneamhachta agus oidhreachta cultúrtha, lena chinntiú go mbainfear tairbhí buana amach.
A bheith ag tacú le tionscadail agus tionscnaimh um ghníomhú ar son na haeráide nó iad a éascú a fhéachann le feabhsuithe a dhéanamh ar struchtúr, bainistíocht agus sláinte na hithreach trí charbón orgánach na hithreach a mhéadú - rud a chruthóidh na comhthairbhí comhshaoil le hathléimneacht tuilte a fheabhsú trí acmhainn coinneála uisce ithreacha a fheabhsú agus trí leibhéal ceapadh gás ceaptha teasa a bhaineann le feidhmeanna úsáide talún a mhéadú.
A chinntiú go ndéantar an fhorbairt go léir a bhfuil gníomhú ar son na haeráide mar bhonn agus mar thaca léi a phleanáil agus a chur chun feidhme ar bhealach a bhreithneoidh an acmhainn maidir le comhthairbhí comhshaoil, tionchair fhéideartha chomhshaoil agus ceanglais maidir le cosaint an chomhshaoil go cuí.
Déanfar tionscadail cosanta ar thuilte nó oibreacha cothabhála gaolmhara ar bhealach a chuireann comhthairbhí a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide chun cinn, agus beidh aird chúí acu ar gnáthóga agus speicis neamhchoitianta, chosanta nó thábhachtacha a chosaint agus a fheabhsú.
A chinntiú go ndéantar tionscadail um ghníomhú ar son na haeráide ar bhealach a chuireann comhthairbhí oidhreachta cultúrtha gníomhaíochta aeráide chun cinn, agus nach ndéantar damáiste fisiceach neamhúdaraith do ghnéithe cultúrtha, seandálaíochta nó ailtireachta dá bharr, nó nach ndéantar athrú neamhúdaraith nó míchuí ar chomhthéacs na ngnéithe oidhreachta cultúrtha íogaire.
A chinntiú go gcuirtear tionscadail um ghníomhú ar son na haeráide i gcrích ar bhealach a chuireann comhthairbhí cáilíochta uisce maidir le gníomhú ar son na haeráide chun cinn, agus a thagann le forálacha na Treorach Réime Uisce agus an Phlean Bainistíochta Abhantraí ábhartha.
Tionscadail um ar son na haeráide a chur chun cinn a thacaíonn le crainn chosanta, fála scean agus gnáthóga eile amhail bogaigh, criosanna tuile a chuireann le bonneagar glás.
A bheith ag tacú le deiseanna chun nascacht éiceolaíoch gnáthóg agus láithreán neamh-ainmnithe a fheabhsú chun athléimneacht agus feidhmiú foriomlán an éiceachórais a fheabhsú agus tacú le gníomhú ar son na haeráide laistigh den chontae ag an am céanna.
A chinntiú go bhfuil gach tionscadal a dtacaíonn an chomhairle leo tar éis na réamhchúraimí riachtanacha a ghlacadh chun speicis ionracha a shainaithint agus a bhainistiú, go háirithe maidir le speicis Sceideal III. Ní thacófar le haon tionscadal forbartha um ghníomhú ar son na haeráide ar dóigh dó a bheith ina chúis le leathadh speiceas ionrach atá liostaithe i Sceideal III.

8.3 Maolú trí cheisteanna ar chuspóirí cosanta comhshaoil a tháinig ón bPlean Forbartha Contae.

Chomh maith leis na bearta maolaithe comhshaoil atá comhtháite sa Dréacht-PGAÚÁ, déanfaidh na caighdeáin bhainistíochta forbartha agus na bearta cosanta comhshaoil a shainítear sa TFP éifeachtaí comhshaoil ó gach togra forbartha a fhaigheann tacaíocht ón Dréacht-PGAÚÁ a mhaolú. Tá na caighdeáin bhainistíochta forbartha/bearta cosanta comhshaoil sainithe ar mhaithe le pleanáil chuí agus forbairt inbhuanaithe a chinntiú sa Chontae. Rinneadh MSC agus MC ar an TFP chomh maith. Tá an Dréacht-PGAÚÁ ullmhaithe sa dóigh is go raibh sé i dtiúin leis na polasaithe agus na cuspóirí atá sa Plean Forbartha Contae.

8.4 Conclúid

Mar thoradh ar mheastóireacht mhalartach réasúnach atá ar fáil i gCuid 6 agus a bhfuil achoimre déanta air i gCuid 8.1, forbraíodh Dréacht-PGAÚÁ chun na torthaí comhshaoil is fearr a bhaint amach i gcomparáid leis na roghanna malartacha réasúnacha eile a bhí ar an tábla.

Má ghlactar leis na bearta maolaithe atá le comhtháthú sa Dréacht-PGAÚÁ, in éineacht le glacadh leanúnach na mbearta cosanta comhshaoil a bhaineann le pleanáil forbartha agus rialaithe a shainítear sa TFP, déanfar gach éifeacht comhshaoil diúltach a d'fhéadfadh a bheith ann a chosc, a laghdú agus a fhritháireamh, a oiread agus is féidir trí chur i bhfeidhm an Dréacht-PGAÚÁ. Níl aon bhearta maolaithe breise ag teastáil ón Dréacht-PGAÚÁ.

9. BEARTA MONATÓIREACHTA

Éilíonn an Treoir MSC go ndéanfaí monatóireacht ar na héifeachtaí comhshaoil a bhaineann le cur i bhfeidhm an phlean chun *'éifeachtaí gan coinne a shainaithint go luath, agus chun go mbeifear in ann gníomh leasaithe cuí a dhéanamh orthu.'*

Tá sraith táscairí agus spriocanna bunaithe le haghaidh CSCanna sainaitheanta chun monatóireacht agus tomhas leanúnach ar fheidhmíocht chur chun feidhme an PGAÚÁ a dhéanamh, le héifeachtaí comhshaoil chur chun feidhme an PGAÚÁ agus éifeachtúlacht na mbeart maolaithe comhshaoil a chumasú. Déanfar monatóireacht den sórt sin go rialta chun tacú le cur chun feidhme an phlean.

Is táscairí inchainníochtúla simplí agus éifeachtacha iad na táscairí CSC a úsáidtear chun na héifeachtaí comhshaoil a bhaineann le cur i bhfeidhm an Dréacht-PGAÚÁ chomh maith le dul chun cinn cuspóirí agus spriocanna CSC a thomhas. Leagann spriocanna CSC aidhmeanna agus tairseacha intomhaiste agus fócasaithe amach a fhad is go mbeidh an Dréacht-PGAÚÁ in ann tacú leo.

Tá Comhairle Contae Chorcaí freagrach as an gclár monatóireachta SEA a chur i bhfeidhm. Déanfar monatóireacht uair sa bhliain ar na héifeachtaí comhshaoil (lena n-áirítear éifeachtaí dearfacha, diúltacha agus carnacha) a bhaineann le cur chun feidhme an PGAÚÁ thar thréimhse chúig bliana an phlean. Déanfaidh an Rannóg Chomhshaoil agus Athrú Aeráide de Chomhairle Contae Chorcaí an mhonatóireacht seo agus tabharfaidh siad tuairisc ar dhul chun cinn agus ar fheidhmíocht an CCS ábhartha gach bliain. Ullmhófar tuarascáil mhonatóireachta chun torthaí monatóireachta a dhóiciméadú. Cuirfear an tuarascáil seo ar fáil lena hiniúchadh ag an bpobal.

Moltar go ndéanfaí monatóireacht agus athbhreithniú an PGAÚÁ i gcomhthráth le próisis mhonatóireachta agus athbhreithnithe TFP le haghaidh éifeachtachta agus ós rud é go n-úsáidfear tacair sonraí comhchosúla chun dul chun cinn gach plean a mheas.

Sa chás go n-aithnítear ag an monatóireacht go bhfuil éifeacht shuntasach dhiúltach ar an gcomhshaoil de dheasca cur chun feidhme an PGAÚÁ ba cheart athbhreithniú domhain a dhéanamh ar an PGAÚÁ agus ba cheart an PGAÚÁ a thabhairt cothrom le dáta ar bhealach a mhaolaíonn na héifeachtaí comhshaoil sin go sásúil (m.sh. trí ghlacadh le bearta maolaithe comhshaoil breise). Ar an gcaoi chéanna, sa chás go léiríonn an mhonatóireacht nach bhfuil na héifeachtaí dearfacha comhshaoil féideartha a bhaineann le cur chun feidhme an PGAÚÁ á bhfíorú go leordhóthanach, ba cheart an PGAÚÁ a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhealach a thacaíonn le réadú na n-éifeachtaí comhshaoil dearfacha go léir, ag féachaint don fhís fhoriomlán agus do spriocanna ardleibhéal an phlean.

Tá an Clár Monatóireachta MSC a bunaíodh don Dréacht-PGAÚÁ le fáil i Tábla 9-1. Forbraíodh an clár monatóireachta seo de réir threoirínte an GCC dar teideal 'Treoir maidir le Ráitis agus Monatóireacht MSC' (2020). Cuimsíonn an clár monatóireachta sonraí ar na táscairí, na spriocanna agus na foinsí sonraí a úsáidtear chun monatóireacht agus tomhas a dhéanamh ar dhul chun cinn.

Ullmhófar tuarascáil monatóireachta neamhspleách ar na héifeachtaí suntasacha comhshaoil a bhaineann le feidhmiú an Phlean roimh phróiseas athbhreithnithe an phlean. Tá an Chomhairle freagrach as athbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar tháscairí agus spriocanna, as sonraí monatóireachta ábhartha atá ann cheana a chomhthiomsú, as tuarascáil/tuarascálacha meastóireachta faireacháin a ullmhú, as na tuarascálacha sin a fhoilsiú agus, más gá, as gníomhaíocht leasúcháin a dhéanamh.

Tábla 9-1: Clár Monatóireachta an MSC

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spríocanna	Foinse Sonraí
Foriomlán	O1	Cinnté a dhéanamh, i gcás inarb iomchuí, go gcuireann pleananna agus tionscadail íseal-leibhéal le próisis mhonatóireachta comhshaoil san iomlán laistigh den Chontae.	Plean leibhéal níos ísle agus tionscadail de réir an phlean.	A éileamh go dtabharfaidh gach plean agus tionscadal ar leibhéal níos ísle aird chuif ar gach togra gníomhaíochta agus forbartha a shainítear sa Phlean agus go dtacóidh siad go cuí leo. A éileamh go mbeidh gach tionscadal forbartha sa Chontae ag teacht go cuí leis an ngníomh atá sainithe sa Phlean.	Athbhreithniú ar Phleananna Limistéir Áitiúil. Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.
Daonra agus Sláinte an Duine	DSD1	Tionchair roimh an daonra agus sláinte an duine a sheachaint, nó a laghdú.	Líon comhchruinnithe spásúla fadhbanna sláinte ag éirí as fachtóirí comhshaoil mar thoradh ar chur i bhfeidhm an Phlean.	Líon comhchruinnithe spásúla fadhbanna sláinte ag éirí as fachtóirí comhshaoil mar thoradh ar chur i bhfeidhm an Phlean.	Comhairliúchán le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS) agus leis an GCC.
	DSD2	Caithfear an Limistéar dícharbónaithe tionchair a sheachaint nó a laghdú ar na gníomhaíochtaí eacnamaíochta reatha laistigh den limistéar agus gan teacht salach le cuspóirí reatha i dtaca le húsáid talún.	Comhlíonadh gníomhaíochta agus forbartha tacaíthe ag an bplean le polasaithe agus cuspóirí úsáide talún atá cosanta/tacúil d'fhorbairt eacnamaíoch sa chontae atá sainithe sa Phlean Forbartha Contae (PFC) nó i bPleananna Limistéir Áitiúil do Chontaetha.	Gan sárú ar bheartais agus ar chuspóirí úsáide talún atá cosanta/tacúil d'fhorbairt eacnamaíoch sa chontae atá sainithe sa PFC nó sna Pleananna Limistéir Áitiúil do Chontaetha. Ní thabharfar cead pleanála do thograí forbartha a dtacaíonn an plean leo ach amháin nuair a chloíonn an fhorbairt le polasaithe atá cosanta/tacaíochta d'fhorbairt eacnamaíoch.	Monatóireacht inmheánach ar chomhlíonadh Chuspóirí Beartais an PFC. Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.
Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána	B1	Cinnté a dhéanamh nach dtagann Gníomhú ar son na hAeráide salach ar chosaint, athchóiriú agus athshlánú na bithéagsúlachta.	Géillíúlacht gníomhaíochta agus forbartha tacaíthe ag an bplean le beartais a sholáthraíonn do chosaint agus feabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainmhínithe i gCaibidil 'Bonneagar Glas agus Bithéagsúlacht' den PFC.	Gan sárú ar bheartais a dhéanann soláthar do chosaint agus d'fheabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainmhínithe i gCaibidil 'Bonneagar Glas agus Bithéagsúlacht' den PFC. Cinntiú nach mbíonn tionchar ag éifeachtaí an athraithe aeráide ar ghnáthóga ar bith.	Monatóireacht inmheánach ar chomhlíonadh Chuspóirí Beartais an PFC. Monatóireacht inmheánach ar chomhlíonadh Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta an Chontae.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spríocanna	Foinse Sonraí
			<p>Bail na ngnáthóg a bhfuil tionchar ag athrú aeráide orthu (Achar km² /méadair ar fhad).</p> <p>Líon agus dáileadh geografach Speiceas nó Speicis treochtaí daonra a bhfuil tionchar ag athrú aeráide orthu.</p> <p>Comhlíonadh gníomhaíochta agus forbartha tacaíthe ag an bPlean le polasaithe a sholáthraíonn do chosaint agus feabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainithe i bPlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta an Chontae.</p>	<p>Cinntiú nach mbeidh aon laghdú ar líon na ndáiltí geografach speiceas mar thoradh ar éifeachtaí an athraithe aeráide.</p> <p>Gan sárú ar bheartais a dhéanann soláthar do chosaint agus d'fheabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainmhínithe i bPlean Gnímh an Chontae maidir le bithéagsúlacht.</p> <p>Ní thabharfar cead pleanála do thograí forbartha a dtacaíonn an plean leo ach amháin nuair a chloíonn an fhorbairt le polasáil i bhfoirm chosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta.</p>	<p>Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.</p>
	B2	<p>Cinnta a dhéanamh go gcloífeadh leis na Treoracha um Ghnáthóga agus Éin maidir le Láithreáin Eorpacha agus gnáthóga agus speicis atá i gceangal leo a chosaint⁷¹.</p>	<p>Coinníoll na Láithreán Eorpach agus na speicis atá i gceangal leis.</p>	<p>Gan aon drochthionchar ar riocht na Láithreán Eorpach agus na ngnáthóg agus na speiceas Iarscríbhíne mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean.</p>	<p>Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha. Comhairliúchán leis an SPNF.</p> <p>Tuarascáil na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta ar chur i bhfeidhm na mbeart atá sa Treoir maidir le Gnáthóga - mar a cheanglaítear le hAirteagal 17 den Treoir.</p> <p>Tuarascáil Faireacháin na Roinne Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta maidir leis an Treoir maidir le hÉin faoi Airteagal 12</p>

⁷¹Tagraíonn 'gnáthóga agus speicis ceangailte' do na cinn atá liostaithe in Iarscríbhinn I, Iarscríbhinn II agus Iarscríbhinn IV de Threoir Gnáthóga an AE agus in Iarscríbhinn I de Threoir Éin an AE.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
	B3	Tacaíocht a thabhairt d'Airteagal 10 den Treoir um Ghnáthóga maidir le bainistiú gnéithe den tírdhreach a bhfuil tábhacht mhór acu - de bhua a struchtúr líneach agus leanúnach nó a bhfeidhm mar chlocha chora (ainmnithe nó gan ainmniú) - d'fhlóra agus d'fhána fiáine agus atá ríthábhachtach d'imirce, scaipeadh agus malartú géiniteach na speiceas fiáin.	Ríocht na ngnéithe den tírdhreach atá - de bhua a struchtúr líneach agus leanúnach nó a bhfeidhm mar chlocha cora (sainithe nó nach bhfuil) - thar a bheith tábhachtach ó thaobh flóra agus fána fhiáin de. Feabhsaíodh méadair líneach de chonairí bruachánacha le plandú dúchasach. Ilroinnt nó briseadh ar leanúnachas gnáthóg agus cailleadh conairí fiadhúlra, clocha cora agus nascacht (km ²). Líon na bhforbairtí ceadaithe a bhfuil tograí suntasacha spáis glasa acu.	Gan aon drochtionchar ar ríocht gnéithe den tírdhreach atá - de bhua a struchtúr líneach agus leanúnach nó a bhfeidhm mar chlocha cora (sainithe nó nach bhfuil) - thar a bheith tábhachtach d'fhlóra agus fána fhiáin mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean. Feabhsaíodh méadair líneach de chonairí bruachánacha le plandú dúchasach. Laghdaigh ilroinnt nó briseadh gnáthóige. Líon na bhforbairtí ceadaithe a bhfuil tograí suntasacha spáis glasa acu a mhéadú.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.
	B4	Tionchair shuntasacha ar ghnáthóga leathnádúrtha, speicis, gnéithe comhshaoil nó acmhainní inbhuanaithe eile i láithreáin náisiúnta ainmnithe a sheachaint nó a íoslaghdú agus chun cloí leis na hAchtanna um Fhiadhúlra 1976-2012 maidir le speicis liostaithe.	Ríocht na ngnáthóg leathnádúrtha, speiceas, gnéithe comhshaoil nó acmhainní marthanacha eile i láithreáin náisiúnta ainmnithe. Stádas speiceas liostaithe sna hAchtanna um Fhiadhúlra 1976 - 2012.	Gan aon drochtionchar ar ríocht gnáthóg leathnádúrtha, speiceas, gnéithe comhshaoil nó acmhainní marthanacha eile i láithreáin náisiúnta ainmnithe mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean. Gan aon drochtionchar ar speicis liostaithe sna hAchtanna um Fhiadhúlra 1976 - 2012 mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha. Gnáthóga agus speicis thábhachtacha LR a léarscáilíú mar chuid de Phlean Bithéagsúlachta an Chontae.
	B5	Dul thar chosaint na bithéagsúlachta chun feabhsú na bithéagsúlachta a sheachadadh, nuair is féidir, mar fhreagra ar an éigeandáil bhithéagsúlachta.	Comhlíonadh forbartha tacaithe ag an bplean le beartais a sholáthraíonn do chosaint agus feabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainmhínithe i gCaibidil 'Bonneagar Glas agus Bithéagsúlacht' den PFC. Líon na bhforbairtí ceadaithe a bhfuil tograí suntasacha spáis glasa acu.	Gan sárú ar bheartais a dhéanann soláthar do chosaint agus d'fheabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainmhínithe i gCaibidil 'Bonneagar Glas agus Bithéagsúlacht' den PFC. Líon na bhforbairtí ceadaithe a bhfuil tograí suntasacha spáis glasa acu a mhéadú. Méadú ar chandam na gceantar bithéagsúlachta feabhsaithe.	Monatóireacht inmheánach ar chomhlíonadh Chuspóirí Beartais an PFC. Monatóireacht inmheánach ar chomhlíonadh Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta an Chontae. Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
			<p>Limistéir bithéagsúlachta feabhsaithe (Achar km²/fad i meadar).</p> <p>Comhlíonadh gníomhaíochta agus forbartha tacaíthe ag an bplean le polasaithe a sholáthraíonn do chosaint agus feabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainithe i bPlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta an Chontae.</p>	<p>Gan sárú ar bheartais a dhéanann soláthar do chosaint agus d'fheabhsú na Bithéagsúlachta agus flóra agus fána atá sainmhínithe i bPlean Gnímh an Chontae maidir le bithéagsúlacht.</p> <p>Ní thabharfar cead pleanála do thograí forbartha a dtacaíonn an plean leo ach amháin nuair a chloíonn an fhorbairt le polasáí i bhfoirm cosaint agus feabhsú na bithéagsúlachta.</p>	
Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach	T1	Tionchar ar shonruithe reachtúla tírdhreacha a shainítear sa TFP a sheachaint nó a íoslaghdú.	<p>Stádas na Limistéar Nádúr Tírdhreacha, an Muirdhreach, Criosanna Ardtaitneamhachta, Limistéir Shaintréithe an Tírdhreacha Stairiúla agus Radhairc agus Ionchais.</p> <p>Líon na bhforbairtí ceadaithe a mbíonn drochthionchar ineachanta acu ar Cheantair Nádúr an Tírdhreacha, ar an Muirdhreach, ar Chriosanna Ardtaitneamhachta, ar Cheantair Shaintréithe an Tírdhreacha Stairiúil agus ar Radhairc agus Ionchais.</p>	<p>Ní mór do gach togra gníomhaíochta agus forbartha a dtacaíonn an plean leo cloí leis na cuspóirí beartais a bhaineann le cosaint na Limistéar Nádúr Tírdhreacha, an Muirdhreach, Criosanna Ardtaitneamhachta, Limistéir Shaintréithe Tírdhreacha Stairiúla agus Radhairc agus Ionchais atá sainithe sa TFP.</p> <p>Níor cheart go mbeadh drochthionchar ag aon fhorbairt a fhaigheann tacaíocht ón bplean ar Cheantair Nádúr an Tírdhreacha, ar an Muirdhreach, ar Chriosanna Ardtaitneamhachta, ar Cheantair Shaintréithe an Tírdhreacha Stairiúil agus ar Radhairc agus Ionchais.</p>	<p>Monatóireacht inmheánach ar chomhlíonadh Chuspóirí Beartais an PFC.</p> <p>Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.</p>
	T2	Éifeachtaí díobhálacha feiceálaí ar ghabhdóirí cónaithe nó ar ghabhdóirí feiceálacha íogaire eile a sheachaint nó a íoslaghdú.	Líon na bhforbairtí ceadaithe a mbíonn drochthionchar amhairc ineachanta mar thoradh orthu ar ghabhdóirí cónaithe nó ar ghabhdóirí amhairc íogaire eile.	<p>Níor cheart go mbeadh drochthionchar suntasach amhairc ag aon fhorbairt a fhaigheann tacaíocht ón bplean ar ghabhdóirí cónaithe nó ar ghabhdóirí amhairc íogaire eile.</p> <p>Ba cheart go gcloífeadh gach forbairt a dtacaíonn an plean léi leis na Caighdeáin Bhainistíochta Forbartha</p>	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
				ábhartha a shainítear sa TFP, go háirithe caighdeáin a shainítear maidir le tionchair fhisiceacha agus amhairc.	
Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht	OC1	Seachain éifeachtaí ar an oidhreacht seandálaíochta (lena n-áirítear iontrálacha ar Thaifead na Séadchomharthaí agus Áiteanna (TSÁ)) agus ar an oidhreacht ailtireachta (lena n-áirítear iontrálacha ar Thaifead na Struchtúr Cosanta (TSC) mar aon leis an bhFardal Náisiúnta ar Oidhreacht Ailtireachta (FNOA)).	Céatadán na ngnéithe atá sa TSÁ (agus, nuair is cuí, an comhthéacs gaolmhar mórthimpeall) atá cosanta ó éifeachtaí díobhálacha mar gheall ar ghníomhaíocht agus forbairt atá ar siúl mar thoradh ar an bplean seo. Céatadán na ngnéithe atá sa TSÁ agus sa FNOA (agus, nuair is cuí, an comhthéacs gaolmhar mórthimpeall) atá cosanta ó éifeachtaí díobhálacha mar gheall ar ghníomhaíocht agus forbairt atá ar siúl mar thoradh ar an bplean seo.	Níor cheart go ndéanfaí dochar suntasach d'aon ghnéithe atá sa TSÁ (ná sa chomhthéacs gaolmhar mórthimpeall) mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean seo. Níor cheart go ndéanfaí dochar suntasach d'aon ghnéithe atá sa TSÁ nó sa FNOA (ná sa chomhthéacs gaolmhar mórthimpeall) mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean seo.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha. Comhairliúchán leis An Roinn Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.
Ithreacha	I1	Éifeachtaí ar acmhainní mianracha nó ar ithreacha a sheachaint nó a íoslaghdú.	Líon cásanna ina dtarlaíonn drochthionchar suntasach ar acmhainní mianraí nó ar ithreacha, lena n-áirítear truailliú, cailliúint nó díghrádú acmhainní mianraí nó ithreacha, mar thoradh ar ghníomhaíocht agus ar fhorbairt arna dtacú ag an bplean.	Gan chás d'éifeacht shuntasach diúltach ar acmhainní mianraí nó ithreacha ag tarlú mar thoradh ar ghníomhaíocht agus ar fhorbairt a dtacaíonn an phlean leo.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.
Úsáid Talún	ÚT1	Éifeachtaí ar úsáid na dtalún reatha a sheachaint nó a íoslaghdú.	Líon cásanna ina bhfuil drochthionchar suntasach ar úsáid talún reatha mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean.	Gan chás ina bhfuil drochthionchar suntasach ar úsáid talún reatha mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.
Cáilíocht Aeir agus Torainn	CAT1	Líon na ndaoine a thaistealaíonn chun na hoibre nó chun na scoile ar iompar poiblí nó ar mhodhanna neamh-mheicniúla a mhéadú.	Athrú % ag an deighilt mhóduil. Fad na mbealaí iompair inbhuanaithe nua forbartha.	Laghdú ar úsáid carranna príobháideacha. Síneadh agus feabhsú ar an ngréasán iompair inbhuanaithe i limistéar an phlean.	An Phríomh-Oifig Staidrimh (P-OS) Sonraí Daonra - Comaitéireacht in Éirinn. Monatóireacht inmheánach ar fad na mbealaí iompair inbhuanaithe nua forbartha.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
	CAT2	Éifeachtaí ar an gcáilíocht aeir reatha a sheachaint nó a íoslaghdú.	Líon na bhforbairtí ceadaithe a mbíonn drochthionchar ineachanta ar cháilíocht an aeir ar ghabhdóirí íogaire mar thoradh orthu. Líon sárúithe ar chaighdeán cháilíochta an aeir chomhthimpeallaigh sa Chontae, mar a ndéantar monatóireacht orthu faoi Líonra Monatóireachta Náisiúnta um Cháilíocht Aeir Chomhthimpeallaigh an GCC.	Níor cheart go mbeadh drochthionchar suntasach ag aon forbairt a dtacaíonn an plan léi ar cháilíocht an aeir ar ghabhdóirí íogaire. Ba cheart go gcloífeadh gach forbairt a dtacaíonn an plan léi leis na Caighdeáin Bhainistíochta Forbartha ábhartha a shainítear sa TFP, go háirithe caighdeáin a shainítear maidir le tionchair fhisiceacha agus i dtaca le cosaint na cáilíochta aeir. Sárúithe ar chaighdeán cháilíochta an aeir chomhthimpeallaigh sa Chontae a íoslaghdú.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha. Comhairliúchán leis an GCC. Athbhreithniú ar Mhónatóireacht na Cáilíochta Aeir déanta ag GCC sa Chontae.
	CAT3	Éifeachtaí díobhálacha torainn a sheachaint nó a íoslaghdú.	Líon gabhdóirí íogaire nochna do núis torainn.	Gan gabhdóirí íogaire nochna do núis torainn a rith fud an chontae.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha. Monatóireacht déanta ar imscrúduithe inmheánacha gearán torainn. Comhairliúchán leis an GCC.
Uisce	U1	Caighdeán agus stádas na n-uiscí dromchla a chothabháil agus/nó a fheabhsú.	Stádas na limistéir uisce dromchla mar atá tuairiscithe ag Clár Monatóireachta Uisce an GCC don Chreat-Treoir Uisce (CTU) Stádas na n-uiscí snámha mar a ndéantar monatóireacht orthu faoin Treoir um Uisce Snámha.	Líon na dTeagmhais Truailithe a braitheadh de bharr droch-cháilíocht uisce snámha. Gan a bheith ina chúis le meath ar stádas aon uisce dromchla ná cur isteach ar chumas aon uisce dromchla 'stádas maith' a bhaint amach. Gan aon mheathlú ar stádas na n-uiscí snámha, ag féachaint go cuí d'uisce snámha éigeantach agus na treoirlínte atá sainmhínithe sa Treoir um Uisce Snámha. Cur i bhfeidhm cuspóirí an dara timthriall den Phlean Náisiúnta Bainistíochta Abhantraí.	Sonraí agus tuarascálacha monatóireachta an uisce dromchla déanta ag an GCC. Sonraí agus tuarascálacha monatóireachta an uisce snámha déanta ag an GCC.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
	U2	Stádas ceimiceach agus cainníochtúil na screamhuiscí a chothabháil agus/nó a fheabhsú.	Stádas na limistéir screamhuisce mar a thuairiscigh Clár Náisiúnta Monatóireachta Screamhuisce an GCC don CTU.	Gan aon mheathlú ar stádas cháilíocht an screamhuisce, ag féachaint go cuí do Chaighdeán Cháilíochta Screamhuisce agus Luachanna Tairseach a shainítear faoin Treoir 2006/118/EC.	Sonraí agus tuarascálacha monatóireachta screamhuisce an GCC.
	U3	Tionchar ar stádas an Chreat-treoir Uisce (CTU) do na huiscí dromchla agus do na screamhuiscí, de réir riachtanais an CTU.	Líon cásanna de dhrochthionchar suntasach ar limistéir uisce dromchla nó screamhuisce as a dtagann laghdú ar cháilíocht an uisce nó ar chumas na limistéir sin chun stádas 'maith' cáilíochta uisce a bhaint amach.	Gan aon chás de dhrochthionchar suntasach ar limistéir uisce dromchla nó screamhuisce as a n-eascróidh laghdú ar cháilíocht an uisce nó ar chumas na limistéir sin chun stádas 'maith' cáilíochta uisce a bhaint amach.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha. Comhairliúchán leis an GCC.
	U4	Cloí le forálacha na dTreoirlínte Bainistíochta Riosca Tuilte mar is cuí.	Líon na bhforbairtí neamh-chomhoiriúnacha (tacaithe ag an bplean) ceadaithe laistigh de limistéir riosca tuilte.	Íoslághdú a dhéanamh ar fhorbairtí (tacaithe ag an bplean) ar tugadh cead dóibh ar thailte a chruthaíonn - nó ar dócha go mbeidh siad ina mbaol suntasach tuilte amach anseo, ag féachaint go cuí do na treoirlínte um Bainistíocht Riosca Tuilte.	Monatóireacht inmheánach ar thionscadail forbartha ar tugadh cead pleanála dóibh.
	U5	Tionchair ar chaighdeán an uisce inólta a sheachaint.	Líon na neamhchomhlíonta le Caighdeán Cháilíochta Uisce Óil atá sainmhínithe i Rialachán an Aontais Eorpaigh (Uisce Óil), 2023.	Líon na neamh-chomhlíonta le Caighdeán Cháilíochta Uisce Óil atá sainmhínithe i Rialachán an Aontais Eorpaigh (Uisce Óil), 2023.	Tuarascálacha Cáilíochta Uisce Inólta an GCC.
Sócmhainní Ábhair	SÁ1	Tionchair ar sócmhainní agus bonneagar tógáil/taitneamhacht a sheachaint nó a íoslághdú.	Líon na bhforbairtí neamh-chomhoiriúnacha (tacaithe ag an bplean) a bhfuil drochthionchar acu ar shócmhainní tógtha/taitneamhachta agus ar bhonneagar.	Líon na bhforbairtí neamh-chomhoiriúnacha (tacaithe ag an bplean) a bhfuil drochthionchar acu ar shócmhainní tógtha/taitneamhachta agus ar bhonneagar.	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha.
	SÁ2	Éifeachtaí ar an mbonneagar atá ann cheana agus (nuair is eol) pleanáilte a sheachaint nó a íoslághdú.	Líon na bhforbairtí neamh-chomhoiriúnacha (a dtacaíonn an plean leo) a dhéanann drochthionchar ar bhonneagar reatha nó pleanáilte, lena n-áirítear	Líon na bhforbairtí neamh-chomhoiriúnacha (tacaithe ag an bplean) a bhfuil drochthionchar acu	Monatóireacht inmheánach ar éifeachtaí comhshaoil suntasacha dóchúla na dtionscadal forbartha, lena n-áirítear monatóireacht ar éifeachtaí ar thionscadail

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
			soláthar uisce, bainistíocht fuíolluisce, bonneagar fuinnimh agus iompair.	ar bhonneagar na sócmhainní ábhair idir reatha agus beartaithe araon.	bhonneagair sócmhainní ábhartha eile atá pleanáilte nó geallta sa todhchaí. Comhairliúchán le hUisce Éireann, Líonraí Gáis Éireann, BSL Networks agus Bonneagar Iompair Éireann.
	SÁ3	Iompar inbhuanaithe a chur chun cinn.	Athrú % ag an deighilt mhódúil. Ciliméadar de bhuanghréasán rothaíochta leithscartha. Ciliméadar de bhuanghréasán rothaíochta comhtháite. Líon na bpointí luchtaithe FL sa chontae. Oll Achar bóithre ath-leithdháilte le haghaidh roghanna eile inbhuanaithe (m ²).	Méadú céatadán ar líon na n-úsáideoirí iompair phoiblí sa Chontae. Ciliméadar de bhuanghréasán rothaíochta leithscartha a mhéadú. Ciliméadar de bhuanghréasán rothaíochta leithscartha a mhéadú. Líon na bpointí luchtaithe FL sa chontae a mhéadú. Oll Achar bóithre ath-leithdháilte le haghaidh roghanna eile inbhuanaithe a mhéadú.	POS Sonraí Daonra - Comaitéireacht in Éirinn. Monatóireacht inmheánach ar fad na mbealaí iompair inbhuanaithe nua forbartha.
	SÁ4	Bainistíocht dramhaíola inbhuanaithe a chur chun cinn.	Faightear tonnaí dramhaíola guaisí go bliantúil ag Áiseanna Bainistíochta Dramhaíola na Comhairle Faightear tonnaí dramhaíola DTLL (Dramhthrealamh Leictreach agus Leictreonach) ag Áiseanna Bainistíochta Dramhaíola na Comhairle gach bliain. Faightear tonnaí dramhaíola toirtiúla ag Áiseanna Bainistíochta Dramhaíola na Comhairle gach bliain. Faightear tonna dramhaíola gairdín ag Áiseanna Bainistíochta Dramhaíola na Comhairle gach bliain.	Athchúrsáil dramhaíola a mhéadú sa Chontae. Giniúint dramhaíola a laghdú sa Chontae.	Staitisticí Dramhaíola GCC Comhairliúchán leis an GCC.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
	SÁ5	Bainistíocht inbhuanaithe ar úsáid uisce agus draenáil a chur chun cinn.	Leibhéal úsáide uisce sa Chontae. Comhlíonadh na gcaighdeán bainistíochta forbartha a bhaineann leis an gCóras Inbhuanaithe Draenála (CID) atá sainithe sa TFP.	Leibhéal úsáide uisce sa Chontae a laghdú. Caithfidh gach forbairt (tacaithe ag an bplean) cloí leis na caighdeáin bhainistíochta forbartha a bhaineann le CID atá sainithe sa TFP.	Sonraí tomhaltais uisce an POS. Monatóireacht inmheánach ar an mbaol tuilte a bhaineann le tionscadail forbartha agus comhlíonadh na dtionscadal forbartha le caighdeáin ábhartha um riosca tuilte agus bainistíocht forbartha a bhaineann le bainistíocht.
Turasóireacht agus Fóillíocht	TF1	Éifeachtaí ar thaitneamhachtaí turasóireachta agus áineasa a sheachaint nó a íoslaghú.	Turais chuairteoirí chuig limistéar feidhme an údaráis áitiúil.	Líon seasta nó méadaitheach turas cuairteoirí chuig limistéar feidhme an údaráis áitiúil.	Sonraí Fháilte Éireann ar Fheidhmíocht na Turasóireachta.
An tAthrú Aeráide	AA1	Na gníomhaíochta riachtanacha a sheachadadh chun tacú leis an sprioc náisiúnta de 80% de leictreachas a fháil ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2030.	Leibhéal na n-astaíochtaí Gas Ceaptha Teasa (GCT) sa Chontae. Leibhéal an bhonneagair fuinnimh in-athnuaite sa Chontae.	Astaíochtaí GCT ó hearnáil an Fhuinnimh a laghdú fud an Chontae. Leibhéal an bhonneagair fuinnimh in-athnuaite sa Chontae a mhéadú.	Fardal Astaíochtaí Náisiúnta an GCC. Fardal Astaíochtaí Bonnline don Chontae. Aschur uair an chloig meigeavata (MWh) ó bhonneagar fuinnimh in-athnuaite sa chontae.
	AA2	Tacú go gníomhach le seachadadh an bheartais náisiúnta aeráide iomlán de réir mar is cuí don chontae trí bhearta atá bunaithe ar fhianaise a chur in ord tosaíochta agus a luathú.	Leibhéal na n-astaíochtaí GCT sa Chontae.	Astaíochtaí GCT do gach earnáil sa Chontae a laghdú.	Fardal Astaíochtaí Náisiúnta an GCC. Fardal Astaíochtaí Bonnline don Chontae.
	AA3	AA3: Cabhrú le seachadadh an chuspóra maidir le neodracht aeráide ag leibhéal áitiúla agus pobail araon.	Leibhéal na n-astaíochtaí GCT sa Chontae. Leibhéal na n-astaíochtaí GCT sa Chrios Dícharbónaithe. Cur leis an gclúdach crann glan.	Astaíochtaí GCT sa Chontae a laghdú go dtí Glan-nialas. Astaíochtaí GHG sa Chrios Dícharbónaithe a laghdú go dtí Glan-nialas. Líon na gcrann sa Chontae a mhéadú.	Fardal Astaíochtaí Náisiúnta an GCC. Fardal Astaíochtaí Bonnline don Chontae. Fardal Astaíochtaí Bonnline don Chrios Dícharbónaithe.
	AA4	Crios Dícharbónaithe (CD) a sheachadadh laistigh de limistéar an údaráis áitiúil chun feidhmiú mar ghrinneall tástála do raon beart maolaithe agus oiriúnú aeráide i	Leibhéal na n-astaíochtaí GCT sa Chrios Dícharbónaithe.	Astaíochtaí GHG sa Chrios Dícharbónaithe a laghdú go dtí Glan-nialas.	Fardal Astaíochtaí Bonnline don Chrios Dícharbónaithe.

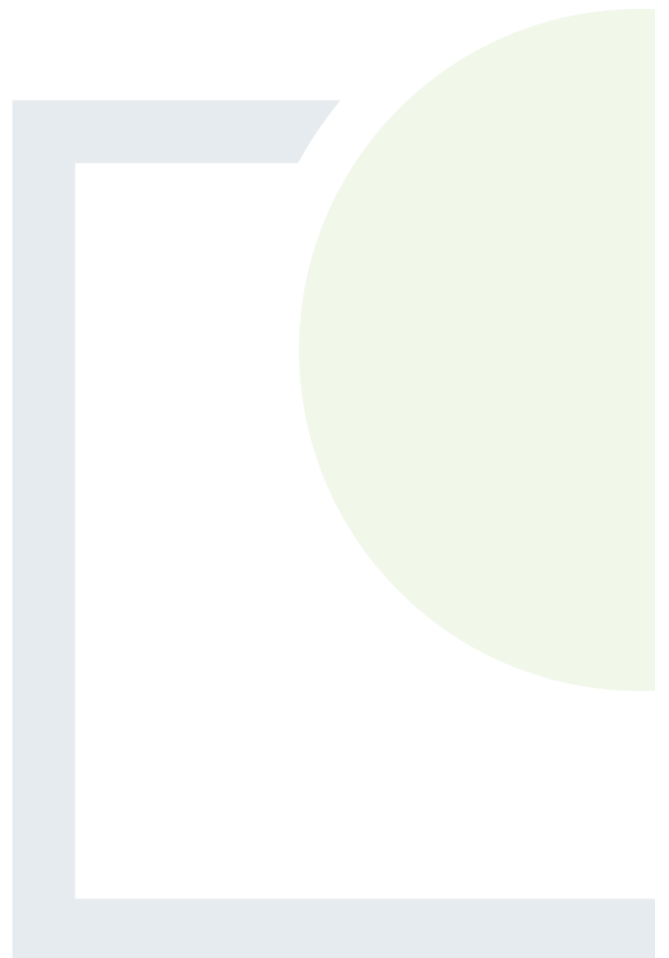
Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil	Táscairí	Spriocanna	Foinse Sonraí
		limistéar sainithe trí thionscadail agus torthaí a shainithint a chabhróidh le seachadadh an Chuspóra Náisiúnta Aeráide .			
Idirchaidrimh	lc1	Sláinte na ndaoine, an éiceachórais agus na bpróiseas nádúrtha a chothabháil agus a fheabhsú. Féachaint go gníomhach le deiseanna feabhsaithe comhshaoil a chomhtháthú le linn oiriúnú don athrú aeráide.	Líon na mbeart bonneagair ghorm agus ghlas atá san áireamh mar chuid de thionscadail forbartha ar tugadh cead pleanála dóibh.	Líon na mbeart bonneagair ghorm agus ghlas atá san áireamh mar chuid de thionscadail forbartha ar tugadh cead pleanála dóibh a mhéadú.	Athbhreithniú ar cheadanna pleanála a deonaíodh.

COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH,
EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL
agus PLEANÁIL

AGUISÍN 1

Ceangal an Phlean le
Pleananna agus Cláir Cuí eile

Níl sé beartaithe go mbeidh an aguisín seo ina athbhreithniú iomlán agus cuimsitheach ar Threoracha an AE, ar na rialacháin trasúimh nó ar an gcreat rialála do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil. Níl an fhaisnéis uileghabhálach agus moltar breathnú ar an Treoir, ar an Rialachán, ar an bPlean nó ar an gClár chun eolas a fháil ar shonraí iomlána gach cinn díobh.

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Leibhéal Eorpach			
Treoir MSC (2001/42/EC)	<ul style="list-style-type: none"> • Cabhrú le gnéithe comhshaoil a chomhtháthú le hullmhú agus le glacadh pleananna agus clár le súil go gcuirfean an fhorbairt inbhuanaithe chun cinn. • Cosaint ardleibhéil a thabhairt don chomhshaol trí mheasúnú comhshaoil a dhéanamh ar phleananna agus ar chláir is dócha a mbeidh tionchar suntasach acu ar an gcomhshaol. 	<ul style="list-style-type: none"> • Measúnú comhshaoil a dhéanamh ar phleananna nó ar chláir dá dtagraítear in Airteagail 2 go 4 den Treoir. • Tuarascáil chomhshaoil a ullmhú ina mbeidh aithint, cur síos agus measúnú ar na hiarmhairtí suntasacha is dócha a bheidh ar an gcomhshaol de bharr cur i bhfeidhm an phlean nó an chláir agus roghanna eile réasúnacha a thabhairt a chuireann cuspóirí agus raon feidhme geografach an phlean nó an chláir san áireamh. • Dul i gcomhairle leis na húdaráis ábhartha, le páirtithe leasmhara agus leis an bpobal agus go leor ama a thabhairt chun aighneacht a dhéanamh. • Dul i gcomhairle le Ballstáit eile nuair is dócha go mbeidh éifeachtaí trasteorann ar an gcomhshaol de bharr cur i bhfeidhm plean nó clár. • Údarais agus geallsealbhóirí ábhartha a chur ar an eolas faoin • gcinneadh an plean nó an clár a chur i bhfeidhm. • Ráiteas a eisiúint ina mbeidh ceanglais a mhionsonraítear in Airteagal 9 den Treoir. • Faireachán agus maolú a dhéanamh ar iarmhairtí suntasacha comhshaoil a aithnítear sa mheasúnú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Treoir MTC (2011/92/EU arna leasú ag 2014/52/EU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teastaíonn measúnú ar iarmhairtí comhshaoil tionscadal poiblí agus príobháideach is dócha a mbeidh iarmhairtí suntasacha acu ar an gcomhshaol. • Tá sé mar aidhm aici bearta seachanta nó maolaithe a mheasúnú agus a chur i bhfeidhm chun fáil réidh le hiarmhairtí comhshaoil, sula dtabharfar cead do thionscadail is dócha a mbeidh iarmhairtí suntasacha acu ar an gcomhshaol de bharr, inter alia, a gcineáil, a méide nó a suímh. Cuirtear faoi réir ceanglais maidir le cead forbartha iad chomh maith le measúnú ar a n-iarmhairtí. Sainmhínítear na tionscadail sin in Airteagal 4. 	<ul style="list-style-type: none"> • Meastar go mbíonn iarmhairtí suntasacha ar an gcomhshaol ag na tionscadail go léir atá liostaithe in Iarscríbhinn I agus éilítear MTC dóibh. • I gcás na dtionscadal atá liostaithe in Iarscríbhinn II, tá gá le "nós imeachta um scagadh" chun cinneadh a dhéanamh ar iarmhairtí na dtionscadal ar bhonn tairseach/critéar nó ar bhonn measúnú cás ar chás. Ba cheart Iarscríbhinn III a chur san áireamh ann sin. • Déanfaidh an measúnú tionchair comhshaoil iarmhairtí díreacha agus indíreacha tionscadail ar na factóirí seo a leanas a shainnithint, a thuairisciú agus a mheasúnú ar bhealach iomchuí, i bhfianaise gach cáis ar leith, agus i gcomhréir le hAirteagal 4 go hAirteagal 12: daoine, fána agus flóra, ithir, uisce, aer, aeráid agus an tírdhreach, sócmhainní ábhartha agus an oidhreacht chultúrtha, an idirghníomhaíocht idir gach factóir. • Dul i gcomhairle leis na húdaráis ábhartha, le páirtithe leasmhara agus leis an bpobal chun go leor ama a thabhairt chun aighneacht a dhéanamh sula ndéanfar cinneadh. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	--	--	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
An Treoir maidir le Gnáthóga (92/43/EEC)	<ul style="list-style-type: none"> • Caomhnú, cosaint agus feabhsú chaighdeán an chomhshaoil a chur chun cinn, lena n-áirítear caomhnú gnáthóg nádúrtha agus fána agus flóra fhiáin. • Cabhrú le cinntiú na bithéagsúlachta trí ghnáthóga nádúrtha agus fána agus flóra fhiáin a chaomhnú. • Stádas fabhrach caomhantais, gnáthóga nádúrtha agus speicis fána agus flóra fhiáin is díol spéise don phobal a chothabháil nó a athbhunú. • Cothabháil na bithéagsúlachta a chur chun cinn, agus riachtanais eacnamaíocha, sóisialta, cultúrtha agus réigiúnacha á gcur san áireamh. 	<ul style="list-style-type: none"> • Suíomhanna atá tábhachtach do ghnáthóga, speicis plandaí agus ainmhithe a mholadh agus a chosaint. • Líonra de shuíomhanna Eorpacha a bhunú ina mbeidh na cineálacha gnáthóg nádúrtha atá liostaithe in Iarscríbhinn I agus gnáthóga na speiceas atá liostaithe in Iarscríbhinn II, chun go bhféadfar na cineálacha gnáthóg nádúrtha agus gnáthóga na speiceas atá i gceist a chothabháil nó, nuair is iomchuí, a thabhairt siar chuig stádas fabhrach caomhantais ina raon nádúrtha. • Measúnú cuimsitheach a dhéanamh ar na cineálacha gnáthóg agus ar na speicis atá ann. • Córas dianchosanta a bhunú do na speicis ainmhithe agus plandaí atá liostaithe in Iarscríbhinn IV. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Treoir maidir le hÉin (2009/147/EC)	<ul style="list-style-type: none"> • Gach speiceas éin a fhaightear go nádúrtha a chaomhnú ina staid fhiáin lena n-áirítear a gcuid uibheacha, neadacha agus gnáthóg. • Na speicis seo a chosaint, a bhainistiú agus smacht a choinneáil orthu agus cloí le rialacháin a bhaineann lena saothrú. • Beidh bearta speisialta caomhnaithe ann do na speicis atá in Iarscríbhinn I maidir lena ngnáthóg chun a chinntiú go mairfidh siad agus go n-atairgfidh siad ina limistéar dáilte. 	<ul style="list-style-type: none"> • Éagsúlacht leordhóthanach agus limistéar gnáthóg a chaomhnú, a chothabháil nó a athbhunú do na speicis éin uile dá dtagraítear in Iarscríbhinn 1. • Biotóip agus gnáthóga a chaomhnú, a chothabháil agus a bhunú lena n-áirítear cruthú limistéar cosanta (Limistéir faoi Chosaint Speisialta). • A chinntiú go ndéantar cothabháil agus bainistíocht de réir riachtanais éiceolaíochta na ngnáthóg laistigh agus lasmuigh de na criosanna cosanta, chomh maith le biotóip atá scriosta a athbhunú agus biotóip a chruthú. • Tá gá le bearta maidir le speicis imirceacha a fhaightear go rialta nach bhfuil liostaithe in Iarscríbhinn I maidir lena limistéir phóraithe, folta agus gheimhrithe agus na háiteanna a stopann siad ar 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

		a mbealaí imirce. Cosaint a dhéanamh ar bhogaigh, go háirithe ar bhogaigh a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leo.	
--	--	--	--

Reachtaíocht, plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
An Treoir um Uisce Snámha (leasaithe) 2006 [2006/7/EC]	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Treorach seo caighdeán an chomhshaoil a chaomhnú, a chosaint agus a fheabhsú agus sláinte an duine a chosaint trína bheith ag comhlánú Threoir 2000/60/CE 	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar síos sa Treoir seo forálacha maidir le: faireachán agus rangú a dhéanamh ar chaighdeán an uisce snámha; caighdeán an uisce snámha a bhainistiú; agus faisnéis a chur ar fáil don phobal maidir le caighdeán an uisce snámha 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Treoir AE maidir le Níotráití (91/676/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Laghdú a dhéanamh ar thruailliú an uisce arb iad na níotráití is cúis leis nó arb iad a spreag é agus iad ag eascairt ó fhoinsí talmhaíochta - tuilleadh truaillithe den sórt sin a chosc. 	<ul style="list-style-type: none"> Tá Clár Gníomhaíochta na hÉireann Um Níotráití (NAP) deartha chun cosc a chur ar thruailliú uisce dromchla agus screamhuisce ag eascairt ó fhoinsí talmhaíochta agus chun caighdeán an uisce a chosaint agus a fheabhsú. Tháinig an tríú NAP de chuid na hÉireann i bhfeidhm in 2014. Ní mór na nithe seo a leanas a bheith in NAP gach Ballstáit: teorainn leis an méid aoiligh beostoic a chuirtear ar an talamh gach bliain; tréimhsí socraithe nuair a bhíonn cosc ar leathadh ar thalamh mar gheall ar leibhéil acmhainne atá socraithe de réir riosca i ndáil le haoileach beostoic a stóráil 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	---	---

Reachtaíocht, plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Treoir AE maidir le cosc agus rialú comhtháite ar thruailliú (2008/1/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Treorach seo cosc agus rialú comhtháite a bhaint amach maidir le truailliú a eascraíonn as na gníomhaíochtaí atá liostaithe in Iarscríbhinn I. Leagtar síos inti bearta atá ceaptha chun astaíochtaí san aer, san uisce agus sa talamh, de bharr na ngníomhaíochtaí thuasluaite, a chosc nó, i gcás nach bhfuil sé sin indéanta, a laghdú. Áirítear inti bearta a bhaineann le dramhaíl, chun leibhéal ard cosanta a bhaint amach don chomhshaol ina iomláine gan dochar a dhéanamh do Threoir 85/337/CEE agus d'fhorálacha ábhartha eile de chuid an Chomhphobail. 	<p>Tá an Treoir IPPC bunaithe ar roinnt prionsabal:</p> <ul style="list-style-type: none"> cur chuige comhtháite na teicníochtaí is fearr atá ar fáil, solúbthacht; agus rannpháirtíocht an phobail 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Treoir AE um chosaint plandaí (táirgí) 2009/127/EC</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm ag an Treoir na rioscaí agus na hiarmhairtí a bhaineann le húsáid lotnaidicídí ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol a laghdú trí spriocanna, uirlisí agus bearta éagsúla a thabhairt isteach amhail Bainistiú Comhtháite Lotnaidí (IPM) nó Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta (NAP). 	<ul style="list-style-type: none"> Tá feidhm ag an gCreat-Treoir maidir le lotnaidicídí ar táirgí cosanta plandaí iad. Maidir le trealamh spréite lotnaidicídí atá in úsáid go gairmiúil cheana féin, tugtar isteach leis an gCreat-Treoir ceanglais maidir le hiniúchadh agus cothabháil a dhéanamh ar threalamh den sórt sin. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Treoir AE maidir le Fuinneamh In-athnuaite (2009/28/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bunaítear, leis an Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite, beartas foriomlán maidir le táirgeadh agus cur chun cinn fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite san AE. • Ceanglaítear léi an tAE chun 20%, ar a laghad, dá riachtanais fuinnimh iomlána a chomhlíonadh le fuinneamh in-athnuaite faoi 2020 – rud atá le baint amach trí spriocanna náisiúnta aonair. • Ní mór do gach tír san AE a chinntiú freisin go dtiocfaidh 10%, ar a laghad, dá mbreosláí iompair ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2020. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirtear, leis an Treoir, comhar chun cinn i measc tíortha an AE (agus le tíortha lasmuigh den AE) chun cabhrú leo a gcuid spriocanna fuinnimh in-athnuaite a bhaint amach. • Sonraítear, sa Treoir, spriocanna náisiúnta maidir le fuinnimh in-athnuaite do gach tír, ag cur a bpointí tosaigh san áireamh agus an acmhainneacht fhoriomlán atá iontu maidir le fuinneamh in-athnuaite. • Leagann tíortha de chuid an AE amach, ina bpleananna gníomhaíochta náisiúnta maidir le fuinneamh in-athnuaite, conas a bheartaíonn siad na spriocanna seo a bhaint amach agus treo ginearálta a mbeartais fuinnimh in-athnuaite • Déantar dul chun cinn i dtreo spriocanna náisiúnta a thomhas gach dhá bhliain nuair a fhoilsíonn tíortha de chuid an AE tuarascálacha náisiúnta ar dhul chun cinn maidir fuinneamh in-athnuaite. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	--	---

Reachtaíocht, plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
An treoir maidir le hathrú indíreach ar thalamhúsáid (2012/0288(COD))	<ul style="list-style-type: none"> Ceanglaítear na Ballstáit, de bharr Airteagal 3(4) de Threoir 2009/28/CE Pharlaimint na hEorpa agus na Comhairle (3), chun a chinntiú gurb ionann an sciar fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite fuinnimh i ngach cineál iompair agus 10 %, ar a laghad, dá n-úsáid deiridh fuinnimh in 2020. Tá cumasc na mbithbhreoslaí ar cheann de na modhanna atá ar fáil do na Ballstáit chun an sprioc seo a bhaint amach, agus táthar ag súil leis gurb é is mó a úsáidfeair. I measc na modhanna eile atá ar fáil chun an sprioc a bhaint amach, tá laghdú ar úsáid an fhuinnimh, rud atá ríthábhachtach mar gur dócha go n-éireoidh sé níos deacra an inbhuanaitheacht a bhaint amach maidir le sprioc éigeantach fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite má leanann an t-éileamh foriomlán ar fhuinneamh le haghaidh iompair de bheith ag ardú, chomh maith le húsáid leictreachais ó fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite. 	<ul style="list-style-type: none"> Teorainn a chur leis an méid a chuireann gnáth-bhithbhreoslaí (a bhfuil baol astuithe de bharr athruithe indíreacha ar thalamhúsáid (ILUC) leo) le baint amach na spriocanna sa Treoir maidir le Fuinneamh In-athnuaite; An tairseach coigilte gás ceaptha teasa do shuiteálacha nua a ardú chun feabhas a chur ar fheidhmíocht gás ceaptha teasa na bpróiseas táirgthe bithbhreosla (astaíochtaí gaolmhara a laghdú) ach cosaint a dhéanamh ar shuiteálacha a bhí i bhfeidhm cheana féin ar an 1 Iúil 2014; Spreagadh a thabhairt do bhithbhreoslaí ardleibhéil (íseal-ILUC) dul i gcion ar an margadh trí ligean do bhreoslaí den sórt sin, in ionad gnáthbhreoslaí, cabhrú níos mó le spriocanna na Treorach maidir le Fuinneamh In-athnuaite Feabhas a chur ar thuairisciú astaíochtaí gás ceaptha teasa trí thabhairt ar na Ballstáit agus ar sholáthróirí breosla tuairisc a thabhairt ar astaíochtaí bithbhreoslaí de bharr athrú indíreach ar thalamhúsáid. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Treoir um Bonneagar Breoslaí Malartacha (2014/94/EU)	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear, leis an Treoir seo, comhcreat maidir le bearta chun bonneagar breoslaí malartacha a chur ar obair san Aontas chun an spleáchas ar ola a íoslaghdú agus chun tionchar an iompair ar an 	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach, sa Treoir seo, ceanglais íosta maidir le bonneagar breoslaí malartacha a thógáil, lena n-áirítear pointí athluchtaithe le haghaidh feithiclí leictreacha agus pointí athbhreoslaithe don ghás nádúrtha (GNL agus GNC) agus hidrigin, a bheidh le 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le</p>

	<p>gcomhshaol a mhaolú.</p>	<p>cur i bhfeidhm trí chreataí beartais náisiúnta na mBallstát, chomh maith le sonraíochtaí teicniúla coiteanna maidir le pointí athluchtaithe agus athbhreoslaithe den sórt sin, agus ceanglais i ndáil le faisnéis ar úsáideoirí.</p>	<p>cuspoirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	-----------------------------	---	--

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Treoir AE maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh (2012/27/EU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear léi tacar beart ceangailteach chun cabhrú leis an AE a sprioc éifeachtúlachta fuinnimh de 20 % a bhaint amach faoi 2020. Faoin Treoir, ceanglaítear gach tír san AE chun fuinneamh a úsáid ar bhealach níos éifeachtaí ag gach céim den slabhra fuinnimh, ón táirgeadh go dtí an úsáid deiridh. 	<ul style="list-style-type: none"> Caithfidh dáileoirí fuinnimh nó cuideachtaí miondíola fuinnimh 1.5% de choigilteas fuinnimh a bhaint amach in aghaidh na bliana trí bhearta éifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm Féadfaidh tíortha de chuid an AE rogha a dhéanamh an leibhéal céanna coigiltis a bhaint amach ar bhealaí eile, amhail éifeachtúlacht na gcóras téimh a fheabhsú, fuinneoga déghlointhe a shuiteáil nó díonta a insliú. Ba cheart don earnáil phoiblí i dtíortha de chuid an AE foirgnimh, táirgí agus seirbhísí a cheannach atá tíosach ar fhuinneamh Gach bliain, ní mór do na rialtais, i dtíortha de chuid an AE, athchóirithe a dhéanamh chun a bheith tíosach ar fhuinneamh in 3 % (de réir achair urláir), ar a laghad, de na foirgnimh ar leo iad agus ina bhfuil siad lonnaithe Ba cheart go dtabharfaí an chumhacht do thomhaltóirí fuinnimh úsáid an fhuinnimh a bhainistiú ar bhealach níos fearr. Áirítear leis seo, rochtain éasca agus saor in aisce ar shonraí faoin úsáid trí mhéadrú aonair Dreasachtaí náisiúnta do FBManna le dul faoi iniúchtaí fuinnimh Déanfaidh cuideachtaí móra iniúchtaí ar a n-úsáid fuinnimh chun cabhrú leo bealaí a aithint chun í a laghdú Faireachán a dhéanamh ar leibhéal éifeachtúlachta in acmhainní nua giniúna fuinnimh. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Treoir Sevesco AE (2012/18/EU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar síos, leis an Treoir seo, rialacha chun mórthionóiscí a bhaineann le substaintí contúirteacha a chosc, agus chun srian a chur lena gcuid iarmhairtí ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol, agus é mar sprioc aici leibhéal ard cosanta a chinntiú ar fud an Aontais ar bhealach atá idir chomhsheasmhach agus éifeachtach. 	<ul style="list-style-type: none"> Tá Treoir Seveso comhtháite go maith le beartais eile de chuid an AE, rud a sheachnaíonn rialáil dhúbailte nó ualach riaracháin eile. Áirítear leis seo na réimsí beartais gaolmhara seo a leanas: <ul style="list-style-type: none"> Aicmiú, lipéadú agus pacáistiú ceimiceán; Sásra an Aontais um Chosaint Shibhialta; Clár Oibre an Aontais Slándála lena n-áirítear CBRN-E agus Cosaint an bhonneagair chriticiúil; Beartas ar dhliteanas comhshaoil agus ar chosaint an chomhshaoil tríd an dlí coiriúil; Sábháilteacht oibríochtaí ola agus gáis amach ón gcósta. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	---	--

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Treoir AE maidir le Pleanáil Spásúil Mhuirí (2014/89/EU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear, leis an Treoir seo, creat don phleanáil spásúil mhuirí atá dírithe ar fhás inbhuanaithe geilleagar muirí, forbairt inbhuanaithe limistéar muirí agus úsáid inbhuanaithe acmhainní muirí a chur chun cinn. 	<ul style="list-style-type: none"> Déanfaidh gach Ballstát pleanáil spásúil mhuirí a bhunú agus a chur i bhfeidhm. Agus sin á déanamh acu, cuirfidh na Ballstáit idirghníomhaíochtaí idir an talamh agus an fharraige san áireamh. Déanfar an plean nó na pleananna a bheidh mar thoradh air seo a fhorbairt agus a chruthú i gcomhréir leis na leibhéal institiúideacha agus rialachais a chinnfidh na Ballstáit. Ní chuirfidh an Treoir seo isteach ar chumas na mBallstát cinneadh a dhéanamh faoi fhormaid agus ábhar an phlean sin nó na bpleananna sin ná ar a gcumas iad a dhearadh. Beidh sé d'aidhm ag an bpleanáil spásúil mhuirí cur leis na cuspóirí atá liostaithe in Airteagal 5 agus na ceanglais atá leagtha síos in Airteagal 6 agus in Airteagal 8 a chomhlíonadh. Agus an phleanáil spásúil mhuirí á bunú, tabharfaidh na Ballstáit aird chuí ar shaintréithe na réigiún muirí, ar ghníomhaíochtaí agus ar úsáidí ábhartha reatha agus sa todhchaí agus ar a n-iarmhairtí ar an gcomhshaol, chomh maith le hacmhainní nádúrtha, agus cuirfidh siad san áireamh, freisin, idirghníomhaíochtaí idir an talamh agus an fharraige. Féadfaidh na Ballstáit beartais, rialacháin nó sásraí náisiúnta atá ann cheana féin nó a bheidh á mbunú roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo a chur san áireamh, sin nó féadfaidh siad tógáil orthu a fhad agus go mbeidh siad i gcomhréir le ceanglais na Treorach seo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, Etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Ráiteas RA maidir le Beartas Muirí	<ul style="list-style-type: none"> • Geilleagar muirí inbhuanaithe a bhaint amach • Sochaí láidir, shláintiúil agus chóir a chinntiú • Maireachtáil laistigh de theorainneacha • comhshaoil • Dea-rialachas a chur chun cinn • An eolaíocht iontaofa a úsáid go freagrach 	<p>Éascóidh na Teachtaí Parlaiminte bunú Pleananna Muirí agus tacóidh siad leo, ag cinntiú go n-úsáidfeadh na hacmhainní muirí ar bhealach inbhuanaithe i gcomhréir leis na cuspóirí muirí ardleibhéal, agus chuige sin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An fhorbairt eacnamaíoch inbhuanaithe a chur chun cinn; • A chur ar chumas na RA bogadh i dtreo geilleagar ísealcharbóin, • chun cúiseanna an athraithe aeráide agus an aigéadaithe aigéin • a mhaolú agus iad féin a oiriúnú dá n-iarmhairtí; • Comhshaoil muirí inbhuanaithe a chinntiú ina gcuirfeadh éiceachórais mhuirí a bheidh idir shláintiúil agus fheidhmiúil chun cinn agus ina ndéanfar cosaint ar ghnáthóga, speicis agus sócmhainní oidhreachta muirí; agus • Cur le tairbhí sochaíochta an limistéir mhuirí, lena n-áirítear úsáid inbhuanaithe acmhainní muirí chun • dul i ngleic le saincheisteanna sóisialta agus eacnamaíochá áitiúla 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An tAcht Muirí agus Rochtana Cósta 2009	<ul style="list-style-type: none"> • Tá sé mar aidhm aige an sásra dlíthiúil a thabhairt chun cabhrú lena chinntiú go mbeidh aigéin agus farraigí glan, sláintiúil, sábháilte, táirgiúil agus éagsúil ó thaobh na bitheolaíochta de trí chóras nua a chur i bhfeidhm chun an comhshaoil muirí agus cósta a bhainistiú 	<p>Tá ocht bpríomh-chomhchuid san Acht Muirí:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eagraíocht Bainistíochta Muirí (MMO). • Córas Pleanála Straitéisí Muirí • Córas ceadúnúcháin Mhuirí Cuíchóirithe • Caomhnú Dúlra Muirí • Bainistíocht Iascach agus Forfheidhmiú Muirí 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an</p>

	agus a chosaint níos fearr.	<ul style="list-style-type: none">• lascaigh Imirceacha agus Fionnuisce• Rochtain ar an gCósta• Bainistíocht Cósta agus Inbhir	chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
--	-----------------------------	--	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bplean
An tAcht Muirí (Tuaisceart Éireann) 2013	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aige foráil a dhéanamh do phleananna muirí i ndáil le réigiún cladaigh Thuaisceart Éireann; foráil a dhéanamh maidir le criosanna caomhnaithe muirí sa réigiún sin; foráil bhreise a dhéanamh i ndáil le ceadúnú muirí le haghaidh oibreacha áirithe leictreachais sa réigiún sin; agus foráil a dhéanamh maidir le cuspóirí bainteacha. 	<p>Leagtar amach, san Acht Muirí, creat nua le haghaidh fharraigí Thuaisceart Éireann bunaithe orthu seo: córas pleanála muirí a bhainfidh cothromaíocht amach idir riachtanais chaomhnaithe, fuinnimh agus acmhainní; bainistiú feabhsaithe maidir le caomhnú an dúlra muirí agus cuíchóiriú an cheadúnaithe muirí do roinnt tionscadail leictreachais. Tá príomhfhórlacha an Achta leagtha amach thíos:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pleanáil Muirí Caomhnú an Dúlra Ceadúnú Muirí 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2020	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aici stop a chur le cailteanas na bithéagsúlachta nó í a aisiompú agus dlús a chur le haistriú an AE i dtreo geilleagar glas atá tíosach ar acmhainní. Stop a chur le cailteanas na bithéagsúlachta agus le díghrádú seirbhísí éiceachórais san AE faoi 2020, agus iad a athchóiriú a oiread is féidir. 	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach sé sprioc agus fiche gníomh chun cabhrú leis an Aontas Eorpach stop a chur le cailteanas na bithéagsúlachta agus na seirbhísí éiceachórais. Clúdaíonn na sé sprioc: <ul style="list-style-type: none"> Cur i bhfeidhm iomlán reachtaíocht dúlra an AE chun an bhithéagsúlachta a chosaint Éiceachórais agus an bonneagar glas a chothabháil, a fheabhsú agus a chosaint Talmhaíocht agus foraoiseacht inbhuanaithe a chinntiú Bainistíocht inbhuanaithe ar stoic éisc Speicis choimhthíocha ionracha a laghdú Aghaidh a thabhairt ar an ngá domhanda le cabhrú le cailteanas na bithéagsúlachta domhanda a sheachaint 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go dtí 2030 – an dúlra a thabhairt ar ais inár saol (an Coimisiún Eorpach, 2020)</p>	<p>Is plean cuimsitheach, uaillmhianach agus fadtéarmach í straitéis bhithéagsúlachta AE go 2030 chun an dúlra a chosaint agus chun díghrádú na n-éiceachóras a aisiompú. Tá sé mar aidhm ag an straitéis bithéagsúlacht na hEorpa a chur ar an mbealach chun téarnaimh faoi 2030, agus cuimsítear sainghníomhaíochtaí agus sainghealltanais inti.</p>	<p>Tá sainghealltanais agus sainghníomhaíochtaí sa Straitéis a bheidh le cur i gcrích faoi 2030, lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lónra is mó de limistéir chosanta a bhunú ar fud an AE ar talamh agus ar muir, ag tógáil ar limistéir Natura 2000 atá ann cheana féin, ina mbeidh cosaint dhian ar limistéir a bhfuil luach an-ard bithéagsúlachta agus aeráide acu. • Plean Athchóirithe Dúlra an AE – sraith gealltanais agus gníomhaíochtaí nithiúla chun éiceachórais atá dhíghrádaithe a athbhunú ar fud an AE faoi 2030, agus iad a bhainistiú go hinbhuanaithe, ag dul i ngleic leis na nithe is mó a spreagann cailleanas na bithéagsúlachta. • Sraith beart chun go bhféadtar an bunathrú riachtanach a dhéanamh: nuachreat rialachais neartaithe a chur ar bun chun cur i bhfeidhm níos fearr a chinntiú agus chun an dul chun cinn a rianú, chomh maith le feabhas a dhéanamh ar an fhaisnéis, ar an maoiniú agus ar an infheistíocht agus meas níos fearr a léiriú ar an dúlra agus cinntí poiblí agus gnó á ndéanamh. • Bearta chun dul i ngleic le dúshlán domhanda na bithéagsúlachta, rud a léireoidh go bhfuil an tAE réidh le dea-shampla a thabhairt maidir le dul i dtreo glacadh le creat uaillmhianach bithéagsúlachta domhanda faoin gCoinbhinsiún um Éagsúlacht Bhitheolaíoch. 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	---	---

Reachtaíocht, Plean etc..	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Stráitéis AE maidir le bonneagar glas	Tá sé mar aidhm aici creat láidir cumasúcháin a chruthú chun tionscadail Bonneagair Ghlais (GI) a chur chun cinn agus a éascú.	<ul style="list-style-type: none"> • Bonneagar glas a chur chun cinn i bpríomhréimsí beartais an AE. • Tacú le tionscadail Bonneagair Ghlais ar leibhéal an AE. • Feabhas a dhéanamh ar rochtain ar mhaoiniú do thionscadail Bonneagair Ghlais. • Feabhas a dhéanamh ar an bhFaisnéis agus an nuálaíocht a chur chun cinn. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
an Coinbhinsiún maidir leis an oidhreacht dhomhanda, chultúrtha agus nádúrtha a chosaint UNESCO (1972)	<ul style="list-style-type: none"> • nasctar coincheapa chaomhnú an dúlra agus chaomhnú airíonna cultúrtha; agus • aithnítear an bealach a n-idirghníomhaíonn daoine leis an dúlra, agus an bunriachtanas atá ann an chothromaíocht a chaomhnú idir an dá rud. 	<ul style="list-style-type: none"> • leagtar amach dualgais na Stát is Páirtithe maidir le suíomhanna féideartha a shainithint agus an ról atá acu chun iad a chosaint agus a chaomhnú; • geallann gach tír go ndéanfaidh siad ní hamháin na suíomhanna Oidhreachta Domhanda atá suite ar a gcríoch a chaomhnú, ach a n-oidhreacht náisiúnta a chosaint, freisin; • spreagtar comhtháthú chosaint na hoidhreachta cultúrtha agus nádúrtha le cláir phleanála réigiúnacha, foireann agus seirbhísí a chur ar bun ag a suíomhanna, tabhairt faoi thaighde caomhnaithe eolaíoch agus teicniúil agus glacadh le bearta a thabharfaidh feidhm don oidhreacht seo i saol laethúil an phobail. 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile</p>

			agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
--	--	--	--

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An Coinbhinsiún ar an Éagsúlacht Bhitheolaíoch NA (1992)</p>	<p>Is cuspóir foriomlán é straitéisí náisiúnta a fhorbairt chun an éagsúlacht bhitheolaíoch a chaomhnú agus a úsáid go hinbhuanaithe.</p>	<p>Tá trí phríomhspríoc sa Choinbhinsiún:</p> <ul style="list-style-type: none"> • caomhnú na héagsúlachta bitheolaíche (nó na bithéagsúlachta); • úsáid inbhuanaithe a comhpháirteanna; agus • comhroinnt chóir agus chothrom na sochar a eascraíonn as acmhainní géiniteacha. 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Creat-Choinbhinsiún ar an Athrú Aeráide NA (1992)	Tá sé dírithe ar thiúchan gás ceaptha teasa san atmaisféar a chobhsú ar leibhéal a chuirfeadh cosc ar thrasnaíocht chontúirteach antrapaigineach ar an gcóras aeráide.	Aithnítear, leis an gCoinbhinsiún, leochaileacht na dtíortha uile maidir le hiarmhairtí an athraithe aeráide agus éilítear iarrachtaí speisialta chun na hiarmhairtí a mhaolú, go háirithe i dtíortha atá i mbéal forbartha nach bhfuil na hacmhainní acu é sin a dhéanamh ina n-aonar.	Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

<p>Prótacal Kyoto NA (2ú Tréimhse Kyoto), an Dara Clár Eorpach um Athrú Aeráide (ECCP II), Comhdháil Pháras ar son na haeráide (COP21) 2015 (Comhaontú Pháras)</p>	<p>Sraith beart polasaí i bPrótacal Kyoto NA chun astuithe gás ceaptha teasa a laghdú.</p> <p>Tá sé mar aidhm ag an Dara Clár Eorpach um Athrú Aeráide (ECCP II) na comhchodanna riachtanacha go léir de straitéis an AE a shainaithint agus a fhorbairt chun Prótacal Kyoto a chur i bhfeidhm.</p> <p>Ag an gcomhdháil ar son aeráide i bPáras (COP21) i mí na Nollag 2015, ghlac 195 thír leis an gcéad chomhaontú uilíoch domhanda um aeráid a bheadh ina cheangal dlí. Leagtar amach, sa chomhaontú, plean gníomhaíochta domhanda chun an domhan a chur ar an mbealach ceart chun athrú contúirteach aeráide a sheachaint tríd an téamh domhanda a theorannú go dtí go maith faoi 2°C.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirtear Prótacal Kyoto i bhfeidhm tríd an gClár Eorpach um Athrú Aeráide (ECCP II). • Cuireann Ballstáit de chuid AE bearta i bhfeidhm chun na bearta agus na beartais shonraithe a d'eascair as an ECCP a fheabhsú nó a chomhlánú. • Faoi COP21, d'aontaigh rialtais teacht le chéile gach 5 bliana chun spriocanna níos uailmhianaí, mar a éileoidh an eolaíocht, a leagan síos; tuairisc a thabhairt dá chéile agus don phobal ar cé chomh maith agus atá ag éirí leo a gcuid spriocanna a chur i bhfeidhm; an dul chun cinn i dtreo na sprice fadtéarmaí a rianú trí chóras láidir trédhearcachta agus cuntasachta. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	--	--

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Pacáiste AE 2020 um fhuinneamh agus aeráid	<ul style="list-style-type: none"> • Reachtaíocht cheangailteach a bhfuil sé mar aidhm aige a chinntiú go mbainfidh an tAontas Eorpach a spriocanna aeráide agus fuinnimh amach do 2020. • Tá sé mar aidhm aige laghdú 20% ó leibhéil 1990 a bhaint amach ar astuithe gás ceaptha teasa san AE. • Tá sé mar aidhm aige an sciar d'úsáid fuinnimh san AE a tháirgtear ó acmhainní in-athnuaite a ardú go 20%. • Feabhas 20% a bhaint amach ar éifeachtúlacht fuinnimh AE. 	<p>Ceithre phíosa reachtaíochta chomhleantacha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leasú ar Chóras Trádála Astaíochtaí an AE (STA AE) chun caidhp ar lamhátais astaíochtaí a chur san áireamh le cois an chórais caidhpeanna náisiúnta atá ann faoi láthair. • Tá spriocanna náisiúnta comhaontaithe ag na Ballstáit maidir le hastaíochtaí STA neamh-AE ó thíortha lasmuigh den AE. • Na spriocanna fuinnimh in-athnuaite náisiúnta de 16% d'Éirinn a bhaint amach faoi 2020. • Creat dlíthiúil a ullmhú le haghaidh teicneolaíochtaí maidir le gabháil agus stóráil carbóin. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Creat aeráide agus fuinnimh AE 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Creat aeráide agus fuinnimh 2030, lena n-áirítear spriocanna uile-AE agus cuspóirí beartais don tréimhse idir 2020 agus 2030 atá comhaontaithe ag tíortha Eorpacha. • I measc na spriocanna, tá laghdú 40% ar astuithe gás ceaptha teasa i gcomparáid le leibhéil 1990, sciar 27%, ar a laghad, den úsáid fuinnimh ag fuinneamh in-athnuaite agus coigilteas fuinnimh 27%, ar a laghad, i gcomparáid leis an gcás gnó mar is gnách. 	<ul style="list-style-type: none"> • Chun na spriocanna a bhaint amach, tá na beartais seo a leanas molta ag an gCoimisiún Eorpach do 2030: • Scéim leasaithe trádála astaíochtaí don AE (STA). • Táscairí nua maidir le hiomaíochas agus slándáil an chórais fuinnimh, amhail difríochtaí praghais i gcomparáid le mór-chomhpháirtithe trádála, éagsúlú an tsoláthair, agus cumas idirnáisc idir tíortha de chuid an AE. • Na chéad smaointe maidir le córas rialachais nua bunaithe ar phleananna náisiúnta le haghaidh fuinneamh iomaíoch, slán agus inbhuanaithe. Leanfaidh na pleananna sin cur chuige coiteann an AE. • Deimhneoidh siad cinnteacht níos láidre 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

		d'infheisteoirí, níos mó trédhearcachta, feabhas ar an gcomhleanúnachas beartais agus feabhas ar an gcomhordú ar fud an AE.	
An Treoir um Aer Glan don Eoraip (2008/50/EC)	<ul style="list-style-type: none"> Déantar, leis an Treoir um Aer Glan don Eoraip, an reachtaíocht atá ann cheana féin a chumasc in aon treoir amháin (seachas an ceathrú macthreoir). 	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar síos cuspóirí maidir le caighdeán an aeir chomhthimpeallaigh atá deartha chun iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol ina iomláine a sheachaint, a chosc nó a laghdú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>(Creat-Treoir AE maidir le hAer</p> <p>An Ceathrú Mactheoir (2004/107/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach inti cuspóirí nua maidir le caighdeán an aeir do PM2.5 (cáithníní míne) lena n-áirítear an teorainnluach agus cuspóirí a bhaineann le nochtadh. Tugtar cuntas inti ar an bhféidearthacht go gcuirfí foinsí nádúrtha truaillithe as an áireamh agus an comhlíonadh á mheas i gcoinne teorainnluachanna. Ceadaítear inti an fhéidearthacht go dtabharfar síneadh ama trí bliana (PM10) nó suas le cúig bliana (NO2, beinséin) chun na teorainnluachanna a chomhlíonadh, bunaithe ar choinníollacha agus ar mheasúnú a dhéanfaidh an Coimisiún Eorpach. Liostaítear, sa Cheathrú Mactheoir, truailléin, spriocluachanna agus ceanglais faireacháin le haghaidh na nithe seo a leanas: arsanaic, caidmiam, mearcair, nicil agus hidreacarbóin iltimthriallacha aramatacha san aer comhthimpeallach. 	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aici caighdeán an aeir chomhthimpeallaigh sna Ballstáit a mheasúnú ar bhonn modhanna agus critéar coiteann. Faightear inti faisnéis ar chaighdeán an aeir chomhthimpeallaigh chun cabhrú le truailliú an aeir agus núiseanna a throid agus chun faireachán a dhéanamh ar threochtaí fadtéarmacha agus ar fheabhsuithe a eascróidh as bearta náisiúnta agus pobail. Cinntítear léi go gcuirfear an cineál seo faisnéise ar chaighdeán an aeir chomhthimpeallaigh ar fáil don phobal. Tá sé mar aidhm aici caighdeán an aeir a chothabháil áit a bhfuil sé maith nó feabhas a dhéanamh air i gcásanna eile. Tá sé mar aidhm aici comhar méadaithe a chur chun cinn idir na Ballstáit chun truailliú an aeir a laghdú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Treoir a bhaineann le Torann (2002/49/EC)</p>	<p>Tá an Treoir a bhaineann le Torann - Treoir 2002/49/CE maidir le measúnú agus bainistiú a dhéanamh ar thorann comhshaoil - mar chuid de straitéis AE a bhfuil sé mar chuspóir aici líon na ndaoine a dtéann an torann a bhfeidhm orthu a laghdú san fhadtéarma agus creat a sholáthar chun forbairt a dhéanamh ar an mbeartas comhphobail atá ann cheana féin maidir le torann ón bhfoinse a laghdú.</p>	<p>Ceanglaítear, leis an Treoir, údaráis inniúla sna Ballstáit chun:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Léarscáileanna straitéiseacha torainn a tharraingt le haghaidh bóithre móra, iarnród, aerfort agus ceirtleán, ag baint úsáid as táscairí torainn comhchuibhithe agus na léarscáileanna seo a úsáid chun measúnú a dhéanamh ar líon na ndaoine a d'fhéadfadh a bheith thíos le leibhéal iomarcacha torainn; • Pleananna gníomhaíochta a dhéanamh chun an torann a laghdú nuair is gá agus caighdeán thorann an chomhshaoil a chothabháil nuair a bhíonn sé maith; • agus an pobal a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo maidir le nochtadh don torann, a iarmhairtí, agus na bearta a bhíonn á meas chun dul i ngleic le torann. <p>Ní leagtar síos aon teorainnluach sa Treoir, ná ní fhorordaíonn sí na bearta atá le húsáid sna pleananna gníomhaíochta, pleananna a fhanann de rogha na n-údarás inniúil.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	---	--	--

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An Treoir maidir le Tuilte (2007/60/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear inti creat chun rioscaí tuilte a mheasúnú agus a bhainistiú Laghdú a dhéanamh ar iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine, ar an gcomhshaol, ar an oidhreacht chultúrtha agus ar an ngníomhaíocht eacnamaíoch a bhaineann le tuilte sa Chomhphobal 	<ul style="list-style-type: none"> Measúnú a dhéanamh ar gach cúrsa uisce agus ar chóstaí atá i mbaol ó thuilte trí Mheasúnú ar Bhaol Tuilte Léarscáileanna guaise tuilte agus léarscáileanna riosca tuilte a ullmhú ina leagtar amach méid na dtuilte nó baol ó thuilte agus sócmhainní agus daoine atá i mbaol sna limistéir seo ar leibhéal na gCeantar Abhantraí (Airteagal 3(2)(b)) agus na limistéir atá clúdaithe in Airteagal 5(1) agus Airteagal 13(1)(b) i gcomhréir le míreanna 2 agus 3. Pleananna bainistithe riosca ó thuilte a chur i bhfeidhm agus bearta imleora agus comhordaithe a ghlacadh chun riosca tuilte a laghdú sna limistéir atá clúdaithe sna hAirteagail atá liostaithe thuas. An pobal a chur ar an eolas agus ligean don phobal páirt a ghlacadh sa phróiseas pleanála. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Creat-Treoir maidir le hUisce (2000/60/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creat a bhunú chun dobharlaigh a chosaint lena n-áirítear uiscí dromchla intíre, uiscí trasdula, uiscí cósta agus screamhuisce agus an fiadhúlra agus na gnáthóga a bhíonn ag brath orthu. • Stádas an uisce a chaomhnú agus cosc a chur ar mheath ar stádas an uisce agus nuair is gá, “stádas maith” na ndobharlach a fheabhsú agus a chothabháil. • Úsáid inbhuanaithe uisce a chur chun cinn. • Rinneadh, leis an gCreat-Treoir maidir le hUisce, na Treoracha seo a leanas a aisghairm: <ul style="list-style-type: none"> • An Treoir um Asbhaint Uisce Óil • An Treoir maidir le Sampláil Uisce Óil • An Treoir maidir le Malartú Faisnéise ar Chaighdeán Fionnuisce Dromchla • An Treoir maidir le Sliogéisc • An Treoir maidir le hIasc Fionnuisce • An Treoir maidir le Screamhuisce • An Treoir maidir le Substaintí Contúirteacha 	<ul style="list-style-type: none"> • Gach dobharlach a chosaint, a fheabhsú agus a athchóiriú agus na cuspóirí comhshaoil atá leagtha amach in Airteagal 4 den Treoir a chomhlíonadh. • "Stádas maith" a bhaint amach do na huisc go léir. • Dobharlaigh a bhainistiú bunaithe ar cheantair abhantracha a aithint agus a bhunú. • An pobal a bheith páirteach agus an reachtaíocht a chuíchóiriú. • Plean Bainistíochta Abhantraí do gach ceantar abhantraí sainaitheanta agus Clár na gCeantar Cosanta a ullmhú agus a chur i bhfeidhm. • Clár faireacháin a bhunú le haghaidh stádas uisce dromchla, stádas screamhuisce agus limistéir chosanta. • Costais do sheirbhísí uisce a aisghabháil. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p> <p>-</p>
--	--	---	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An Treoir maidir le screamhuisce (2006/118/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Screamhuisce a chosaint, a rialú agus a chaomhnú. • Cosc a chur ar mheathlú ar stádas gach dobharlaigh screamhuisce. • Cuirtear bearta i bhfeidhm chun truailliú screamhuisce a chosc agus a rialú, lena n-áirítear critéir chun dea-stádas ceimiceach screamhuisce a mheasúnú agus critéir chun treochtaí suntasacha agus leanúnacha aníos a aithint agus chun pointí tosaigh a shainiú maidir le haisiompú treochtaí. 	<ul style="list-style-type: none"> • Íoschaighdeáin screamhuisce atá liostaithe in Iarscríbhinn 1 den Treoir a chomhlíonadh. • Na luachanna tairsí a tugadh isteach i reachtaíocht náisiúnta a bhaint amach maidir le truailleáin, grúpaí truailléan agus táscairí truaillithe a sainiú mar nithe a chuireann le dobharlaigh nó grúpaí dobharlach screamhuisce a bheith i mbaol, agus Cuid B d'Iarscríbhinn II a chur san áireamh, freisin. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>An Treoir maidir le hUisce Óil (98/83/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Feabhas a chur ar chaighdeán an uisce atá ceaptha lena úsáid ag daoine agus cothabháil a dhéanamh air. • Sláinte an duine a chosaint ar iarmhairtí díobhálacha aon éillithe ar uisce atá ceaptha lena úsáid ag an duine trína chinntiú go bhfuil sé folláin agus glan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Na luachanna is infheidhme a leagan síos maidir le huisce atá ceaptha lena úsáid ag an duine de réir na bparaiméadar atá leagtha amach in Iarscríbhinn I. • Luachanna a shocrú do pharaiméadair bhreise nach n-áirítear in Iarscríbhinn I, i gcás ina n-éilítear cosaint shláinte an duine laistigh den chríoch náisiúnta nó laistigh de chuid di. Ba cheart go gcomhlíonfadh na luachanna a shocraítear, ar a laghad, ceanglais Airteagal 4(1)(a). • Gach beart is gá a chur i bhfeidhm chun a chinntiú go ndéanfar faireachán rialta ar chaighdeán an uisce atá ceaptha lena úsáid ag an duine, chun a sheiceáil go gcomhlíonann an t-uisce atá ar fáil do thomhaltóirí ceanglais na Treorach seo agus go háirithe na luachanna paraiméadracha atá leagtha síos i gcomhréir le hAirteagal 5. • A chinntiú go ndéanfar fiosrúchán láithreach ar aon teip maidir le comhlíonadh na luachanna paraiméadracha atá leagtha síos i gcomhréir le hAirteagal 5 chun an chúis a shainithint. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	--	---

Reachtaíocht, Plean, etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> • A chinntiú go ndéanfar an gníomh leasúcháin is gá, a luaithe is féidir, chun an caighdeán a athbhunú agus a chinntiú go dtabharfar tosaíocht don fhorghníomhú. • Gníomh leasúcháin a dhéanamh chun caighdeán an uisce a athbhunú, nuair is gá, chun sláinte an duine a chosaint. • Fógra a thabhairt do thomhaltóirí agus an gníomh leasúcháin á dhéanamh ach amháin sa chás go measann na húdaráis inniúla nach bhfuil aon tábhacht ag baint le neamhchomhlíonadh an luacha pharaiméadaigh. 	
<p>An Treoir maidir le Cóireáil Fuíolluisce Uirbigh (91/271/EEC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Baineann an Treoir seo le bailiú, cóireáil agus scaoileadh fuíolluisce uirbigh agus cóireáil agus scaoileadh fuíolluisce ó earnálacha tionsclaíocha áirithe. • Is é cuspóir na Treorach ná an comhshaol a chosaint ar iarmhairtí díobhálacha doirteadh fuíolluisce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sula scaoilfear amach é, déanfar cóireáil thánaisteach ar fhuíolluisce uirbeach a théann isteach i gcórais bhailithe. • Éilítear, le hIarscríbhinn II, go n-ainmneofar limistéir a dtéann sceitheadh uisce isteach iontu agus a bhíonn íogair don eotrófú. • Bunaítear léi ceanglais íosta maidir le córais bhailithe agus chóireála fuíolluisce uirbigh i gceirtleáin shonraithe chun ceanglais speisialta le haghaidh limistéir íogaire agus earnálacha tionsclaíocha áirithe a chur san áireamh. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>An Treoir maidir le Dliteanas Comhshaoil arna leasú ag Treoir 2006/21/EC, Treoir 2009/31/EC agus Treoir 2013/30/EU</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creat dliteanais comhshaoil a bhunú bunaithe ar an bprionsabal ‘íocann an truaillitheoir’, chun dochar don chomhshaoil a chosc agus a leigheas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Baineann sí le dochar don chomhshaoil de bharr aon cheann de na gníomhaíochtaí ceirde atá i liostaithe in Iarscríbhinn III, agus le haon bhagairt láithreach go dtarlódh dochar den sórt sin mar gheall ar aon cheann de na gníomhaíochtaí sin; dochar do speicis chosanta agus do ghnáthóga nádúrtha de bharr aon ghníomhaíochtaí ceirde seachas na cinn atá liostaithe in Iarscríbhinn III, agus aon bhagairt láithreach go dtarlódh dochar den sórt sin mar gheall ar aon cheann de na gníomhaíochtaí sin, aon uair a bhíonn an t-oibreoir lochtach nó faillíoch. • Sa chás nach bhfuil dochar déanta fós don chomhshaoil ach go bhfuil gar-bhagairt ann go dtarlódh dochar den sórt sin, déanfaidh an t-oibreoir, gan mhoill, na bearta coisctheacha is gá. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	--	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bplean
		<ul style="list-style-type: none"> • Áit a mbíonn dochar déanta don chomhshaol, cuirfidh an t-oibreoir an t-údarás inniúil ar an eolas, gan mhoill, faoi gach gné ábhartha den chás agus déanfaidh sé gach beart is indéanta chun na héilleáin ábhartha agus/nó aon nithe is cúis leis an dochar a rialú, a shrianadh, a bhaint nó a bhainistiú ar aon slí eile chun cosc a chur ar thuilleadh dochair don chomhshaol nó ar iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine nó ar thuilleadh cur isteach ar sheirbhísí; déanfaidh sé na bearta leasúcháin is gá a shainiú i gcomhréir le hAirteagal 7. • Is ar an oibreoir a thitfidh costais na ngníomhaíochtaí • coisctheacha agus leasúcháin a dhéanfar de bhun na Treorach seo. • Beidh an t-údarás inniúil i dteideal imeachtaí aisghabhála • costas a thionscnamh i gcoinne an oibreora. • Féadfar a cheangal ar an oibreoir ráthaíochtaí sláine airgeadais • a sholáthar chun a chinntiú go gcomhlíonfar a fhreagrachtaí faoin treoir. • Tá an Treoir maidir le Dliteanas Comhshaoil athraithe ag roinnt Treoracha nach mbaineann go suntasach leis an MSC ar na Treoirlínte. Cuirtear le cur i bhfeidhm na Treorach maidir le Dliteanas Comhshaoil trí Chlár Oibre Ilbhliantúil (MAWP) ‘An Treoir maidir le Dliteanas Comhshaoil a dhéanamh níos oiriúnaí don fheidhm’, agus nuashonraítear seo go bliantúil i bhfianaise forbairtí athraitheacha, méadú ar an eolas agus riachtanais nua. 	

<p>An Chreat-Treoir maidir le Straitéis Mhuirí (2008/56/EC), mar atá leasaithe</p>	<p>Is é aidhm Chreat-Treoir uailmhianach an Aontais Eorpaigh maidir le Straitéis Mhuirí ná an comhshaol muirí ar fud na hEorpa a chosaint ar bhealach níos éifeachtaí.</p>	<p>Soláthraítear, sa Treoir, ceanglais éagsúla, lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uiscí muirí na hÉireann a chríochnú; • Spriocanna agus táscairí comhshaoil a bhunú; • Clár faireacháin a bhunú; • Clár beart a bhunú; agus • Clár beart agus clár faireacháin a chur i bhfeidhm. <p>Cuirtear le cur i bhfeidhm na Treorach trí shraith critéir mhionsonraithe agus caighdeáin mhodheolaíochta a athbhreithníodh in 2017 as ar tháinig Cinneadh an Choimisiúin i ndáil le “critéir agus caighdeáin mhodheolaíochta a leagan síos maidir le dea-stádas comhshaoil na n-uiscí muirí agus sonraíochtaí agus modhanna caighdeánacha faireacháin agus measúnaithe, agus aisghairm Chinneadh 2010/477/AE”. Leasaíodh Iarscríbhinn III den Treoir in 2017, “Liostaí táscacha saintréithe, brúnna agus tionchar”</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	--	--

Reachtaíocht, Plean, etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An Coinbhinsiún Eorpach um Chosaint na hOidhreachta Seandálaíochta (Valletta 1992)</p>	<p>Is é is aidhm don Choinbhinsiún (athbhreithnithe) seo ná an oidhrecht seandálaíochta a chosaint mar fhoinse de chomhchuimhne na hEorpa agus mar ionstraim le haghaidh staidéar staire agus eolaíochta.</p>	<p>De thoradh ar Choinbhinsiún Valletta, tá caomhnú agus feabhsú na hoidhreachta seandálaíochta ar cheann de na spriocanna atá i mbeartais pleanála uirbeacha agus réigiúnacha. Leagann an Coinbhinsiún treoirlínte amach maidir le hobair thochailte agus thaighde a mhaoiniú chomh maith le torthaí taighde a fhoilsiú. Pléann sé, freisin, le rochtain phoiblí, go háirithe ar shuíomhanna seandálaíochta, agus le gníomhartha oideachasúla atá le déanamh chun feasacht an phobail a fhorbairt ar luach na hoidhreachta seandálaíochta. Is creat institiúideach é, freisin, don chomhar uile-Eorpach ar an oidhrecht seandálaíochta, rud a chuimsíonn malartú córasach taithí agus saineolaithe idir na Stáit éagsúla.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Coinbhinsiún um Chosaint Oidhrecht Ailtireachta na hEorpa (Granada 1995)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is é príomhchuspóir an Choinbhinsiúin ná beartais a atreisiú agus a chur chun cinn maidir le caomhnú agus feabhsú oidhrecht na hEorpa. Dearbhaítear ann, freisin, an gá atá le dlúthpháirtíocht Eorpach maidir le caomhnú na hoidhreachta agus tá sé deartha chun comhar praiticiúil a chothú i measc na bPáirtithe. Bunaítear leis na prionsabail a bhaineann le "comhordú Eorpach ar bheartais chaomhnaithe" lena n-áirítear comhairliúcháin maidir le héirim na mbeartais atá le cur i bhfeidhm. 	<ul style="list-style-type: none"> Atreisiú agus cur chun cinn na mbeartais chun an oidhrecht a chosaint agus a fheabhsú laistigh de chríocha na bpáirtithe. Dearbhú na dlúthpháirtíochta Eorpaí maidir le cosaint na hoidhreachta agus cothú an chomhair phraiticiúil idir stáit agus réigiúin. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Prionsabail ICOMOS (2011) um Chaomhnú Suíomhanna, Struchtúr, Limistéar agus Tírdhreach Oidhreachta Tionsclaíochta ('Prionsabail Bhaile Átha Cliath')</p>	<p>Tá sé mar aidhm acu cabhrú le doiciméadú, cosaint, caomhnú agus léirthuisct na hoidhreachta tionsclaíochta mar chuid d'oidhreacht sochaithe daonna ar fud an Domhain.</p>	<p>(I) Doiciméadú a dhéanamh ar struchtúir, suíomhanna, limistéir agus tírdhreacha oidhreachta tionsclaíochta agus a gcuid luachanna agus tuiscint a fháil orthu;</p> <p>(II) A chinntiú go ndéanfar cosaint agus caomhnú éifeachtach ar struchtúir, suíomhanna, limistéir agus tírdhreacha oidhreachta tionsclaíochta;</p> <p>(III) Struchtúir, suíomhanna, limistéir agus tírdhreacha oidhreachta tionsclaíochta a chaomhnú agus a chothabháil; agus</p> <p>(IV) Gnéithe agus luachanna oidhreachta na struchtúir, na suíomhanna, na limistéar agus na dtírdhreach tionsclaíochta a chur i láthair agus a chur in iúl chun an fheasacht phoiblí agus chorparáideach a ardú, agus chun tacú leis an oiliúint agus leis an taighde.</p>	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Creat- Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa ar Luach na hOidhreachta Cultúrtha don tSochaí (Faro 2005)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grúpa acmhainní a fuarthas ón am atá thart is ea an oidhreacht chultúrtha a shainaitníonn daoine, go neamhspleách ar úinéireacht, mar chomhartha agus mar léiriú ar a luachanna, a gcreidimh, a n-eolas agus a dtraidisiúin a bhíonn ag síorathrú. Cuimsíonn sí gach gné den chomhshaol a eascraíonn as an idirghníomhaíocht idir daoine agus áiteanna le himeacht ama. • Is éard atá i bpobal oidhreachta ná daoine a bhfuil meas acu ar ghnéithe sonracha den oidhreacht chultúrtha agus ar mian leo, laistigh de chreat gníomhaíochta poiblí, iad a chothú agus a chur ar aghaidh chuig na glúnta atá le teacht. 	<ul style="list-style-type: none"> • A aithint go bhfuil na cearta a bhaineann le hoidhreacht chultúrtha ina gcuid dhílis den cheart chun páirt a ghlacadh sa saol chultúrtha, mar atá sainmhínte sa Dearbhú Uilechoiteann um Chearta an Duine. • Freagracht aonair agus chomhchoiteann i leith na hoidhreachta chultúrtha a aithint. • A threisiú go bhfuil an fhorbairt dhaonna agus caighdeán na beatha mar sprioc ag caomhnú na hoidhreachta chultúrtha agus a húsáid inbhuanaithe. • Na bearta is gá a ghlacadh chun forálacha an Choinbhinsiúin seo a bhaineann le ról na hoidhreachta chultúrtha i dtógáil sochaí síochánta agus daonlathaí a chur i bhfeidhm. • Níos mó sineirge maidir le hinniúlachtaí i measc na ngníomhaithe poiblí, institiúideacha agus príobháideacha go léir lena mbaineann. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	--	---	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
An Coinbhinsiún um Thírdhreach na hEorpa 2000	<ul style="list-style-type: none"> Is minic a cuireadh dlús le claoclú an chomhshaoil de bharr forbairtí sa talmhaíocht, san fhoraoiseacht, i dteicnící táirgthe tionsclaíochta agus mianraí, mar aon leis na cleachtais a leantar sa phleanáil bhaile agus tuaithe, iompar, líonraí, turasóireacht agus áineas, agus ar leibhéal níos ginearálta, de bharr athruithe sa gheilleagar domhanda. Léirítear sa Choinbhinsiún imní maidir le forbairt inbhuanaithe a bhaint amach bunaithe ar chaidreamh cothrom, comhchuí idir riachtanais shóisialta, gníomhaíocht eacnamaíoch agus an comhshaol. Tá sé mar aidhm aige freagairt do mhian an phobail taitneamh a bhaint as tírdhreacha ar ardchaighdeán. 	<ul style="list-style-type: none"> Cosaint, bainistíocht agus pleanáil tírdhreacha a chur chun cinn. Comhar Eorpach a eagrú ar shaincheisteanna tírdhreacha. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Seachtú Clár Gníomhaíochta Comhshaoil (CGC) de chuid an Chomhphobail Eorpaigh (2013-2020)	<p>Aithnítear trí phríomhchuspóir ann:</p> <ul style="list-style-type: none"> Caipiteal nádúrtha an Aontais a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú an tAontas a iompú ina gheilleagar ísealcharbóin atá idir thíosach ar acmhainní, ghlas agus iomaíoch Saoránaigh an Aontais a chosaint ar bhrúnna a bhaineann leis an gcomhshaol agus ar rioscaí don tsláinte agus don fholláine 	<p>Cabhróidh ceithre “chumasóir”, mar a thugtar orthu, leis an Eoraip na cuspóirí (spriocanna) seo a bhaint amach:</p> <ul style="list-style-type: none"> An reachtaíocht a chur i bhfeidhm níos fearr. Eolas níos fearr tríd an mbonn eolais a fheabhsú. Infheistíocht níos mó agus níos críonna maidir le beartas comhshaoil agus aeráide. Comhtháthú iomlán ceanglas agus ceisteanna comhshaoil i mbeartais eile. Iomlánaítear an clár le dhá chuspóir tosaíochta chothrománacha bhreise: Cathracha an Aontais a dhéanamh níos inbhuanaithe. Cabhrú leis an Aontas dul i ngleic le dúshlán idirnáisiúnta comhshaoil agus aeráide ar bhealach níos éifeachtaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Coinbhinsiún Bheirn (an Coinbhinsiún maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga Nádúrtha na hEorpa)	<p>Tá trí phríomhaidhm sa Choinbhinsiún:</p> <ul style="list-style-type: none"> • flóra agus fána fiáin agus a ngnáthóga nádúrtha a chaomhnú • comhar idir na stáit a chur chun cinn • aird ar leith a thabhairt ar speicis atá i mbaol agus leochaileach lena n-áirítear speicis imirceacha atá i mbaol agus leochaileach 	<p>Faoin gcoinbhinsiún, aithníonn na Páirtithe luach intreach an dúlra, ar gá é a chaomhnú agus a chur ar aghaidh chuig na glúnta atá le teacht agus chomh maith leis sin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Féachann siad le caomhnú an dúlra a chinntiú ina dtíortha féin, agus aird ar leith á tabhairt ar bheartais phleanála agus forbartha agus ar rialú truaillithe. • Tá sé de chuspóir acu Coinbhinsiún Bheirn a chur i bhfeidhm i lár na hEorpa thoir agus sa Chácas. • An tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag beartais eile ar an oidhreacht nádúrtha a chur san áireamh. • Oideachas agus faisnéis don phobal a chur chun cinn, ag cinntiú go dtuigtear an gá atá le speicis a chaomhnú agus go ngníomhaítear air. • Líon fairsing de phleananna gníomhaíochta speicis, cóid iompair, agus treoirlínte a fhorbairt, ar a gconlán féin nó i gcomhar le heagraíochtaí eile. • Cruthaíodh an Líonra Smaragaide, líonra éiceolaíoch comhdhéanta de Limistéir Leasa Caomhantais Speisialta. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Treochlár Bali (2007)</p>	<p>Is iad dhá sprioc fhoriomlána an tionscadail ná: An cumas náisiúnta a mhéadú chun tuairimí na n-airí a chomhordú, a bheith rannpháirteach i bpróiseas UNFCCC, agus seasaimh a chaibidil laistigh de thráthchlár Phlean Gníomhaíochta Bali; agus Measúnú a dhéanamh ar shreafaí infheistíochta agus airgeadais chun dul i ngleic leis an athrú aeráide le haghaidh suas le trí phríomhearnáil agus/nó ghníomhaíocht eacnamaíocha.</p>	<p>Tá Plean Gníomhaíochta Bali dírithe ar cheithre príomhbhloc tógála:</p> <ul style="list-style-type: none"> • maolú • oiriniú • teicneolaíocht • maoiniú 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
-------------------------------------	---	--	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Comhaontuithe Chancún (2010)	<p>Réimse cinntí a glacadh ag Comhdháil COP 16 i gCancún in 2010 a théann i ngleic le réimse príomhcheisteanna sa troid in aghaidh an athraithe aeráide. Clúdaítear i bpríomhchuspóirí Chomhaontuithe Chancún:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maolú • Trédhearcacht sna gníomhartha • Teicneolaíocht • Maoiniú • Oiriúnú • Foraoisí • Forbairt acmhainne 	<p>I measc na gcomhaontuithe is suntasaí, tá bunú Ciste Aeráide Glaise chun airgead a aistriú ón domhan forbartha go dtí an domhan atá i mbéal forbartha ar mhaithe le dul i ngleic le tionchair an athraithe aeráide.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Tairseach Aeráide Doha (2012)	<p>Tacar cinntí a glacadh ag cruinniú COP 18 in Doha in 2012 a réitíonn an bealach don chomhaontú nua i bPáras in 2015.</p>	<p>Gheall rialtais na gníomhartha seo a leanas ag an gcomhdháil seo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Amchlár a leagan amach chun glacadh le comhaontú aeráide uilíoch faoi 2015 (le teacht i bhfeidhm in 2020); • An obair faoi Phlean Gníomhaíochta Bali a thabhairt chun críche agus díriú ar spriocanna nua a thabhairt chun críche; • Neartú a dhéanamh ar an aidhm chun gás ceaptha teasa a laghdú agus cabhrú le tíortha leochaileacha iad féin a oiriúnú; • Prótacal Kyoto a leasú chun tréimhse nua a ghealladh maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú; agus • An tacaíocht airgeadais agus teicneolaíochta agus institiúidí nua a chur ar fáil chun gur féidir infheistíocht ghlan san fhuinneamh agus fás inbhuanaithe a dhéanamh i dtíortha atá i mbéal forbartha. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Comhbheartas Talmhaíochta AE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • An táirgiúlacht talmhaíochta a fheabhsú, ionas go mbeidh soláthar cobhsaí bia inacmhainne ag tomhaltóirí; agus • A chinntiú gur féidir le feirmeoirí an AE slí bheatha réasúnach a dhéanamh. 	<ul style="list-style-type: none"> • táirgeadh inmharthana bia a chinntiú a chabhróidh le cothú dhaonra an domhain, rud a mheastar a ardóidh go mór sa todhchaí; • An t-athrú aeráide agus bainistiú inbhuanaithe acmhainní nádúrtha; • Aire a thabhairt don tuath ar fud an AE agus geilleagar na tuaithe a choinneáil beo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	---	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Rialachán REACH EA (EC 1907/2006)	Tá sé mar aidhm aige feabhas a chur ar chosaint shláinte an duine agus an chomhshaoil trí airíonna intreacha substaintí ceimiceacha a shainnithint níos fearr agus níos luaithe.	<p>Baintear na haidhmeanna amach trí REACH a chur i bhfeidhm, mar atá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Clárú, • Measúnú • Údarú; agus • Srian le ceimiceáin. <p>Tá sé mar aidhm ag REACH, freisin, nuálaíocht agus iomaíochas thionscal ceimiceán an AE a fheabhsú.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Coinbhinsiún Stócólm	Is é cuspóir Choinbhinsiún Stócólm ná sláinte an duine agus an comhshaoil a chosaint ar thruailleáin orgánacha mharthanacha.	<ul style="list-style-type: none"> • Toirmeasc agus/nó deireadh a chur le táirgeadh agus úsáid, chomh maith le hallmhairiú agus onnmhairiú, na dtruailleán orgánach mharthanach (POP) a tháirgtear d'aon ghnó agus atá liostaithe in Iarscríbhinn A den Choinbhinsiún • Toirmeasc agus/nó deireadh a chur le táirgeadh agus úsáid, chomh maith le hallmhairiú agus onnmhairiú, na dtruailleán orgánach mharthanach (POP) a tháirgtear d'aon ghnó agus atá liostaithe in Iarscríbhinn B den Choinbhinsiún, • Scaoileadh amach na dtruailleán orgánach mharthanach a tháirgtear go neamhbheartaithe agus atá liostaithe in Iarscríbhinn C den Choinbhinsiún a laghdú nó fáil réidh leo • A chinntiú go ndéantar stoic-chairn agus dramhaíl ina bhfuil thruailleáin orgánacha mharthanacha, nó atá éillithe leo a bhainistiú go sábháilte agus ar bhealach atá slán ó thaobh an chomhshaoil de. • Díriú ar thruailleáin orgánacha mharthanacha eile 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Baineann forálacha eile de chuid an Choinbhinsiúin le forbairt pleananna cur i bhfeidhm, malartú faisnéise, faisnéis phoiblí, feasacht agus oideachas, taighde, forbairt agus faireachán, cúnamh teicniúil, acmhainní agus sásraí airgeadais, tuairisciú, meastóireacht ar éifeachtacht agus ar neamhchomhlíonadh. 	
Coinbhinsiún Ramsar	Is é misean an Choinbhinsiúin “gach bogach a chaomhnú agus a úsáid go ciallmhar trí ghníomhaíochtaí áitiúla agus náisiúnta agus trí chomhar idirnáisiúnta, i dtreo cabhrú le forbairt inbhuanaithe a bhaint amach ar fud an domhain”.	<p>Faoi “trí cholún” an Choinbhinsiúin, geallann na Páirtithe Conarthacha:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oibriú i dtreo úsáid chiallmhar a gcuid bogach go léir; Bogaigh oiriúnacha a ainmiú don liosta de na Bogaigh a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta leo (“Liosta Ramsar”) agus a mbainistíocht éifeachtach a chinntiú; A bheith ag comhoibriú go hidirnáisiúnta ar bhogaigh trasteorann, ar chórais bhogaigh chomhroinnte agus ar speicis chomhroinnte. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Coinbhinsiún OSPAR	Is é misean OSPAR éiceachórais mhuirí a chaomhnú agus sláinte an duine san Atlantach Thoir Thuaidh a chosaint tríd an truailliú a chosc agus fáil réidh leis; tríd an timpeallacht mhuirí a chosaint ar iarmhairtí díobhálacha ghníomhaíochtaí an duine; agus trí chabhrú le húsáid inbhuanaithe na bhfarraigí.	<p>Tá obair OSPAR eagraithe faoi shé straitéis:</p> <ul style="list-style-type: none"> Straitéis Bhithéagsúlachta agus Éiceachórais Straitéis Eotróifaithe Straitéis maidir le Substaintí Guaiseacha Straitéis maidir le Tionscail Eischósta Straitéis maidir le Substaintí Radaighníomhacha Straitéis don Chomhchlár Measúnaithe agus Faireacháin <p>Tagann na sé straitéis seo le chéile chun bonn a chur faoi chur chuige an éiceachórais. Deartar clár oibre a dheardh agus a chur i bhfeidhm le haghaidh gach straitéise go bliantúil.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p>

			- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
--	--	--	---

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Stráitéis Eorpach 2020 i leith Fáis	<p>Leagtar amach in Eoraip 2020 fíis le haghaidh gheilleagar sóisialta margaidh na hEorpa don 21ú haois agus cuirtear trí thosaíocht chun cinn inti a threisióinn a chéile:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fás cliste: geilleagar a fhorbairt atá bunaithe ar an eolas agus an nuálaíocht; • Fás inbhuanaithe: geilleagar a chur chun cinn atá níos tíosaí ar acmhainní, níos glaise agus níos iomaíche; • Fás cuimsitheach: geilleagar ardfhostaíochta a chothú a dtagann comhtháthú sóisialta agus críochach dá bharr. 	<p>Chun na tosaíochtaí sin a bhaint amach, molann an Coimisiún cúig sprioc chainníochtúla a bheidh le baint amach faoi 2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ba cheart go mbeadh 75 % den daonra idir 20-64 bliana d'aois fostaithe; 2. ba cheart 3% de OTI an AE a infheistiú in T&F; 3. ba cheart na spriocanna aeráide/fuinnimh "20/20/20" a bhaint amach (lena n-áirítear méadú go 30 % ar an laghdú ar astaíochtaí ach na dálaí cearta a bheith ann); 4. ba cheart go mbeadh sciar na luathfhágálaithe scoile faoi 10% agus ba cheart go mbeadh céim tríú leibhéal ag 40% ar a laghad den ghlúin óg; 5. Ba cheart go mbeadh 20 milliún níos lú daoine i mbaol bochtaineachta. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Comhaontú Glas don Eoraip (EGD) 2019</p>	<p>Leagtar amach sa Chomhaontú an chaoi a ndéanfar an chéad ilchríoch aeráidneodrach den Eoraip faoi 2050, rud a spreagfaidh an geilleagar, a chuirfidh feabhas ar chaighdeán beatha daoine, agus a thabharfaidh aire don dúlra gan duine ar bith a fhágáil chun deiridh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leagtar amach ann treochlár ina bhfuil gníomhaíochtaí chun úsáid éifeachtach acmhainní a threisiú trí aistriú chuig geilleagar atá idir ghlan agus chiorclach, agus tríd an mbithéagsúlacht a athbhunú agus an truailliú a laghdú. • Tugtar breac-chuntas ann ar na hinfheistíochtaí atá ag teastáil, na huirlisí maoinithe atá ar fáil agus míníonn sé an chaoi chun an t-aistriú cóir cuimsitheach a chinntiú. • Chun an sprioc le bheith aeráidneodrach a bhaint amach faoi 2050, mar chuid den Chomhaontú Glas don Eoraip, mhol Coimisiún an Aontais Eorpaigh (AE) ar an 4 Márta 2020 an chéad Dlí Eorpach um Aeráid a thabhairt isteach agus an sprioc maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa glan-nialasacha faoi 2050 a cheangal go dlíthiúil 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	--	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Pacáiste Beartais Aer Glan AE (2018)</p>	<p>Tá sé mar aidhm aige truailliú aeir a laghdú go suntasach ar fud an AE.</p>	<p>Leagtar cuspóirí amach sa straitéis atá beartaithe chun an tionchar a bhíonn ag truailliú aeir ar an tsláinte agus ar an gcomhshaol a laghdú faoi 2030, agus tá tograí reachtacha ann chun caighdeán níos déine a chur i bhfeidhm maidir le hastaíochtaí agus truailliú aeir.</p>	<p>Sa chás ina dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár srl, leo féin nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh acmhainní comhcheangailte teacht chun cinn.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Éire 2040 - Ár bPlean, an Creat Náisiúnta Pleanála, agus an Plean Forbartha Náisiúnta (2021 - 2030)</p>	<p>Is é an Creat Pleanála Náisiúnta ná plean straitéiseach ardleibhéil an Rialtais chun fás agus forbairt sa toadhchá a mhúnlú go dtí an bhliain 2040. Is creat é chun infheistíocht phoiblí agus phríobháideach a threorú, chun deiseanna a chruthú agus a chur chun cinn do dhaoine, agus don timpeallacht - ó shráidbhailte go cathracha, agus gach rud timpeall agus idir eatarthu. Leagann an Plean Forbartha Náisiúnta seo na tosaíochtaí infheistíochta amach a bheidh mar bhonn agus mar thaca leis an gCreat Pleanála Náisiúnta nua a chur i bhfeidhm go rathúil. Treoróidh sé seo cinntí pleanála agus infheistíochtaí náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla in Éirinn thar an dá scór bliain atá romhainn, chun freastal ar mhéadú daonra atá measta de bhreis agus 1 milliún duine.</p>	<p>Tugann an Creat Pleanála Náisiúnta a foilsíodh mar aon leis an bPlean Forbartha Náisiúnta deich dTorthaí Straitéiseacha Náisiúnta mar a leanas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fás Dlúth 2. Inrochtaineacht Réigiúnach Feabhsaithe 3. Geilleagair agus Pobail Tuaithe Neartaithe 4. Soghluaisteacht Inbhuanaithe 5. Geilleagar Láidir, le tacaíocht ó Fhiontraíocht, Nuálaíocht agus Scileanna 6. Nascacht Idirnáisiúnta Ardchaighdeáin 7. Taitneamhacht agus Oidhreacht Feabhsaithe 8. Aistriú chuig Sochaí Ísealcharbóin agus Athléimneach Aeráide, Bainistiú Inbhuanaithe Uisce agus 9. Acmhainní Timpeallachta eile 10. Teacht ar Sheirbhísí Ardchaighdeáin um Chúram Leanaí, Oideachas agus Sláinte 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Dearcadh Pleanála, Úsáid Talún agus Iompair 2040 [Á n-ullmhú]</p>	<p>Cuirfidh an DPUTI cásanna eacnamaíocha agus déimeagrafacha san áireamh atá tuartha don todhchaí, chomh maith le breithnithe inacmhainneachta agus beartais ábhartha an Rialtais agus déanfaidh sé:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An scála cuí infheistíochta airgeadais in iompar talún san fhadtárma a chainníochtú go ginearálta; • An tionchar a d'fhéadfadh forbairtí fíoscacha, comhshaoil agus teicneolaíochta ar an infheistíocht seo a bhreithniú; agus, • Tosaíochtaí straitéiseacha a aithint le haghaidh infheistíochta sa todhchaí le cinntiú go n-éascaíonn soláthar bonneagair iompair talún • cuspóirí Tionscadal Éireann 2040. 	<p>Á n-ullmhú</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Is iad príomhchuspóirí an Achta seo ná leasú a dhéanamh ar Achtanna Pleanála 2000 – 2022 agus aird ar leith á tabhairt ar thacú le hathnuachan eacnamaíoch agus forbairt inbhuanaithe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tá forbairt, seachas eisceachtaí áirithe, faoi réir rialú forbartha faoi na hAchtanna Pleanála agus deonaíonn nó díultaíonn na húdaráis áitiúla cead pleanála d'fhorbairt, lena n-áirítear cinn laistigh de limistéir chosanta. • Tá réimse díolúintí ann, ón gcóras pleanála, áfach. Tá úsáid talún le haghaidh talmhaíochta, baint móna agus foraoisiú, faoi réir tairseacha áirithe, díolmhaithe go ginearálta ón gceanglas cead pleanála a fháil. • Ar a bharr sin, tá gá le Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) do réimse aicmí agus tionscadail mhórsála. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Faoin reachtaíocht phleanála, ní mór go n-áireofaí i bPleananna Forbartha cuspóirí éigeantacha do chaomhnú na hoidhreachta nádúrtha agus do chaomhnú láithreáin Eorpacha agus aon láithreán eile a d'fhéadfadh a bheith forordaithe. Tá cumhachtaí lánroghnacha ann freisin chun cuspóirí a leagan síos do chaomhnú ghnéithe éagsúla eile den oidhrecht nádúrtha. 	
<p>Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnú Comhshaoil ar Phleananna agus Clár Áirithe 2004 (I.R. 435 de 2004), arna leasú ag I.R 200 de 2011</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Rialachán seo ná Treoir 2001/42/CE an 27 Meitheamh 2001 (O.J. Uimh. L 197, 21 Iúil 2001) a thrasú i ndlí na hÉireann. measúnú ar éifeachtaí pleananna agus clár áirithe ar an gcomhshaoil — ar a dtugtar an Treoir um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (MSC) de ghnáth. 	<ul style="list-style-type: none"> Clúdaíonn na Rialacháin pleananna agus cláir i ngach ceann de na hearnálacha atá liostaithe in Airteagal 3(2) den Treoir seachas pleanáil talamhúsáide. Leasaíonn na Rialacháin seo freisin forálacha áirithe den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 chun an bonn reachtúil a sholáthar do thrasuíomh na Treorach maidir le pleanáil úsáide talún. Tá trasuíomh maidir leis an eanáil pleanála talamhúsáide le fáil sna Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt (Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta) 2004 (I.R. Uimh. 436 de 2004). 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Na Comhphobail Eorpacha (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) Rialacháin 2011 (I.R 477 de 2011, arna leasú)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soláthraíonn na Rialacháin seo treoir nua chun Treoir 92/43/CEE ón gComhairle maidir le gnáthóga agus cosaint fána agus flóra fiáine (arna leasú) a chur chun feidhme in Éirinn agus chun Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a chur chun feidhme. maidir le héin fhiáine a chosaint. 	<ul style="list-style-type: none"> • Soláthraíonn siad le haghaidh, i measc nithe eile: oifigeach údaraithe a cheapadh agus lena gcuid feidhmeanna; sainaitheint, aicmiú agus nósanna imeachta eile a bhaineann le láithreáin Chomhphobail a ainmniú. • Ullmhaíodh na Rialacháin chun aghaidh a thabhairt ar roinnt breithiúnas de chuid an CBAE in aghaidh na hÉireann, go háirithe cásanna C-418/04 agus C-183/05, maidir leis an dteip chun cuid gnéithe den Treoir maidir le héin agus den Treoir um Ghnáthóga a thrasú i ndlí na hÉireann. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht um Bainistiú Dramhaíola 1996, arna leasú</p>	<p>Réiteach a dhéanamh maidir le dramhaíl a chosc, a bhainistiú agus a rialú; chun éifeacht a thabhairt d'fhorálacha gníomhartha áirithe arna nglacadh ag institiúidí de chuid na gComhphobal Eorpach i leith na n-ábhar sin; do leasú an Achta fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992, agus chun achtacháin áirithe a aisghairm agus soláthar a dhéanamh i dtaobh nithe gaolmhara.</p>	<p>Tá roinnt príomhoibleagáidí dlí san Acht um Bainistiú Dramhaíola, lena n-áirítear ceanglais maidir le pleanáil i gcomhair bainistiú dramhaíola, bailiú agus gluaiseacht dramhaíola, údarú áiseanna dramhaíola, bearta chun táirgeadh dramhaíola a laghdú agus/nó aisghabháil na dramhaíola a chur chun cinn.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Diúilicíní Péarla Fionnuisce) 2009 (I.R 296 de 2009)	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Rialachán seo ná tacú le baint amach stádas fabhrach caomhantais do dhiúilicíní péarla fionnuisce 	<p>Gníomhartha:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cuspóirí cáilíochta comhshaoil a leagan síos do ghnáthóga na bpobal diúilicíní péarla fionnuisce atá ainmnithe sa Chéad Sceideal a ghabhann leis na Rialacháin seo agus atá laistigh de theorainneacha láithreáin a dtugtar fógra ina leith i liosta is iarrthóirí de láithreáin Eorpacha, nó atá ainmnithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta, faoin Acht Eorpach. Rialacháin na gComhphobal (Gnáthóga Nádúrtha), 1997 (I.R Uimh. 94/1997). A éileamh go ndéanfaí pleananna bainistíochta fo-abhantraí agus cláir bheart leis na cuspóirí seo a bhaint amach. Dualgais na n-údarás poiblí a leagan amach maidir leis na pleananna bainistíochta fo-abhantraí agus na cláir bheart 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Screamhuisce) 2016 (I.R. Uimh. 366 de 2016)	<p>Leasú a dhéanamh ar Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Screamhuisce) 2010 (I.R. Uimh. 9 de 2010) le soláthar breise a dhéanamh chun Treoir 2014/80/AE ón gCoimisiún an 20 Meitheamh 2014 ag leasú larscríbhinn II a ghabhann le Treoir 2006/118/CE den Pharlaimint Eorpach agus ón gComhairle a chur chun feidhme maidir le screamhuisce a chosaint ar thruailliú agus ar mheathlú.</p>	<p>Rinneadh athbhreithniú agus leasú ar na substaintí agus na luachanna tairsí atá leagtha amach i Sceideal 5 I.R go hUimh 9 de 2010 nuair ba ghá, bunaithe ar fhaisnéis faireacháin atá ann cheana agus ar threoirlínte idirnáisiúnta maidir le luachanna tairsí cuí.</p> <ul style="list-style-type: none"> Leasaíodh Cuid A de Sceideal 6 chun athruithe ar na rialacha a bhaineann le leibhéil chúlra a mheas chun críocha luachanna tairsí a bhunú do thruailléin screamhuisce agus táscairí truailithe. 	

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Leasaíodh Cuid B de Sceideal 6 chun nítrítí agus fosfar (iomlán) / fosfáití a áireamh i measc an liosta íosta truailléan agus a dtáscairí nach mór don Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) a bhreithniú agus luachanna tairsí á socrú aici. Leasaíonn Cuid C de Sceideal 6 an fhaisnéis atá le soláthar don Aire ag an GCC maidir leis na truailléan agus a dtáscairí ar socraíodh luachanna tairsí ina leith. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Dea-Chleachtas Talmhaíochta chun Uiscí a Chosaint) 2014 (I.R. Uimh. 31 de 2014)</p>	<p>Soláthraíonn na Rialacháin seo, tacaíocht reachtúil do dhea-chleachtas talmhaíochta chun uiscí a chosaint ar thruailliú ó fhoinsí talmhaíochta agus a thugann éifeacht don 3ú Clár Gníomhaíochta Níotráití in Éirinn.</p>	<p>Áirítear bearta áirithe sna Rialacháin seo ar nós:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tréimhsí nuair a chuirtear cosc ar leasacháin a scaipeadh ar thalaimh Teorainneacha ar scaipeadh leasachán ar thalaimh Riachtanais stórála le haghaidh aoileach beostoic; agus Monatóireacht ar éifeachtacht na mbeart i dtaca le cleachtas talmhaíochta agus tionchar ar an gcaighdeán uisce. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Na Rialacháin um Chaighdeán Uisce Snámha 2008 (I.R. 79 de 2008)</p>	<p>Soláthraíonn na Rialacháin seo do thrasuíomh Threoir an AE maidir le hUisce Snámha 2006 (Treoir 2006/7/CE an 15 Feabhra 2006) a bhfuil sé mar aidhm aici:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Cosaint sláinte a fheabhsú do shnámhóirí ○ Cur chuige níos réamhghníomhaí a bhunú maidir le bainistiú uiscí snámha, agus ○ Rannpháirtíocht an phobail a mhéadú agus scaipeadh faisnéise ar an bpobal a chur chun cinn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bunaíonn na Rialacháin córas aicmithe nua do chaighdeán uisce snámha bunaithe ar cheithre aicmiú “lag”, “dóthanach”, “maith” agus “ar fheabhas” agus den chuid is mó is gá go mbainfear aicmiú “dóthanach” amach ar a laghad faoi 2015 do gach uisce snámha. . • Is gá d’údarás áitiúla bearta cuí a ghlacadh le huiscí atá aicmithe mar “lag” a fheabhsú agus líon na n-uiscí snámha a aicmítear mar “maith” nó “ar fheabhas” a mhéadú. • Ní mór comhairle bhuan i gcoinne snámha a eisiúint i gcásanna ina rangáitear uiscí snámha “lag” ar feadh cúig bliana as a chéile. • Is gá d’údarás áitiúla uiscí snámha a shainaithint ar bhonn bliaintiúil, féilire monatóireachta a bhunú, an mhonatóireacht shonraithe a dhéanamh, na torthaí a thuairisciú don GCC, bearta bainistíochta cuí a dhéanamh nuair is gá agus faisnéis a sholáthar don phobal. • Caithfidh rannpháirtíocht an phobail a bheith ann chun uiscí a aithint agus i gcur i bhfeidhm ginearálta na Rialachán. • Éilítear ar an GCC uiscí snámha a rangú faoi na Rialacháin, go ginearálta ar bhonn thorthaí monatóireachta na gceithre shéasúr snámha roimhe sin, agus tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú maidir le caighdeán na n-uiscí snámha. • Cuirfear tús le monatóireacht ag údarás áitiúla tráth roimh 2011 d’fhonn go gcinnteofar rangú d’uiscí snámha tráth nach déanaí ná 2015. • D’fhéadfadh go n-iarrfar ar rialtóirí príobháideacha tailte rochtana íocaíocht bhreise a dhéanamh i dtreo na gcostas a thabhaíonn údarás áitiúil nó an GCC. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	---	---	---

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Caighdeán Uisce Snámha (Leasú) Rialacháin 2011 (I R 351 de 2011)</p>	<p>Leagtar amach an t-íoslíon samplaí d'uisce snámha sa Rialachán seo an a theastaíonn chun measúnú ar chaighdeán uisce snámha a dhéanamh.</p>	<p>Leagtar amach tuilleadh faoin líon íosta samplaí uisce snámha a theastaíonn chun measúnú ar chaighdeán uisce snámha a dhéanamh</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>An tAcht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus Ísealcharbóin (Leasú), 2021</p>	<p>Acht chun faomhadh a chur ar fáil do phleananna an Rialtais maidir le hathrú aeráide le haistriú go geilleagar ísealcharbóin, athléimneach ó thaobh na haeráide agus atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de a shaothrú.</p>	<p>Agus an Rialtas ag breithniú plean nó creat lena fhorghnó, leis an gcuspóir aistriú náisiúnta a bhaint amach laistigh de thréimhse lena mbaineann an cuspóir. Déanfaidh sé gach iarracht an cuspóir sin a bhaint amach, go mbainfear amach an cuspóir sin trí bhearta atá éifeachtúil ó thaobh costas de a chur chun feidhme agus, chun na críche sin, tabharfar aird ar na nithe seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An cuspóir deiridh a shonraítear in Airteagal 2 de Chreat-Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide a rinneadh i Nua-Eabhrac an 9 Bealtaine 1992 agus aon ghealltanas maolaithe • a rinne an tAontas Eorpach mar fhreagra nó ar shlí eile i ndáil leis an gcuspóir sin, • Beartas an Rialtais ar athrú aeráide, • Ceartas aeráide, • Aon oibleagáid atá ar an Stát faoi láthair faoi dhlí an Aontais Eorpaigh nó faoi aon • chomhaontú idirnáisiúnta dá dtagraítear in alt 2; agus • An fardal náisiúnta is déanaí maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus réamh-mheastachán ar ghás ceaptha teasa sa todhchaí astaíochtaí, arna n-ullmhú ag an nGníomhaireacht. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Plean Gníomhaíochta Aeráide 2023</p>	<p>Soláthraíonn an Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2023 plean mionsonraithe chun gníomh cinntitheach a dhéanamh le laghdú 51% a bhaint amach ar astaíochtaí foriomlána gás ceaptha teasa faoi 2030 agus Éire a chur ar chosán chun astaíochtaí neodracha a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050, mar a ghealltar sa Chlár. don Rialtas agus atá leagtha amach san Acht Aeráide 2021.</p>	<p>Liostaíonn an Plean na gníomhartha atá ag teastáil lenár spriocanna aeráide a bhaint amach agus leagann sé síos raonta táscaha laghduithe astuithe do gach earnáil den gheilleagar. Déanfar é a nuashonrú go bliantúil, chun ailíniú le buiséid charbóin uile-gheilleagair na hÉireann atá ceangailteach ó thaobh dlí agus le huasteorainneacha eárnála a chinntiú.</p>	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, srl, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh éifeachtaí i dteannta a chéile teacht chun cinn.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Dara Plean Forfheidhmithe Náisiúnta na hÉireann maidir leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (2022 - 2024)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Is freagairt dhíreach é an Plean Náisiúnta Cur Chun Feidhme 2022 - 2024 ar Chlár Oibre 2030 don Fhorbairt Inbhuanaithe agus soláthraíonn sé cur chuige uile-rialtais chun na 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe (SFlanna) a chur chun feidhme. • Chuir an chéad leagan den Phlean (2018 – 2020) ‘Maitrís SFI’ ar fáil a shainaithníonn na Ranna Rialtais atá freagrach as gach ceann de na • 169 sprioc. Áiríodh ‘Mapa Beartais SFI’ ann freisin a léirigh na beartais náisiúnta ábhartha do gach ceann de na spriocanna. 	<p>Aithníonn an Plean cúig chuspóir straitéiseacha chun cur i bhfeidhm a threorú:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creat SFI a leabú in obair na Ranna Rialtais chun Comhleanúnachas Beartais níos fearr a bhaint amach don Fhorbairt Inbhuanaithe; • Na SFlanna a chomhtháthú le hobair na nÚdarás Áitiúla le tacaíocht níos fearr a thabhairt do logánú na SFlanna; • Comhpháirtíochtaí níos fearr do na Spriocanna; • Ionchorprú breise a dhéanamh ar phrionsabal ‘Ná Fág Éinne ar Lár’ de Chlár Oibre na hÉireann 2030 agus meicníochtaí tuairiscithe; agus • Meicníochtaí láidre tuairiscithe 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	---	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Plean Infheistíochta Bonneagair agus Chaipitil (2016-2021)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Plean Infheistíochta Caipitil Stáitchiste ilbhliantúil €27 billiún, a fhaigheann tacaíocht ó chlár infheistíochta caipitiúla san earnáil Stáit níos leithne, agus a chuideoidh thar an tréimhse 2016 go 2021 chun na bunsraitheanna a leagan síos d'fhás leanúnach in Éirinn. 	<ul style="list-style-type: none"> Léiríonn an Plean Caipitil seo tiomantas an Rialtais chun tacú le fás geilleagrach láidir agus inbhuanaithe agus chun leas agus caighdeán mhaireachtála a ardú do chách. Áiríonn sé leithdháiltí do thionscadail nua thar roinnt príomhréimsí agus maoiniú chun a chinntiú go ndéantar an stoc reatha den bhonneagar náisiúnta a athnuachan agus a chothabháil. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Fhuinneamh In-athnuaite 2010 (aighneacht Rialtas na hÉireann chuig an gCoimisiún Eorpach)</p>	<p>Leagtar amach sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fhuinneamh In-athnuaite (PGNFI) cur chuige straitéiseach an Rialtais agus bearta nithiúla chun spríoc 16% na hÉireann faoi Threoir 2009/28/CE a bhaint amach.</p>	<p>Leagann an PGNFI amach spriocanna náisiúnta an Bhallstáit maidir le sciar an fhuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite atá le caitheamh san iompar, sa leictreachas agus sa téamh agus i bhfuair in 2020, agus léiríonn sé cad é mar a chomhlíonfaidh an Ballstát a sprioc náisiúnta fhoriomlán arna bunú faoin Treoir.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Straitéis um Fhuinneamh In-athnuaite (2012-2020)</p>	<p>Is é cuspóir straitéiseach uileghabhálach an Rialtais ná fuinneamh in-athnuaite a dhéanamh mar chomhpháirt de sholáthar fuinnimh na hÉireann níos suntasaí faoi 2020, ionas go mbainfidh sé ar a laghad a sprioc 2020 atá ceangailteach ó thaobh dlí amach ar an mbealach is éifeachtaí ó thaobh costais do thomhaltóirí.</p> <p>Tá an ról atá ag gníomhaíocht an fhuinnimh in-athnuaite mar chuid de phlean gníomhaíochta an Rialtais don earnáil post i gcruthú post agus eacnamaíocht ríthábhachtach.</p>	<p>Leagann an doiciméad seo amach cúig sprioc straitéiseacha, ag léiriú príomhghnéithe an dúshlán fuinnimh in-athnuaite go dtí 2020:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gaoth ar an gcósta agus amach ón gcósta a mhéadú, Earnáil bhithfhuinnimh inbhuanaithe a thógáil, • T&F a chothú i bhfoinsí in-athnuaite mar thonn & taoide, lompar inbhuanaithe a fhás; agus • Líonraí láidre agus éifeachtúla a fhorbairt. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	--	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Plean Náisiúnta Maolaithe Aeráide 2017	<p>Is céim chun tosaigh é an Plean chun Éire a chur ar bhealach chun an dícharbónú domhain a theastaíonn in Éirinn a bhaint amach faoi lár na haoise de réir cuspóirí beartais an Rialtais.</p>	<p>Díríonn an Plean Maolaithe Náisiúnta ar na saincheisteanna seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creat Beartais um Ghníomhaíocht Aeráide • Giniúint Leictreachais a Dhícharbónú • An Timpeallacht Thógtha a Dhícharbónú • Iompar a Dhícharbónú • Cur Chuige maidir le Neodracht Charbóin sna hEarnálacha Talmhaíochta, Foraoise agus Úsáide Talún 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Seasamh Beartais Náisiúnta ar Ghníomhaíocht Aeráide agus Forbairt Ísealcharbóin (2014)	<ul style="list-style-type: none"> • Soláthraíonn an Seasamh Beartais Náisiúnta treoir beartais ardleibhéil don Rialtas chun pleananna a ghlacadh agus a chur i bhfeidhm chun cur ar chumas an Stáit aistriú go geilleagar ísealcharbóin faoi 2050. • Tá údarás reachtúil do na pleananna leagtha amach san Acht um Gníomhú ar son na hAeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin 2015 . 	<p>Beartas náisiúnta aeráide in Éirinn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aithníonn sé bagairt an athraithe aeráide don chine daonna; • Tá sé ag súil le freagairt idirnáisiúnta chuimsitheach ar athrú aeráide agus le haistriú domhanda chuig todhchaí ísealcharbóin agus tacaíonn sé léi; • Aithníonn sé na dúshláin agus na deiseanna a bhaineann leis an gclár leathan trasdula don tsochaí; agus • Tá sé mar aidhm aige, mar bhunchuspóir náisiúnta, aistriú go dtí tír iomaíoch, ísealcharbóin, atá athléimneach ó thaobh na haeráide de agus • geilleagar atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de faoi 2050. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Straitéis Aer Glan d'Éirinn (2023)</p>	<p>Soláthraíonn an Straitéis um Aer Glan an creat beartais straitéiseach atá riachtanach chun bearta comhtháite ar fud bheartas an rialtais a aithint agus a chur chun cinn a bhíonn ag teastáil chun truailliú aeir a laghdú agus aer níos glaine a chur chun cinn agus cuspóirí náisiúnta níos leithne á seachadadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tríd an doiciméad seo is féidir le hÉirinn na beartais agus na bearta riachtanacha a fhorbairt le cloí le reachtaíocht AE nua agus atá ag teacht chun cinn. • Ba cheart go gcabhródh an Straitéis le dul i ngleic le hathrú aeráide freisin. • Breithníonn an Straitéis raon níos leithne de bheartais náisiúnta a bhaineann le beartas aeir ghlain mar iompar, fuinneamh, téamh baile agus talmhaíocht. • In aon phlé a bhaineann le beartas aeir ghlain, tá ceist sláinte daoine ríthábhachtach, is téama láidir é seo sa Straitéis. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	--	---	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Straitéis Eangach25 EirGrid agus an Clár Forfheidhmithe Eangach25 gaolmhar 2017 - 2022</p>	<p>Is é misean EirGrid ná córas tarchurtha atá sábháilte, slán, iontaofa, eacnamaíoch agus éifeachtach a fhorbairt, a chothabháil agus a oibriú d'Éirinn.</p> <p>“Is í an fhís atá againn ná eangach a fhorbrófar chun freastal ar riachtanais na todhchaí, ionas gur féidir léi cumhacht a iompar go sábháilte agus go hiontaofa ar fud na tíre chuig na bailte móra agus na cathracha agus ar aghaidh chuig gach teach, feirm agus gnó ina n-úsáidtear an leictreachas agus mar sin is féidir leis freastal ar riachtanais tomhaltóirí agus gineadóirí ar bhealach inbhuanaithe.”</p>	<p>Tá Eangach25, treoiclár EirGrid chun an eangach tarchurtha leictreachais a uasghrádú faoi 2025, á chur i bhfeidhm i gcónaí chun cumas na heangaí a mhéadú, chun éileamh sa todhchaí a shásamh, agus chun cabhrú le hÉirinn a spríoc de 40 faoin gcéad de leictreachas ó fhuinneamh in-athnuaite a bhaint amach. faoi 2020.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Staidéar Eangaí Uile-Oileáin 2008</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Is é an Staidéar Eangaí Uile-Oileáin an chéad mheasúnú cuimsitheach ar chumas an chórais chumhachta leictreach agus, mar chuid de sin, an líonra tarchurtha (“an eangach”) ar oileán na hÉireann chun méideanna móra leictreachais a tháirgtear ó fhoinsí fuinnimh in-athnuaite a ionsú. • Is é cuspóir an staidéir cúig pháirt seo ná measúnú a dhéanamh ar indéantacht theicniúil agus ar na costais agus na tairbhí coibhneasta a bhaineann le cásanna éagsúla maidir le sciartha méadaithe de leictreachas a fhoinsiú ó fhuinneamh in-athnuaite sa chóras cumhachta uile-oileáin. 	<p>Príomhchonclúidí an staidéir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Léiríonn na torthaí a cuireadh i láthair go bhfuil na difríochtaí costais idir na punanna costais is airde agus na punanna costais is ísle íseal (7%), i bhfianaise na dtoimhdí agus na gcostas a rinneadh agus atá san áireamh sa Staidéar. • Tá laghduithe suntasacha ar astaíochtaí CO2 i gcomparáid le punann 1 seachas an phunann ard-ghual-bhunaithe ar fad mar thoradh air. • Ach amháin an punann ard guail-bhunaithe, tháinig laghdú ar spleáchas an chórais uile-oileáin ar allmhairí breosla agus leictreachais. • Féadfaidh teorainneacha an staidéir áibhéil a dhéanamh ar indéantacht theicniúil na bpunann a ndearnadh anailís orthu agus d’fhéadfadh tionchar a bheith acu ar na costais agus ar na tairbhí a d’fhéadfadh a bheith ann. Tá gá le tuilleadh oibre chun méid an tionchair sin a thuiscint. • Is réamhchoinníoll é forbairt thráthúil na ngréasán tarchuir, a éilíonn modhanna chun aghaidh a thabhairt ar an dúshlán pleanála, chun na punanna a breithníodh a chur i bhfeidhm. 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, srl, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d’fhéadfadh éifeachtaí i dteannta a chéile teacht chun cinn.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	--	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
		Ní mór go n-éascódh meicníochtaí margaidh suiteáil gléasra comhlántach, m.sh, solúbtha, inseolta, chun leibhéil leordhóthanacha slándála córais a chothabháil.	
Straitéis um Fhorbairt Glasbhealaí Náisiúnta agus Réigiúnacha sa Toghcháin (2018)	<p>Is é cuspóir na Straitéise seo ná cabhrú le forbairt straitéiseach ar Ghlasbhealaí atá suntasach go náisiúnta agus go réigiúnach i láithreacha cuí tógtha ar chaighdeán cuí chun eispéireas ardchaighdeán a sholáthar do gach úsáideoir Glasbhealaí.</p> <p>Tá sé mar aidhm aige freisin cur le líon agus leathadh geografach na nGlasbhealaí ó thaobh scála agus cáilíochta timpeall an thar na 10 mbliana atá romhainn le méadú suntasach dá réir ar líon na ndaoine a úsáideann Glasbhealaí mar eispéireas cuairteoirí agus mar thaitneamhacht áineasa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gréasán Glasbhealaí Straitéiseacha de bhealaí náisiúnta agus réigiúnacha, le roinnt bealaí suaitheanta ardchumais ar féidir iad a leathnú agus/nó a nascadh le Glasbhealaí áitiúla agus le bonneagar rothaíochta agus siúil eile; • Glasbhealaí ar scála agus ar chaighdeán cuí a bhfuil acmhainneacht shuntasach acu méadú ar thurasóireacht ghníomhaíochta a sheachadadh • go hÉirinn agus a úsáideann cuairteoirí ón gcoigríoch iad go rialta, • cuairteoirí baile agus muintir na háite ag cur le sochaí níos sláintiúla dá bharr trí ghníomhaíocht fhisiciúil mhéadaithe; • Glasbhealaí a sholáthraíonn eispéireas easbhóthair atá deighilte go substaintiúil ag nascadh áiteanna spéise, áineasa agus fóillíochta i gceantair le radharcra áille de chineálacha éagsúla le neart le feiceáil agus le déanamh; agus • Glasbhealaí a chuireann deiseanna ar fáil chun gnólachtaí agus geilleagair áitiúla a fhorbairt, agus • Glasbhealaí a fhorbraítear leis na páirtithe leasmhara ábhartha go léir de réir cód cleachtais comhaontaithe. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Plean Náisiúnta Acmhainní Uisce (2021)</p>	<p>Is plean é an PNAU maidir le conas soláthar uisce sábháilte, slán agus iontaofa a sholáthar do chustaiméirí don chéad cheann eile 25 bliain, gan a bheith ina chúis le drochthionchar ar an gcomhshaol. Is é cuspóir an PNAU a leagan amach conas atá sé beartaithe againn an soláthar agus an t-éileamh ar uisce óil a chothabháil sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma agus an tionchar ar an gcomhshaol a íoslaghdú.</p>	<p>Is iad príomhchuspóirí an phlean:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limistéir a shainaithe ina bhfuil easnaimh sa soláthar uisce faoi láthair agus amach anseo, ag glacadh gnáthchoinníollacha aimsire agus adhaimsire san áireamh • Measúnú a dhéanamh ar an éileamh uisce reatha agus sa todhchaí ó thithe, ó ghnólachtaí, ó fheirmeacha agus ó thionscal • Breathnú ar an tionchar a bhíonn ag athrú aeráide ar acmhainní uisce na hÉireann • Plean triomach a fhorbairt ag tabhairt comhairle faoi bhearta a bheidh le glacadh roimh agus le linn imeachtaí triomach • Plean a fhorbairt a shonraíonn conas a dhéileáilann muid leis an ábhar a tháirgtear mar thoradh ar chóireáil uisce óil • Roghanna a aithint, a fhorbairt agus a mheasúnú chun cabhrú le heasnaimh ionchasacha i soláthairtí uisce a shásamh • Measúnú a dhéanamh ar na hacmhainní uisce atá ar fáil ag leibhéal náisiúnta lena n-áirítear lochanna, aibhneacha agus screamhuisce 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	--	--	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Dréachtplean Straitéiseach Náisiúnta um Fhorbairt Dobharshaothraithe 2030 [Ag feitheamh le foilsíú]	<p>“Tá forluí ar an bPlean Straitéiseach Náisiúnta ilbhliantúil seo um Fhorbairt Dobharshaothraithe Inbhuanaithe (2022 – 2030) (PSNFD) le ‘Treoirínte straitéiseacha nua an AE maidir le dobharshaothrú AE atá níos inbhuanaithe agus níos iomaíche don tréimhse 2021 go 2030’, chomh maith leis an gClárthréimhse (2021 go 2027) ón gCiste Eorpach Muirí Iascaigh agus Dobharshaothraithe (CEMID). Mar sin, soláthraíonn an plean seo an fhís straitéiseach agus an creat do mhaoiniú faoi CEMID, chomh maith le tionscnaimh eile de chuid an AE agus náisiúnta.”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ‘Pleananna Sainithe Limistéir Mhuirí’ (PSLManna) a fhorbairt don dobharshaothrú lena chinntiú go dtugtar tacaíocht don earnáil i bPlean Spásúlachta Muirí na hÉireann chun infheistíocht i bhfoirmeacha éagsúla dobharshaothraithe inbhuanaithe a éascú. • Monatóireacht níos airdealláí agus níos freagraí má tá galair uisceacha agus sábháilteacht bia i mbaol. • Plean cuimsitheach um chumas daonna a fhorbairt do dhobharshaothrú na hÉireann chun an earnáil a chur chun cinn mar rogha gairme tharraingteach, chun ceannaireacht, bainistíocht agus cumas gnó a fhorbairt san earnáil agus chun na scileanna riachtanacha a sholáthar thar thréimhse ama na straitéise. • Teachtaireachtaí comhordaithe a sholáthar ar nádúr inbhuanaithe, ísealcharbóin tháirgeadh dobharshaothraithe na hÉireann, le tacaíocht ó dheimhniú neamhspleách agus idirphlé oscailte. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p> <p>.</p>
Foirgníocht 2020, Straitéis le haghaidh Earnáil Tógála Athnuaite	<p>Leagann Foirgníocht 2020 amach pacáiste beart a chomhaontaigh an Rialtas agus tá sé dírithe ar ghníomhaíocht a spreagadh sa tionscal tógála. Tá sé mar aidhm ag an Straitéis cumas na hearnála poist a chruthú agus a chothabháil a mhéadú, agus earnáil inbhuanaithe a sheachadadh, ag feidhmiú ag leibhéal cuí. Féachann sé le ceachtanna na an t-am atá thart agus a chinntiú go bhfuil na struchtúir agus na meicníochtaí cearta i bhfeidhm ionas nach n-athdhéanfar iad.</p>	<p>Mar sin tugann an Straitéis seo aghaidh ar shaincheisteanna lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cur chuige straitéiseach maidir le soláthar tithíochta, bunaithe ar fhíor-riachtanais agus riachtanais tomhaiste, le meicníochtaí i bhfeidhm chun a bhrath agus gníomhú nuair a bhíonn rudaí ag dul amú; • Feabhsú leanúnach ar an bpróiseas pleanála, an chothromaíocht cheart a bhaint amach idir riachtanais reatha agus riachtanais amach anseo; • Fáil ar mhaoiniú do thionscadail inmharthana agus fiúntacha; • Rochtain ar airgeadas morgáiste ar théarmaí réasúnta agus inbhuanaithe; 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

		<ul style="list-style-type: none">• A chinntiú go bhfuil na huirlisí againn a theastaíonn uainn chun monatóireacht agus rialú a dhéanamh ar an earnáil ar bhealach a bhuntacaíonn le muinín an phobail agus le sábháilteacht oibrithe;• Earnáil oiriúnach don fheidhm a chinntiú le tacaíocht ó fhórsa saothair ardoilte a bhaineann ardchaighdeáin agus caighdeáin amach; agus• A chinntiú go gcuirtear deiseanna ar fáil d'iar-oibrithe tógála dífhostaithe chun cur le téarnamh na hearnála.	
--	--	---	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Forbairt Inbhuanaithe: Straitéis d'Éirinn (1997)	<p>Is í aidhm fhoriomlán na Straitéise seo a chinntiú gur féidir le geilleagar agus sochaí na hÉireann a lánacmhainneacht a fhorbairt laistigh de thimpeallacht dea-chosanta, gan cur isteach ar chaighdeán na timpeallachta sin, agus le freagracht i leith na glúine seo agus na todhchaí agus an phobail idirnáisiúnta i gcoitinne.</p>	<p>Tugann an Straitéis aghaidh ar gach réimse de bheartas an Rialtais, agus de ghníomhaíocht eacnamaíoch agus shochoaíoch, a mbíonn tionchar acu ar an gcomhshaol. Féachann sé le beartais a athdhíriú de réir mar is gá chun a chinntiú go mbeidh an fás láidir a thaitníonn agus a fhéachann Éire lena chothabháil inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>An Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha d'Éirinn 2015-2025 agus Measúnú ar Nádúr an Tírdhreacha Náisiúnta (ar feitheamh ullmhúcháin)</p>	<p>Bainfear úsáid as an Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha chun comhlíonadh an Choinbhinsiúin um Thírdhreach na hEorpa a chinntiú agus chun prionsabail a bhunú leis an tírdhreach a chosaint agus a fheabhsú agus athruithe á bhainistiú go dearfach. Soláthróidh sé creat beartais ardleibhéil chun cothromaíocht a bhaint amach idir cosaint, bainistíocht agus pleanáil an tírdhreacha trí ghníomhaíochtaí tacaíochta.</p> <p>Fís na Straitéise Tírdhreacha: “Léiríonn agus cuimsíonn ár dtírdhreach ár luachanna cultúrtha agus ár n-oidhreacht nádúrtha chomhroinnte agus cuireann sé le folláine ár sochaí, ár gcomhshaol agus ár ngeilleagair. Tá oibleagáid orainn féin agus do na glúnta atá le teacht a chosaint, a bhainistiú agus a phleanáil inbhuanaithe a chur chun cinn.”</p>	<p>Is iad cuspóirí na Straitéise Náisiúnta Tírdhreacha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coinbhinsiún Tírdhreacha na hEorpa a chur i bhfeidhm trí tírdhreach a chomhtháthú sa chur chuige maidir le forbairt inbhuanaithe; • Próiseas poiblí a bhunú agus a leabú chun faisnéis eolaíoch, theicniúil agus chultúrtha a bhailiú, a roinnt agus a léirmhíniú d’fhonn sainathint agus cur síos atá bunaithe ar fhianaise a dhéanamh ar charachtar, acmhainní agus próisis an tírdhreacha; • Creat beartais a sholáthar, a chuirfidh bearta i bhfeidhm ar leibhéal náisiúnta, earnála - lena n-áirítear talmhaíocht, turasóireacht, fuinneamh, iompar agus muirí - agus ar an leibhéal áitiúil, in éineacht leis an tsochaí shibhialta, chun cosaint, bainistiú agus pleanáil chuí a dhéanamh trí dhearadh ardchaighdeán don inbhuanaithe. maoirseacht ar an tírdhreach; • A chinntiú go mbainimid leas as deiseanna chun beartais a bhaineann le húsáid tírdhreacha a chur i bhfeidhm atá comhlántach agus comhthreisiúil agus go seachnaítear cuspóirí beartais atá ag teacht salach ar a chéile chomh fada agus is féidir. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Plean Náisiúnta Bainistíochta Dramhaíola Guaisí (GCC) 2021 - 2027</p>	<p>Leagann an Plean seo amach na tosaíochtaí atá le leanúint thar na sé bliana amach romhainn agus ina dhiaidh sin chun feabhas a chur ar bhainistiú dramhaíola guaisí, ag cur san áireamh an dul chun cinn atá déanta ón bplean roimhe sin agus an polasaí dramhaíola agus athruithe reachtaíochta a tharla ó foilsíodh an plean roimhe sin.</p> <p>Leagann Alt 26 den Acht um Bainistiú Dramhaíola 1996 arna leasú amach na cuspóirí uileghabhálacha don Plean Náisiúnta um Bainistiú Dramhaíola Guaisí. Sa chomhthéacs seo, tá na cuspóirí seo a leanas san áireamh mar thosaíochtaí do thréimhse an Plean athbhreithnithe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Giniúint dramhaíola guaisí sa tionscal agus sa tsochaí i gcoitinne a chosc agus a laghdú; • Bailiúchán na dramhaíola guaisí a uasmhéadú d'fhonn an tionchar comhshaoil agus sláinte a bhaineann le dramhaíl neamhrialaithe a laghdú; • Iarracht a dhéanamh féindóthain mhéadaithe a bhaint amach i mbainistíocht dramhaíola guaisí agus íoslaghdú a dhéanamh ar onnmhairiú dramhaíola guaisí; • Na hiarmhairtí comhshaoil, sláinte, sóisialta agus eacnamaíocha a bhaineann le giniúint agus bainistiú dramhaíola guaisí a íoslaghdú. 	<p>Déanann an Plean athbhreithnithe 20 moladh faoi na hábhair seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beartas agus Rialúchán • a Chosc • Bailiú agus Cur i bhFeidhm • Cóireála 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht comhshaoil.</p>
---	---	---	---

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Beartas Náisiúnta na gCalafort 2013	Is é príomhchuspóir Beartas Náisiúnta na gCalafort ná margadh iomaíoch agus éifeachtach a éascú do sheirbhísí iompair mhuirí.	Tugann Beartas Náisiúnta na gCalafort catagóiríú soiléir d'earnáil na gcalafort isteach i gCalafóirt a bhfuil Tábhacht Náisiúnta leo (Sraith 1), Calafóirt a bhfuil Tábhacht Náisiúnta leo (Sraith 2) agus Calafóirt a bhfuil Tábhacht Réigiúnach ag baint leo.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Beartas Náisiúnta Eitlíochta 2015	Go sonrach, is iad príomhspríocanna an Bheartais Náisiúnta Eitlíochta seo ná: <ul style="list-style-type: none"> • Nascacht na hÉireann a fheabhsú trí rochtain shábháilte, shlán agus iomaíoch a chinntiú a fhreagraíonn do riachtanais ghnó, turasóireachta agus tomhaltóirí; • Fás na fiontraíochta eitlíochta in Éirinn a chothú chun tacú le poist a chruthú agus Éire a shuíomh mar cheannaire domhanda aitheanta san eitlíocht; agus • An méid a chuireann an earnáil eitlíochta le fás agus forbairt eacnamaíoch na hÉireann. 	Tá an Beartas Eitlíochta Náisiúnta tiomanta do: <ul style="list-style-type: none"> • Sábháilteacht a choinneáil mar phríomhthosaíocht in eitlíocht na hÉireann agus a chinntiú go bhfuil rialáil sábháilteachta láidir, éifeachtach agus éifeachtúil; • Coinníollacha a chruthú chun forbairt bealaí agus seirbhísí nua a spreagadh, go háirithe chuig margaí nua agus margaí atá ag teacht chun cinn; • Ardleibhéal iomaíochta a chinntiú i measc aerlínte a oibríonn i margadh na hÉireann; • Oibriú líonra aerfoirt na hÉireann a bharrfheabhsú chun nascacht uasta leis an gcuid eile den domhan a chinntiú; • A chinntiú go léiríonn an creat rialála don eitlíocht dea-chleachtas idirnáisiúnta agus go n-éascaíonn rialáil eacnamaíoch infheistíocht leanúnach i mbonneagar eitlíochta ag aerfoirt na hÉireann chun tacú le fás tráchta; 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

		<ul style="list-style-type: none">• Tacú leis na hearnálacha léasaithe aerárthach agus airgeadas eitlíochta chun suíomh domhanda tosaigh na hÉireann sna réimsí seo a choinneáil; agus Earnáil eitlíochta ginearálta sábháilte agus nuálaíoch a chothabháil chun tacú le tionscal eitlíochta níos leithne na hÉireann.	
--	--	--	--

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Treoirínte ón Aire amhail Treoirínte um Thithíocht Inbhuanaithe Tuaithe agus Treoirínte um Bainistiú Riosca Tuilte	<p>Táirgeann an Roinn raon treoirínte atá deartha chun cabhrú le húdaráis phleanála, leis an mBord Pleanála, le forbróirí agus leis an bpobal i gcoitinne agus clúdaíonn sí raon leathan saincheisteanna, ii measc nithe eile, oidhreacht ailtireachta, áiseanna cúram leanaí, tírdhreach, cairéil agus dlús cónaithe.</p>	<p>Eisíonn an tAire treoirínte reachtúla faoi Alt 28 den Acht a bhfuil sé d'oibleagáid ar údaráis phleanála agus ar an mBord Pleanála aird a thabhairt orthu agus iad ag comhlíonadh a bhfeidhmeanna phleanála.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Creat um Éire Shláintiúil FSS um Shláinte agus Fholláine Feabhsaithe 2013-2025	<p>Is í an fhís ná: “Éire Shláintiúil, áit ar féidir le gach duine taitneamh a bhaint as sláinte agus folláine fhisiceach agus mheabhrach go dtí a lánacmhainneacht, áit a bhfuil luach agus tacaíocht á tabhairt don fholláine ag gach leibhéal den tsochaí agus ina bhfuil gach duine freagrach.”</p>	<p>Tá na ceithre spríoc seo idirnasctha, idirspiléach agus comhthacúil:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spríoc 1: Méadú ar líon na ndaoine atá sláintiúil ag gach céim den saol • Spríoc 2: Éagothroime sláinte a laghdú • Spríoc 3: An pobal a chosaint ó bhagairtí ar shláinte agus folláine • Spríoc 4: Timpeallacht a chruthú inar féidir le gach duine aonair agus le gach earnáil den tsochaí a bpáirt a ghlacadh chun Éire shláintiúil a bhaint amach 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
An Creat Náisiúnta um Pleanáil Mhuirí, 2021	Is príomh-bhreithniú é an CNPM do chinnteoirí ar gach údarú mara. Cruthaíonn an CNPM creat uileghabhálach le haghaidh cinnteoireachta atá comhsheasmhach, bunaithe ar fhianaise, agus a chinntíonn todhchaí inbhuanaithe don limistéar muirí..	Is doiciméad gonta straitéiseach é an Creat Náisiúnta um Pleanáil Mhuirí a dhéileálfaidh le, inter alia, leis na nithe seo a leanas: saincheisteanna comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha: <ul style="list-style-type: none"> • Príomhghníomhaíochtaí muirí amhail iascach, turasóireacht, iompar, giniúint fuinnimh in-athnuaite amach ón gcósta, taiscéalaíocht agus táirgeadh ola agus gáis, dobharshaothrú, agus an chaoi a n-idirghníomhaíonn siad; • Athrú aeráide agus tionchair ghaolmhara; Pobail agus sláinte; • Oidhreacht chultúrtha; • Timpeallacht mhuirí agus bithéagsúlacht; Idirghníomhartha trasteorann le dlínsí eile. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Gníomhaíochta Turasóireachta 2019 - 2021	Áirítear leis 27 gníomh san iomlán a dtabharfar aghaidh orthu sa tréimhse idir seo agus 2018 atá dírithe ar fhás leanúnach a chinntiú in ioncam agus fostaíocht turasóireachta thar lear.	Tugann 23 gníomh aghaidh ar raon príomhcheisteanna, lena n-áirítear margaíocht na hÉireann mar cheann scríbe do chuairoteoirí thar lear, rochtain a sholáthar do chuairoteoirí chuig agus laistigh d'Éirinn, cur i láthair éifeachtach chultúr, spóirt agus imeachtaí na hÉireann do chuairoteoirí, ról na nÚdarás Áitiúil i dtacú le turasóireacht, cumas cóiríochta cuairteoirí, agus forbairt scileanna san earnáil turasóireachta. Tá na gníomhartha dírithe ar pháirtithe leasmhara turasóireachta atá sonrath do na hearnálacha poiblí agus príobháideacha, agus táthar ag súil go n-oibreoidh siad go léir go réamhghníomhach chun gach gníomh a chur i gcrích laistigh den fhráma ama sonraithe.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Ráiteas Beartais Turasóireachta: Daoine, Áit agus Beartas – Turasóireacht a Fhás go dtí 2025</p>	<p>Is é príomhspríoc an ráitis bheartais seo ná earnáil turasóireachta bríomhar, tharraingteach a bheith ann a chuireann go mór le fostaíocht ar fud na tíre; atá inbhuanaithe go heacnamaíoch, go sóisialta agus go comhshaoil; cuidíonn sé le híomhá dhearfach d'Éirinn a chur chun cinn thar lear, agus is earnáil í ina dteastaíonn ó dhaoine oibriú inti.</p>	<p>Leagann an Ráiteas Beartais Turasóireachta amach trí phríomhspríoc atá le baint amach faoi 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ioncam ó thurasóireacht thar lear de €5 billiún in aghaidh na bliana glan ar bhoilsciú gan fáltais iompróra san áireamh; • 250,000 duine fostaithe sa turasóireacht; • agus 10 milliún cuairteoir iasachta go hÉirinn in aghaidh na bliana. 	<p>I gcás ina dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí nua úsáide talún mar thoradh ar an reachtaíocht seo, plean, clár, srl, ina n-aonar nó i gcomhcheangal le cinn eile, d'fhéadfadh éifeachtaí i dteannta a chéile teacht chun cinn.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Turasóireacht 2020: Straitéis Turasóireachta do Thuaisceart Éireann go 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Straitéis Turasóireachta Thuaisceart Éireann go dtí 2020 • Is í an Fhís ná “Eispéireas nua Thuaisceart Éireann a chruthú agus é a chur ar liosta mianta gach duine” • Sonraítear Plean Gníomhaíochta chun spriocanna a bhaint amach do Dhaoine, Táirgí agus Áiteanna, Cur Chun Cinn agus Comhpháirtíocht 	<ul style="list-style-type: none"> • Socraíonn sé spriocanna do: <ul style="list-style-type: none"> ○ Méadú ar líon na gcuartheoirí ○ Méadú ar thuilleamh turasóireachta ○ Caiteachas cuairteoirí a luathú ○ Ag díriú ar mhargaí agus ar chodanna sonracha ○ Tacú le gnólachtaí dúchasacha ardchaighdeán ○ Cuairteoirí a spreagadh • Déanann an plean foráil d'fhorbairt 22 príomhshuíomh ar a laghad ar Bhealach Cósta an Tóchair 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Ár dTodhchaí Inbhuanaithe: Creat don Fhorbairt Inbhuanaithe d'Éirinn 2012</p>	<p>Creat meántéarmach agus fadtéarmach chun forbairt inbhuanaithe agus an geilleagar glas a chur chun cinn in Éirinn. Aithníonn sé pleanáil spásúlachta mar phríomhdhúshlán don forbairt inbhuanaithe agus leagann sé síos sraith beart chun dul i ngleic leis na dúshláin sin.</p>	<p>Leagann sé amach na dúshláin atá romhainn agus conas a d'fhéadfaimis aghaidh a thabhairt orthu chun a chinntiú gur féidir caighdeán na beatha agus folláine ghinearálta a fheabhsú agus a chothú sna blianta amach romhainn.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Taisteal Níos Cliste – Todhchaí Iompair Inbhuanaithe – Beartas Nua Iompair d’Éirinn 2009 – 2020 (2009)	<ul style="list-style-type: none"> • Leagtar amach ann beartas maidir le conas is féidir córas taistil agus iompair inbhuanaithe a bhaint amach. • Leagtar amach cúig phríomhspríoc: <ul style="list-style-type: none"> ○ Éileamh taistil iomlán a laghdú. ○ Éifeachtúlacht an ghréasáin iompair a uasmhéadú. Spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú. ○ Astuithe iompair a laghdú. ○ Inrochtaineacht ar iompar a fheabhsú. 	<ul style="list-style-type: none"> • I measc na n-aidhmeanna eile atá ag leibhéal níos ísle táthar ag iarraidh: <ul style="list-style-type: none"> ○ an fad a thaistiltear i gcarr príobháideach a laghdú agus taisteal níos cliste a spreagadh, lena n-áirítear fás daonra a dhíriú ar limistéir fostaíochta agus daoine a spreagadh chun cónaí in aice le háiteanna fostaíochta ○ a chinntiú go bhfuil roghanna eile seachas an carr ar fáil níos forleithne, go príomha trí sheirbhís iompair phoiblí atá feabhsaithe ó bhonn agus trí infheistíocht i rothaíocht agus siúl ○ feabhas a chur ar éifeachtúlacht breosla an iompair mhótaraithe trí struchtúr cabhlaigh feabhsaithe, tiomáint tíosach ar fhuinneamh agus ○ teicneolaíochtaí malartacha trí shocruithe institiúideacha a neartú leis na spriocanna a sholáthar. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Creat Náisiúnta Infheistíochta don Iompar in Éirinn (CNIIE) 2021	<ul style="list-style-type: none"> • Is é CNIIE creat na Roinne Iompair chun tús áite a thabhairt d’infheistíocht sa líonra iompair talún amach anseo chun tacú le seachadadh na dTorthaí Straitéiseacha Náisiúnta. • Treoróidh an CNIIE infheistíocht iompair sna blianta amach romhainn chun an Creat Pleanála Náisiúnta a chumasú, chun tacú leis an bPlean Gníomhaíochta Aeráide, agus chun torthaí sóisialta, comhshaoil agus eacnamaíochta a chur chun cinn ar fud na hÉireann. 	<p>Is iad na ceithre thosaíocht infheistíochta atá luaite in CNIIE ná:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soghluaisteacht daoine agus earraí i gceantair uirbeacha. • Cosaint agus athnuachan. • Nascacht réigiúnach agus tuaithe feabhsaithe. • Dícharbónú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Todhchaí Fuinnimh Inmharthana a Sheachadadh d'Éirinn – An Beartas Fuinnimh Creat 2007 – 2020 (2007)</p>	<p>Páipéar bán a leagann amach creat chun todhchaí fuinnimh inbhuanaithe a sheachadadh in Éirinn.</p> <p>Leagtar amach Spriocanna Straitéiseacha le haghaidh:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Slándáil an tSoláthair ○ Inbhuanaitheacht Iomaíochas ○ Fuinnimh an tSoláthair Fuinnimh 	<p>Is iad na Spriocanna Straitéiseacha atá mar bhonn taca ná:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A chinntiú go bhfreastalaíonn an soláthar leictreachais go comhsheasmhach ar an éileamh • Slándáil fhisiciúil agus iontaofacht soláthairtí gáis d'Éirinn a chinntiú. • Feabhas a chur ar éagsúlacht na mbreoslaí a úsáidtear chun cumhacht a ghiniúint • Leictreachas agus gás a sheachadadh chuig tithe agus gnóilachtaí thar líonraí atá éifeachtach, iontaofa agus slán • Timpeallacht chobhsaí tarraingteach a chruthú le haghaidh taiscéalaíochta agus táirgeadh hidreacarbóin • A bheith ullamh do bhriseadh soláthair fuinnimh 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Creat Náisiúnta Oiriúnaithe (NAF) 2018 agus na pleananna oiriúnaithe réigiúnacha, áitiúla agus eanála gaolmhara (lena n-áirítear iompar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sonraíonn CNO an straitéis náisiúnta maidir le bearta oiriúnaithe a chur i bhfeidhm in earnálacha éagsúla agus ag údaráis áitiúla ina limistéir riaracháin d'fhonn leochaileacht an Stáit don Stát a laghdú • d'éifeachtaí diúltacha an athraithe aeráide agus leas a bhaint as aon éifeachtaí dearfacha a d'fhéadfadh tarlú. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ba cheart go bhféachfadh oiriúnú faoin gCreat seo le costais a íoslaghdú agus na deiseanna a eascraíonn as athrú aeráide a uasmhéadú. • Cuimsíonn gníomhartha oiriúnaithe ó thógáil acmhainn oiriúnaitheach (m.sh. feasacht a mhéadú, faisnéis a roinnt agus oiliúint spriocdhírthe) go dtí gníomhaíochtaí bunaithe ar bheartas agus airgeadas. • Ní mór do ghníomhartha oiriúnaithe a bheith bunaithe ar riosca, bunaithe ar leochaileachtaí reatha ár sochaí agus ár gcóras agus tuiscint ar athrú aeráide réamh-mheasta. • Ní mór do ghníomhaíochtaí oiriúnaithe a dhéantar chun athléimneacht aeráide a mhéadú na tionchair ar earnálacha agus leibhéil rialachais eile a mheas freisin 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Páipéar Bán an Rialtais 'Aistriú na hÉireann chuig Todhchaí Fuinnimh Ísealcharbóin' (2015 – 2030)</p>	<p>Leagtar amach sa Pháipéar Bán fíis agus creat chun beartas fuinnimh na hÉireann a threorú idir seo agus 2030. Nuashonrú iomlán ar bheartas fuinnimh bunaithe ar an bhfíis chun Éire a chlaochlú ina sochaí agus ina geilleagar ísealcharbóin faoi 2050.</p>	<p>Cloch mhíle shuntasach a bheidh in 2030, rud a chiallaíonn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Astuithe GCT ón earnáil fuinnimh a laghdú idir 80% agus 95% • A chinntiú go mbíonn soláthairtí slána d'fhuinneamh iomaíoch agus inacmhainne fós ar fáil do shaoránaigh agus gnólachtaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	---	---

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fhuinneamh In-athnuaite (2010)</p>	<p>Leagtar amach ann spriocanna náisiúnta an Bhallstáit maidir leis an sciar den fhuinneamh ó fhoinsí in-athnuaite atá le caitheamh san iompar, sa leictreachas agus sa téamh agus sa fhuarú in 2020, agus léiríonn sé conas a chomhlíonfaidh an Ballstát a sprioc náisiúnta fhoriomlán arna bunú faoin Treoir.</p>	<p>Lena n-áirítear sprioc 16% na hÉireann d'olltomhaltas deiridh le teacht ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2020.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Gníomhaíochta d'Éirinn um Éifeachtúlacht Fuinnimh Náisiúnta (2009 – 2020)</p>	<p>Is é seo an dara Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh d'Éirinn.</p>	<p>Déanann an Plean athbhreithniú ar na 90 gníomh bunaidh a leagadh amach sa chéad Phlean agus nuashonraítear/athnuachan/baintear iad de réir mar is cuí.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>An tAcht um Fhiadhúlra 1976</p> <p>An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000</p>	<p>Soláthraíonn an tAcht cosaint agus caomhnú ar fhlóra agus fána fiáin.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soláthraíonn cosaint do speicis áirithe, a ngnáthóga agus éiceachórais thábhachtacha • Cosaint reachtúil a thabhairt do LONanna • Feabhsaítear speicis fiadhúlra agus a ngnáthóga • Áirítear níos mó speiceas le haghaidh cosanta 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	--	--	---

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Gníomhartha don Bithéagsúlacht (2017-2021) Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta na hÉireann	<p>Leagann sé amach cuspóirí straitéiseacha, spriocanna agus gníomhartha chun bithéagsúlacht na hÉireann a chaomhnú agus a athbhunú agus chun cailteanas na bithéagsúlachta in Éirinn agus go domhanda a chosc agus a laghdú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bithéagsúlacht a phríomhshruthú sa phróiseas cinnteoireachta trasna gach earnála. • An bonn eolais maidir le caomhnú, bainistiú agus úsáid inbhuanaithe na bithéagsúlachta a neartú go suntasach. • Feasacht agus léirthuisicint ar sheirbhísí bithéagsúlachta agus éiceachórais a mhéadú. • Bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais faoin tuath i gcoitinne a chaomhnú agus a athchóiriú. • Bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais sa chomhshaoil muirí a chaomhnú agus a athchóiriú. • Bainistiú na limistéar cosanta agus na speiceas faoi chosaint an dlí a leathnú agus a fheabhsú. • Éifeachtúlacht an rialachais idirnáisiúnta maidir le bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais a neartú go suntasach. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Plean Náisiúnta Leathanbhanda (2012)	<p>Leagtar amach an straitéis chun leathanbhanda ardluais a sholáthar ar fud na hÉireann.</p>	<p>Leagtar amach sa Phlean:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ráiteas soiléir ar bheartas an Rialtais maidir le Leathanbhanda Ardluais a sheachadadh. • Spriocanna sonracha maidir le seachadadh agus rolladh amach leathanbhanda ardluais agus na luasanna atá le seachadadh. • An straitéis agus na hidirghabhálacha a bheidh mar bhonn agus mar thaca ag cur i bhfeidhm rathúil na spriocanna seo. • Sraith de bhearta comhlántacha sonracha chun cur i bhfeidhm bheartas an Rialtais sa réimse seo a chur chun cinn. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte – Treoirlínte d’Údaráis Phleanála (2009)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leagann sé amach meicníochtaí cuimsitheacha chun sainaithint, measúnú agus bainistiú riosca tuilte a ionchorprú sa phróiseas pleanála. Cinntíonn sé go bhfuil riosca tuilte ina phríomh-bhreithniú agus pleananna úsáide talún á n-ullmhú agus i measúnú na n-iarratas pleanála. Déantar na Treoirlínte a chur i bhfeidhm trí ghníomhaíochtaí ar leibhéal náisiúnta, réigiúnacha, údaráis áitiúla agus suímh shonracha. Ceanglaítear ar údaráis phleanála agus ar an mBord Pleanála aird a thabhairt ar na Treoirlínte agus iad i mbun a gcuid feidhmeanna faoi na hAchtanna Pleanála. 	<ul style="list-style-type: none"> Forbairt mhíchuí i gceantair atá i mbaol tuilte a sheachaint. Forbairtí nua a mhéadaíonn riosca tuilte in áiteanna eile a sheachaint, lena n-áirítear iad sin a d’fhéadfadh teacht chun cinn ó rith chun srutha uisce dromchla. Cinntiú go ndéanfar bainistíocht éifeachtach ar rioscaí iarmharacha d’fhorbairt a cheadaítear ar thuilemhánna. Srian neamhriachtanach ar fhás eacnamaíoch agus sóisialta náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil a sheachaint. Tuiscint ar bhaol tuilte i measc páirtithe leasmhara ábhartha a fheabhsú. A chinntiú go bhfuil ceanglais dhlí an AE agus an dlí náisiúnta maidir leis an gcomhshaol nádúrtha agus caomhnú an dúlra go gcloítear leo ag gach céim de bhainistiú riosca tuilte. <p>Leasaíodh na Treoirlínte 2009 um Bainistiú Riosca Tuile le Ciorclán PL 2/2014 (An Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil) a sholáthraíonn comhairle maidir le húsáid Oifig na nOibreacha Poiblí</p> <p>mapáil tuilte le linn iarratais phleanála a mheasúnú agus soiléirítear roinnt comhairle ó Threoirlínte 2009.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc arleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Uiscí Dromchla) 2009 (IR 272 de 2009)</p>		<p>Leagtar amach cuspóirí comhshaoil agus clár beart agus caighdeáin cháilíochta comhshaoil do shubstaintí tosaíochta.</p> <p>Leagtar amach critéir chun screamhuisce a mheasúnú.</p> <p>Leagtar amach na cuspóirí comhshaoil atá le baint amach do dhobharlaigh dromchla.</p> <p>Leagtar amach caighdeáin cháilíochta uisce dromchla.</p> <p>Bunaítear luachanna tairsí le haghaidh aicmiú agus cosaint uiscí dromchla ar thruailliú agus meath ar cháilíocht.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Screamhuisce) 2010 (IR 9 de 2010)	Ceanglais Threoir Screamhuisce 2006/118/CE a thrasú go Reachtaíocht na hÉireann.	<ul style="list-style-type: none"> • Imlíníonn sé na cuspóirí comhshaoil atá le baint amach do dhobharlaigh screamhuisce in aghaidh truailithe agus meath ar cháilíocht. • Socraíonn sé caighdeáin cháilíochta screamhuisce. • Imlíníonn sé luachanna tairisí maidir le haicmiú agus cosaint screamhuisce. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Na hAchtanna Rialtais Áitiúil (Truailiú Uisce) 1977 go 1990	Cuireann na hAchtanna um Thruailiú Uisce ar chumas na nÚdarás Áitiúil gníomhartha a bhaineann le huisce ina rannán féin a rialú agus a mhaoirsiú.	Cuireann na hAchtanna um Thruailiú Uisce ar chumas údaráis áitiúla: <ul style="list-style-type: none"> • Ionchúiseamh a dhéanamh i leith cionta truailithe uisce. • Coinníollacha rialaithe truailithe cuí a cheangal le ceadúnú doirteadh eisiltigh ó thionscal, etc., a théann isteach in uiscí. • Fógraí a eisiúint (“fógraí alt 12”) chuig feirmeoirí, etc., ag sonrú bearta atá le déanamh laistigh de thréimhse fhorordaithe chun truailiú uisce a chosc. • Fógraí a eisiúint á cheangal ar dhuine scor d’uiscí a thruailiú agus á cheangal go ndéanfar aon 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh

		<p>iarmhairtí ón truailliú a mhaolú nó a leigheas ar an modh agus laistigh den tréimhse a shonrófar sna fógraí sin;</p> <ul style="list-style-type: none">• Orduithe cúirte a lorg, lena n-áirítear urghairí Ard-Chúirte, chun truailliú/a iarmhairtí a chosc, a fhoirceannadh, a mhaolú nó a leigheas.• Pleananna bainistíochta cáilíochta uisce a ullmhú le haghaidh aon uiscí ina limistéir feidhme féin nó in aice leo.	<p>cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	--	--	---

Reachtaíocht, Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>An tAcht um Sheirbhísí Uisce 2007</p> <p>An tAcht um Sheirbhísí Uisce (Leasú), 2012</p> <p>An tAcht um Sheirbhísí Uisce (Uimh. 2) 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cuireann sé an bonneagar seirbhísí uisce ar fáil. • Leagann sé amach na freagrachtaí a bhaineann le seirbhísí uisce a sheachadadh agus a bhainistiú. • Aithníonn sé an t-údarás atá i bhfeighil soláthar uisce agus fuíolluisce. • Tugadh an fhreagracht as soláthar seirbhísí uisce agus fuíolluisce san Acht leasaithe d'Uisce Éireann le linn 2013, mar sin níl na seirbhísí seo faoi chúram na 34 Údarás Áitiúil in Éirinn a thuilleadh. 	<p>I measc na bpríomhchuspóirí straitéiseacha tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A chinntiú go gcuireann Uisce Éireann tionscadail bhonneagair i gcrích a chomhlíonann príomhchuspóirí sláinte poiblí, comhshaoil agus eacnamaíochta in earnáil na seirbhísí uisce. • A chinntiú go soláthrófar dóthain seirbhísí uisce agus séarachais sna geataí agus sna moil a liostáladh sa Straitéis Spáis Náisiúnta, agus in áiteanna eile ina bhfuil gá le seirbhísí a fheabhsú. • A chinntiú go bhfuil uisce óil ar ardchaighdeán ar fáil do thomhaltóirí uile an tsoláthair uisce poiblí agus grúpa, de réir chaighdeáin náisiúnta agus an AE maidir le huisce óil. • Soláthar an bhonneagair atá fágtha a chinntiú i.e. an bonneagar a theastaíonn chun cóireáil thánaisteach fuíolluisce a sholáthar, chun ceanglais Threoir an AE um Chóireáil Fuíolluisce Uirbigh a chomhlíonadh. • Caomhnú uisce a chur chun cinn trí Phlean Infheistíochta Caipitil Uisce Éireann, an Clár Uisce Tuaithe agus bearta eile. • Monatóireacht ar chur i bhfeidhm leanúnach réimeas iniúchta na n-umar múnlaigh agus an Plean Cigireachta Náisiúnta do Chórais Chóireála Fuíolluisce Tí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> • Múnla maoinithe cothrom a chinntiú chun seirbhísí uisce a chur ar fáil. • Maoirseacht a dhéanamh ar bhunú feidhm rialála eacnamaíoch faoin CER. 	
<p>Plean Straitéiseach Irish Water (nó Uisce Éireann mar a thugtar air anois) um Sheirbhísí Uisce 2015 agus an Plean Infheistíochta Caipitil Molta (2020 - 2024) a bhaineann leis.</p>	<p>Leagann an Plean Straitéiseach um Sheirbhísí Uisce seo cuspóirí straitéiseacha amach le haghaidh seachadadh seirbhísí uisce thar na 25 bliana amach romhainn suas go dtí 2040. Tugann sé eolas faoi na dúshláin atá ann faoi láthair agus a bheidh ann amach anseo a théann i bhfeidhm ar sholáthar seirbhísí uisce agus aithníonn sé na tosaíochtaí a gcaithfear dul i ngleic leo sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma.</p>	<p>Sé chuspóir straitéiseacha mar seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ionchais na gCustaiméirí a Chomhlíonadh. • Soláthar Uisce Sábháilte agus Iontaofa a chinntiú. • Fuíolluisce a Bhainistiú go hÉifeachtach. • An Timpeallacht a Chosaint agus a Fheabhsú. • Tacú le Fás Sóisialta agus Eacnamaíoch. • Infheistiú sa Todhchaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Bainistíochta LSC na bPortach Ardaithe agus Athbhreithniú ar Limistéir Oidhreachtá Náisiúnta na bPortach Ardaithe</p>	<p>Tá sé mar aidhm aige oibleagáidí caomhnaithe an dúlra a chomhlíonadh agus aird á tabhairt ar riachtanais eacnamaíocha, sóisialta agus cultúrtha náisiúnta agus áitiúla.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A chinntiú go ndéantar iniúchadh iomlán ar impleachtaí na roghanna bainistíochta do leibhéil, cainníocht agus cáilíocht uisce, go dtuigtear iad agus go gcuirtear san áireamh iad i ndéanamh beartais agus i bpleanáil úsáid talún. • Athbhreithniú a dhéanamh ar ghréasán LON na bportach ardaithe reatha i dtaca leis an méid a chuireann sé leis an gCuspóir Caomhantais Náisiúnta do ghnáthóga portaigh ardaithe agus cinneadh a dhéanamh faoi na suíomhanna is oiriúnaí le aisiompú a 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a</p>

<p>2017 - 2022</p>		<p>dhéanamh ar chaillteanais na ngnáthóg portaigh ardaithe gníomhacha agus na limistéir arda portaigh laistigh de ghréasán LCS, agus líonra náisiúnta na LONanna a fheabhsú.</p>	<p>dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil..</p>
<p>Fómhar Bia 2020</p>	<p>Treochlár le haghaidh thionscal bia na hÉireann is ea Fómhar Bia 2000, féachann sé le nuálaíocht agus leathnú a dhéanamh mar fhreagra ar éileamh domhanda méadaithe ar cháilíocht. Leagann sé amach fíis don fhás ionchasach in aschur talmhaíochta tar éis deireadh a bheith curtha le cuótaí bainne.</p>	<p>Féachann sé le feabhas a chur ar gach earnáil talmhaíochta ag gach leibhéal i dtaca le hinbhuanaitheachta, breithniú comhshaoil agus forbairt margáíochta.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Plean Gníomhaíocht a Agra-fís 2015	<p>Leagann sé fíis amach do thionscal na talmhaíochta chun iomaíochas agus an fhreagairt ar éileamh an mhargaidh a fheabhsú fad atá meas á léiriú ar an gcomhshaol agus é á fheabhsú.</p>	<p>Ní bhaineann le hábhar</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil..</p>
<p>Scéim um Chaomhnú an Chomhshaoil faoin Tuath (REPS)</p> <p>Scéim Roghanna Agra-Chomhshaoil (AEOS)</p> <p>Scéim Ghlas, Ísealcharbóin, Agra-chomhshaoil (GLAS)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Scéimeanna maoinithe agra-chomhshaoil atá dírithe ar fhorbairt tuaithe chun an comhshaol a fheabhsú agus a chosaint. • Tagann GLAS in áit REPS agus AEOS atá ag teacht chun deiridh araon. 	<ul style="list-style-type: none"> • Modhanna feirmeoireachta dea-chleachtais agus modhanna táirgthe a bhunú chun tírdhreacha a chosaint agus caomhnú a dhéanamh oiread agus is féidir. • Bithéagsúlacht, speicis flóra agus fána i mbaol agus gnáthóga fiadhúlra a chosaint. • A chinntiú go dtáirgtear bia ar shlí a léiríonn oiread airde agus is féidir ar an gcomhshaol. • Pleananna bainistíochta le haghaidh cothaitheach agus pleananna bainistíochta féaraigh a chur i bhfeidhm. • Dobharlaigh, bogaigh agus oidhreacht chultúrtha a chosaint agus a chothabháil. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Clár Forbartha Tuaithe Náisiúnta</p>	<p>Leagann an Clár Forbartha Tuaithe Náisiúnta, arna ullmhú ag an Roinn Talmhaíochta, lascaigh agus Bia, clár náisiúnta amach atá bunaithe ar chreat an AE um fhorbairt tuaithe agus déantar tosaíocht d'fheabhsú iomaíochais na talmhaíochta, feabhsú an chomhshaoil agus fheabhsú cháilíocht na beatha i gceantair thuithe.</p>	<p>Ar leibhéal níos mionsonraithe, déanann an clár an méid seo a leanas chomh maith:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tacaíonn sé le hathrú struchtúrach ar leibhéal na feirme lena n-áirítear oiliúint a chur ar fheirmeoirí óga agus luathscor a spreagadh, tacaíocht d'athstruchtúráil, d'fhorbairt agus don nuálaíocht; • Tá sé mar aidhm aige an comhshaoil, bithéagsúlacht agus luach taitneamhachta na tuaithe a fheabhsú trí thacaíocht do bhainistiú talún trí chistí ar nós íocaíochtaí Natura 2000 etc.; agus • Tá sé mar aidhm aige cáilíocht na beatha a fheabhsú i gceantair thuithe agus éagsúlú na gníomhaíochta eacnamaíche a spreagadh trí straitéisí forbartha áitiúla a chur i bhfeidhm amhail gníomhaíochtaí nach mbaineann le talmhaíocht. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	---	--

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Clár Náisiúnta Foraoiseacht (2014-2020)</p>	<p>Seo moltaí na hÉireann le haghaidh maoiniú 100% i gcúnamh Stáit do Chlár Foraoiseachta nua le haghaidh na tréimhse 2014 – 2020.</p>	<p>Áirítear na nithe seo a leanas sna bearta:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Scéim Choillteoireachta agus Cruthú Coillearnaí Comharsanachta • Scéim Athchóirithe Bóithre Foraoise • Scéim Feabhsaithe le haghaidh Coillearnaí • An Scéim um Chaomhnú Coillearnach Dúchais • Aistriú Eolais agus Gníomhaíochtaí Faisnéise • Grúpaí Táirgeoirí • Teicneolaíocht Foraoise Nuálaíoch • Ábhar Atáirgthe Géiniteach Foraoise Pleananna Bainistíochta Foraoise 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Bainistíochta Abhantrach</p>	<p>Leagann Pleananna Bainistíochta Abhantraí amach na bearta atá ann chun stádas uiscí a chothabháil agus a fheabhsú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tá sé mar aidhm aige gach dobharlach sa RBD a chosaint agus a fheabhsú agus na cuspóirí comhshaoil atá leagtha amach in Airteagal 4 den Chreat-Treoir Uisce a chomhlíonadh. • Dobharlaigh a aithint agus a bhainistiú sa RBD. • Clár bearta a bhunú chun monatóireacht a dhéanamh ar cháilíocht an uisce sa RBD agus feabhas a chur uirthi. • Ligean don phobal bheith rannpháirteach trí chomhairliúcháin. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
<p>Straitéis Náisiúnta Tailte Móna (2015-2025)</p>	<p>Tá sé mar aidhm ag an Straitéis seo creat fadtéarmach a sholáthar inar féidir na tailte móna ar fad laistigh den Stát a bhainistiú ar bhealach freagrach chun oiread leasa agus is féidir a bhaint as a luach sóisialta, comhshaoil agus eacnamaíoch ar mhaithe le folláine na nglúnta reatha agus na nglúnta atá le teacht.</p>	<p>Cuspóirí na Straitéise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Treoir a chur ar fáil do chur chuige na hÉireann maidir le bainistiú tailte móna. • Cuirfear seo i bhfeidhm ar na tailte móna go léir, lena n-áirítear ithreacha móna. A chinntiú go gcuidíonn na húdaráis Stáit ábhartha agus cuideachtaí faoi úinéireacht an stáit a mbíonn tionchar acu ar chinntí den sórt seo le cuspóirí agus oibleagáidí leathana a bhaint amach ina mbeartais agus ina ngníomhartha. A chinntiú go ndéantar tailte móna na hÉireann a bhainistiú ar bhealach inbhuanaitheach ionas gur féidir leas freagrach a bhaint as a gcuid buntáistí. • Bheith mar bonn eolais ag córais rialála cuí chun cinnteoireacht mhaith a éascú chun tacú le húsáid fhreagrach. • Bheith mar bonn eolais le haghaidh soláthar dreasachtaí, tacaíochtaí airgeadais agus dídhreasachtaí cuí nuair is gá. • Creat a sholáthar chun an úsáid is oiriúnaí a bhaintear as portaigh réitithe agus lagphortaigh amach anseo a chinneadh agus a chinntiú. • A chinntiú go ndéanfar na gníomhaíochtaí sonracha atá riachtanach chun a chuspóirí a bhaint amach a shainaithint go soiléir agus go 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

		<p>gcuirfidh na daoine atá bainteach le nó freagrach as tailte móna a bhainistiú nó cinnní a bhaineann lena mbainistiú a dhéanamh iad i gcrích.</p>	
<p>Pleananna Bainistíocht a Riosca i gcás Tuilte ag eascairt as an gClár Náisiúnta Measúnaith e agus Bainistíocht a Riosca i gcás Tuilte Dobharcheantair</p>	<p>Cuireadh tús leis an gclár náisiúnta um Measúnú agus Bainistiú Riosca i gcás Tuilte Dobharcheantair (CFRAM) in Éirinn in 2011 agus tá sé á mhaoirsiú ag Oifig na nOibreacha Poiblí. Tá sé beartaithe go gcomhlíonfaidh Clár CFRAM comhpháirteanna lárnacha den Bheartas Náisiúnta Tuilte, ar glacadh leis in 2004, chomh maith le riachtanais Threoir an AE maidir le Tuilte.</p>	<p>Rinneadh Staidéir CFRAM ar gach Ceantar Abhantraí. Tá na staidéir ag díriú ar cheantair arbh eol go raibh tuilte orthu san am a chuaigh thart agus ceantair a d'fhéadfadh a bheith i mbaol tuilte amach anseo de bharr brú ó fhorbairt nó athrú aeráide. Críochnaíodh léarscáiliú Riosca Tuile agus Guaise, lena n-áirítear Léarscáiliú ar Mhéid na dTuilte, in 2017. Is iad Pleananna CFRAM, a críochnaíodh in 2018, na haschuir deiridh ó na staidéir. Sainíonn na Pleananna an baol tuilte san am i láthair agus sa todhchaí sna Ceantair Abhantraí agus míníonn siad conas is féidir an riosca seo a bhainistiú.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Dréachtphlean Náisiúnta Bithfhuinnimh 2014 - 2020	<p>Leagtar amach fíis mar seo a leanas sa Dréachtphlean Bithfhuinnimh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acmhainní bithfhuinnimh a chuireann le forbairt eacnamaíoch agus le fás inbhuanaithe, ag cruthú poist do shaoránaigh, le tacaíocht ó bheartas, pleanáil agus rialáil chomhleanúnach, agus á mbainistiú ar bhealach comhtháite. 	<p>Saináithnítear trí spríoc ardleibhéil, a bhfuil an tábhacht chéanna leo, bunaithe ar choincheap na forbartha inbhuanaithe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leas a bhaint as na deiseanna margaidh a chuireann bithfhuinneamh ar fáil chun forbairt eacnamaíoch, fás agus poist a bhaint amach. • Feasacht a mhéadú ar an luach, ar na deiseanna agus ar na tairbhí sochaíocha a bhaineann le bithfhuinneamh a fhorbairt. • A chinntiú nach mbíonn drochthionchar ag forbairtí bithfhuinnimh ar an gcomhshaol agus ar a acmhainní beo agus neamhbheo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Dréachtbheartas Leictreachais In-athnuaite agus Creat Forbartha (D CCAE) 2016	<p>Spríoc: Na deiseanna atá in Éirinn le haghaidh leictreachas in-athnuaite a fhorbairt ar thalamh ar scála suntasach a bharrfheabhsú, chun freastal ar an Margadh Leictreachais Aonair Uile-Oileáin agus ar aon mhargadh réigiúnach amach anseo laistigh den Aontas Eorpach, i gcomhréir le dlí na hEorpa agus na hÉireann, lena n-áirítear Treoir 2009/28. /CE: Úsáid fuinnimh ó acmhainní in-athnuaite a chur chun cinn.</p>	<p>Cuspóir: Creat Beartais agus Forbartha a fhorbairt le haghaidh leictreachais in-athnuaite ar thalamh a fhorbairt chun freastal ar an Margadh Leictreachais Aonair Uile-Oileáin agus ar aon mhargadh réigiúnach amach anseo laistigh den Aontas Eorpach, le fócas ar leith ar thionscadail mhórsála le haghaidh leictreachas in-athnuaite dúchasach a ghiniúint. Soláthróidh sé seo, inter alia, treoir d'údaráis phleanála agus don Bhord Pleanála.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Bonneagar Náisiúnta Breoslaí Malartacha don Earnáil Iompair (DTTAS) 2017-2030	<p>Leagann an Creat seo síos spriocanna chun leibhéal cuí de bhonneagar breoslaí malartacha a bhaint amach le haghaidh iompair, atá i gcoibhneas le beartas náisiúnta agus riachtanais mhargadh na hÉireann. Áirítear freisin dreasachtaí nach bhfuil bunaithe ar bhonneagar chun tacú le húsáid an bhonneagair agus le glacadh breoslaí malartacha faoi raon feidhme an Chreata.</p>	<p>Áirítear iad seo a leanas ar na spriocanna do bhonneagar breosla malartach:</p> <p>Réamhaisnéisí AFV</p> <p>Spriocanna leictreachais</p> <p>Díríonn gás nádúrtha (CNG, GNL) ar</p> <p>Spriocanna hidrigine</p> <p>Spriocanna bithbhreoslaí</p> <p>Spriocanna GPL</p> <p>Spriocanna breoslaí sintéiseacha agus paraifíneacha</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
--	---	--	--

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Food Wise 2025 (DAFM)	<p>Leagann Food Wise 2025 amach plean deich mbliana don earnáil agraibhia. Leagann sé béim ar ionad uathúil agus speisialta na hearnála i ngeilleagar na hÉireann, agus léiríonn sé acmhainn na hearnála fás fós.</p>	<p>Sainíonn Food Wise 2025 réamh-mheastacháin fáis uailmhianacha agus dúshlánacha don tionscal thar na deich mbliana atá romhainn lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Méadú 85% ar onnmhairí go €19 billiún. Méadú 70% ar bhreisluach go €13 billiún. • Méadú 60% ar tháirgeadh príomhúil go €10 billiún. • Cruthaíodh 23,000 post breise feadh an tslabhra soláthair ó leibhéal an táirgeora go dtí forbairt táirgí ard-bhreislúacha deiridh. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Staidéar Scópála an Líonra Náisiúnta Rothaíochta 2010</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leagtar amach cuspóirí agus gníomhartha atá dírithe ar ghréasán rothaíochta láidir a fhorbairt in Éirinn • Leagann sé amach 19 sainchuspóir, agus sonraítear na 109 gníomh, atá dírithe ar chinnte a dhéanamh de go bhforbraítear cultúr rothaíochta 	<ul style="list-style-type: none"> • Socraítear sprioc ina ndéanfar 10% de gach turas ar rothar faoi 2020 • Molann sé na bearta pleanála, bonneagair, cumarsáide, oideachais agus rannpháirtíochta geallsealbhóirí a theastaíonn chun an tionscnamh a chur i bhfeidhm 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Ráiteas um Phleanáil Beartas Straitéiseach (SPPS) TÉ</p>	<p>Tugann an SPPS timpeall fiche foilseachán beartais ar leith le chéile in aon doiciméad amháin agus leagann sé amach beartas pleanála ábhar straitéiseach do raon leathan ábhar pleanála. Soláthraíonn sé freisin na bunphrionsabail pleanála chun tacú le seachadadh an chórais phleanála dhá shraith agus é mar aidhm aige forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn.</p>	<p>Is é cuspóir foriomlán an chórais phleanála ná forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn agus folláine mhuintir an Tuaiscirt a fheabhsú.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	1. Baint leis an bPlean
<p>Creat Beartais Náisiúnta Le haghaidh Bonneagar Breoslaí Malartacha don Iompar in Éirinn 2017 go 2030</p>	<ul style="list-style-type: none"> Léiríonn an Creat Beartais Náisiúnta seo maidir le Bonneagar Breoslaí Malartacha d'Iompar an chéad chéim chun ár bhfís náisiúnta fadtéarmach a chur in iúl maidir le hiompar a dhíchárbónú faoi 2050. Is é bunchloch an chreata ár bhfís go mbeidh astaíochtaí nialasacha ag gach carr agus veain nua a dhíoltar in Éirinn faoi 2030. Faoi 2030 tá sé beartaithe go mbeidh an t-aistriú i dtreo gluasteáin leictreacha agus iarnróid comaitéireachta leictreacha faoi lánseol, le gás nádúrtha agus bithbhreoslaí á bhforbairt mar roghanna malartacha móra eile sna hearnálacha lasta agus bus. 	<p>Bhí sé mar aidhm ag an mbeartas seo cúig phríomhspríoc a bhaint amach san iompar:</p> <ul style="list-style-type: none"> An t-éileamh taistil iomlán a laghdú Éifeachtúlacht an ghréasáin iompair a mhéadú oiread agus is féidir Spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú Astuithe iompair a laghdú Inrochtaineacht ar iompar a fheabhsú <p>Tá na spriocanna seo fós mar bhunchloch an bheartais iompair agus tágann siad go hiomlán le cuspóirí an Chreata Beartais Náisiúnta seo.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Reac htaíocht, Plean, etc</p>	<p>Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil</p>	<p>Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde</p>	<p>Baint leis an bPlean</p>

<p>Straitéisí Réigiúnacha Eacnamaíochta agus Spáis</p>	<p>Cuireann na Straitéisí Réigiúnacha Spásúlachta agus Eacnamaíochta creat pleanála straitéiseach fadtéarmach agus eacnamaíoch ar leibhéal réigiúnach ar fáil chun tacú le cur i bhfeidhm an Chreata Pleanála Náisiúnta.</p>	<p>Áirítear i Straitéis Eacnamaíoch agus Spáis Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre forálacha dá 12 údarás áitiúil comhpháirte: Comhairle Contae Fhine Gall; Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath; Comhairle Contae Átha Cliath Theas; Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin; Comhairle Contae Lú; Comhairle Contae Chill Dara; Comhairle Contae na Mí; Comhairle Contae Chill Mhantáin; Comhairle Contae an Longfoirt; Comhairle Contae Laoise; Comhairle Contae Uíbh Fhailí; agus Comhairle Contae na hIarmhí.</p> <p>Áirítear le Straitéis Réigiúnach Eacnamaíoch agus Spáis an Deiscirt forálacha dá naoi n-údarás áitiúla comhpháirte: Comhairle Cathrach agus Contae Phort Láirge, Comhairle Cathrach Chorcaí, Comhairle Contae Chorcaí, Comhairle Contae Thiobraid Árann, Comhairle Contae Loch Garman, Comhairle Contae Chiarraí, Comhairle Contae an Chláir, Comhairle Catharach agus Contae Luimnigh, Comhairle Contae Chill Chainnigh agus Comhairle Contae Cheatharlach.</p> <p>Áirítear i Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta an Tuaiscirt agus an Iarthair forálacha dá n-ocht n-údarás áitiúil comhpháirte: Comhairle Contae Dhún na nGall, Comhairle Contae Liatroma, Comhairle Contae Shligigh, Comhairle Contae an Chabháin, Comhairle Contae Mhuineacháin, Comhairle Contae Mhaigh Eo, Comhairle Contae Ros Comáin; agus Comhairle Chontae na Gaillimhe.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
---	--	---	--

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Straitéis Forbartha Réigiúnaí 2035 (Tuaisceart Éireann)	<p>Straitéis spáis maidir le forbairt Thuaisceart Éireann amach anseo.</p> <p>Creat pleanála straitéisí chun éascú agus treoir a thabhairt do na hearnálacha poiblí agus príobháideacha.</p>	<p>Tá sé mar aidhm aige treoir bheartais fhadtéarmach a sholáthar le peirspictíocht straitéiseach spásúlachta.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Straitéis Iompair Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (MBÁC) (2016-2035)	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach ann conas a fhorbrófar iompar ar fud an réigiúin, clúdófar Baile Átha Cliath, an Mhí, Cill Mhantáin agus Cill Dara, thar thréimhse na straitéise agus tá sé faofa ag an Aire Iompair, Turasóireachta agus Spóirt de réir na reachtaíochta ábhartha. <p>An Ráiteas Físe: “Is Réigiún Tairisí idirnáisiúnta atá bríomhar, gníomhach agus inbhuanaithe é Mórcheantar Bhaile Átha Cliath faoi 2022, le nascacht láidir trasna Réigiún Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, go náisiúnta agus ar fud an domhain; réigiún a chothaíonn pobail a chónaíonn in áiteanna tarraingteacha, inrochtana a fhaigheann tacaíocht mhaith ó bhonneagar pobail agus a bhfuil</p>	<p>Leagann siad amach roinnt bunphrionsabal a thagann ón bhfís straitéiseach, is iad sin:</p> <ul style="list-style-type: none"> Fásfaidh agus rachaidh Baile Átha Cliath ar aghaidh mar phríomhchathair na hÉireann agus mar phríomhionad Eorpach, in iomaíocht le cathracha eile san AE, agus ag freastal ar raon leathan de riachtanais idirnáisiúnta, náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla. Beidh Réigiún Bhaile Átha Cliath agus an Lár-Oirthir ina láithreacha tarraingteacha, bríomhara do thionscal, tráchtáil, áineas agus turasóireacht agus beidh siad ina bpríomhfhócas d’fhás eacnamaíoch sa Tír. Trína chalafoirt agus a naisc aerfoirt beidh Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, ar bpointe iontrála/amach is tábhachtaí don tír ar fad i gcónaí, agus mar Thairseach idir an tAontas Eorpach agus an chuid eile den Domhan. Beidh rochtain ar Mhórcheantar Bhaile Átha 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

	<p>áiseanna fóillíochta ardchaighdeán ar fáil dóibh; agus cuireann sé chun cinn agus cosnaíonn sé trasna conairí glasa Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath, tailte gníomhacha talmhaíochta agus limistéir nádúrtha faoi chosaint.”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tugadh faoi SEA iomlán agus AA Céim 2 mar chuid den Straitéis seo 	<p>Cliath agus tríd an Mórcheantar ina ceist náisiúnta i gcónaí.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beidh baint dhíreach ag forbairt i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath le hinfheistíocht i seirbhísí iompair phoiblí comhtháite ar ardchaighdeán agus díreofar ar dhlúthfhoirm uirbeach. • Déanfar forbairt laistigh de lorg uirbeach reatha an Cheantair Uirbigh a chomhdhlúthú chun foirm uirbeach níos dlúithe a bhaint amach. • Beidh forbairt sa Cheantar Cúlchríche dírithe ar fhás comhtháite ardchaighdeán agus ar chomhdhlúthú na forbartha i bpríomhbhailte aitheanta, scartha óna chéile ag limistéir fhairsing de thalamh creasa glas straitéiseach atá dírithe ar thalmhaíocht agus feidhmeanna dá leithéid. 	
--	--	---	--

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Straitéis Iompair do Cheantar Cathrach Chorcaí 2040	Tugann an Straitéis aghaidh ar gach modh iompair agus beidh sé mar chuspóir aici creat pleanála straitéiseach fadtéarmach a sholáthar d'fhorbairt chomhtháite bonneagair agus seirbhísí iompair i gCeantar Cathrach Chorcaí, thar an dá scór bliain atá romhainn.	Úsáidfeadh é mar bhonn eolais i dtaca le leibhéal infheistíochta iompair agus beartú tosaíochta i dtaobh infheistíochta san fhadtréimhse agus sa ghearrtréimhse agus beidh sé mar bhonn eolais d'úsáid talún comhtháite inbhuanaithe agus déanamh beartais iompair ag leibhéal straitéiseach (Ceantar Cathrach) agus ag leibhéal áitiúil.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Líonra Rothaíocht a Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath	<ul style="list-style-type: none"> • Leagtar amach straitéis rothaíochta deich mbliana do Chontaetha Bhaile Átha Cliath, Chill Dara, na Mí agus Chill Mhantáin. • Plean chun gréasán rothaíochta na réigiún a mhéadú go mór. • Tagraíonn an Plean do Líonra Rotharbhealaigh Idirnáisiúnta EuroVelo de chuid Cónaidhm Rothaithe na hEorpa agus líonra de 15 rotharbhealach fad-achair a nascann agus a cheanglaíonn mór-roinn na hEorpa ar fad. Tá dhá cheann de na bealaí seo in Éirinn lena n-áirítear EV2 ó Ghaillimh 	<p>Tá sé mar aidhm aige:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An Gréasán Rothaíochta Uirbeach ag an bhunleibhéal, an dara leibhéal agus leibhéal friothálach. • An Líonra Rothaíochta Idir-Uirbeach a nascann na codanna ábhartha den Ghréasán Uirbeach lena n-áirítear giotaí den Ghréasán Rothaíochta Náisiúnta i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath lena n-áirítear naisc le príomhshuímh iompair lasmuigh de limistéir uirbeacha mar aerfoirt agus calafoirt • Is bealaí rothaíochta iad Líonra na mBealach Glas chun críocha turasóireachta, áineasa agus fóillíochta a fhorbairt. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
	trí Bhaile Átha Cliath go Londain, Beirlín, Vársá agus Moscó.		
Plean Glasbhealaigh ó Bhaile Átha Cliath go Gaillimh	<p>Conair rothaíochta agus siúlóide leithscartha a fhorbairt de réir caighdeán idirnáisiúnta, a shíneann ó Chathair Bhaile Átha Cliath go Gaillimh ar scála a ligfidh d’Éirinn leas a bhaint as deiseanna i dtaobh margadh turasóireachta rothaíochta atá ag dul i méid.</p> <p>Tá an bealach seo mar chuid de Ghréasán Rothaíochta Náisiúnta idirnasctha de bhealaí ardchaighdeán atá saor ó thrácht agus idiruirbeach. D’fhéadfadh na bealaí seo cur le clú na hÉireann mar cheann scríbe turasóireachta idirnáisiúnta ar ardchaighdeán do raon leathan gníomhaíochtaí agus caitheamh aimsire gaolmhara.</p>	<p>Rotharbhealach leithscartha agus easbhóthair go príomha, a sholáthar ó Chathair Bhaile Átha Cliath go dtí an Clochán trí Chathair na Gaillimhe, ag baint an úsáid is fearr is féidir – nuair atá sé indéanta – as bealaí atá ann cheana féin agus as bealaí faofa agus conairí iarnróid atá as feidhm, chomh maith le húsáid a bhaint as pleananna atá ann cheana féin agus/nó tionscadail cheadaithe nuair a bhí siad faoi réir próiseas toilithe roimhe seo a raibh scagadh le haghaidh SEA, EIA agus AA mar chuid de.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

<p>Straitéis Forbartha Réigiúnaí 2035 (Tuaisceart Éireann)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Straitéis spásúlachta maidir le forbairt Thuaisceart Éireann amach anseo. • Creat pleanála straitéisí chun na hearnálacha poiblí agus príobháideacha a eascú agus a threorú. 	<ul style="list-style-type: none"> • Tá sé mar aidhm aige treoir bheartais fhadtéarmach a sholáthar le peirspictíocht straitéiseach spásúlachta. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil..</p>
<p>Pleananna Bainistíochta le haghaidh Cáilíocht Uisce</p>	<p>A chinntiú go gcoimeádtar cáilíocht na n-uiscí atá clúdaithe sa phlean.</p> <p>Cainníocht agus cáilíocht an uisce a chuimsítear i scóip an Phlean a chothabháil agus a fheabhsú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Monatóireacht ar dhobharlaigh de réir caighdeáin cháilíochta. • Leagtar amach cláir bhainistíochta do dhobharcheantair uisce. • Is é an cuspóir cainníocht agus cáilíocht an screamhuisce a chothabháil agus a fheabhsú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Máistirphlean anna Calafóirt (amhail Máistirphlean Chalafort Bhaile Átha Cliath 2012-2040 agus Athbhreithniú 2017)	<p>Leagann an Máistirphlean amach fíís d'oibríochtaí an chalafoirt agus úsáid talún.</p> <p>Plean neamhrechtúil is ea an Máistirphlean a cuireadh le chéile mar sin féin i gcomhthéacs beartais um phleananna forbartha san AE, go náisiúnta, go réigiúnach agus go háitiúil.</p>	<p>Ní bhaineann le hábhar</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Pleananna Caomhnaithe NPWS agus/ nó Cuspóirí Caomhnaithe le haghaidh SACanna	<p>Tá roinnt aidhmeanna ag baint le pleanáil bhainistíochta do shuímh chaomhnaithe dúlra. Ina measc seo tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na gnéithe is díol spéise do shuíomh a aithint agus a mheas • Cuspóirí soiléire a leagan síos maidir le caomhnú na ngnéithe inspéise. • Cur síos a dhéanamh ar an suíomh agus ar a bhainistíocht • Saincheisteanna (idir dhearfach agus dhiúltach) a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an suíomh a aithint • Straitéisí cuí/gníomhartha 	<ul style="list-style-type: none"> • Ní mór cuspóirí caomhantais do Limistéir Chaomhantais Speisialta agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (i.e. láithreáin laistigh de líonra Natura 2000) a leagan síos do na gnáthóga agus na speicis a roghnaítear na láithreáin dóibh. • Úsáidtear na cuspóirí seo agus measúnuithe cuí á ndéanamh ar phleananna agus ar thionscadail a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar na láithreáin seo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

	bainistíochta a leagan amach chun na cuspóirí a bhaint amach		
Scéimeann a Cosanta Screamhuisce	Soláthraíonn Scéim um Chosaint Screamhuisce treoirlínte d'údaráis phleanála agus cheadúnaithe agus iad i mbun a gcuid feidhmeanna, agus creat chun cabhrú le cinnteoireacht ar shuíomh, nádúr agus rialú forbairtí agus gníomhaíochtaí chun screamhuisce a chosaint.	Tá sé mar aidhm ag Scéim um Chosaint Screamhuisce líon agus cáilíocht an screamhuisce a chothabháil, agus i gcásanna áirithe é a fheabhsú, trí chur chuige bunaithe ar mheasúnú riosca a chur i bhfeidhm maidir le cosaint screamhuisce agus forbairt inbhuanaithe.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Pleananna Áitiúla Eacnamaíochta agus Pobail (PÁEP)	Is í an fhís uileghabhálach do gach PÁEP ná: “folláine agus cáilíocht beatha na saoránach agus na bpobal a chur chun cinn”	Is é cuspóir an PÁEP, dá bhforáiltear san Acht um Athchóiriú an Rialtais Áitiúil, 2014, na cuspóirí agus na gníomhartha a leagan amach, ar feadh tréimhse sé bliana, is gá chun forbairt eacnamaíoch agus forbairt áitiúil agus pobail na limistéar údaráis áitiúil, ann féin go díreach agus i gcomhpháirtíocht le geallsealbhóirí forbartha eacnamaíochta agus pobail eile.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

<p>Pleananna Forbartha, Pleananna Ceantair Áitiúil, Scéimeanna Pleanála</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leagann sé amach cuspóirí pleanála d'fhorbairt úsáid talún (lena n-áirítear cuspóirí iompair). • Creat straitéiseach le haghaidh pleanáil agus forbairt inbhuanaithe lena n-áirítear iad siúd atá leagtha amach sa Chreat Pleanála Náisiúnta agus sna Straitéisí Réigiúnacha Eacnamaíochta agus Spáis. • Leagann sé amach na beartais agus na moltaí chun forbairt a threorú i gceantar Údaráis Áitiúil ar leith. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sainiathníonn sé an bonneagar, an fhorbairt agus an criosú a theastaíonn amach anseo. • Cosnaíonn agus feabhsaíonn sé áiseanna agus an comhshaol. • Treoraíonn sé údarás pleanála agus moltaí á meas. • Féachann sé le forbairt sa cheantar agus méid an nádúir san fhorbairt phleanáilte a threorú. • Féachann sé le forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn. • Foráil d'fhorbairt eacnamaíoch agus oidhreacht nádúrtha an chomhshaoil a chosaint. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Pleananna/St raitéisí Bonneagar Glas</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cuireann sé cothabháil agus feabhsú an bhonneagair ghlais i gceantar chun cinn. • Féachann sé le bithéagsúlacht agus gnáthóga a chosaint agus a fheabhsú. 	<p>Ní bhaineann le hábhar</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Pleananna Gníomhaíochta Bithéagsúlachta	<ul style="list-style-type: none"> Féachann sé le bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais a chosaint, a chaomhnú, a fheabhsú agus a athchóiriú thar gach speictream. 	<ul style="list-style-type: none"> Cuireann sé síos ar stádas na bithéagsúlachta agus aithníonn sé speicis a bhfuil tábhacht leo. Leagtar amach cuspóirí agus spríocanna atá le baint amach chun bithéagsúlacht a chothabháil agus a fheabhsú. Tá sé mar aidhm aige feasacht a mhéadú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Pleananna Oidhreachta	<ul style="list-style-type: none"> Féachann sé le béim a chur ar thábhacht na hoidhreachta ar leibhéal straitéiseach. 	<ul style="list-style-type: none"> Oidhreachta a bhainistiú agus a chur chun cinn chomh maith le feasacht a mhéadú. Féachaint le hoidhreachta a chaomhnú agus a chosaint. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Measúnuithe ar Nádúr Tírdhreach Contae	<ul style="list-style-type: none"> Althníonn sé gné gheografach an tírdhreacha. 	<ul style="list-style-type: none"> Sainaithníonn sé cáilíocht, luach, íogaireacht agus cumas an cheantair tírdhreacha. Treoraíonn sé straitéisí agus treoirlínte d'fhorbairt an tírdhreacha sa todhchaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
Pleananna Bainistíochta Fo-Abhantraí le haghaidh Diúilicíní Péarla Fionnuisce	<ul style="list-style-type: none"> Sainaithníonn sé stádas reatha an speicis agus an chúis atá le cailteanas nó meath. Sainaithníonn sé an beart is gá chun an stádas reatha a fheabhsú nó a athbhunú. 	<ul style="list-style-type: none"> Sainaithnítear brúnna ar Dhiúilicíní Péarla Fionnuisce i gcás gach ceann de na pobail ainmnithe in Éirinn. Leagann sé bearta athchóirithe amach atá riachtanach chun stádas caomhnaithe fabhrach a chinntiú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Pleananna Bainistíochta Riosca le haghaidh Tuilte Dobharcheant air	<ul style="list-style-type: none"> Arna ullmhú ag Údaráis Áitiúla. Tugann sé achoimre ar cheantair atá i mbaol tuilte go háitiúil. Leagann sé amach bearta chun baol tuilte a bhainistiú agus a chosc ar leibhéal áitiúil. 	<p>Ní bhaineann le hábhar</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Cláir um Laghdú Truailit he Sliogéisc	<p>Féachann sé le cáilíocht an uisce a fheabhsú agus cosaint nó feabhsú uiscí sliogéisc ainmnithe a chinntiú chun tacú le beatha agus fás sliogéisc agus cur le hardcháilíocht na dtáirgí sliogéisc atá inite go díreach ag daoine.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sainaithníonn sé príomhbhrúnna agus brúnna tánaisteacha ar cháilíocht an uisce i limistéir shliogéisc ainmnithe. Leagann sé bearta sonracha amach chun aghaidh a thabhairt ar phríomhbhrúnna agus brúnna tánaisteacha ar cháilíocht an uisce. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht , Plean, etc	Achoimre ar an aidhm/cuspóir/spríoc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc ar an leibhéal is airde	Baint leis an bPlean
		Tugann sé aghaidh ar na brúnna sonracha a théann i bhfeidhm ar cháilíocht an uisce i ngach ceantar.	
Pleananna Réigiúnacha le haghaidh Bainistíocht Dramhaíola	Tugann na pleananna seo (do réigiúin Chonnacht-Uladh, an Deiscirt agus an Oirthir-Lár Tíre) éifeacht do bheartas dramhaíola náisiúnta agus AE, agus tugann siad aghaidh ar chosc agus ar bhainistiú dramhaíola (lena n-áirítear giniúint, bailiú agus cóireáil) thar an tréimhse 2015-2021.	Chun dramhaíl a bhainistiú ar bhealach sábháilte agus comhlíontach, teastaíonn straitéis, beartais agus gníomhartha soiléire.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Dréachtphleananna Gníomhaíochta um Athrú Aeráide 2019 - 2024	Tháinig na ceithre údarás áitiúla i mBaile Átha Cliath le chéile chun Pleananna Gníomhaíochta um Athrú Aeráide a fhorbairt mar fhreagra comhoibríoch ar an tionchar atá ag athrú aeráide anois, agus an tionchar a bheidh aige ar Réigiún Bhaile Átha Cliath agus ar a shaoránaigh. Cé go bhfuil gach plean uathúil dá réimse feidhme, tá cur chuige coiteann acu maidir le hoiriúnú agus maolú ar an athrú aeráide, agus a dtiomantas bheith mar eiseamláir agus aghaidh á thabhairt acu ar an tsaincheist	Tá raon gníomhartha sa Phlean Gníomhaíochta um Athrú Aeráide thar chúig phríomhréimse - Fuinneamh agus Foirgnimh, Iompar, Athléimneacht i dtaca le Tuilte, Réitigh bunaithe ar an Dúlra agus Bainistíocht Acmhainní - a thugann aghaidh le chéile ar cheithre spríoc an phlean seo: <ul style="list-style-type: none"> • Feabhas 33% ar éifeachtúlacht fuinnimh na Comhairle faoi 2020 • Laghdú 40% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa na Comhairle faoi 2030 • Baile Átha Cliath a dhéanamh ina réigiún athléimneach ó thaobh na 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

	dhomhanda seo.	<p>haeráide de, trí thionchair imeachtaí a bhaineann le hathrú aeráide amach anseo a laghdú</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saoránaigh a chur ag smaoineamh faoin athrú aeráide agus iad a chur ar an eolas faoi 	
Pleananna Gníomhaíochta Torainn	<p>Ullmhaítear na Pleananna Gníomhaíochta Torainn de réir cheanglais na Rialachán um Thorann Comhshaoil 2006, Ionstraim Reachtúil 140 de 2006. Tugann na Rialacháin seo éifeacht do Threoir 2002/49/CE de chuid an AE maidir le measúnú agus bainistiú a dhéanamh ar thorann comhshaoil. Leagann an Treoir seo amach próiseas chun torann comhshaoil a bhainistiú ar bhealach comhsheasmhach ar fud an AE agus leagann na Rialacháin Torainn amach an cur chuige chun ceanglais na Treorach a chomhlíonadh in Éirinn.</p>	<p>Is é príomhchuspóir an Plean Gníomhaíochta Torainn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An pobal a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo maidir le nochtadh torainn, a éifeachtaí agus na bearta a d'fhéadfaí a bhreithniú chun aghaidh a thabhairt ar fhadhbanna torainn • Aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna straitéiseacha torainn trí cheangal a chur ar údaráis inniúla pleananna gníomhaíochta a dhréachtú chun saincheisteanna torainn agus a n-iarmhairtí a bhainistiú • Torann a laghdú, nuair is féidir, agus cáilíocht fhuaimiúil an chomhshaoil a choinneáil nuair a bhíonn sé maith 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht ábhartha AE agus Náisiúnta

Reachtaíocht ¹⁹	Comhthéacs
<p>Rialacháin Eorpacha & Náisiúnta a bhaineann le pleanáil an líonra tarchurtha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Treoir 2009/72/CE maidir le comhrialacha don mhargadh inmheánach sa leictreachas agus lena n-aisghairtear Treoir 2003/54/CE; • Treoir 2009/ 72/ CE; • Treoir 2009/ 28/ CE; • Treoir 2012/ 27/ CE; • Ionstraim Reachtúil (IR) Uimh. 445 de 2000 arna leasú; agus • Ionstraim Reachtúil (IR) Uimh. 147 de 2011. 	<p>Rialacháin Eorpacha, a bhaineann le pleanáil an líonra tarchurtha.</p>
<p>Treoir MST 2001/42/CE:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pobail Eorpacha (Measúnacht Timpeallachta ar Phleananna agus ar Chláir Áirithe) Rialacháin 2004 (I.R. Uimh. 435 de 2004), arna leasú; agus • Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnacht Timpeallachta ar Phleananna agus ar Chláir Áirithe) (Leasú) 2011 (I.R. Uimh. 200 de 2011) arna leasú. 	<p>Bunaíodh le Treoir AE 2001/42/CE maidir le Measúnacht ar na hÉifeachtaí Pleananna agus Clár Áirithe ar an dTimpeallacht (an Treoir MST) an ceanglas maidir le MST mar chuid den phróiseas cinnteoireachta ardleibhéil agus forbairt pleananna agus clár.</p>
<p>Treoir AE um Éifeachtúlacht Fuinnimh 2012/27/AE</p>	<p>Bunaítear le Treoir AE 2012/27/AE sraith beart ceangailteach chun cabhrú leis an AE a sprioc éifeachtúlachta fuinnimh 20% a bhaint amach faoi 2020. Faoi Treoir, ceanglaítear ar gach tír AE fuinneamh a úsáid ar bhealach níos éifeachtúla ag gach céim den slabhra fuinnimh óna tháirgeadh go dtí a hídíú deiridh.</p>
<p>Treoir AE um Fuinneamh In-athnuaite 2009/28/CE</p>	<p>Bunaítear beartas foriomlán maidir le táirgeadh agus cur chun cinn fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite san AE. Ceanglaíonn sé ar an AE 20% ar a laghad dá riachtanais fuinnimh iomlána a chomhlíonadh le fuinneamh in-athnuaite faoi 2020 – le baint amach trí spriocanna náisiúnta aonair a bhaint amach.</p>
<p>An Chreat-Treoir Uisce (2000/60/CE):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Timp. Treoir um Chaighdeán Cháilíochta 2008/105/CE; • Na Rialacháin um Beartas Uisce (I.R. Uimh. 722 de 2003); • Na Rialacháin um Uiscí Dromchla (I.R. Uimh. 272 de 2009); agus • Na Rialacháin Screamhuisce (I.R. Uimh. 9 de 2010). 	<p>Ceanglaíonn Creat-Treoir Uisce an AE ar gach Ballstát cáilíocht uisce a chosaint agus a fheabhsú sna huiscí go léir ionas go mbainfidid dea-stádas éiceolaíochta amach faoi 2015 nó, ar a dhéanaí, faoi 2027. Baineann sé le haibhneacha, locha, screamhuisce, agus uiscí cósta idirthréimhseacha. Éilíonn an Treoir go n-ullmhófar pleananna bainistíochta ar bhonn abhantraí agus sonraítear modh struchtúrtha chun na pleananna seo a fhorbairt.</p>

<p>An Treoir maidir le hÉin (2009/147/CE) agus an Treoir maidir le Gnáthóga (92/43/CEE):</p> <ul style="list-style-type: none"> Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011 (I.R. Uimh. 477 de 2011); agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) (Leasú) 2015 (I.R. Uimh. 355 de 2015). 	<p>Ceanglaíonn an Treoir AE maidir le hÉin ar gach Ballstát den AE bearta a ghlacadh chun gach éan fiáin agus a ngnáthóga a chosaint. Tá sé mar aidhm ag an Treoir maidir le hÉin gach ceann de na 500 speiceas éan fiáin atá le fáil go nádúrtha san Aontas Eorpach a chosaint.</p> <p>Ceanglaíonn Treoir an AE ar Ghnáthóga ar Bhallstáit uile an AE a chinntiú go gcaomhnaítear raon leathan speiceas ainmhithe agus plandaí neamhchoitianta, faoi bhagairt nó eindéimeacha. Laistigh den Treoir seo, tá thart ar 200 cineál gnáthóg neamhchoitianta agus saintréithiúil ann freisin</p>
<p>Reachtaíocht¹⁹</p>	<p>Comhthéacs</p>
	<p>díríte ar chaomhnú ina gceart féin.</p>
<p>Creat-Treoir Straitéise na Mara (2008/56/CE):</p> <ul style="list-style-type: none"> Pobail Eorpacha (Creat Straitéise na Mara) Rialacháin (I.R. Uimh. 249 de 2011). 	<p>Éilíonn Creat-Treoir Straitéise na Mara an AE (Treoir na Mara) go nglacadh Ballstáit uile an AE bearta chun timpeallacht na mara a chosaint ar bhealach níos éifeachtaí ar fud na hEorpa. Tá sé mar aidhm ag an Treoir na Mara ‘Dea-Stádas Timpeallachta, (DST)’ a bhaint amach d’uisce mara an AE faoi 2020 agus an bonn acmhainní ar a mbraitheann gníomhaíochtaí eacnamaíocha agus sóisialta a bhaineann le cúrsaí mara a chosaint.</p>
<p>An Treoir um Pleanáil Spásúlachta Mara (2014/89/AE)</p>	<p>Ceanglaíonn Treoir Pleanála Spásúlachta an AE ar bhallstáit oibriú thar theorainneacha agus earnálacha lena chinntiú go ndéantar aon gníomhaíochtaí daonna ar muir ar bhealach éifeachtach, sábháilte agus inbhuanaithe. In Éirinn, foilsíodh treochlár d’fhorbairt chéad phlean spásúlachta mara na hÉireann, i dtreo Plean Spásúlachta Mara d’Éirinn i mí na Nollag 2017. Táthar ag súil go n-ullmhófar an plean deiridh lena chur faoi bhráid an Rialtais.</p>
<p>Treoir um Measúnacht Tionchair Timpeallachta (2014/52/AE):</p> <ul style="list-style-type: none"> Gan trasú fós mar Reachtaíocht Náisiúnta na hÉireann, táthar ag súil roimh 2017. 	<p>Leasaíonn Treoir MTT an AE (2014/52/AE) an Treoir MTT roimhe seo (2011/92/AE) maidir le measúnacht ar éifeachtaí tionscadal poiblí agus príobháideach áirithe ar an dtimpeallacht. Thug sé isteach athruithe ar cheanglais MTT ar fud an AE amhail tabhairt isteach ‘Saineolaithe Inniúla’ éigeantacha, athruithe ar nósanna imeachta scagtha, agus faireachán éigeantach iar-MTT. Bhíothas ag súil go gcuirfí an Treoir seo i bhfeidhm in Éirinn faoi Bhealtaine 2017 ach tháinig sé i bhfeidhm i Meán Fómhair 2018.</p>
<p>Pacáiste Aeráide agus Fuinnimh 2020 agus an reachtaíocht ghaolmhar</p>	<p>Tá an pacáiste seo comhdhéanta de shraith reachtaíochta ceangailteach chun a áirithiú go gcomhlíonann an AE a spriocanna aeráide agus fuinnimh don bhliain 2020. Socraíonn an pacáiste trí phríomhspríoc mar a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> ciorrú 20% ar astuithe gáis cheaptha teasa (ó leibhéal 1990); 20% d’fhuinneamh an AE ó fhoinsí in-athnuaite; agus Feabhas 20% ar éifeachtúlacht fuinnimh.

<p>An tAcht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin, 2015</p>	<p>Foráiltear leis an Acht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin 2015 do Phleananna Náisiúnta Maolaithe cúig bliana a dhéanamh chun na bearta beartais a shonrú chun astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus Creat Náisiúnta um Oiriúnaithe chun an straitéis náisiúnta a shonrú maidir le bearta oiriúnaithe a chur i bhfeidhm in earnálacha éagsúla agus ag Údaráis Áitiúla chun leochaileacht an Stáit i leith éifeachtaí diúltacha an athraithe aeráide a laghdú.</p>
<p>An Treoir maidir le Tuilte (2007/60/CE):</p> <ul style="list-style-type: none"> Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Baol Tuilte a Mheasúnú agus a Bhainistiú) 2010. (I.R. Uimh. 122 de 2010). 	<p>Ceanglaíonn ‘Treoir maidir le Tuilte’ an AE ar gach Ballstát den AE measúnú a dhéanamh an bhfuil gach cúrsa uisce agus línte cósta i mbaol ó thuilte, chun fairsinge tuilte agus sócmhainní agus daoine atá i mbaol sna ceantair seo a mhapáil agus bearta imleor agus comhordaithe a ghlacadh chun an baol tuilte seo a laghdú.</p>
<p>Liosta neamh-uileghabhálach reachtaíochta a bhaineann le Pleanáil:</p> <ul style="list-style-type: none"> An tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2000; Pleanáil / Forbairt An tAcht (Bonneagar Straitéiseach) 2006; agus Rialacháin um Pleanáil & Forbairt 2001-2015. 	<p>Reachtaíocht na hÉireann a bhaineann le pleanáil atá ábhartha do phleanáil an líonra tarchurtha.</p>
<p>Reachtaíocht¹⁹</p>	<p>Comhthéacs</p>
<p>Liosta neamh-uileghabhálach den reachtaíocht a bhaineann leis an Oidhreacht Chultúrtha:</p> <ul style="list-style-type: none"> Acht na Séadchomharthaí Náisiúnta 1930 arna leasú; Acht na hOidhreachta Ailtireachta (Fardal Náisiúnta) agus Séadchomharthaí Stairiúla (Forálacha Ilghnéitheacha) 1999; agus An tAcht Oidhreachta 1995. 	<p>Rialacháin um Oidhreacht Chultúrtha na hÉireann a bhaineann le pleanáil an líonra tarchurtha.</p>
<p>An Treoir maidir le Cáilíocht Aeir Chomhthimpeallaigh agus Aer Níos Glaine don Eoraip (CAFE) (2008/50/CE):</p> <ul style="list-style-type: none"> Na Rialacháin um Chaighdeán Cháilíochta Aeir 2011 (I.R. Uimh. 180 de 2011). 	<p>Caighdeán cháilíochta aeir a leagan síos in Éirinn do raon leathan truailléan.</p>
<p>An Treoir um Rialú Comhtháite um Chosc ar Thruailliú (96/61/CE a cuireadh in ionad 2008/1/CE):</p> <ul style="list-style-type: none"> An tAcht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil 1992, arna leasú leis an Acht um Chaomhnú an Chomhshaoil 2003; agus Rialacháin na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (Rialú Comhtháite ar Thruailliú) (Ceadúnú) 2013 . 	<p>Rialaíonn sé ceadúnú láithreán tionsclaíochta, táirgeadh fuinnimh san áireamh.</p>
<p>Treoir maidir le Torann Timpeallachta (2002/49/CE):</p> <ul style="list-style-type: none"> Rialacháin maidir le Torann Timpeallachta 2006 (I.R. Uimh. 140 de 2006). 	<p>Reachtaíocht chomhshaoil an AE agus na hÉireann a bhaineann le torann.</p>

Pleananna agus Clár Ábhartha

Scála	Plean nó Clár	Comhthéacs
Idirnáisiúnta / AE	Prótacal Kyoto	<ul style="list-style-type: none"> An chéad chomhaontú idirnáisiúnta inar thug go leor de náisiúin thionsclaíocha an domhain comhaontú infhíoraithe chun críche chun a n-astuithe de shé ghás ceaptha teasa a laghdú chun téamh domhanda a chosc.
	Straitéis Bithéagsúlachta AE	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm ag Straitéis AE stop a chur le cailteanas bithéagsúlachta agus seirbhísí éiceachórais san AE agus cabhrú le stop a chur le cailteanas bithéagsúlachta domhanda faoi 2020. Léiríonn sé na tiomantais a ghlac an AE in 2010, laistigh den Choinbhinsiún idirnáisiúnta maidir leis an Éagsúlacht Bhitheolaíoch.
	Ráiteas Beartais Mara na RA	<ul style="list-style-type: none"> Is é an Ráiteas seo an creat chun pleananna mara a ullmhú agus chun cinntí a dhéanamh a théann i bhfeidhm ar an dtimpeallacht mhuirí agus glacadh é i gcomhpháirt ar fud Riaracháin an RA lena n-áirítear an Roinn Comhshaoil i dTuaisceart Éireann.
Náisiúnta	Creat Náisiúnta Pleanála (CNP): Éire 2040: Ár bPlean	<ul style="list-style-type: none"> Straitéis 20 bliain ag sainiú riachtanais forbartha straitéisí, riachtanais bhonneagair agus ag cur straitéisí inbhuanaithe chun cinn don todhchaí.
	An Plean Forbartha Náisiúnta 2018 – 2027	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach na tosaíochtaí infheistíochta a bheidh mar bhonn agus mar thaca ag cur i bhfeidhm rathúil an Chreata Náisiúnta Pleanála.
	An Plean Forbartha Náisiúnta (PFN) 2007-2013	<ul style="list-style-type: none"> Cuireann sé cinnteacht an tsoláthair fuinnimh, praghsanna iomaíocha agus éagsúlú fadtéarmach fuinnimh chun cinn.
	An Straitéis Spáis Náisiúnta (SSN) 2002-2020	<ul style="list-style-type: none"> Creat pleanála 20 bliain d'Éire. Tá forálacha a bhaineann le fuinneamh ann d'fhorbairt shuntasach an líonra tarchurtha agus giniúint nua fuinnimh i réigiúin ar fud na tíre.
	Plean Infheistíochta Caipitil 2016 – 2021	<ul style="list-style-type: none"> Creat le haghaidh infheistíochta i mbonneagar in Éirinn 2016-2021.
	Páipéar Bán ar Fhuinneamh: Todhchaí Fuinnimh Inbhuanaithe a Sheachadadh d'Éirinn - an Creat Beartais Fuinnimh 2007-2020	<ul style="list-style-type: none"> Gníomhaíochtaí chun soláthar leictreachais a bhaint amach a shásaíonn éileamh go comhsheasmhach agus a leagann amach sprioc chun 33% den ídiú a bhaint as fuinneamh in-athnuaite faoi 2020.
	Creat don Fhorbairt Inbhuanaithe in Éirinn (2012)	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach ann Creat na hÉireann um Fhorbairt Inbhuanaithe. Is é a fhráma ama go dtí 2020 a bheith ceangailte le creataí náisiúnta agus idirnáisiúnta eile, ach breathnaítear freisin ar thréimhse níos faide go dtí 2050 i gcás inarb iomchuí, creat a sholáthar chun treoir agus tuairisciú a dhéanamh ar threochtaí leathana forbartha fadtéarmacha amhail athrú aeráide.
	Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Fhuinneamh In-athnuaite	<ul style="list-style-type: none"> Imlíníonn sé treochtaí náisiúnta na hÉireann maidir le sciar an fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite a chaitear in iompar, leictreachas, téamh agus fuarú idir seo agus 2020.
	Creat Náisiúnta um Oiriúnú don Athrú Aeráide (2012)	<ul style="list-style-type: none"> Soláthraíonn sé an comhthéacs beartais le haghaidh freagairt oiriúnaithe náisiúnta straitéiseach ar athrú aeráide in Éirinn agus tá sé deartha chun éabhlóid a dhéanamh le himeacht ama de réir mar a théann pleanáil agus cur i bhfeidhm ar aghaidh, agus de réir mar a thagann tuilleadh fianaise ar fáil.

	Plean Maolaithe Náisiúnta (2017)	<ul style="list-style-type: none"> Tugtar breac-chuntas ar bhearta chun Éire a aistriú go geilleagar ísealcharbóin, athléimneach ó thaobh aeráide de agus inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de faoi 2050.
Scála	Plean nó Clár	Comhthéacs
		<ul style="list-style-type: none"> Áirítear leis os cionn 100 gníomh aonair d'Airí agus comhlachtaí poiblí éagsúla le tabhairt ar aghaidh agus muid ag bogadh chuig cur i bhfeidhm cáipéis bheo a bheidh ann.
	Plean Gníomhaíochta Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh 3 (PGNÉF) (2014)	<ul style="list-style-type: none"> Imlíononn gach PGNÉF na bearta éifeachtúlachta fuinnimh a chuirfear i bhfeidhm chun na spriocanna náisiúnta coigilte fuinnimh a bhaint amach chomh maith leis an dul chun cinn i dtreo na sprice seo.
	Creat Beartais agus Forbartha Leictreachais In-athnuaite (DCCAE, leanúnach).	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm ag an gcreat seo forbairt tionscadal leictreachais in-athnuaite a threorú.
	Treoirilínte Forbartha Feirmeacha Gaoithe 2006 (faoi athbhreithniú faoi láthair)	<ul style="list-style-type: none"> Tabhair breac-chuntas ar na treoirilínte d'údaráis phleanála maidir le pleanáil d'fhuinneamh gaoithe trí phróiseas an phlean forbartha agus le linn cinneadh a dhéanamh ar chead pleanála.
	Plean Forbartha maidir le Fuinnimh In-athnuaite Amach ón gCósta (PFFIAC) lena n-áirítear athbhreithniú eatramhach	<ul style="list-style-type: none"> Déantar cur síos ar an gcomhthéacs beartais maidir le fuinneamh gaoithe amach ón gcósta, tonnta agus taoide a fhorbairt in uiscí na hÉireann.
	Plean Straitéiseach Seirbhíse Uisce (PSSU)	<ul style="list-style-type: none"> Soláthraíonn sé cuspóirí straitéiseacha do sholáthar seirbhíse uisce suas go dtí 2040.
	Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha (SNT) d'Éirinn	<ul style="list-style-type: none"> Ag mapáil bealaí i dtreo forbairt inbhuanaithe agus bainistiú acmhainní náisiúnta-daonna agus nádúrtha. Áirítear leis seo an Measúnacht ar Nádúr an Tírdhreacha sa Todhchaí.
	Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta (PNB)	<ul style="list-style-type: none"> Gníomhartha chun feasacht a ardú faoin nasc idir pleananna/cláir agus tionchair bhithéagsúlachta.
	Plean Oidhreachta Náisiúnta (foilsithe i 2002)	<ul style="list-style-type: none"> Imlíononn sé na coinníollacha maidir le pleanáil, caomhnú agus bainistiú ceart na hoidhreachta náisiúnta do gach plean/clár.
	Clár Oidhreachta Geolaíochta na hÉireann 1998 - leanúnach	<ul style="list-style-type: none"> Cuireann feasacht agus cosaint ar shuímh oidhreachta geolaíochta suntasacha chun cinn.
	Ráiteas Beartais an Rialtais maidir le Tábhacht Straitéiseach an Tarchuir agus Bonneagar Fuinnimh Eile 2012	<ul style="list-style-type: none"> Tacaíonn sí leis an infheistíocht mhór atá ar bun sa chóras tarchurtha leictreachais ardvoltais faoi Chlár Grid25 EirGrid.
	Creat Beartais Náisiúnta ar Bhonneagar Breoslaí Malartacha Iompair (BBM)	<ul style="list-style-type: none"> Socraítear sprioc uailmhianach go mbeidh, faoi 2030, gach carr agus veain nua a dhóltar in Éirinn astuithe nialasach (nó astuithe nialasacha in ann) agus úsáid feithiclí breosla iontaise ag dul i léig go tapa.
	Éire agus an Dúshlán um Athrú Aeráide - Ag Ceangal Cé Mhéad Le Conas (2012)	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach fís Rúnaíocht na Comhairle Náisiúnta Eacnamaíoch agus Sóisialta d'Éirinn in 2050 mar shoचाí atá neodrach ó thaobh carbóin de. Leagtar amach sa tuarascáil freisin moltaí maidir le cur chuige pragmatach i leith athrú aeráide.
	Pleananna Bainistíochta Abhantracha & Dréacht-Phlean Bainistíochta Abhantraí	<ul style="list-style-type: none"> Plean ag leagan amach stádas na n-uiscí sna Ceantair Abhantracha (CA); na cuspóirí comhshaoil atá beartaithe agus an dréachtchlár beart chun na cuspóirí sin a bhaint amach faoi 2021.

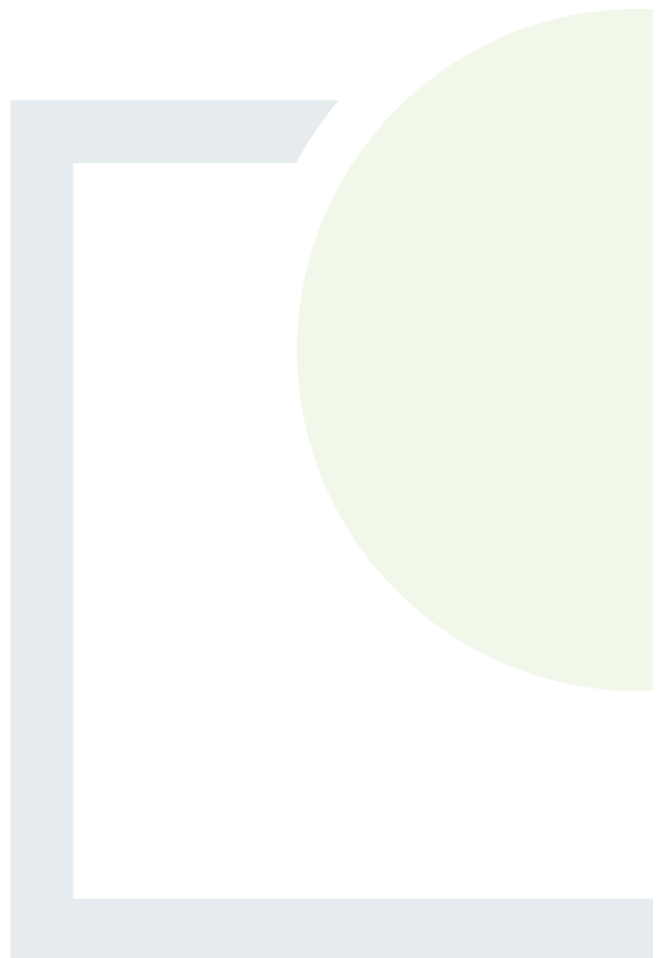
	Pleananna Bainistíochta Riosca Tuilte (PBRT) 2017	<ul style="list-style-type: none"> Pleananna a leagann amach raon de bhearta agus de ghníomhartha molta chun riosca tuilte a bhainistiú agus a laghdú laistigh de na dobharcheantair agus réimsí cósta atá clúdaithe ag gach Plean, ag díriú ar an 300 limistéar a d'fhéadfadh a bheith i mbaol suntasach tuilte timpeall na hÉireann a aithníodh roimhe seo faoin Réamh-Mheasúnú ar Riosca Tuilte (RMRT). Tagraítear do na réimsí seo faoin gclár mar Limistéir le haghaidh Breis Mheasúnachta (LBM).
Scála	Plean nó Clár	Comhthéacs
	Measúnacht Riosca Tuile Dobharcheantair agus Clár Bainistíochta	<ul style="list-style-type: none"> Seachadann sé croí comhpháirteanna an <u>Bheartais Náisiúnta Tuilte</u>, ar glacadh leis in 2004, agus ar cheanglais <u>Threoir an AE maidir le 'Tuilte'</u>; lárnach don straitéis mheántéarmach agus fhadtéarmach chun riosca tuilte a laghdú agus a bhainistiú in Éirinn.
	Straitéisí Réigiúnacha Spásúlachta agus Eacnamaíochta (SRSE)	<ul style="list-style-type: none"> Gníomhú mar bhloic tógála do choistí pleanála agus reachtúla spásúlachta agus eacnamaíochta fo-réigiúnacha.
	Pleananna Forbartha Contae (dátaí éagsúla)	<ul style="list-style-type: none"> Cuireann sé straitéisí mionsonraithe ar fáil ar leibhéal an chontae chun pleanáil cheart agus forbairt inbhuanaithe ceantair a cheadú.
	Straitéisí Fuinnimh Gaoithe an Chontae	<ul style="list-style-type: none"> Soláthraíonn sé moltaí maidir le beartas agus cleachtas forbartha fuinnimh gaoithe.
	Straitéisí Fuinnimh In-athnuaite an Chontae	<ul style="list-style-type: none"> Forálann sé d'ullmhú straitéisí fuinnimh in-athnuaite ar leibhéal an Chontae.
	Straitéisí Réigiúnacha Spásúlachta agus Eacnamaíochta (SRSE)	<ul style="list-style-type: none"> Gníomhú mar bhloic tógála do choistí pleanála agus reachtúla spásúlachta agus eacnamaíochta fo-réigiúnacha.
	Pleananna Bithéagsúlachta agus nó Oidhreacht an Chontae (nuair atá siad ar fáil, dátaí éagsúla)	<ul style="list-style-type: none"> Tugtar breac-chuntas ar na coinníollacha maidir le pleanáil, caomhnú agus bainistiú cuí na bithéagsúlachta agus na hoidhreacht do gach plean/clár ag leibhéal contae.
	Measúnachtaí Carachtair Tírdhreacha Contae (MCT)	<ul style="list-style-type: none"> Déanann an MCT rangú agus cur síos ar an tírdhreach i gcontae.
	Straitéisí bainistíochta dramhaíola agus pleananna mianraí contae-bunaithe	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear creat le haghaidh bainistíocht inbhuanaithe dramhaíola a ghintear sa chontae.
	Straitéisí áineasa contae-bhunaithe	<ul style="list-style-type: none"> Creat a fhorbairt chun cuspóirí agus spriocanna na bpríomhpháirtithe leasmhara a chomhordú i bplean comhtháite agus imeasctha don chontae, lena n-áiríthear soláthar, bainistiú agus úsáid áiseanna agus seirbhísí ardchaighdeáin do chách, agus, lena n-áirítear na glúnta atá le teacht
	Pleananna Forbartha Áitiúla, Cathracha, Baile agus Toghcheantair (nuair atá siad ar fáil, dátaí éagsúla)	<ul style="list-style-type: none"> Ceanglais reachtúla maidir le pleanáil chuí agus forbairt inbhuanaithe ceantair áitiúil.
Pleananna	Do Eangach, Do Amárach: Straitéis Forbartha Eangaí na hÉireann 2016.	<ul style="list-style-type: none"> Mínigh an gá atá le forbairt eangaí tiománaithe atá le forbairt eangaí.
	Plean Forbartha Tarchuir (PFT)	<ul style="list-style-type: none"> Doiciméad oibriúcháin rollach bliantúil ina leagtar amach IP na Dréacht-Eangaí chun ITS agus idirnasca a fhorbairt.

COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH,
EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL
agus PLEANÁIL

AGUISÍN 2

Aiseolas de bharr
Comhairliúcháin

Regional Inspectorate,
Inniscarra,
County Cork, Ireland
Cigireacht Réigiúnach, Inis Cara
Chontae Chorcaí, Éire
T: +353 21 487 5540
F: +353 21 487 5545
E: info@epa.ie
W: www.epa.ie
LoCall: 1890 33 55 99

By email to: climate@corkcoco.ie

Mr Paul Collins
Environment – Energy & Climate Change
Cork County Council
County Hall
Cork
T12 R2NC

23rd August 2023

Our Ref: SCP230807.1

Re. SEA Scoping for the Cork Local Authority Climate Action Plan 2024-2029

Dear Mr Collins,

We acknowledge your notice, dated 15th August 2023, in relation to the Cork Local Authority Climate Action Plan 2024-2029 ('the Plan').

The EPA is one of the statutory environmental authorities under the SEA Regulations. In our role as an SEA environmental authority, we focus on promoting the full and transparent integration of the findings of the Environmental Assessment into the Plan and advocating that the key environmental challenges for Ireland are addressed as relevant and appropriate to the plan. Our functions as an SEA environmental authority do not include approving or enforcing SEAs or plans.

Where we provide specific comments on plans and programmes, our comments will focus on the EPA's remit and areas of expertise (in particular water, air, climate change, waste, resource efficiency, noise, radon and the inter-relationships between these and other relevant topics e.g. biodiversity), as appropriate and relevant to the particular plan or programme.

This submission highlights a number of key environmental issues to consider in preparing the Plan and SEA. Some key comments and recommendations are provided below. Appendix I includes comments on the SEA Scoping report, Appendix II includes a list of high-level plans and programmes to consider, as appropriate and relevant, and Appendix III provides links to various environmental resources that may be useful to you.

EPA Comments and Recommendations

The scale of the challenge facing Ireland to address climate change is significant, as highlighted in our State of Environment Report '*Ireland's Environment - An Integrated Assessment 2020*'¹ (EPA, 2020). We urgently need to accelerate action to reduce our greenhouse gas emissions and implement adaptation measures to increase our resilience to climate change.

We welcome that the Plan will set out a framework of climate actions to be carried out by Cork County Council, in collaboration with other key stakeholders, over the five-year period from 2024 to 2029. This includes establishing climate action related strategic goals, high level objectives to support the delivery of these goals and also actions that are time-bound, measurable and focused on local level climate action.

We acknowledge that draft strategic goals look to address energy, the built environment and related infrastructure, transportation, natural environment and green infrastructure, Economic development and green enterprise/business, community resilience and just transition, and Governance related aspects. We also acknowledge that the Plan will take account of both climate mitigation and climate adaptation actions.

We recognise the importance of ensuring that the National Transition Objective is underpinned by a clean, healthy and well-protected environment. It is important, in developing and implementing the Plan, that it is set within the context of a wider and more integrated approach to environmental protection.

We note that the Plan will progress the climate adaptation and mitigation required at a local level and will support

- a clear pathway to implement national climate policy locally, and prioritise action on evidence-focused climate measures that need to be taken
- Help deliver the climate neutrality objective at both a local and community level
- Identify and implement a 'Decarbonising Zone' to assist trialling a range of climate mitigation, adaptation and biodiversity measures through identifying projects to help deliver on the National Climate Objective.

The SEA should play a key role in ensuring that this is achieved and should inform decision-making around the assessment and selection of actions and measures. The SEA should also assist in identifying ways to maximise the potential co-benefits of climate-related measures for air quality, human health, biodiversity, water quality and other

¹<https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/assessment/irelands-environment/state-of-environment-report-/>

interrelated areas (i.e. win-win solutions). A key role of SEA is in assessing and informing the selection and refinement of actions and measures that maximise the co-benefits of climate actions for the wider environment and society. This should be highlighted in the SEA Report and the Plan.

You should ensure that the Plan aligns with national commitments on climate change mitigation and adaptation, (such as the latest National Climate Action Plan) as well as any relevant sectoral or regional adaptation plans and adjacent local authority climate action plans. The Plan should include a commitment to consider any relevant updated actions, measures or recommendations that may arise in updates to the National Climate Action Plan over the lifetime of the Plan.

The Plan and SEA should take into account the recent Climate Council Annual Review report, which is available at:

<https://www.climatecouncil.ie/councilpublications/annualreviewandreport/CCAC-AR-2023-FINAL%20Compressed%20web.pdf>

Additionally, the relevant objectives and policy commitments of the National Planning Framework, the Regional Spatial and Economic Strategy for the Southern Region, the County Development Plan and the Cork City Development Plan should be aligned with and considered, as appropriate.

Greenhouse Gas Emissions

In preparing the Plan and SEA, the direct and indirect impacts of the Plan on greenhouse gas emissions and removals should be assessed. The Agency's most recent projections reports [Ireland's Greenhouse Gas Emissions Projections 2022-2040](#) (EPA, 2023) and [Ireland's Provisional Greenhouse Gas Emissions 1990-2022](#) (EPA, 2023) should be taken into account.

The Climate Action Plan identifies actions to decarbonise electricity generation, the built environment and transport and to move towards carbon neutrality for agriculture, forest and land use sectors. The Plan should also integrate and align with the relevant actions in the Climate Action Plan, as appropriate.

Climate Adaptation

In preparing the Plan and SEA, you should consider how the impacts of climate change, individually and in combination, are likely to influence the implementation of the Plan. The Plan should look to improve resilience of existing and planned critical infrastructure, systems and procedures to the effects and variability of climate change. Vulnerable populations should be considered in the context of just transition/adaptation. The cascading effects of proposed adaptation measures should also be considered. Recent extreme weather events could be useful to assist in identifying areas where further work is needed to improve resilience, e.g. the resilience of critical water service infrastructure to flooding and drought.

The Plan should include appropriate adaptation measures that can be implemented either directly or through relevant land use plans and/or specific plans e.g. Flood Risk Management Plans, River Basin Management Plans etc. The Plan will also help inform local authority land use and transport planning.

Additional aspects to consider may include changes in native species and habitats and the spread of invasive species, pests and pathogens. In this regard, the Plant Atlas 2020 project looking at Ireland's changing flora might be useful to consider. A summary of this results can be found at: https://bsbi.org/wp-content/uploads/dlm_uploads/2023/02/BSBI-Plant-Atlas-2020-summary-report-Ireland-WEB.pdf

Water Quality

The Plan should take into account the most recent Water Framework Directive water quality status and risk information, available on the EDEN WFD app. Relevant future projections of river flow are available in either EPA research reports (such as HydroPredict, pending), or academic papers related to these projects.

Air quality

The Plan should take into account the Draft [National Clean Air Strategy](#) (DECC). The [Air Quality in Ireland 2021 Report](#) (EPA, 2022) sets out the most recent status in each of the four air quality zones in Ireland and may be useful to consider.

Data on levels of atmospheric pollutants from the EPA's national ambient air quality monitoring network should also be integrated as appropriate. The pollutants of most concern are traffic-related, including Particulate Matter and Nitrogen Dioxide.

Recent EPA Climate change related publications

Some recent climate change publications that may be useful to consider in preparing the SEA and the Plan are shown below:

- [Ireland's Greenhouse Gas Emissions Projections 2022-2040](#) (EPA, 2023)
- [Ireland's Final Greenhouse Gas Emissions 1990-2021](#) (EPA, 2023)
- [Ireland's Provisional Greenhouse Gas Emissions 1990-2022](#) (EPA, 2023)
- [Climate Change's Four Irelands](#) (EPA, 2022)
- [Ireland's Air Pollutant Emissions 2021 \(1990-2030\)](#) (EPA, 2023)

Additionally, further reports/publications are available at: can be consulted at <https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/climate-change/>.

[Research report 429: Building Coastal and Marine Resilience in Ireland](#) (EPA, 2023) may be useful to consider. It discusses the need for identification and increased awareness of climate change risks to Ireland's coastal communities. It also highlights the importance of building national resilience across socio-ecological and economic systems.

Other climate- related environmental research reports are available at: <https://www.epa.ie/publications/research/climate-change/>

Environmental Authorities

Under the SEA Regulations, you should consult with:

- Environmental Protection Agency;
- Minister for Housing, Local Government and Heritage;
- Minister for Environment, Climate and Communications;
- Minister for Agriculture, Food and the Marine.

The EPA may provide additional comments upon receipt of the SEA Environmental Report and Draft Plan/Programme/Variation at the next stage of the SEA process.

If you have any queries or need further information in relation to this submission, please contact me directly at c.omahony@epa.ie. I would be grateful if you could send an email confirming receipt of this submission to: sea@epa.ie.

Yours Sincerely,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Cian O'Mahony', with a light blue circular highlight around it.

Cian O'Mahony
SEA Section
Office of Radiation Protection and Environmental Monitoring
Environmental Protection Agency

Appendix I – Comments on the Scoping Report

Scope of the SEA

The Plan should clearly set out the scope, remit and implementation related elements of the Plan. These will have implications for the SEA, in terms of guiding the level of assessment applicable at the appropriate level for the Plan. Where it is envisaged that measures proposed in the Plan will be implemented via other plans, which themselves have been or will be subject to SEA, this should be explained in the Environmental Report and taken into account in the assessment.

Where specific measures will be implemented directly, further detail should be provided in the Environmental Report and Plan on the relevant environmental assessments to be carried out at the project stage and relevant mitigation measures to be applied, as appropriate. There may be merit in exploring this issue further with the relevant environmental authorities during the Plan preparation and SEA processes. Some additional aspects to consider are shown below:

Air and Water Quality

Air quality and water quality considerations should also be included in the list of aspects to be considered in relation to population and human health.

Issues around equity and how vulnerable groups can be best assisted in dealing with and adapting to climate change should be considered, as relevant to the Plan.

In *Table 4.1 – Draft Strategic Environmental Objectives*, the Strategic Environmental Objective (SEO) W3 for Water could be improved by including a commitment to take account of the programme of measures in the River Basin management Plan, as relevant and appropriate. For Climate Change objectives, consider reference to improving the resilience of the County to the effects of climate change. Also consider including an objective to contribute to minimising greenhouse gas emissions within the County.

Tourism and Recreation objective should also look to support efforts at encouraging supporting efforts to improve the vulnerability of tourism and recreation from the effects of climate change. Promoting circular economy considerations to the tourism sector will also help reduce resource and energy use, active and public transport travel tourism transport options will also contribute to climate mitigation from transport related travel.

Water Resources

With regards flooding, the Plan should consider the need for appropriate zoning and development of lands to avoid incompatible land uses in areas at risk of significant flooding.

Soils / Geology

The protection of high nature value farming areas, and key agricultural lands should be considered.

Where natural resources are required to support development, these should be utilised out as efficiently as possible.

Landscape

The key issues for the SEA to consider could also include the potential 'visual impact' of any proposed measures with potential to impact on sensitive landscape areas.

Material Assets

Transportation: The Plan should align with the transport commitments in the National Planning Framework, Regional Spatial and Economic Strategy for the Southern Region, and the Cork Metropolitan Area Transport Strategy, where appropriate and relevant.

Water Supply: Uisce Eireann's National Water Resources Adaptation Framework (and any relevant Regional Water Resource Plans) takes account of potential climate change implications for drinking water supply/service provision and may be also useful to consider.

Cross-cutting issues

Climate change will affect all aspects of our economy and society, with many issues impacting on the operations of individual local authorities. In implementing the Plan and in responding effectively to climate change, coordination, and collaboration among stakeholders on cross-cutting issues is needed.

EPA State of the Environment Report

Our State of Environment Report, [Ireland's Environment - An Integrated Assessment 2020](#) (SOER2020) identifies thirteen 'Key Messages for Ireland'. Delivering Ireland's long-term sustainable development and environmental objectives will involve many different stakeholders to address these key actions. The report recognises the need for full implementation of existing environmental legislation and review of governance/coordination on environmental protection across public bodies. Specifically, information provided in the following chapters should be considered, as appropriate and relevant.

- [Chapter 2](#) (Climate) highlights the clear need for systemic change in Ireland to ensure the country will become the climate neutral and climate resilient society it aspires to be. More urgency is needed to deliver actions on climate mitigation and adaptation and to ensure that Ireland meets its international obligations to reduce greenhouse gas (GHG) emissions. Further measures are required to meet national and EU ambitions to keep the global temperature increase to 1.5°C. These measures will contribute to Ireland achieving climate neutrality by 2050.
- [Chapter 11](#) (Transport). The transport sector has a significant impact on the environment, including being responsible for 20 per cent of Ireland's greenhouse gas emissions. A sustainable mobility transformation is required, with the next decade crucial, whereby necessary journeys are made by sustainable modes such as walking, cycling and public transport, followed by using electric vehicles where

unavoidable. For this transformation to happen the measures relating to transport in the Climate Action Plan, and other necessary measures, must be fast tracked. Long-term, integrated spatial and transport planning can achieve compact development and move trips to other modes of transport, including cycling and should be supported in the Plan. Shifting to these modes is an essential part of a sustainable and climate-neutral transition for the transport sector.

- [Chapter 12](#) (Energy). Almost 90% of our total energy use is provided by combustion of mostly imported fossil fuels, which is unsustainable, and we need to begin fast tracking measures within the Climate Action Plan and other necessary solutions. This will involve strategic planning to transform this situation by 2050. Transitioning to using clean energy is essential for the protection of human health, our climate and the wider environment and will help support sustainable development of our society and economy.
- Other chapters to consider include [Chapter 6](#) (Nature) and [Chapter 13](#) (Environment and Agriculture).

The EPA are currently preparing the next iteration of the SOER report. This will be published in 2024. We recommend that a commitment is made in the Plan, to take account of any relevant recommendations in the SOER 2024 report, once published, in implementing the Plan over its lifetime.

Integration of SEA and Plan

All recommendations from the SEA and AA processes, including mitigation measures, should be fully integrated in the Plan. We recommend that the Plan includes summary tables outlining the key findings of the SEA and linking the significant environmental effects identified to the proposed mitigation measures, monitoring programme and Plan policies/measures.

Monitoring, Implementation & Reporting

The Plan should include a commitment to implement the environmental monitoring programme and associated reporting set out in the Environmental Report. We suggest including a separate section on '*Monitoring, Implementation and Reporting*' in the Plan, setting out the provisions for monitoring and reporting on the implementation of the Plan and periodic reviews. There may be merits in aligning the periodic reviews of the Plan with existing cyclical reporting e.g. *Ireland's Environment*, National Planning Framework, Water Framework Directive, Marine Strategy Framework Directive etc.

In between review periods for the Plan, we recommend that Plan-related implementation reports are published annually, or biennially, as appropriate. We recommend aligning these Plan implementation monitoring/reporting with the environmental monitoring required under the SEA legislation. Doing so would enable the environmental performance of the Plan to be evaluated and would also provide for increased transparency during implementation.

The SEA-related monitoring should address positive, negative and cumulative effects where they are likely to occur and should include provision for on-going review to facilitate an early response to any significant environmental issues that may arise. The Environmental Report should specify the monitoring frequency and responsibilities and include provisions for reporting on the monitoring. To avoid duplication in data collection, the same indicators should be used for the plan-related and SEA-related monitoring where possible.

Consideration of other key Plans and Programmes

You should ensure that the Plan aligns with national commitments on climate change mitigation and adaptation. Actions and measures proposed should be consistent with the *Climate Action and Low Carbon Development (Amendment) Act, 2021* and the Climate Action Plan, as well as considering any relevant sectoral and regional climate adaptation plans. The SEA and Plan should consider any relevant aspects of sectoral and regional and local adaptation plans, including the [Climate Adaptation Strategy for Regional and Local Roads](#) (DECC, 2023).

The Plan will be a key element linking national and international policy commitments with climate action within the local authority area at a community and local level. We also recognise that local authorities will set out in their own local authority climate action plans, their targets to achieve the 50% improvements in energy efficiency, under the Climate Action Plan, as well as the 51% reduction in Greenhouse gas emissions set out in the Climate Action and Low Carbon Development (Amendment) Act 2021.

We recommend including a flow diagram or/ schematic, illustrating where the Plan fits within the hierarchy of land-use, climate and related plans. We also recommend including schematics in the Plan and SEA Environmental Report, showing the links and key inter-relationships with other key relevant national, regional, sectoral and environmental plans/programmes.

Data & Knowledge Gaps

The SEA should identify any significant data and knowledge gaps, including commitments to help address these on a priority basis during the implementation phase of the Plan. This is with a view to strengthening the evidence base for future reviews and iterations of the Plan.

Available Guidance & Resources

Climate : The 'Climate Ireland' website provides information, support and advice to help local authorities, sectors and government departments to adapt to climate change and includes a Local Authority Adaptation Support Wizard. It can be consulted at <http://www.climateireland.ie/#/>

SEA: Our website contains various SEA resources and guidance, including SEA process guidance and checklists, Inventory of spatial datasets relevant to SEA, topic specific SEA

guidance (including *Integrating climatic factors into SEA* (EPA, 2019), *Good practice note on Cumulative Effects Assessment* (EPA, 2020), *Guidance on SEA Statements and Monitoring* (EPA, 2023), *Developing and Assessing Alternatives in SEA* (EPA, 2015), and *Integrated Biodiversity Impact Assessment* (EPA, 2012)).

You can access these guidance notes and other resources at: <https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/assessment/strategic-environmental-assessment/sea-topic-and-sector-specific-guidance/>

Environmental Sensitivity Mapping (ESM) Webtool

The ESM Webtool is a decision support tool to assist SEA and planning processes in Ireland. The tool brings together over 100 datasets and allows users to explore environmental considerations within a particular area and create plan-specific environmental sensitivity maps. These maps can help planners anticipate potential land-use conflicts and help identify suitable development locations, while also protecting the environment. The ESM Webtool is available at www.enviromap.ie.

EPA SEA GIS Search and Reporting Webtool

Our SEA GIS Search and Reporting Webtool is publicly available through EPA Maps at <https://gis.epa.ie/EPAMaps/SEA>. It allows public authorities to produce an indicative report on key aspects of the environment in a specific geographic area. It is intended to assist public authorities in SEA screening and scoping exercises.

EPA WFD Application

Our WFD Application provides a single point of access to water quality and catchment data from the national WFD monitoring programme. The Application is available via www.catchments.ie.

EPA AA GeoTool

Our AA GeoTool application has been developed in partnership with the NPWS. It allows users to select a location, specify a search area and gather available information for each European Site within the area. It is also available through EPA <https://gis.epa.ie/EPAMaps/AAGeoTool>.

Appendix II – Suggested high level plans to consider

National	
<i>Planning</i>	- National Planning Framework (DHLGH) - Rural Development Programme (DAFM)
<i>Agriculture</i>	- CAP Strategic Plan 2023-2027 / FoodVision 2030 / Agri Food Strategy 2030 (DAFM)
<i>Biodiversity</i>	- National Biodiversity Action Plan (DHLGH)
<i>Climate</i>	- Climate Action Plan 2023 (DECC) – CAP 2024 in preparation - Sectoral Climate Change Adaptation Strategies and Low Carbon Roadmaps - National Adaptation Framework (DECC) - National Policy Position on Climate Action and Low Carbon Development (DECC) - EU Climate Adaptation Strategy 2021
<i>Energy</i>	- National Renewable Electricity Policy Framework (in preparation DECC) - Grid 25 Implementation Strategy (Eirgrid) - Framework for Alternative Fuel Infrastructure in Transport (DoT) - Offshore Renewable Energy Development Plan I and II –in preparation (DECC) - National Bioenergy Plan (DECC)
<i>Forestry</i>	- Ireland’s Forest Strategy 2022-2030, Forestry Programme 2023-2027 (DAFM)
<i>Landscape</i>	- National Landscape Strategy (DHLGH)
<i>Tourism</i>	- 10 Year Tourism Strategy (Fáilte Ireland)
<i>Transport</i>	- Smarter Transport / Strategic Framework for Integrated Land Transport (DoT) - National Greenway Strategy (DoT) - Draft All Island Strategic Rail Review - National Investment Framework for Transport Investment
<i>National Overview</i>	- State of the Environment Report 2020 (EPA)
<i>Waste</i>	- Waste Action Plan for a Circular Economy (DECC, 2020) - National Hazardous Waste Management Plan 2021-2027 (EPA)
<i>Water</i>	- National River Basin Management Plan for Ireland (DHLGH) - National Marine Planning Framework (DHLGH) - Water Services Strategic Plan (Irish Water) - Capital Investment Programme (Irish Water) - Water Resources Management Plan (Irish Water) - National CFRAMS Programme (OPW)
Regional/Local	
<i>Planning</i>	- Regional Spatial and Economic Strategies
<i>Energy</i>	- County Renewable Energy / Wind Energy Strategies
<i>Tourism</i>	- Regional Tourism Strategies - County Tourism Strategies / Visitor Experience Development Plans
<i>Waste</i>	- Regional Waste Management Plans
<i>Water</i>	- Relevant CFRAMS Flood Risk Management Plans
<i>Transport</i>	- Cork Metropolitan Area Transport Strategy , - Existing Greenways/Blueways including the proposed Lee to Sea Greenway

Appendix III – Links to environmental guidance /reports/resources

Air	https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/air/
Bathing Water	https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/freshwater--marine/
Biodiversity	http://www.npws.ie/guidance-appropriate-assessment-planning-authorities http://www.npws.ie/publications
Climate Action	https://www.dccae.gov.ie/en-ie/climate-action/Pages/default.aspx https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/climate-change/ https://www.climateireland.ie/
Cumulative Effects Assessment	https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/assessment/good-practice-guidance-on-cumulative-effects-assessment-in-sea.php
DHPLG Guidelines / Legislation	https://www.housing.gov.ie/planning/planning
Drinking Water	https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/drinking-water/
EIA	https://www.housing.gov.ie/planning/planning
Energy Conservation	www.seai.ie
Flood Risk	https://www.flooding.ie/Planning/
Geology / Geomorphology	www.gsi.ie
Ground Water	https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/freshwater--marine/groundwater/
Landscape Character Assessment	http://www.heritagecouncil.ie/
Marine	https://www.marine.ie/Home/home
SEA EPA resources	https://www.epa.ie/publications/monitoring--assessment/assessment/Updated Draft SEA Guidelines (DHLGH, 2021)
State of Environment	https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/assessment/irelands-environment/state-of-environment-report/
Surface Water	https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/freshwater--marine/#
Transportation	https://www.nationaltransport.ie/planning-policy/ https://www.tii.ie/technical-services/environment/
Waste Management	https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/waste/national-waste-statistics/ https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/waste/

In relation to adaptation and the potential effects of climate change on Agriculture, there are a number of measures that can be applied to build resilience, many of which can also have benefits from a mitigation perspective.

Maintaining a fodder reserve on farm can address the effects of longer and wetter winters as well as poorer weather conditions in spring at the start of the grazing season. The Teagasc advisory service and private Agricultural Consultants are available to provide the appropriate advice to farmers. Diversification in agricultural systems will increase resilience of farms to climate change and reduce the economic risk.

Creating further resources to harbour and restore biodiversity improve resilience to climate change. The planting of trees and forestry can contribute to carbon sequestration, and biodiversity by providing a more diverse ecosystem to build resilience. Improvements in soil structure, management and health by increasing soil organic carbon will enhance water holding capacity beneficial for drought conditions as well as high rainfall events. Peatland restoration will also improve water holding capacity as well as water quality.

Changes in climate can encourage an increase in exotic pests and diseases including invasive species - which would have a negative impact on biodiversity if measures to promote resilience are not put in place. Equally, warmer and wetter climatic conditions encourage increased disease pressure in livestock, for instance an increased prevalence of liver fluke.

Cork County Council
County Hall
Carrigrohane Road
Cork

31 August 2023

Re: Cork County Council Climate Action Plan 2024-2029

Your Ref: n/a

Our Ref: 23/245

Dear Sir/Madam,

Geological Survey Ireland is the national earth science agency and is a division of the Department of the Environment, Climate and Communications. We provide independent geological information and gather various data for that purpose. Please see our [website](#) for data availability. We recommend using these various data sets, when conducting the EIAR, SEA, planning and scoping processes. Use of our data or maps should be attributed correctly to 'Geological Survey Ireland'.

The publicly available data referenced/presented here, should in no way be construed as Geological Survey Ireland support for or objection to the proposed development or plan. The data is made freely available to all and can be used as independent scientific data in assessments, plans or policies. It should be noted that in many cases this data is a baseline or starting point for further site specific assessments.

With reference to your email received on the 30 August 2023, concerning the Cork County Council Climate Action Plan 2024-2029, Geological Survey Ireland would encourage use of and reference to our datasets. This data can add to the content and robustness of the SEA process. With this in mind please find attached a list of our publicly available datasets that may be useful to the environmental assessment and planning process. We recommend that you review this list and refer to any datasets you consider relevant to your assessment. The remainder of this letter and following sections provide more detail on some of these datasets.

Geoheritage

Geological Survey Ireland is in partnership with the National Parks and Wildlife Service (NPWS) in the Department of Culture, Heritage and the Gaeltacht to identify and select important geological and geomorphological sites throughout the country for designation as geological NHAs (Natural Heritage Areas). This is addressed by the Geoheritage Programme in Geological Survey Ireland, under 16 different geological themes, in which the minimum number of scientifically significant sites that best represent the theme were rigorously selected by a panel of theme experts.

County Geological Sites (CGSs) have been adopted in the National Heritage Plan, and will form a major strand of geological nature conservation to complement the various ecological and cultural conservation measures. It is important to note however, that management issues for the majority of geological heritage sites may differ from ecological sites. County Geological Sites are the optimal way of addressing the responsibility of each authority under the Planning and Development Act 2000 and its amendments, to protect sites of geological interest.

The audit for Co. Cork commenced in 2021; it is a three year process that will be completed in 2024. However, unaudited CGSs can be viewed online under the Geological Heritage tab on the online [Map Viewer](#).

Groundwater

Geological Survey Ireland's [Groundwater and Geothermal Unit](#), provides advice, data and maps relating to groundwater distribution, quality and use, which is especially relevant for safe and secure drinking water supplies and healthy ecosystems.

Proposed developments need to consider any potential impact on specific groundwater abstractions and on groundwater resources in general. We recommend using the groundwater maps on our [Map viewer](#) which should include: wells; drinking water source protection areas; the national map suite - aquifer, groundwater vulnerability, groundwater recharge and subsol permeability maps. For areas underlain by limestone, please refer to the karst specific data layers (karst features, tracer test database; turlough water levels (gwlevel.ie). Background information is also provided in the Groundwater Body Descriptions.

Please read all disclaimers carefully when using Geological Survey Ireland data.

[GWClimate](#) is a groundwater monitoring and modelling project that aims to investigate the impact of climate change on groundwater in Ireland. This is a follow on from a previous project (GWFlood) and the data may be useful in relation to Flood Risk Assessment (FRA) and management plans. Maps and data are available on the [Map viewer](#).

Geological Survey Ireland has completed Groundwater Protection Schemes (GWPSs) in partnership with Local Authorities, and there is now national coverage of GWPS mapping. A Groundwater Protection Scheme provides guidelines for the planning and licensing authorities in carrying out their functions, and a framework to assist in decision-making on the location, nature and control of developments and activities in order to protect groundwater. **The Groundwater Protection Response overview and link to the main reports is here:** <https://www.gsi.ie/en-ie/programmes-and-projects/groundwater/projects/protecting-drinking-water/what-is-drinking-water-protection/county-groundwater-protection-schemes/Pages/default.aspx>

Geological Mapping

Geological Survey Ireland maintains online datasets of bedrock and subsoils geological mapping that are reliable and accessible. We would encourage you to use these data which can be found [here](#), in your future assessments.

Please note we have recently launched QGIS compatible bedrock (100K) and Quaternary geology map data, with instructional manuals and videos. This makes our data more accessible to general public and external stakeholders. QGIS compatible data can be found in our downloadable bedrock 100k .zip file on the [Data & Maps](#) section of our website.

Geotechnical Database Resources

Geological Survey Ireland continues to populate and develop our national geotechnical database and viewer with site investigation data submitted voluntarily by industry. The current database holding is over 7500 reports with 134,000 boreholes; 31,000 of which are digitised which can be accessed through downloads from our [Geotechnical Map Viewer](#). We would encourage the use of this database as part of any baseline geological assessment of the proposed development as it can provide invaluable baseline data for the region or vicinity of proposed development areas. This information may be beneficial and cost saving for any site-specific investigations that may be designed as part of the project.

Geohazards

Geohazards can cause widespread damage to landscapes, wildlife, human property and human life. In Ireland, landslides, flooding and coastal erosion are the most prevalent of these hazards. We recommend that geohazards be taken into consideration, especially when developing areas where these risks are prevalent, and we encourage the use of our data when doing so.

Geological Survey Ireland has information available on landslides in Ireland via the National Landslide Database and Landslide Susceptibility Map both of which are available for viewing on our dedicated [Map Viewer](#). Associated guidance documentation relating to the National Landslide Susceptibility Map is also available.

Geological Survey Ireland also engaged in a national project on Groundwater Flooding. The data from this project may be useful in relation to Flood Risk Assessment (FRA) and management plans, and is described in more detail under 'Groundwater' above.

Coastal Vulnerability while seen as a potential geohazard, is discussed in more detail under our marine and coastal unit information below.

Geothermal Energy

Geothermal energy harnesses the heat beneath the surface of the Earth for heating applications and electricity generation, and has proven to be secure, environmentally sustainable and cost effective over long time periods. Geothermal applications can range in depth from a few metres below the surface to several kilometres. Ireland has widespread shallow geothermal resources for small and medium-scale heating applications, which can be explored online through Geological Survey Ireland's Geothermal Suitability maps for both domestic and commercial use. We recommend use of our [Geothermal Suitability maps](#) to determine the most suitable type of ground source heat collector for use with heat pump technologies. Ireland also has recognised potential for deep geothermal resources.

The Roadmap for a Policy and Regulatory Framework for Geothermal Energy was launched at the Geoscience 2020 Conference in November 2020. The [Assessment of Geothermal Resources for District heating in Ireland](#) and the [Roadmap for a Policy and Regulatory framework for Geothermal Energy in Ireland](#) documents have been developed to support the Government's commitments under the Climate Action Plan 2019 and the Programme for Government.

For further information please see our [Geoenergy pages](#) on our website or contact the [Groundwater and Geothermal Unit](#) of the Geological Survey Ireland directly.

Natural Resources (Minerals/Aggregates)

Geological Survey Ireland is of the view that the sustainable development of our natural resources should be an integral part of all development plans from a national to regional to local level to ensure that the materials required for our society are available when required. Geological Survey Ireland highlights the consideration of mineral resources and potential resources as a material asset which should be explicitly recognised within the environmental assessment process.

Geological Survey Ireland provides data, maps, interpretations and advice on matters related to minerals, their use and their development in our [Minerals section](#) of the website. The Active Quarries, Mineral Localities and the Aggregate Potential maps are available on our [Map Viewer](#).

We would recommend use of the Aggregate Potential Mapping viewer to identify areas of High to Very High source aggregate potential within the area. In keeping with a sustainable approach we would recommend use of our data and mapping viewers to identify and ensure that natural resources used in developments are sustainably sourced from properly recognised and licensed facilities, and that consideration of future resource sterilization is considered.

Geochemistry of soils, surface waters and sediments

Geological Survey Ireland provides baseline geochemistry data for Ireland as part of the Tellus programme. Baseline geochemistry data can be used to assess the chemical status of soil and water at a regional scale and to support the assessment of existing or potential impacts of human activity on environmental chemical quality. Tellus is a national-scale mapping programme which provides multi-element data for shallow soil, stream sediment and stream water in Ireland. At present, mapping consists of the border, western and midland regions. Data is available at <https://www.gsi.ie/en-ie/data-and-maps/Pages/Geochemistry.aspx>. Geological Survey Ireland and partners are undertaking applied geochemistry projects to provide data for agriculture ([Terra Soil](#)), waste soil characterisation ([Geochemically Appropriate Levels for Soil Recovery Facilities](#)) and mineral exploration ([Mineral Prospectivity Mapping](#)).

Geophysical data

Geological Survey Ireland produces high-resolution geophysical data (Magnetic field, electrical conductivity, natural gamma-ray radiation) of soils & rocks as part of the [Tellus programme](#). These data currently cover approximately 75% of the country and provide supporting geological information on a regional scale useful for assessing environmental impact and risk.

Historic Mines

The EPA, Geological Survey Ireland and the former Exploration & Mining Division undertook a joint project entitled "Historic Mine Site - Inventory and Risk Characterisation (HMS - IRC)". This project carried out detailed site investigations and characterisation on priority historic mine sites in the country.

A risk ranking methodology was developed which categorised the sites according to the risks posed to human and animal health and the environment. The project commenced in January 2006 and was completed in December 2008. A final report and a GIS geodatabase was produced on completion of the project. Reports and maps available [here](#). The project provides an understanding of the impacts of historic mining sites in Ireland and their status at the time of the study.

Marine and Coastal Unit

Our marine environment is hugely important to our bio-economy, transport, tourism and recreational sectors. It is also an important indicator of the health of our planet. Geological Survey Ireland's Marine and Coastal Unit in partnership with the Marine Institute, jointly manages [INFOMAR](#), Ireland's national marine mapping programme; providing key baseline data for Ireland's marine sector.

The programme delivers a wide range of benefits to multi-sectoral end-users across the national blue economy with an emphasis on enabling our stakeholders. Demonstrated applications for the use of INFOMAR's suite of mapping products include Shipping & Navigation, Fisheries Management, Aquaculture, Off-shore Renewable Energies, Marine Leisure & Tourism and Coastal Behaviour.

INFOMAR also produces a wide variety of seabed mapping products that enable public and stakeholders to visualize Ireland's seafloor environment <https://www.infomar.ie/maps/downloadable-maps/maps>. [Story maps](#) have also been developed providing a different perspective of some of the bays and harbors of the Irish coastline. We would therefore recommend use of our Marine and Coastal Unit datasets available on our [website](#) and [Map Viewer](#).

The Marine and Coastal Unit also participate in coastal change projects such as [CHERISH](#) (Climate, Heritage and Environments of Reefs, Islands, and Headlands) and are undertaking mapping in areas such as coastal vulnerability and coastal erosion. Further information on these projects can be found [here](#).

National Coastal Change Assessment

Geological Survey Ireland is undertaking a National Coastal Change Assessment. As part of this initiative two mapping products will be delivered for the entire Irish coastline: **coastal vulnerability mapping and shoreline change**.

Coastal vulnerability maps will provide an insight into the relative susceptibility of the Irish coast to adverse impacts of sea-level rise through the use of a **Coastal Vulnerability Index** (CVI). Currently the project is being carried out on the east coast and will be rolled out nationally over the next couple of years, detailed information and maps are available [here](#). **Shoreline change rates** for the period 2000 to 2023 are being prioritised and will be released by county on a rolling basis over the next 12 months. Shoreline change rates database and reports will be accessible from [GSI](#) web mapping viewers. These suite of coastal mapping products are aimed at coastal managers to prioritise or concentrate efforts on adaptation.

Physiographic Units

Physiographic Units are cartographic representations of the broad-scale physical landscape of a region. They delineate physical regions showing internal uniformity with respect to one or more environmental attributes that can be clearly differentiated from neighbouring regions. They are valuable for regional land-use planning, and in studies of the influence of physical landscape on the ecological environment. This map is produced in support of the actions to be implemented in National Landscape Strategy for Ireland 2015 – 2025. Physiographic Units map data can be viewed online under the Physiographic Units tab on the online [Map Viewer](#).

I hope that these comments are of assistance, and if we can be of any further help, please do not hesitate to the Geological Survey Ireland Planning Team at GSIPlanning@gsi.ie.

Yours sincerely,

Geoheritage and Planning Programme

Enc: Table - Geological Survey Ireland's Publicly Available Datasets Relevant to Planning, EIA and SEA processes.

Geological Survey Ireland's Publicly Available Datasets Relevant to Planning, EIA and SEA processes
following European Union (Planning and Development) (Environmental Impact Assessment) Regulations 2018
(S.I. No. 296 of 2018)

Geological Survey Ireland Programme	Dataset	Relevant EIA Topic	Coverage	Description / Notes / Limitations	Link to Geological Survey Ireland map viewer
Geohazards	Landslide: National landslide database and landslide susceptibility map	Land & Soil/Climate/Landscape	National	Associated guidance documentation relating to the National Landslide Susceptibility Map is also available.	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b68cf1e4a9044a5981f950e9b9c5625c
Geohazards	Groundwater Flooding (Historic)	Water	Regional	Provide information of historic flooding, both surface water and groundwater. [A lack of flooding presented in any specific location of the map only indicates that a flood has not been detected. It does not indicate that a flood cannot occur in that location at present or in the future]	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=848f83c85799436b808652f9c735b1cc
Geohazards	Groundwater Flooding (Predictive)	Water	Regional	Provides information on the probability of future karst groundwater flooding (where available). [The maps do not, and are not intended to, constitute advice. Professional or specialist advice should be sought before taking, or refraining from, any action on the basis of the flood maps]	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=848f83c85799436b808652f9c735b1cc
Geohazards	Radon Map	Land & Soils/Air	National		http://www.epa.ie/radiation/radonmap/
Geoheritage	County Geological Sites as adopted by National Heritage Plan and listed in County Development Plans	Land & Soils/Landscape	Regional	All geological heritage sites identified by Geological Survey Ireland are categorised as CGS pending any further NHA designation by NPWS.	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=a30af518e87a4c0b2fbd2aaac3c228
Geological Mapping	Bedrock geology:	Land & Soils	National	1:100,000 scale and associated memoirs.	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=de7012a99d2748ea9106e7e1b6ab8d58&scale=0
Geological Mapping	Bedrock geology:	Land & Soils	Regional	1:50,000 scale	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=de7012a99d2748ea9106e7e1b6ab8d58&scale=0
Geological Mapping	Quaternary geology: Sediments	Land & Soils	National	1:50,000 scale	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=de7012a99d2748ea9106e7e1b6ab8d58&scale=0
Geological Mapping	Quaternary geology: Geomorphology	Land & Soils	National	1:50,000 scale	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=de7012a99d2748ea9106e7e1b6ab8d58&scale=0
Geological Mapping	Physiographic units:	Land & Soils	National	Broad-scale physical landscape units mapped at 1:100,000 scale in order to be represented as a cartographic digital map at 1:250,000 scale	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=afa76a420f54877843aca1bc075c62b
Geological Mapping	GeoUrban: Spatial geological data for the greater Dublin and Cork areas	Land & Soils	Regional	Includes 3D models	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=9768f4818b79416093beb2212a850ce6&scale=0
Geological Mapping	Geotechnical database	Land & Soils	National	Digitised geotechnical and Site Investigation Reports and boreholes which can be accessed through online downloads	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=a21718be1873d47a585a3f0415b4a724c
Goldmine	Historical data sets including geological memoirs and 6" to 1 mile geological mapping records	Land & Soils/Water	National	available online	https://secure.dcaa.gov.ie/goldmine/index.html
Groundwater & Geothermal	Groundwater resources (aquifers)	Water	National	Data limited to 1:100,000 scale; sites should be investigated at local scale	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Groundwater recharge.	Water	National	Data limited to 1:40,000 scale; sites should be investigated at local scale; long term annual average recharge	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Groundwater vulnerability.	Water	National	Data limited to 1:40,000 scale; sites should be investigated at local scale	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Group scheme and public supply source protection areas.	Water	National	Not all PWS / GWS have SPZ / ZOC. Check with IW / coco / NFGWS for private supplies.	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Groundwater Protection Schemes	Water	National	Data is limited to scale of 1:40,000. Data does not include all of the source protection areas	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Catchment and WFD management units.	Water	National		https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	karst specific data layers	water	National	For areas underlain by limestone, includes karst features, tracer test database; turf/lough water levels (gwlevel.ie)	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Wells and Springs	Water	National	Not comprehensive, there may be unrecorded wells and springs	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=7e8a202301594687ab14629a10b748ef
Groundwater & Geothermal	Groundwater body Descriptions	Water	National	Not exhaustive; only those in designated SACs; could be other GWDTEs; for more information contact NPWS / EPA / site investigations Also, Roadmap for a Policy and Regulatory Framework for Geothermal Energy, November 2020	https://www.gsi.ie/en-ie/programmes-and-projects/groundwater-and-geothermal-unit/activities/understanding-ireland-groundwater/Pages/Groundwater-bodies.aspx
Groundwater & Geothermal	Geothermal Suitability maps	Land & Soils/Water	National		https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=9eae46bee08de41278b90a9916d0c0b9e
Marine & Coastal Unit	INFOMAR - Ireland's national marine mapping programme; providing key baseline data for Ireland's	Water	National		https://secure.dcaa.gov.ie/GSI/INFOMAR_VIEWER/
Marine & Coastal Unit	CHERISH - Coastal change project (Climate, Heritage and Environments of Reefs, Islands, and Headlands)	Water	Regional		http://www.cherishproject.eu/en/
Marine & Coastal Unit	Coastal Vulnerability Index (CVI).	water / Land & Soils	Regional	Currently the project is being carried out on the east coast and will be rolled out nationally	https://www.gsi.ie/en-ie/programmes-and-projects/marine-and-coastal-unit/projects/Pages/Coastal-Vulnerability-Index.aspx
Minerals	Aggregate potential	Land & Soils/Material Assets	National	Consideration of mineral resources and potential resources as a material asset which should be explicitly recognised within the environmental assessment process	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ee8c4c285a49413aa6f1344416dc9956
Minerals	Active quarries	Land & Soils	National		https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ee8c4c285a49413aa6f1344416dc9956
Minerals	Historic mines	Land & Soils/Cultural Heritage	National	Inventory and Risk Classification 2009. Environmental Protection Agency, Economic Minerals Division and Geological Survey Ireland (DECC).	https://gis.epa.ie/EPAMaps/default?zesting=7&northing=7&lid=EPA:LEMA_Facilities_Extractive_Facilities https://www.epa.ie/enforcement/mines/
Tellus	Geochemical data: multi-element data for shallow soil, stream sediment and stream water	Land & Soils	Regional	A national mapping programme	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=6304e122b733498b99642707f72754
Tellus	Airborne geophysical data including radiometrics, electromagnetics and magnetics	Land & Soils	Regional	A national mapping programme	https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=6304e122b733498b99642707f72754
Tellus	urban geochemistry mapping (Dublin SURGE project).	Land & Soils	Regional		https://dcenr.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=6304e122b733498b99642707f72754

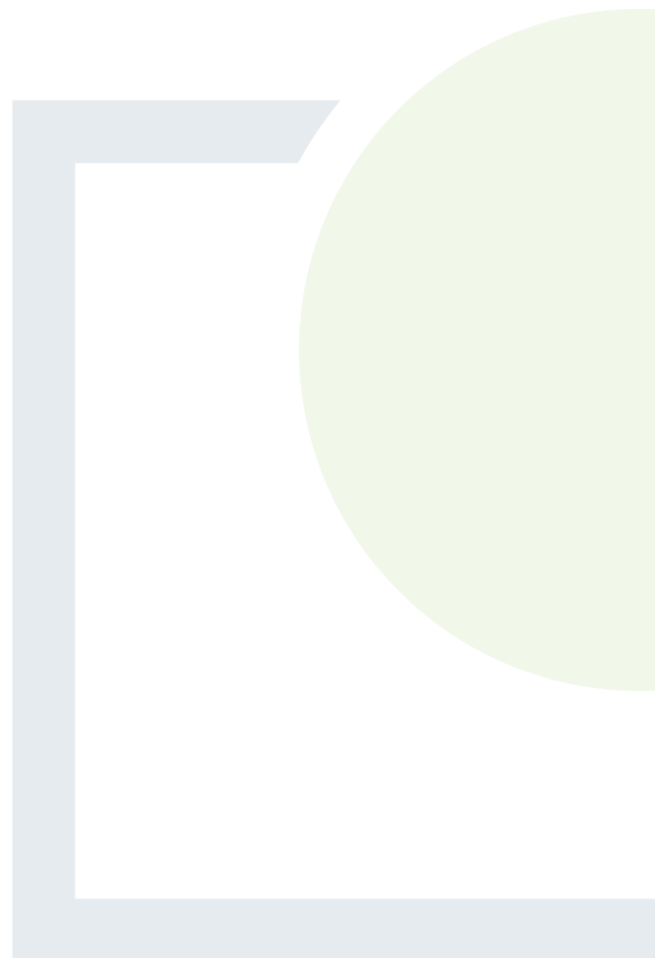
- Notes:
1. The maps and data listed above are available on the Geological Survey Ireland map viewer <https://www.gsi.ie/en-ie/data-and-maps/Pages/default.aspx>
2. Please read all disclaimers carefully when using Geological Survey Ireland data
3. Geological Survey Ireland and Irish Concrete Federation published guidelines for the treatment of geological heritage in the extractive industry in 2008.

COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH,
EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL
agus PLEANÁIL

AGUISÍN 3

Meastóireacht Shonrach ar
Éifeachtaí Chomhshaoil ag cur
i bhFeidhm an Phlean

Aguisín 3.1 - Cur chuige agus Modheolaíocht le haghaidh Meastóireacht Shonrach ar Éifeachtaí Chomhshaoil an Phlean a chur i bhfeidhm

Rinneadh meastóireacht shonrach ar na héifeachtaí comhshaoil de PGAÚÁ tosaíochta ar an bhonnlíne chomhshaoil i gcomhréir le treoracha an dea-chleachtais. Forbraíodh teimpléad den maitrís mheastóireachta chun measúnú an PGAÚÁ Roghnaithe ar Chuspóirí Straitéiseacha Comhshaoil (CSCanna) a bhaineann le gach Comhpháirt Chomhshaoil a éascú.

Tá maitrís mheastóireachta tiomnaithe ullmhaithe do gach Réimse Téama sa Dréacht-PGAÚÁ. Tá gníomhartha an Dréacht-PGAÚÁ a bhaineann leis an Réimse Téama sin liostaithe ar ais amháin den mhairtís seo. Déantar cur síos ansin ar éifeachtaí féideartha comhshaoil comhfhreagracha na ngníomhaíochtaí. Rinneadh meastóireacht ansin ar éifeachtaí comhshaoil óghníomhartha an Dréacht-PGAÚÁ ar Chomhpháirteanna Comhshaoil, ag féachaint do na CSCanna a bhaineann le gach Comhpháirt Comhshaoil, le haghaidh gach Réimse Téama den Dréacht PGAÚÁ de réir cheanglais na Treorach MSC agus na dtreoirí dea-chleachtais. Tá na héifeachtaí a d'fhéadfadh a bheith ag an Dréacht-PGAÚÁ ar Chomhpháirteanna Comhshaoil/CSCanna rangaithe mar seo a leanas:

- Tionchar Féideartha Dearfach ar an Timpeallacht (léirithe sa mhairtís le '+').⁷²
- Tionchar Diúltach Timpeallachta Féideartha (arna léiriú ag '-' sa mhairtís).⁷³
- Tionchair Chomhshaoil Dhearfacha agus Dhiúltacha Féideartha (arna léiriú ag '+/-' sa mhairtís).
- Tionchar Timpeallachta Éiginnte ((léirithe sa mhairtís le '?').
- Tionchar Timpeallachta Neodrach, Neamshuntasach nó Neamshuntasach (léirithe sa mhairtís le '0').

Déantar gach tionchar féideartha díreach, indíreach/tánaisteach, carnach⁷⁴, sineirgisteach⁷⁵, gearr, meántéarmach agus fadtéarmach, buan agus sealadach, dearfach agus diúltach ar an gcomhshaoil a mheas sa mheastóireacht.

Tá sonraí ar na CSCanna a bhaineann le Comhpháirteanna Comhshaoil a ndearnadh éifeachtaí comhshaoil an Dréacht-PGAÚÁ a thomhas ina n-aghaidh le fáil i dTábla 1 thíos faoi.

Tá maitrísí Meastóireachta Críochnaithe do gach Téama ón Dréacht-PGAÚÁ curtha i láthair in Aguisín 3.2.

⁷²Sainmhínítear Tionchair Dhearfacha Timpeallachta Féideartha mar an acmhainneacht chun tacú le baint amach an CSC.

⁷³Sainmhínítear Tionchair Dhiúltacha Chomhshaoil Féideartha mar an acmhainneacht chun bac a chur ar bhaint amach an CSC.

⁷⁴Go leor éifeachtaí beaga nó neamshuntasacha a chur leis, lena n-áirítear éifeachtaí tionscadal eile, chun éifeachtaí níos mó agus níos suntasaí a chruthú.

⁷⁵Éifeachtaí a chur leis chun éifeacht iomlán níos mó ná suim na n-éifeachtaí aonair a chruthú ionas go mbeidh nádúr an tionchair deiridh dhifriúil le nádúr an tionchair aonair.

Tábla 1 - Cuspóirí Straitéiseacha Comhshaoil a ndearnadh éifeachtaí comhshaoil an Dréacht-PGAÚÁ a mheas ina gcoinne.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil
Foriomlán	O1	Cinnte a dhéanamh, i gcás inarb iomchuí, go gcuireann pleananna agus tionscadail íseal-leibhéal le próisis mhonatóireachta comhshaoil san iomlán laistigh den Chontae.
Daonra agus Sláinte an Duine	DSD1	Tionchair roimh an daonra agus sláinte an duine a sheachaint, nó a laghdú.
	DSD2	Caithfear an Limistéar dícharbónaithe tionchair a sheachaint nó a laghdú ar na gníomhaíochtaí eacnamaíochta reatha laistigh den limistéar agus gan teacht salach le cuspóirí reatha i dtaca le húsáid talún.
Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána	B1	Cinnte a dhéanamh nach dtagann Gníomhú ar son na hAeráide salach ar chosaint, athchóiriú agus athshlánú na bithéagsúlachta.
	B2	Cinnte a dhéanamh go gcloífead leis na Treoracha um Ghnáthóga agus Éin maidir le Láithreáin Eorpacha agus gnáthóga agus speicis Ceangailte a chosaint. ⁷⁶
	B3	Tacaíocht a thabhairt d'Airteagal 10 den Treoir um Ghnáthóga maidir le bainistiú gnéithe den tírdhreach a bhfuil tábhacht mhór acu - de bhua a struchtúr líneach agus leanúnach nó a bhfeidhm mar chlocha chora (ainmnithe nó gan ainmiú) - d'fhlóra agus d'fhána fiáine agus atá ríthábhachtach d'imirce, scaipeadh agus malartú géiniteach na speiceas fiáin.
	B4	Tionchair shuntasacha ar ghnáthóga leathnádúrtha, speicis, gnéithe comhshaoil nó acmhainní inbhuanaithe eile i láithreáin náisiúnta ainmnithe a sheachaint nó a íoslaghdú agus chun cloí leis na hAchtanna um Fhiadhúlra 1976-2012 maidir le speicis liostaithe.
	B5	Dul thar chosaint na bithéagsúlachta chun feabhsú na bithéagsúlachta a sheachadadh, nuair is féidir, mar fhreagra ar an éigeandáil bhithéagsúlachta.
Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach	T1	Éifeachtaí ar shonruithe reachtúla tírdhreacha a shainítear sa TFP(Tionscadal Forbartha Pobail) a sheachaint nó a íoslaghdú.
	T2	Éifeachtaí díobhálacha feiceálaí ar ghabhdóirí cónaithe nó ar ghabhdóirí feiceálacha íogaire eile a sheachaint nó a íoslaghdú.
Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht	OC1	Seachain éifeachtaí ar an oidhreacht seandálaíochta (lena n-áirítear iontrálacha ar Thairfead na Séadchomharthaí agus Áiteanna (TSÁ)) agus ar an oidhreacht ailtireachta (lena n-áirítear iontrálacha ar Thairfead na Struchtúr Cosanta (TSC) mar aon leis an bhFardal Náisiúnta ar Oidhreacht Ailtireachta (FNOA)).
Ithreacha	I1	Éifeachtaí ar acmhainní mianracha nó ar ithreacha a sheachaint nó a íoslaghdú.
Úsáid Talún	ÚT1	Éifeachtaí ar úsáid na dtalún reatha a sheachaint nó a íoslaghdú.

⁷⁶Tagraíonn 'gnáthóga agus speicis ceangailte' do na cinn atá liostaithe in Iarscríbhinn I, Iarscríbhinn II agus Iarscríbhinn IV de Threoir Gnáthóga an AE agus in Iarscríbhinn I de Threoir Éin an AE.

Gné Chomhshaoil	Cód CSC	Cuspóir Straitéiseach Comhshaoil
Cáilíocht Aeir agus Torainn	CAT1	Líon na ndaoine a thaistealaíonn chun na hoibre nó chun na scoile ar iompar poiblí nó ar mhodhanna neamh-mheicniúla a mhéadú.
	CAT2	Éifeachtaí ar an gcáilíocht aeir reatha a sheachaint nó a íoslaghdú.
	CAT3	Éifeachtaí díobhálacha torainn a sheachaint nó a íoslaghdú.
Uisce	U1	Caighdeán agus stádas na n-uiscí dromchla a chothabháil agus/nó a fheabhsú.
	U2	Stádas ceimiceach agus cainníochtúil na screamhuiscí a chothabháil agus/nó a fheabhsú.
	U3	Tionchar ar stádas an Chreat-treoir Uisce (CTU) do na huiscí dromchla agus do na screamhuiscí, de réir riachtanais an CTU.
	U4	Cloí le forálacha na dTreoirlínte Bainistíochta Riosca Tuilte mar is cuí.
	U5	Éifeachtaí ar cháilíocht an uisce inólta a sheachaint.
Sócmhainní Ábhair	SÁ1	Tionchair ar shócmhainní agus bonneagar tógáil/taitneamhacht a sheachaint nó a íoslaghdú.
	SÁ2	Éifeachtaí ar an mbonneagar atá ann cheana agus (nuair is eol) pleanáilte a sheachaint nó a íoslaghdú.
	SÁ3	Iompar inbhuanaithe a chur chun cinn.
	SÁ4	Bainistíocht dramhaíola inbhuanaithe a chur chun cinn.
	SÁ5	Bainistíocht inbhuanaithe ar úsáid uisce agus draenáil a chur chun cinn.
Turasóireacht agus Fóillíocht	TF1	Éifeachtaí ar thaitneamhachtaí turasóireachta agus áineasa a sheachaint nó a íoslaghdú.
An tAthrú Aeráide	AA1	Na gníomhaíochta riachtanacha a sheachadadh chun tacú leis an sprioc náisiúnta de 80% de leictreachas a fháil ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2030.
	AA2	Tacú go gníomhach le seachadadh an bheartais náisiúnta aeráide iomlán de réir mar is cuí don chontae trí bhearta atá bunaithe ar fhianaise a chur in ord tosaíochta agus a luathú.
	AA3	AA3: Cabhrú le seachadadh an chuspóra maidir le neodracht aeráide ag leibhéil áitiúla agus pobail araon.
	AA4	Crios Dícharbónaithe (CD) a sheachadadh laistigh de limistéar an údaráis áitiúil chun feidhmiú mar ghrinneall tástála do raon beart maolaithe agus oiriúnú aeráide i limistéar sainithe trí thionscadail agus torthaí a shainiú a chabhróidh le seachadadh an Chuspóra Náisiúnta Aeráide .
Idirchaidrimh	Ic1	Sláinte na ndaoine, an éiceachórais agus na bpróiseas nádúrtha a chothabháil agus a fheabhsú. Féachaint go gníomhach le deiseanna feabhsaithe comhshaoil a chomhtháthú le linn oiriúnú don athrú aeráide.

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.4.1.2.6	Tógáil ar mhí feasachta Chomhairle Contae Chorcaí "Athraigh Rud Amháin: Gearrann Contae Chorcaí carbón"(tosaithe ag an gComhairle in 2022)	Cuirfidh an gníomh cur chun cinn/rannpháirtíochta gníomh ar son na haeráide chun cinn sa phobal. D'fhéadfadh laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí GHG agus ídiú fuinnimh a íslíu laistigh den phobal dá bharr. Tacaíonn an gníomh freisin le spriocanna an phlean gníomhaíochta aeráide agus tacaíonn sé le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.4.1.2.7	Leanúint ar aghaidh le cur chun cinn a dhéanamh ar chlár scoileanna mar Bhratacha Glasa, Gairdíní Scoile, Litearthacht Aeráide.	Tacóidh an gníomh seo le dea-bhainistíocht comhshaoil a chur chun cinn i scoileanna agus tá an poitéinseal aige tionchar dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar aeráid.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.4.1.2.8	Comhpháirtíochtaí a fhorbairt le gníomhaireachtaí seachtracha agus eagraíochtaí pobail chun tionscadail ghníomhaíochta aeráide a chumasú ag leibhéal an phobail.	Seasfaidh an gníomh seo mar ardán le haghaidh cur chun cinn na haeráide sa phobal. D'fhéadfadh laghdú a dhéanamh ar astaíochtaí GHG agus ídiú fuinnimh a íslíu laistigh den phobal dá bharr. Tacaíonn an gníomh freisin le spriocanna an phlean gníomhaíochta aeráide agus tacaíonn sé le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.4.1.2.9	Tacaíocht agus oibriú le LAWPRO chun freagairt pobail a spreagadh chun caomhnú uisce a chumasú sa phobal, i gcomhar le grúpaí pobail áitiúla.	Cuirfidh an gníomh seo caomhnú uisce chun cinn sa phobal agus d'fhéadfadh sé go mbeadh tionchar dearfach beag aige ar shócmhainní ábhartha - trí laghdú ar éileamh an chórais soláthair uisce. Tá an poitéinseal ag laghdú éifeachtach ar éileamh uisce na leibhéil astaíochtaí GCT a bhaineann le cóireáil agus dáileadh uisce a laghdú beagán.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.4.1.3.1	Déanfar tionscadail Ghnímh Aeráide Áitiúla mhaoiniú tríd an gClár Gnímh Pobail ar son na hAeráide (CGPA). Feidhmeoidh an CGPA faoi na téamaí seo a leanas. • Baile/Fuinneamh • Taisteal • Bia agus Dramhaíl • Siopadóireacht agus Athchúrsáil • Gníomhú Áitiúil ar son na hAeráide agus Comhshaoil. Is é an ciste a	D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le forbairt fuinnimh in-athnuaite nó uasghrádaithe foirgneamh, a d'fhéadfadh raon éifeachtaí comhshaoil beaga agus suntasacha a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair amhairc, tionchair thorainn nó deannaigh a bhaineann le tógáil, tionchair ar bhithéagsúlacht, nó tionchair ar ghabhdóirí íogaire daonna. D'fhéadfadh tionchar a bheith ag oibreacha a bhaineann le	-	-	-	-	0	0	-	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	leo siúd is leochaílí i leith athraithe. Cinnteoidh an gníomh seo go mbeidh Comhairle Contae Chorcaí gníomhach chun 'aistriú cóir' a chumasú agus chun sláinte agus folláine na bpobal ar fud Chontae Chorcaí a chosaint.												
4.4.1.6.1	Oibriú le pobail lena chinntiú go n-ullmhaítear Ionaid Sosa pobail i gcás daoine a bheith easáitithe m.sh. de bharr tuilte.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.1.6.2	Teimpléad a fhorbairt do phleananna éigeandála pobail chun cabhrú le pobail a bpleananna éigeandála pobail féin a ullmhú.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.4.1.7.1	Oibriú le gníomhaireachtaí, eagraíochtaí agus grúpaí pobail chun na bacainní agus na constaicí roimh ghníomhú aeráide ó earnálacha áirithe den tsochaí a mheas agus chun cur chuige nua a fhorbairt chun aghaidh a thabhairt orthu m.sh. modhanna chun cabhrú le huasghrádú tithíochta do dhaoine scothaosta nó leochaileacha.	Is gníomh é seo a bhaineann le rannpháirtíocht agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tacóidh an ghníomhaíocht le cuspóirí an phlean atá bunaithe ar ghníomhaíocht aeráide.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.4.1.8.1	Páirt a ghlacadh i ngníomhaíochtaí an Fhóraithe Iompair agus Soghluaisteachta agus tacú leo.	Tacóidh an gníomh seo le méadú ar inrochtaineacht laistigh den earnáil iompair phoiblí agus spreagfar úsáid iompair phoiblí/taistil ghníomhaigh, do bhaill an phobail i limistéar feidhme an údarais áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.4.1.8.2	Leanúint le cur i bhfeidhm 'bealaí sábháilte chun na scoile' agus glasbhealaí comharsanachta chun tuilleadh feabhais a chur ar bhonneagar áitiúil taistil ghníomhach.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo aistriú módúil agus úsáid líonraí taistil gníomhaí a spreagadh. Tacaíonn an gníomh seo le forbairt bonneagair taistil ghníomhaigh breise. In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise taistil ghníomhach a thógáil raon d'éifeachtaí	-	-	0	-	0	0	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		<p>beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta.</p> <p>Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin roinnt éifeacht dhearfach ar an gcomhshaoil a ghiniúint de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.</p>											
4.4.1.8.3	Leanúint ar aghaidh le cur chun cinn agus tacaíocht do na Bratacha Glasa Taisteal Gníomhach.	<p>Ní bheidh aon éifeacht ag an ngníomh bolscaireachta seo ina aonar. Tacaíonn an gníomh le haistriú modha féideartha agus le húsáid líonraí taistil gníomhaí. Tacaíonn an gníomh seo le forbairt bonneagair taistil ghníomhaigh breise.</p> <p>In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise taistil ghníomhach a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta.</p> <p>Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin roinnt éifeacht dhearfach ar an gcomhshaoil a ghiniúint de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.</p>	-	-	0	-	0	0	-	-	+	0	+
4.4.1.8.4	Tacaigh le himeachtaí bolscaireachta taistil ghníomhacha na bpáirtithe leasmhara m.sh. Measc do Mhód, Seachtain na Rothar srl.	Ní bheidh aon éifeacht ag an ngníomh bolscaireachta seo ina aonar. Tacaíonn an gníomh le haistriú modha féideartha agus le húsáid líonraí taistil gníomhaí. Tacaíonn an gníomh seo le forbairt bonneagair taistil ghníomhaigh breise.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.4.1.8.5	Leanúint le forbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos a spreagadh agus teagmháil a dhéanamh	Ní bheidh aon éifeacht ag an ngníomh rannpháirtíochta seo ina aonar. Tacaíonn an gníomh le haistriú modha féideartha agus le	-	-	0	-	0	0	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	le pobail ar thionscnaimh nua, nuair is cuí.	<p>húsáid líonraí taistil gníomhaí. Tacaíonn an gníomh seo le forbairt bonneagair taistil ghníomhaigh breise.</p> <p>In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise taistil ghníomhach a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta.</p> <p>Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin roinnt éifeacht dhearfach ar an gcomhshaoil a ghiniúint de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.</p>											
4.4.1.9.1	Tionscnaimh fás pobail, cuibhriinn agus gairdíní pobail a chur chun cinn agus tacú leo, áit a bhfuil talamh oiriúnach ar fáil, mar bhealach inar féidir le pobail a gcuid bia féin a fhás, na mílte bia a laghdú agus cur amú bia.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tionchar idir bheag agus mheasartha dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht áitiúil. D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le laghdú dramhaíola tí agus astaíochtaí iompair. D'fhéadfadh leibhéal breise leithlisithe carbóin a bheith mar thoradh ar fhás fásúil spáis ghlas a chur chun cinn, rud a chuirfeadh beagán in aghaidh éifeachtaí astaíochtaí GCT.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.4.1.9.2	An geilleagar ciorclach a chur chun cinn do phobail lena n-áirítear laghdú dramhaíola, athúsáid agus uaschúrsáil.	Tacóidh an gníomh seo le seachadadh éifeachtach gníomhaíochta a bhaineann leis an ngeilleagar ciorclach sa phobal agus is dócha go gcuirfidh sé bainistíocht dramhaíola éifeachtach agus ciorclaíocht dramhaíola/ábhar chun cinn. Tacóidh aon bhearta a fheabhsóidh éifeachtúlacht acmhainní/ciorcail go ginearálta le laghdú ar astaíochtaí GCT a bhaineann le táirgeadh ábhar agus earraí. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach comhshaoil go ginearálta mar thoradh air seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.4.1.9.3	Pobail a spreagadh chun ceannach go háitiúil (chun na mílte bia a laghdú agus chun tacú leis an ngeilleagar áitiúil) agus	Is gníomh maith seo don fheasacht an ghnímh céanna agus ní bheidh aon éifeacht dáiríre aige nuair a bhreithnítear é ina haonar. Tá an	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	oibriú le páirtithe leasmhara agus pobail chun cur amú bia a laghdú.	poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le laghdú astaíochtaí GHG saolré a bhaineann le bia a fhaightear i bhfad i gcéin.											
4.4.1.9.4	Cuir tús le feachtas 'smaoinigh sula gceannaíonn tú' chun daoine a spreagadh gan ach an méid a theastaíonn uathu a cheannach chun tomhaltas comhfhiosach a chur chun cinn.	Ní bheidh aon iarmhairt chomhshaoil ag an ngníomh bolscaireachta seo nuair a bhreathnaítear air ina leithlis. Tacóidh an gníomh le tomhaltachas comhfhiosach. Tacóidh aon bhearta lena laghdaítear úsáid acmhainní go ginearálta le laghdú ar astaíochtaí GCT saolré a bhaineann le táirgeadh ábhar agus earraí. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach comhshaoil go ginearálta mar thoradh air seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cáilíocht Aeir agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.3.1.1.5	Leanúint le monatóireacht a dhéanamh ar fhorbairtí teicneolaíochta agus trealamh a laghdaíonn ídiú leictreachais chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmíthe bliantúil.	Is gníomh é seo a bhaineann le taighde agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tacóidh an gníomh seo leis an údarás áitiúil a ídiú leictreachais a laghdú agus dá bhrí sin laghdófar astaíochtaí GCT eagraíochtúla de réir bheartas aeráide agus reachtaíochta agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1.1.6	Bailigh sonraí ó gach conradh chun carbón conraithe a thuairisciú.	Is gníomh riaracháin é seo nach mbeidh aon fíorthionchar comhshaoil aige nuair a dhéanfar é a mheas ina haonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1.2.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éilimh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.	Cuirfidh sé seo éifeachtúlacht fuinnimh eagraíochtúil chun cinn laistigh den eagraíocht údarais áitiúil. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le laghduithe astaíochtaí GCT san eagraíocht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.3.1.2.2	Deiseanna a mheas chun roghanna in-athnuaite a chur in ionad úsáid dóire ola/gáis chun tionscadail a shainathint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh measúnú bhunaithe seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Is dócha go gcothóidh an gníomh seo laghdú ar úsáid ola/gáis laistigh den Údarás Áitiúil – rud a d'fhéadfadh roinnt éifeachtaí dearfacha a ghiniúint ar an aeráid. D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le córais fhuinnimh in-athnuaite ar an láthair a fhorbairt ag láithreáin údarais áitiúil, rud a d'fhéadfadh tionchar comhshaoil neamhbheartaithe a bheith mar thoradh air. D'fhéadfadh forbairt painéil PV ar fhoirgnimh na Comhairle tionchar diúltach a imirt ar ghabhdóirí íogaire comhshaoil.	0	0	-	0	0	0	0	0	0	0	+
4.3.1.2.3	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun insliú foirgneamh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh measúnú bhunaithe seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. D'fhéadfadh go mbeadh tionchar áitiúil ar an gcomhshaoil mar thoradh ar oibreacha uasghrádaithe nó iarfeistithe a bhaineann leis an ngníomh seo, lena n-áirítear tionchair dheannaigh agus torainn, nó d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar stádas caomhantais na struchtúr cosanta atá á n-uasghrádú.	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.3.1.2.4	Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun doimhneacht aeir foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh measúnú bhunaithe seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. D'fhéadfadh go mbeadh tionchar áitiúil ar an gcomhshaoil mar thoradh ar oibreacha uasghrádaithe nó iarfheistithe a bhaineann leis an ngníomh seo, lena n-áirítear tionchair dheannaigh agus torainn. Féadfaidh uasghráduithe den sórt sin difear a dhéanamh freisin ar stádas caomhantais struchtúr nó gnéithe cosanta.	-	-	0	-	0	0	0	0	0	0	+
4.3.1.2.5	Leanúint ar aghaidh le monatóireacht agus úsáid a bhaint as forbairtí teicneolaíochta agus trealaimh a laghdaíonn/a ionadaíonn ídiú breoslaí iontaise chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Is gníomh é seo a bhaineann le monatóireacht agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le laghduithe astaíochtaí GCT san eagraíocht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1.2.6	Bailigh sonraí charbón conraithe ó na conarthaí uile.	Is gníomh riaracháin é seo nach mbeidh aon fíorthionchar comhshaoil aige nuair a dhéanfar é a mheas ina haonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1.3.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinní éilimh chun deiseanna a aithint chun éilimh a dhíchur.	Cuirfidh sé seo éifeachtúlacht fuinnimh eagraíochtúil chun cinn laistigh den eagraíocht údarais áitiúil. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le laghduithe astaíochtaí GCT san eagraíocht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.3.1.3.2	Deiseanna a mheas chun FL a athsholáthar feithiclí nuair atá roghanna eile ar fáil agus tomhaltas atá inmhathana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainathint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh measúnú bhunaithe seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Leanúint ar aghaidh le monatóireacht agus úsáid a bhaint as forbairtí teicneolaíochta agus trealaimh a laghdaíonn/a ionadaíonn ídiú breoslaí iontais chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil. D'fhéadfadh drochtionchar comhshaoil a bheith mar thoradh ar bhainistiú míchuí ar DTLL a bhaineann leis an ngníomh seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	+
4.3.1.3.3	Deiseanna a mheas chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid nuair atá siad ar fáil agus atá inmhathana ó thaobh	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh measúnú bhunaithe seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Beidh tionchar beag dearfach ar an aeráid	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	airgeadais de chun deiseanna tomhaltais a aithint chun tionscadail a shainathint le haghaidh clár cur chun feidhme bliantúil.	má mhéadaítear leibhéal na bhfeithiclí údaráis áitiúil a úsáideann foinsí inbhuanaithe breosla. Féadfaidh úsáid breosla neamh-inbhuanaithe i bhfeithiclí tionchar diúltach ar shaolré a ghiniúint, lena n-áirítear tionchar a bhaineann le hathrú ar úsáid talún.											
4.3.1.3.4	Leanúint ar aghaidh le monatóireacht agus úsáid a bhaint as forbairtí teicneolaíochta agus trealaimh a laghdaíonn ídiú breoslaí iontaise chun tionscadail a aithint le haghaidh clár feidhmiúcháin bhliantúil.	Is gníomh é seo a bhaineann le monatóireacht agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le laghdúithe astaíochtaí GCT san eagraíocht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.3.1.3.5	Bailigh sonraí charbón conraithe ó na conarthaí uile.	Is gníomh riaracháin é seo nach mbeidh aon fíorthionchar comhshaoil aige nuair a dhéanfar é a mheas ina haonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1.4.1	Monatóireacht a dhéanamh ar fhorbairtí eangaí leictreacha maidir le laghdú carbóin chun an ranníocaíocht a ríomh.	Is gníomh é seo a bhaineann le monatóireacht agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le laghdúithe astaíochtaí GCT san eagraíocht.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.3.1.4.2	Trealamh a athsholáthar le roghanna eile níos éifeachtaí nuair atá siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Is dócha go gcothóidh an gníomh seo laghdú ar úsáid leictreachais laistigh den údarás áitiúil - rud a d'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar an aeráid. D'fhéadfadh drochthionchar comhshaoil a bheith mar thoradh ar bhainistiú míchuí ar DTLL a bhaineann leis an ngníomh seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	+
4.3.1.4.3	Leanúint le monatóireacht a dhéanamh ar fhorbairtí teicneolaíochta agus trealaimh a mhéadaíonn éifeachtúlacht fuinnimh.	Is gníomh é seo a bhaineann le taighde agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tacóidh an gníomh seo leis an údarás áitiúil a éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus dá bhrí sin laghdófar astaíochtaí GCT eagraíochtúla i gcomhréir le beartas agus reachtaíocht aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cailíocht Air agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	gníomhartha nuálacha, ag baint úsáide as treoirthionscadail atá deartha chun astaíochtaí a laghdú.	dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.											
4.2.1.7.4	Uirlis fhoinse oscailte GIS a bhunú chun gníomhaíocht aeráide pobail a mhapáil ar fud an Chontae, lena n-áirítear: cur síos ar thionscadal, suíomh agus dul chun cinn chun an Chomhairle agus a páirtithe leasmhara a chur ar an eolas faoi thionscadail sa Chontae agus braislí, bearnaí, naisc.	Cabhróidh an gníomh seo le gníomhartha eagraíochtúla ar son na haeráide agus le forbairt beartas atá dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.2.1.8.1	Córas tuairiscithe agus monatóireachta a bhunú chun dul chun cinn na ngníomhartha aeráide a rianú agus tuairiscíú go háitiúil agus go náisiúnta.	Cabhróidh an gníomh seo le gníomhartha eagraíochtúla ar son na haeráide agus le forbairt beartas atá dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.2.1.8.2	Leanúint ar aghaidh le hidirchaidreamh rialta Chomhairle Contae Chorcaí leis an Oifig Réigiúnach um Ghníomhú ar son na hAeráide (ORGA) Cois Cuain Theas agus tuarascálacha cuí ar dhul chun cinn a sholáthar.	Cabhróidh an gníomh seo le gníomhaíocht eagraíochtúil ar son na haeráide agus le forbairt beartas atá dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.2.1.9.1	Clár rannpháirtíochta a chur i bhfeidhm chun comhairleoirí a chur ar an eolas maidir le gníomhaíocht aeráide agus comhshaoil chun eolas, muinín agus cumas a fhorbairt chun 'cúrsaí aeráide a phlé' ag leibhéal áitiúil agus beartais.	Cabhróidh an gníomh seo le gníomhartha eagraíochtúla ar son na haeráide agus le forbairt beartas atá dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.2.1.9.2	Tacú leis an gclár oiliúna do chomhairleoirí atá á reáchtáil ag na hOifigí Réigiúnacha um Ghníomhú Aeráide.	Cabhróidh an gníomh seo le gníomhartha eagraíochtúla ar son na haeráide agus le forbairt beartas atá dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh le réadú iomlán fíis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cailíocht Aeir agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	agus cosaint gnáthóg áitiúil.												
4.5.1.2.1	Oibriú le geallsealbhóirí chun Clár Riosca Aeráide a chruthú de gach sócmhainn oidhreacht nádúrtha ag leibhéal gnáthóige.	Is gníomh taighde/riaracháin é seo nach mbeidh aon tionchar dáiríre aige ar an gcomhshaol nuair a bhreathnaítear air ina leithlis.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.2.2	Oibriú le páirtithe leasmhara chun bogaigh a aithint, agus tacú le cláir athfhliuchta agus athchóirithe.	Soláthróidh an gníomh seo sonraí bonnlíne tábhachtacha chun bogaigh reatha a chosaint agus a fheabhsú laistigh den Chontae. Is féidir le hathfhliuchadh agus athchóiriú bogaigh tionchar dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht an uisce agus is féidir le leithlisiú GCT a bheith mar thoradh air. In éagmais dearaidh chuí, d'fhéadfadh oibreacha athfhliuchaithe bogaigh agus athchóiriú a dhéanamh ar ghnáthóg nó speicis thábhachtacha i mbogaigh tionchar nó cur isteach orthu, rud a d'fhágfadh go mbeadh tionchar beag nó suntasach ar an gcomhshaol. D'fhéadfadh tionchar a bheith ag a leithéid d'oibreacha ar cháilíocht uisce agus ar hidreolaíocht freisin.	0	+/-	0	0	0	0	0	+/-	0	0	+
4.5.1.2.3	Oibriú le páirtithe leasmhara chun tacú le bunú Limistéir Chosanta Mhuirí.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo roinnt tionchair dhearfacha a ghiniúint ar an mbithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.2.4	Oibriú le páirtithe leasmhara chun bithéagsúlacht Chuan Chorcaí a chosaint agus a fheabhsú.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo roinnt tionchair dhearfacha a ghiniúint ar an mbithéagsúlacht i gCuan Chorcaí.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.2.5	Oibriú le páirtithe leasmhara le hiniúchadh a dhéanamh ar an bhféidearthacht atá ann sócmhainní bonneagair glas agus gorm sa Chontae a mhapáil.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tacóidh an gníomh seo le mapáil a d'fhéadfadh sonraí bonnlíne tábhachtacha a sholáthar chun bonneagar glas agus gorm a fheabhsú sa Chontae.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.2.6	Deiseanna a aithint chun naisc éiceolaíochta a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir	Beidh éifeachtaí dearfacha idir raon leathan agus an-suntasach ag an ngníomh seo ar bhithéagsúlacht,	-	+/-	0	-	0	0	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	ina phríomh-bhreithniú i ngach oibreacha nó forbairt.												
4.5.1.3.4	Oibríochtaí, nósanna imeachta agus córais forfheidhmithe atá bunaithe ar thosaíochtaí a athbhreithniú agus a fheabhsú chun comhaid forfheidhmithe a bhféadfadh tionchar suntasach a bheith acu ar an gcomhshaoil agus ar an mbithéagsúlacht a mheasúnú agus a chur chun cinn.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo roinnt tionchair dhearfacha a ghiniúint ar an mbithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.4.1	Treoirlínte Dea-Chleachtais Bithéagsúlachta a fhorbairt agus a chomhtháthú i gcleachtais oibre an údaráis agus riachtanais oiliúna foirne a theastaíonn le seachadadh a shainiú.	Cabhróidh an gníomh le cosaint eagraíochtúil/feabhsú na bithéagsúlachta a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh freisin le spriocanna an phlean gníomhaíochta aeráide agus tacaíonn sé le réadú iomlán fis agus cuspóirí an phlean laistigh den údarás áitiúil.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.4.2	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta atá faoi úinéireacht na comhairle cheana féin chun tacú le cónaitheoirí limistéir a aithint atá oiriúnach chun bearta cosanta bithéagsúlachta a iarfheistiú de réir an chleachtais is fearr (m.sh. cur crann, móinéir bláthanna fiáine, criosanna na bpailneoirí srl.).	D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le bearta cosanta bithéagsúlachta. Cruthóidh an gníomh tionchar dearfach ar an mbithéagsúlacht, ar an bhflóra agus bhfána. D'fhéadfadh tionchar diúltach a bheith ag cur crann neamhdhúchasach/ionrach ar bhithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.4.3	Réimse píolótaí féideartha a shainiú chun bearta inbhuanaithe a léiriú lena n-áirítear CIDU nádúr-bhunaithe; agus scéim píolótach a dhéanamh ar dhearadh bithéagsúlachta agus aeráide d'fhorbairtí tithíochta sóisialta faoi stiúir na Comhairle le	D'fhéadfadh tionchar diúltach a bheith ag cur crann neamhdhúchasach/ionrach ar bhithéagsúlacht. Cruthóidh an gníomh tionchar dearfach ar bhithéagsúlacht agus ar ghabhdóirí comhshaoil a bhfuil baol ann go mbeidh tionchar diúltach ag teagmhais tuilte orthu - trí riosca teagmhais tuilte dá leithéid a laghdú agus trí réitigh inbhuanaithe a chur chun cinn ina leith. Tá an cumas ag an ngníomh	-	+/-	0	-	0	0	-	+/-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	comhairle, chun dea-shampla a threorú.												
4.5.1.5.1	Beartas um Speicis Choimhthíocha Ionracha a fhorbairt don chontae agus scrúdú a dhéanamh ar na buntáistí a bhaineann le pleananna freagartha a ullmhú do speicis ionracha ar leith.	Is dócha go gcruthóidh cur i bhfeidhm an ghnímh seo roinnt éifeachtaí dearfacha ar an mbithéagsúlacht, agus ar an bhflóra agus an bhfána.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.5.2	Leanúint ar aghaidh ag bainistiú agus ag caitheamh le Speicis Plandaí Coimhthíocha Ionracha, ag teacht le Pleananna Bainistíochta IAPS forbartha, sna limistéir scéime le haghaidh scéimeanna faoisimh tuilte agus tionscadail chósta.	Is dócha go gcruthóidh cur i bhfeidhm an ghnímh seo roinnt éifeachtaí dearfacha ar an mbithéagsúlacht, agus ar an bhflóra agus an bhfána.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.1.5.3	Oibriú le comhpháirtithe chun tuiscint ar ról agus tionchair speiceas Ionracha ar bhithéagsúlacht áitiúil a chur chun cinn, agus dea-chleachtas a chur chun cinn do shaoránaigh, gnólachtaí agus díoltóirí.	Ní bheidh aon iarmhairt chomhshaoil ag an ngníomh bolscaireachta seo nuair a bhreathnaítear air ina leithlis. Is dócha go gcruthóidh cur i bhfeidhm an ghnímh seo roinnt éifeachtaí dearfacha ar an mbithéagsúlacht, agus ar an bhflóra agus an bhfána.	0	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.2.1.1	Tacú le gníomhaíochtaí Choistí Oibriúcháin Réigiúnacha na Creat-Treorach Uisce agus cabhrú le caighdeán cáilíochta uisce a fheabhsú.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh rannpháirtíochta seo tacú le cuspóirí a bhaineann leis an CTU. Beidh tionchar dearfach ag feabhsú na gcaighdeán uisce ar an mbithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.5.2.1.2	Tacaigh le LAWPRO ina gclár agus ina dtionscadail aeráide pobail.	Cabhróidh an gníomh le tionscnamh feabhsaithe cáilíochta uisce agus gníomhaíocht aeráide a chur chun cinn. Tacaíonn an gníomh freisin le spriocanna an phlean gníomhaíochta aeráide agus tacaíonn sé le réadú iomlán fhís agus chuspóirí an phlean.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.5.2.1.3	Oibriú le comhpháirtithe LAWPRO, Uisce Éireann, srl. chun tionchar gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a aithint de réir an Phlean Bainistíochta Abhantraí agus an Chreat-Treoir Uisce agus cabhrú le feabhsú cháilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe.	Beidh tionchar dearfach ag feabhsú na gcaighdeán cáilíochta uisce abhann agus athchóiriú ar cháilíocht uisce agus ar an mbithéagsúlacht. D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le hoibreacha forbartha nó athchóirithe, lena n-áirítear oibreacha ar limistéir uisce dromchla, a d'fhéadfadh raon tionchar diúltach neamhbheartaithe a bheith acu má dhéantar iad, lena n-áirítear tionchair ar cháilíocht uisce agus bithéagsúlacht, lena n-áirítear éiceolaíocht uisceach nó conairí bruachánacha.	-	+/-	0	0	0	0	-	+/-	0	0	0
4.5.2.1.4	Bainistiú tuilte nádúrtha a úsáid nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	D'fhéadfadh go n-eascródh oibreacha i gcóngarachta limistéir uisce mar gheall ar bhainistíocht nádúrtha tuilte a úsáid m.sh. lúba abhann a athchóiriú agus riasc goirt a chruthú. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha ag oibreacha den sórt sin ar an gcomhshaoil, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce agus hidreolaíocht limistéir uisce; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha. Tá an poitéinseal ag gníomhaíocht athléimneachta tuilte tionchar dearfach a bheith aige ar an gcomhshaoil freisin. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh atá bunaithe ar nádúr tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce ag limistéir uisce ar leith nó le sruth uaidh. D'fhéadfadh seachadadh na ngníomhartha athléimneachta tuilte freisin an baol tuilte a laghdú agus teagmhais tuilte a chosc. Is féidir le laghdú riosca tuilte éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint do raon gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta.	-	+/-	0	0	0	0	-	+/-	0	0	0

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.5.2.1.5	Cur chun cinn feasachta ar dheachleachtas a leathnú chuig gach úsáideoir chun tionchar na mbithicídí ar limistéir uisce a laghdú	Ní bheidh fíorthionchar ag an ngníomh bolscaireachta seo ar an gcomhshaoil nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an cumas ag an ngníomh tacú le laghdú ar úsáid bithicídí a mbeidh tionchar dearfach aige ar cháilíocht uisce agus ar bhithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.5.2.1.6	Tionscnaimh eolaíochta saoránach a chur chun cinn lena n-áirítear iad siúd a dhíríonn ar cháilíocht uisce.	Ní bheidh fíorthionchar ag an ngníomh bolscaireachta seo ar an gcomhshaoil nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an cumas ag an ngníomh tacú le tionscnaimh a mbeidh tionchar dearfach acu ar cháilíocht uisce agus ar bhithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.5.2.1.7	Monatóireacht agus riar a dhéanamh ar dhoirteadh fuíolluisce chuig uisce agus iniúchtaí a dhéanamh lena chinntiú go gcomhlíontar ceanglais cheadúnais doirte.	Ní bheidh aon fíorthionchar comhshaoil ag an ngníomh monatóireachta seo nuair a bhreithnítear é ina aonar, ach d'fhéadfadh forfheidhmiú agus comhlíonadh níos fearr a spreagadh, rud a fhágfaidh go dtiocfaidh feabhas ar cháilíocht uisce agus ar an mbithéagsúlacht.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.5.2.1.8	Spríocanna bliantúla a bhaint amach maidir le hiniúchtaí córais chóireála fuíolluisce tí de réir Phlean Cigireachta Náisiúnta an GCC.	D'fhéadfadh feabhas a chur ar cháilíocht uisce agus ar éiceolaíocht uisceach a bheith mar thoradh ar an ngníomh seo Tacóidh glacadh leis an ngníomh seo le fíis agus príomhchuspóirí an phlean a réadú go hiomlán.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.5.2.2.1	An Straitéis Náisiúnta Aer Glan a chur i bhfeidhm.	Tá an cumas ag an ngníomh tionchar an-suntasach, dearfach a bheith aige ar cháilíocht an aeir áitiúil. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaoil - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spríocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+
4.5.2.2.2	Monatóireacht agus forfheidhmiú a dhéanamh ar Rialacháin maidir le Breoslaí Soladacha agus ar chriosanna Deatach Íseal, le hiniúchtaí ar sholáthraithe breosla chun aghaidh a thabhairt ar dhíolacháin neamhúdaraithe breosla soladacha neamhcheadaithe.	Tá an cumas ag an ngníomh tionchar an-suntasach, dearfach a bheith aige ar cháilíocht an aeir áitiúil. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaoil - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spríocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		Tacóidh an gníomh seo le tionchar dearfach ar cháilíocht an aeir áitiúil.											
4.5.2.2.3	Feasacht a chur chun cinn ar thábhacht aer glan agus ar thionchair cháilíocht an aeir.	Ní bheidh aon iarmhairt chomhshaoil ag an ngníomh bolscaireachta seo nuair a bhreathnaítear air ina leithlis. D'fhéadfadh go dtacódh an gníomh le feabhsuithe ar cháilíocht an aeir áitiúil agus laghdú beag ar astaíochtaí GCT i gContae Chorcaí.	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	+
4.5.2.3.1	Le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnú Leochaileachta Cósta ar chósta Chorcaí chun measúnú a dhéanamh ar an tionchar a bhíonn ag ardú leibhéal na farraige ar athrú cladaigh ar Imlíne Chósta Chorcaí, chun eolas a chur ar bhainistíocht chrios cósta chomhtháite agus chun limistéir le riachtanais ar leith a shainiú, agus chun aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus chun tuilte cósta a chur i bhfeidhm. tosaíocht a thabhairt do ghníomhaíochtaí oiriúnaithe atá bunaithe ar éiceachórais.	<p>Tá an poitéinseal ag dul chun cinn gníomhartha a bhaineann le creimeadh cósta agus athléimneacht tuilte go dtiocfaidh forbairt shuntasach ar an gcósta agus ina chóngaracht.</p> <p>In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha comhshaoil ag forbairtí den sórt sin, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha; an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála) agus an timpeallacht torainn glactha (mar gheall ar ghiniúint torainn na céime tógála).</p> <p>Tá an poitéinseal ag gníomhartha athléimneachta tuilte agus creimthe cósta tionchar dearfach a bheith acu ar an gcomhshaoil. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh nádúr-bhunaithe agus CID mar chuid de straitéis cosanta cósta tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce.</p> <p>D'fhéadfadh seachadadh gníomhartha cosanta cósta an baol tuilte agus creimthe cósta a laghdú agus teagmhais tuilte agus creimthe cósta amach anseo a chosc. Is féidir le laghdú riosca tuilte agus creimthe cósta éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint ar éagsúlacht gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte agus creimthe tionchar diúltach a imirt orthu; gabhdóirí éiceolaíochta san áireamh.</p> <p>Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag nó suntasach ag cur i bhfeidhm straitéise cosanta cósta</p>	-	-	0	0	+	0	-	-+/-	0	-	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		ar thimpeallacht na n-ithreacha glactha - trí chosc a chur ar chreimeadh cósta. D'fhéadfadh tionchar tairbheach a bheith aige seo freisin ar chomhpháirteanna comhshaoil idirghaolmhara a bhféadfadh creimeadh cósta tionchar a bheith orthu.											
4.5.2.3.2	Cabhrú le hInnéacs Leochaileachta Cósta agus uirlis GIS a fhorbairt. Tá sé seo beartaithe an riosca nochta feadh cósta iomlán Chontae Chorcaí a léiriú. Cuirfidh an uirlis seo eolas ar fáil do phleanáil straitéiseach na bainistíochta cósta feadh chósta Chorcaí.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Soláthróidh an gníomh seo sonraí bonnlíne a bheidh mar bhonn eolais do straitéisí cosanta cósta agus is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag nó suntasach aige ar an gcomhshaoil ithreacha glactha - trí chosc a chur ar chreimeadh cósta. D'fhéadfadh tionchar tairbheach a bheith aige seo freisin ar chomhpháirteanna comhshaoil idirghaolmhara a bhféadfadh creimeadh cósta tionchar a bheith orthu.	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
4.5.2.3.3	Staidéar Iompar Dríodair Trá a dhéanamh, chun monatóireacht a dhéanamh ar shuímh roghnaithe, doiciméadú a dhéanamh ar athrú cósta le himeacht ama, samhlacha réamh-mheastacháin a bhailíochtú agus eolas a chur ar fáil do mhaoiniú agus idirghabhálacha sa todhcháí.	Is gníomh é seo atá bunaithe ar mhonatóireacht agus ní bheidh aon fíorthionchar aige ar an gcomhshaoil nuair a bhreithnítear air ina leithlis agus soláthróidh a ghníomhaíocht sonraí bonnlíne a bheidh mar bhonn eolais ag maoiniú do straitéisí cosanta cósta agus is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag agus suntasach aige ar an gcomhshaoil ithreacha glactha - trí chosc a chur ar chreimeadh cósta. D'fhéadfadh tionchar tairbheach a bheith aige seo freisin ar chomhpháirteanna comhshaoil idirghaolmhara a bhféadfadh creimeadh cósta tionchar a bheith orthu.	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+
4.5.2.3.4	I gcomhar le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a shainithint don bhonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus bain úsáid as bainistíocht nádúrtha cósta nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an poitéinseal ag dul chun cinn gníomhaíochtaí a bhaineann le cosaintí agus bonneagar cósta agus athléimneacht tuille go dtiocfaidh forbairt shuntasach ar an gcósta agus ina chóngaracht. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha comhshaoil ag forbairtí den sórt sin, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cáilíocht uisce, bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais	-	-	0	0	+	0	-	-+/-	0	-	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		<p>uisceacha; an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála) agus an timpeallacht torainn glactha (mar gheall ar ghiniúint torainn na céime tógála).</p> <p>Tá an poitéinseal ag gníomhartha cosanta cósta tionchar dearfach a bheith acu ar an gcomhshaol. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh nádúr-bhunaithe agus CID mar chuid de straitéis cosanta cósta tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce.</p> <p>Is féidir le méadú na gcosantí cósta éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint ar éagsúlacht gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte agus creimthe tionchar diúltach a imirt orthu; gabhdóirí éiceolaíochta san áireamh.</p> <p>Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag nó suntasach ag cur i bhfeidhm straitéise cosanta cósta ar thimpeallacht na n-ithreacha glactha - trí chosc a chur ar chreimeadh cósta. D'fhéadfadh tionchar tairbheach a bheith aige seo freisin ar chomhphárteanna comhshaoil idirghaolmhara a bhféadfadh creimeadh cósta tionchar a bheith orthu.</p>											
4.5.3.1.1	Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm maidir le gach gné de chaomhnú, feasacht agus taifeadh gach gné den oidhreacht (tógtha, nádúrtha, cultúrtha) ag cinntiú go dtabharfar aird ar athrú aeráide.	<p>Tacóidh an gníomh seo le laghdú astaíochtaí GCT mar gheall ar úsáid leictreachais agus teasa ag gnéithe oidhreachta, rud a mbeidh tairbhí aeráide ann mar thoradh.</p> <p>D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le hoibreacha uasghrádaithe/aisfheistithe fuinnimh atá ar siúl ag gnéithe oidhreachta. Féadann oibreacha dá leithéid torann, deannach agus solas a ghiniúint agus d'fhéadfadh tionchar a bheith acu freisin ar stádas caomhantais na struchtúr cosanta nó ar an gcomhthéacs ina bhfuil gnéithe oidhreachta suite.</p>	-	0	0	+/-	0	0	-	0	0	0	+
4.5.3.1.2	Athléimneacht aeráide a ionchorprú trí scéim Infheistíochta san Oidhreacht Thógtha, Ciste	Tacóidh an gníomh seo le laghdú astaíochtaí GCT mar gheall ar úsáid leictreachais agus teasa ag gnéithe oidhreachta, rud a mbeidh tairbhí aeráide ann mar thoradh.	-	0	0	+/-	0	0	-	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.5.4.1.1	Tacú le spriocanna coillteoireachta earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh bhainistíochta foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn.	D'fhéadfadh roinnt leithlisiú carbóin a bheith mar thoradh ar fhoraoisiú a mbeidh tionchar dearfach aige ar an gcomhshaol. Tá an poitéinseal ag tionscadail fhoraoisithe drochthionchar a bheith acu ar cháilíocht uisce agus ithreach mura gcloítear le rialacháin fhoraoiseachta. Tá an poitéinseal ag tionscadail fhoraoisithe drochthionchar a bheith acu ar cháilíocht uisce agus ithreach mura gcloítear le rialacháin fhoraoiseachta.	0	+/-	0	0	-	+	0	-	0	0	+
4.5.4.1.2	Straitéis Chrainn a fhorbairt chun creat a sholáthar do phleanáil, do chosaint, do phlandáil agus do bhainistiú crann agus coillearnacha laistigh de Chontae Chorcaí.	Beidh éifeachtaí bithéagsúlachta dearfacha ag an ngníomh seo agus is dócha go méadóidh sé plandú crann a mbeidh tionchar beag dearfach aige ar an gcomhshaol - ag féachaint don sciar de laghdúithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta laghdaithe astaíochtaí GCT. D'fhéadfadh tionchar diúltach bithéagsúlachta a bheith ann má chuirtear speicis chrainn neamhdhúchasacha/ionracha.	0	+/-	0	0	-	+	0	-	0	0	+
4.5.4.1.3	Oibriú le páirtithe leasmhara chun bonnlíne a bhunú agus chun tuilleadh forbartha a dhéanamh ar spriocanna do chlúdach crann nua a bhaineann le Contae Chorcaí.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.5.4.1.4	Tacú le cur i bhfeidhm mholtaí an Athbhreithnithe Náisiúnta ar Úsáid Talún.	Níl an tAthbhreithniú Náisiúnta ar Úsáid Talún tugtha chun críche agus tá sé fós i gCéim 1. Mar sin ní fhéadfaí gach tionchar féideartha comhshaoil a mheas faoi láthair. Is féidir a bheith ag súil leis go bhfuil an poitéinseal ag an ngníomh seo úsáid thairbhreach talún a chur chun cinn as a dtiocfaidh timpeallacht ar chaighdeán níos fearr agus leibhéal mhéadaithe leithlisiú astaíochtaí GCT..	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	+
4.5.4.1.5	Tacú le cur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta um Thailte Móna.	Tacóidh an gníomh seo le bainistiú na dtailte móna. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le tionchair dhearfacha ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce, agus gnáthóga a chosaint. Tá an poitéinseal ag	-	+/-	0	0	+/-	+	0	+-	0	+	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		<p>athchóiriú na dtailte móna an leibhéal leithlisithe GCT a bhaineann leis na tailte seo a mhéadú, rud a mbeidh éifeachtaí dearfacha aeráide mar thoradh air.</p> <p>In éagmais dearaidh chuí nó maolú comhshaoil cuí d'fhéadfadh go n-eascródh éagsúlacht de thionchair neamhbheartaithe comhshaoil as tionscadail athchóirithe tailte móna lena dtacaítear, lena n-áirítear tionchair dhiúltacha bheaga ar hidreolaíocht nó hidrigeolaíocht agus comhpháirteanna comhshaoil idirghaolmhara.</p>											
4.5.4.1.6	Cur i bhfeidhm Beartas an Phlean Forbartha Contae a fhéachann le glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní reatha a chosaint agus a fheabhsú agus bonneagar glas nua a sholáthar.	<p>Beidh tionchair dhearfacha idir bheag agus mhóra ag an ngníomh seo ar an mbithéagsúlacht agus ar an aeráid.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le feabhsú an bhonneagair ghlas nua raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta.</p>	-	+/-	0	-	0	0	-	-	+	0	+
4.5.5.1.1	Spreagadh a thabhairt do chur chun cinn cleachtais úsáide talún inbhuanaithe agus réitigh nádúr-bhunaithe do bhainistiú acmhainní uisce agus tuilte ar féidir leo athléimneacht an phobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuilte a sholáthar, oiriúnú aeráide a chur chun cinn.	<p>D'fhéadfadh dul chun cinn gníomhaíochta a bhaineann le hathléimneacht tuilte a bheith ina chúis le forbairt a bheith ar siúl, lena n-áirítear ag agus i gcóngaracht na limistéar uisce.</p> <p>In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí diúltacha comhshaoil ag a leithéid d'fhorbairt, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce agus hidreolaíocht na limistéar uisce; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha; an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála), an timpeallacht torainn glactha (mar gheall ar ghiniúint torainn na céime tógála), agus an timpeallacht dhaonna glactha.</p> <p>Is féidir éagsúlacht d'iarmhairtí dearfacha comhshaoil a bheith mar thoradh ar úsáid inbhuanaithe talún agus réiteach atá bunaithe ar nádúr a chur chun cinn,</p>	+/-	+/-	0	-	0	+	-	+/-	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		<p>mar leithlisiú méadaithe ar úsáid talún GCT agus éifeachtaí dearfacha bithéagsúlachta agus cáilíochta uisce.</p> <p>Tá an poitéinseal ag gníomhaíocht athléimneachta tuilte tionchar dearfach a bheith aige ar an gcomhshaoil freisin. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh atá bunaithe ar nádúr agus ar an CID tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce ag limistéar uisce ar leith nó le sruth uaidh.</p> <p>D'fhéadfadh seachadadh na ngníomhartha athléimneachta tuilte freisin an baol tuilte a laghdú agus teagmhais tuilte a chosc. Is féidir le laghdú riosca tuilte éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint do raon gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí daonna, gabhdóirí éiceolaíochta agus sócmhainní oidhreachta cultúrtha.</p>											
4.5.5.1.2	<p>Promhadh don todhchaí a chur chun cinn i ndearadh agus i bpleanáil forbartha nua chun tionchair fhéideartha an athraithe aeráide a mheas go hiomlán agus an gá atá le bearta chun athléimneacht na forbartha i leith aon tionchair den sórt sin a mhéadú.</p>	<p>Tá an cumas ag an ngníomh seo próisis phleanála forbartha agus carachtar na forbartha tógtha a mhúnlú.</p> <p>D'fhéadfaí an baol tuilte a laghdú agus teagmhais tuilte a chosc má dhéantar athléimneach ó thaobh na haeráide de a neadú i bpleanáil forbartha. Is féidir le laghdú riosca tuilte éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint do raon gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí daonna, gabhdóirí éiceolaíochta agus sócmhainní oidhreachta cultúrtha.</p> <p>In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí diúltacha comhshaoil ag a leithéid d'fhorbairt, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce agus hidreolaíocht na limistéar uisce; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha; an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála), an timpeallacht torainn glactha (mar gheall ar ghiniúint torainn na céime tógála), agus an timpeallacht dhaonna glactha.</p>	+/-	+/-	0	-	0	+	-	+/-	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.5.5.1.3	Tacú le cur chuige comhtháite maidir le bainistiú abhantrach uisce dromchla agus úsáid agus forbairt tailte in aice le sruthchúrsaí.	Tacóidh an gníomh seo le pleanáil níos fearr go ginearálta agus d'fhéadfadh go n-eascródh bainistíocht níos fearr ar dhobharcheantair uisce dromchla, feabhsuithe ar cháilíocht an uisce agus laghdúithe ar bhaol tuilte.	0	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cáilíocht Aeir agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.6.1.2.2	Tacú le cláir Eorpacha agus náisiúnta amhail LEADER a chuireann ar chumas fiontair aistriú go samhlacha ísealcharbóin / nialascharbóin.	Beidh an gníomh airgeadais seo mar bhonn agus mar thaca ag laghdú ar astaíochtaí GHG na hearnála Tráchtála.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.3.1	Tacú le forbairt imeachtaí faisnéise oideachais agus feasachta a bhaineann leis an aeráid, feachtas chumarsáide agus doiciméadú treorach.	Tacóidh an gníomh ardú airde/oideachais seo le seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide sa phobal. Tacóidh glacadh leis an ngníomh seo le fíis agus príomhchuspóirí an phlean a réadú go hiomlán sa phobal.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.3.2	Idirchaidreamh a dhéanamh le páirtithe leasmhara ábhartha m.sh. braislí agus líonraí gnó srl ar fud an Chontae chun feasacht a ardú, tionscnaimh a chur chun cinn agus a fhiosrú chun spreagadh a thabhairt don phobal gnó a lorg carbóin a laghdú agus oiriúnú d'athrú aeráide.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh rannpháirtíocht seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tacóidh glacadh leis an ngníomh seo le fíis agus príomhchuspóirí an phlean a réadú go hiomlán sa phobal.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.3.3	Glasú na bhféilte agus na n-imeachtaí i gContae Chorcaí a chur chun cinn.	Beidh an gníomh cur chun cinn/rannpháirtíochta seo mar bhonn agus mar thaca ag seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide san ÚÁ trí fheasacht agus tuisceint ar shaincheisteanna a bhaineann le gníomh aeráide a chur chun cinn.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.3.4	An geilleagar ciorclach a chur chun cinn do ghnólachtaí.	Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.6.1.3.5	Eolas a sholáthar agus feasacht a ardú d'fhiontair Chontae Chorcaí agus do ghrúpaí gnó chun tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfheistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite ar fhoirgnimh thráchtála.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh gníomh aeráide a spreagadh do ghnóthaí laistigh de réigiún na nÚdarás Áitiúil, rud a d'fhéadfadh tionchar dearfach a imirt ar an gcomhshaoil aeráide agus íslí ginearálta ar astaíochtaí GCT. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le forbairt fuinnimh in-athnuaite agus iarfheistithe foirgneamh i limistéar feidhme an Údarás Áitiúil a d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí beaga nó suntasacha diúltacha ar an gcomhshaoil,	-	-	-	-	0	0	-	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		lena n-áirítear tionchair bhithéagsúlachta, tionchair a bhaineann le gliondar agus dalladh, tionchair a bhaineann le tógáil, agus tionchair ar an gcomhshaoil. stádas caomhnaithe na struchtúr cosanta.											
4.6.1.4.1	Moil Chianoibre nua a fhorbairt sa Chóbh, Baile an Mhistéalaigh agus Áth Trasna agus cinn eile a fhorbairt nuair is cuí. Laghdóidh sé seo úsáid breosla trí laghdú ar astuithe iompair agus ligfidh sé do dhaoine oibriú san áit ina gcónaíonn siad.	Is dócha go gcruthóidh cur i bhfeidhm an ghnímh seo roinnt éifeachtaí dearfacha ar astaíochtaí GCT. Is féidir le moil dhigiteacha ról a bheith acu maidir le brúnna uirbeacha a scaipeadh agus amanna comaitéireachta a ísliú, rud a laghdóidh astaíochtaí GHG a bhaineann le feithiclí. Don gnáthdhuine, is féidir go gciallódh sé seo cáilíocht beatha níos airde.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.4.2	Leanúint ar aghaidh ag cur chun cinn, ag cothabháil agus ag tacú leis na moil reatha lena n-áirítear Mainistir Fhear Maí, Beantraí agus Maigh Chromtha.	Is dócha go gcruthóidh cur i bhfeidhm an ghnímh seo roinnt éifeachtaí dearfacha ar astaíochtaí GCT. Is féidir le moil dhigiteacha ról a bheith acu maidir le brúnna uirbeacha a scaipeadh agus amanna comaitéireachta a ísliú, rud a laghdóidh astaíochtaí GHG a bhaineann le feithiclí mar aon le truailliú torainn a dtagann ón tiomáint.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.5.1	Páirt a ghlacadh i bhfeachtas náisiúnta feasachta poiblí chun eolas sealbhóirí tí a chur chun cinn ar an gcaoi a n-oibríonn a n-umar múnlaigh agus ar an tionchar a bhíonn ag umar seipteach agus ag rith chun srutha talmhaíochta ar uisce snámha. Cuir eolas agus comhairle ar fáil maidir le cén gnáthchothabháil ba chóir a dhéanamh.	Beidh an gníomh ardú airde/ rannpháirtíochta seo mar bhonn agus mar thaca ag feabhsú cháilíocht an uisce.	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0
4.6.1.5.2	Feachtas feasachta a réachtáil, i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara, chun feirmeoirí agus an pobal a chur ar an eolas faoin	Beidh an gníomh ardú airde/ rannpháirtíochta seo mar bhonn agus mar thaca ag feabhsú cháilíocht an uisce.	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	riachtanas gan sciodar a scaipeadh le linn na tréimhse dúnta agus chun spreagadh a thabhairt don phobal aon teagmhais dá leithéid a thuairisciú do Chomhairle Contae Chorcaí.												
4.6.1.5.3	Feachtas feasachta a réachtáil chun comhairle a thabhairt do shealbhóirí tí úsáid lotnaidicídí a íoslaghdú agus lotnaidicídí a úsáid go freagrach.	Is dócha go gcuirfear cosc go pointe áirithe ar theagmhais truaillithe comhshaoil trí úsáid laghdaithe lotnaidicídí a chur chun cinn sa phobal.	0	0	0	0	+	0	0	+	0	0	0
4.6.1.5.4	Oibriú le páirtithe leasmhara chun bia áitiúil a chur chun cinn, agus mar sin laghdófar na mílte bia.	D'fhéadfadh tacú le táirgeadh bia áitiúil an méid bia a tháirgtear go háitiúil a cheannaítear agus a chaitear a mhéadú, agus an méid bia a fhaightear ó chian a laghdú Dá bhrí sin tá an poitéinseal ag an ngníomh seo astaíochtaí GCT a bhaineann le táirgeadh agus soláthar bia a laghdú, rud a fhágfaidh go mbeidh tionchar beag dearfach ar an aeráid.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.6.1.5.5	Oibriú i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh comhoibríoch seo tairbhí comhshaoil a bheith mar thoradh air, lena n-áirítear buntáistí a bhaineann le bithéagsúlacht, cáilíocht uisce agus cáilíocht ithreach. D'fhéadfadh drochthionchar neamhbheartaithe a bheith ag an ngníomh ar cháilíocht an uisce agus ba cheart réimeanna míthreoracha nó míchuí a chur chun cinn ar an mbithéagsúlacht. D'fhéadfadh tionchar comhshaoil neamhbheartaithe a bheith mar thoradh ar fhorbairt bonneagair feirme, lena n-áirítear éifeachtaí a bhaineann le tógáil.	-	+/-	0	0	+	0	-	+/-	0	0	+
4.6.1.6.1	Spriocanna iniúchta bliantúla a bhaint amach de réir Phlean Cigireachta Náisiúnta Talmhaíochta an GCC. Laghdaíonn sé seo astaíochtaí a bhaineann le clóis feirme agus cosnaíonn sé, dá réir sin,	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh cigireachta seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le cosaint cháilíocht an uisce, chomh maith le bithéagsúlacht trí mhonatóireacht agus spreagadh a dhéanamh ar dhea-chleachtas comhshaoil.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	bithéagsúlacht na n-uiscí glactha agus sláinte an phobail.												
4.6.1.7.1	Comhoibriú agus comhpháirtíocht a choinneáil ar bun le comhlachtaí poiblí eile atá ag feidhmiú sa chontae ag obair i dtreo caighdeán an uisce a fheabhsú.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tacóidh an gníomh seo le feabhas a chur ar cháilíocht an uisce laistigh de cheantar an ÚÁ.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.6.1.7.2	Oibriú le LAWPRO (Clár Uisce na nÚdarás Áitiúil) chun tionchair na ngabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a aithint de réir an Phlean Bainistíochta Abhantraí agus an Chreat-Treoir Uisce.	Ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil ag an ngníomh taighde seo nuair a bhreithnítear é ina aonar. D'fhéadfadh an gníomh seo tionchar dearfach a bheith aige ar cháilíocht an uisce a luaithe a shaináithnítear gabhdóirí leochaileacha/criticiúla mar is féidir bearta cosanta a chur i bhfeidhm ansin.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.6.1.7.3	Tacú le agus dul i dteagmháil le tionscadail Chomhpháirtíocht Nuálaíochta na hEorpa (CNE) faoi stiúir áitiúil agus náisiúnta i gContae Chorcaí le tairbhí bithéagsúlachta, aeráide agus pobail.	D'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith ag an ngníomh seo ar an gcomhshaoil, go háirithe ar bhithéagsúlacht, ar cháilíocht uisce agus ar cháilíocht an aeir.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.6.1.8.1	Cabhrú le feabhas a chur ar chaighdeán cháilíochta uisce mar atá leagtha amach sa Chreat-Treoir Uisce trí na cláir iniúchta talmhaíochta.	D'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith ag an ngníomh seo ar an gcomhshaoil, go háirithe ar cháilíocht an aeir.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0
4.6.1.8.2	Úsáid réamhaisnéisí aimsire le teagmhais bháistí arda a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar cháilíocht an uisce snámha ag uiscí snámha a ndéantar monatóireacht orthu a thuar. Bunaithe ar mheasúnú riosca, eisítear fógraí rabhaidh ag tránna áit a bhfuiltear tuartha go bhféadfadh drochthionchar a bheith ag imeacht aimsire ar cháilíocht an uisce.	D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le sláinte an duine a chosaint.	+	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cáilíocht Aeir agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Iompar Daoine

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.7.1.1.1	Comhoibriú le pobail agus geallsealbhóirí le Straitéis Iompair Cheantar Cathrach Chorcaí (SICCC).	Is dócha go mbeidh seirbhísí iompair phoiblí níos fearr mar thoradh ar an ngníomh comhoibríoch seo nuair is gá, ag spreagadh úsáid iompair phoiblí thar ghluaisteáin phríobháideacha, agus ag laghdú astaíochtaí GCT a bhaineann le hiompar.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.7.1.1.2	Comhoibriú le pobail agus páirtithe leasmhara leis na Pleananna Iompair Áitiúla do bhailte de réir mar a fhorbraíonn an Chomhairle na pleananna.	Is dócha go mbeidh seirbhísí iompair phoiblí níos fearr mar thoradh ar an ngníomh comhoibríoch seo nuair is gá, ag spreagadh úsáid iompair phoiblí thar ghluaisteáin phríobháideacha, agus ag laghdú astaíochtaí GCT a bhaineann le hiompar.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.7.1.1.3	Comhoibriú le pobail agus geallsealbhóirí i bhforbairt Iompar Tuaithe Chontae Chorcaí de réir straitéisí ábhartha mar an Plean Soghluaisteachta Tuaithe de Connecting Ireland.	Is dócha go mbeidh seirbhísí iompair phoiblí níos fearr mar thoradh ar an ngníomh comhoibríoch seo nuair is gá, ag spreagadh úsáid iompair phoiblí thar ghluaisteáin phríobháideacha, agus ag laghdú astaíochtaí GCT a bhaineann le hiompar.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.7.1.2.1	Tionscadail Taistil Ghníomhacha a fhorbairt ar fud an chontae ar féidir leo an t-athrú iompair is mó a sheachadadh.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo aistriú módúil agus úsáid líonraí taistil gníomhaí agus iompar poiblí a spreagadh. Tacaíonn an gníomh seo le bonneagar breise rothaíochta agus cosáin a fhorbairt. In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise taistil ghníomhach a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin roinnt éifeacht dhearfach ar an gcomhshaol a ghiniúint de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	-	-	0	0	0	0	-	-	+	0	+
4.7.1.2.2	Feabhsuithe pleanáilte bóithre forbartha uirbhig chun gnéithe taistil ghníomhacha a ionchorprú mar is cuí, agus aird chuí a	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo aistriú módúil agus úsáid líonraí taistil gníomhaí agus iompar poiblí	-	-	0	0	0	0	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht an aeir áitiúil agus deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.	a spreagadh. Tacaíonn an gníomh seo le bonneagar breise rothaíochta agus cosáin a fhorbairt. In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise taistil ghníomhach a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin roinnt éifeacht dhearfach ar an gcomhshaoil a ghiniúint de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.											
4.7.1.2.3	Leanúint le forbairt leanúnach ar Ghlasbhealaí, cosúil leis an nGlasbhealach Mhainistir na Corann - Eochail.	In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le tógáil na nglasbhealaí raon d'éifeachtaí beaga nó suntasacha comhshaoil a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.	-	-	0	0	0	0	-	-	+	0	+
4.7.1.2.4	Oibriú le Páirtithe Leasmhara chun na buntáistí níos leithne a bhaineann le taisteal ghníomhach a chur chun cinn.	Beidh an gníomh cur chun cinn seo mar bhonn agus mar thaca ag seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide san ÚÁ trí fheasacht agus tuiscint ar shaincheisteanna a bhaineann le gníomh aeráide a chur chun cinn. Tacóidh glacadh leis an ngníomh seo le fíis agus príomhchuspóirí an phlean a réadú go hiomlán sa phobal.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.7.1.2.5	Oibriú le húdaráis ábhartha chun "Bealach sábháilte chuig scoileanna" a fhorbairt.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo aistriú módúil agus úsáid líonraí taistil gníomhaí agus iompar poiblí a spreagadh. Tacaíonn an gníomh seo le bonneagar breise rothaíochta agus cosáin a fhorbairt. In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise taistil ghníomhach a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun	-	-	0	0	0	0	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála) agus tionchair bhithéagsúlachta. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin roinnt éifeacht dhearfach ar an gcomhshaoil a ghiniúint de bharr laghdú ar úsáid feithicilí.											
4.7.1.2.6	Cuir isteach ar mhaoiniú do thionscadail Taisteal Gníomhach	Is gníomh airgeadais é an gníomh seo agus ní bheidh aon iarmhairt timpeallachta iarbhair aige nuair a bhreithnítear é ina aonar.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.7.1.3.1	Leibhéal níos airde dlúis agus fáis a chur chun cinn i láithreacha a bhaineann leas as acmhainn iompair phoiblí ardchaighdeán atá ann cheana féin.	Spreagadh an gníomh seo forbairt i réimsí ina bhfuil bonneagar iompair phoiblí i bhfeidhm cheana féin, ag spreagadh úsáid iompair phoiblí thar ghluasteáin phríobháideacha gan gá le bonneagar nua a shuiteáil. Beidh tionchar dearfach aige seo ar an gcomhshaoil.	+	0	0	0	0	+	+	0	+	0	+
4.7.1.3.2	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí úsáid talún agus pleanáil iompair a chomhtháthú.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo úsáid iompair phoiblí agus taistil ghníomhach a spreagadh thar úsáid feithicilí príobháideacha. Laghdódh sé seo astaíochtaí GCT a bhaineann le hiompar. Tá an poitéinseal ag forbairt bonneagair taistil ghníomhaigh raon d'éifeachtaí beaga nó suntasacha ar an gcomhshaoil a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne) le linn tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+
4.7.1.4.1	Oibriú leis na geallsealbhóirí cuí chun an gréasán Náisiúnta luchtaithe FL a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo astaíochtaí GCT na hearnála iompair a laghdú laistigh de limistéar feidhme an Údaráis Áitiúil de réir bheartas aeráide agus reachtaíochta agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. Tá an poitéinseal aige seo roinnt tionchair dhearfacha a ghiniúint ar an aeráid agus ar cháilíocht an aeir áitiúil. D'fhéadfadh go n-eascródh ilphointí luchtaithe agus bonneagar leictreach coimhdeach as an ngníomh seo freisin, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud réigiún an ÚÁ. In éagmais maolaithe ar bith,	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí solta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.											
4.7.1.4.2	Dul i dteagmháil le BSL chun réimsí a aithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú FL.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo astaíochtaí GCT na hearnála iompair a laghdú laistigh den Údarás Áitiúil de réir bheartas aeráide agus reachtaíochta agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. Tá an poitéinseal aige seo roinnt tionchair dhearfacha a ghiniúint ar an aeráid agus ar cháilíocht an aeir áitiúil. D'fhéadfadh go n-eascródh agus bonneagar leictreach coimhdeach as an ngníomh seo freisin, lena n-áirítear bealaí nasccha eangaí ar fud réigiún an ÚÁ. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí solta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+
4.7.1.4.3	Idirchaidreamh a dhéanamh le Pobail chun feasacht a ardú ar dheontais FL, mar iad siúd ón ÚFIÉ.	D'fhéadfadh an gníomh seo úsáid feithiclí níos inbhuanaithe a mhéadú agus líon na bhfeithiclí ICE a laghdú. Bheadh laghdú ar na hastaíochtaí GCT a bhaineann le hiompar mar thoradh air seo. D'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith ag an ngníomh seo ar an gcomhshaol.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.7.1.4.4	Úsáid na bhfeithiclí leictreacha a chur chun cinn trí cheanglais maidir le pointí muirir r-feithiclí a sholáthar in iarratais phleanála.	Tacóidh an gníomh seo leis an údarás áitiúil a astaíochtaí GCT ina earnáil iompair a laghdú de réir bheartas agus reachtaíocht aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. Tá an poitéinseal aige seo roinnt tionchair dhearfacha a ghiniúint ar an aeráid agus ar cháilíocht an aeir áitiúil. D'fhéadfadh go n-eascródh ilphointí luchtaithe agus bonneagar leictreach coimhdeach as an ngníomh seo freisin, lena n-áirítear bealaí nasccha eangaí ar fud réigiún an ÚÁ. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair thorainn, tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.											
4.7.1.4.5	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle a chur chun cinn.	Tá an gníomh seo sách leathan agus neamh-shonrach, áfach, féadfaidh glacadh inscálaithe feithicilí atá bunaithe ar bhreoslaí malartacha áirithe cur le leathnú na n-earnálacha táirgthe breosla malartach. D'fhéadfadh éifeachtaí neamhdhíreacha ar an gcomhshaoil a bheith mar thoradh ar na hearnálacha seo (lena n-áirítear éifeachtaí neamhchinnte agus a d'fhéadfadh a bheith diúltach) mar thoradh ar fhoinsiú breosla, ar phróisis táirgthe agus ar phróisis soláthair.	0	0	0	0	0	-	0	0	0	0	+
4.7.1.5.1	Tacaíocht agus forbairt a dhéanamh ar líonra na Lárionad Fiontair Pobail (Moil) atá ann cheana féin.	D'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith ag an ngníomh seo ar an gcomhshaoil. D'fhéadfadh an gníomh seo cur go pointe le leibhéal na n-astaíochtaí GCT a bhaineann le laghdú ar úsáid iompair a laghdú.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.7.1.5.2	Foireann na Comhairle a spreagadh chun roghanna cruinnithe ar líne a úsáid in ionad cruinnithe pearsanta nuair is féidir.	Is dócha go gcuirfear chun cinn leis an ngníomh seo laghdú ar astuithe iompair a bhaineann le comaitéireacht ón mbaile go dtí an obair - a bhfuil an cumas aige roinnt éifeachtaí dearfacha a ghiniúint ar an aeráid agus ar cháilíocht an aeir áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cáilíocht Aeir agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Timpeallacht Thógtha

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.8.1.1.1	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta ag láithreacha agus scálaí oiriúnacha & le forbairt bonneagair ghaolmhar ag calafoirt chun na forbairtí seo a éascú de réir an TFP.	Cuirfidh an gníomh seo chun cinn agus tacóidh sé le forbairt fuinnimh in-athnuaite laistigh den chontae a d'fhéadfadh raon éifeachtaí suntasacha dearfacha comhshaoil a ghiniúint, lena n-áirítear éifeachtaí dearfacha ar aeráid, cáilíocht uisce, timpeallacht na hithreach agus bithéagsúlacht. In éagmais maolaithe, d'fhéadfadh tionchar diúltach beag nó an-suntasach a bheith ag forbairt fuinnimh in-athnuaite ar an gcomhshaoil, lena n-áirítear tionchair bhithéagsúlachta, agus tionchair ar cháilíocht an uisce (mar gheall ar rith chun srutha ábhar siolta nó stroighne ag céim na tógála). Is féidir éifeachtaí féideartha dá leithéid a mhaolú trí bhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí pleanála agus comhshaoil agus srianta go luath le linn an phróisis measúnaithe/dearaidh.	-	-	-	-	-	0	-	-	+	0	+
4.8.1.1.2	Giniúint fuinnimh in-athnuaite, stóráil agus bonneagar dailte a chur chun cinn de réir an TFP laistigh den chontae.	Cuirfidh an gníomh seo chun cinn agus tacóidh sé le forbairt fuinnimh in-athnuaite laistigh den chontae a d'fhéadfadh raon éifeachtaí suntasacha dearfacha comhshaoil a ghiniúint, lena n-áirítear éifeachtaí dearfacha ar aeráid, cáilíocht uisce, timpeallacht na hithreach agus bithéagsúlacht. In éagmais maolaithe, d'fhéadfadh tionchar diúltach beag nó an-suntasach a bheith ag forbairt fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear forbairt líneadaigh ghaolmhar, lena n-áirítear tionchair bhithéagsúlachta, agus tionchair ar an gcomhshaoil uisce nó ithreacha (mar gheall ar rith chun srutha siolta nó stroighne ag céim na tógála). -bunaithe ábhar). Is féidir éifeachtaí féideartha dá leithéid a mhaolú trí bhreithniú a dhéanamh ar chúrsaí pleanála agus comhshaoil agus srianta go luath le linn an phróisis measúnaithe/dearaidh.	-	-	-	-	-	0	-	-	+	0	+
4.8.1.2.1	Deiseanna a fhiosrú chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na	Is gníomh é seo a bhaineann le staidéar agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Ag brath ar thoradh an staidéir seo, tá an poitéinseal aige tacú le seachadadh	-	-	0	-	-	0	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	comhairle lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae.	laghdúithe astaíochtaí GCT san earnáil Chónaithe agus éifeachtúlacht fuinnimh i réigiún na nÚdarás Áitiúil. In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha comhshaoil ag forbairt dá leithéid, lena bhféadfaí oibreacha fairsinge leagtha píopaí a áireamh, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce, bithéagsúlacht, flóra agus fána; agus an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála).											
4.8.1.2.2	Tacú le páirtithe leasmhara ar mian leo córais téimh cheantair a fhorbairt.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo tacú le seachadadh laghdúithe astaíochtaí GCT san earnáil Chónaithe agus éifeachtúlacht fuinnimh i réigiún na nÚdarás Áitiúil. In éagmais aon mhaolaithe, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha comhshaoil ag forbairt dá leithéid, lena bhféadfaí oibreacha fairsinge leagtha píopaí a áireamh, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce, bithéagsúlacht, flóra agus fána; agus an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála).	-	-	0	-	-	0	-	-	+	0	+
4.8.1.3.1	Tacú le agus cuir i bhfeidhm beartas náisiúnta ar luchtú FL ag láithreacha neamhbhaile.	Beidh forbairt ar ilphointí luchtaithe agus bonneagar leictreach coimhdeach, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud limistéar feidhme an údaráis áitiúil, mar thoradh ar fhairsingiú an ghréasáin luchtaithe FL. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta. Tá an cumas ag seachadadh dea-ghréasán de bhonneagar luchtaithe úsáid modhanna inbhuanaithe taistil a chur chun cinn sa phobal, aistriú modha a spreagadh agus tacú le laghdú astuithe a bhaineann le feithiclí. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		an ngníomh ar an gcomhshaol - ag féachaint don sciar de laghdúithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT.											
4.8.1.3.2	Dul i dteagmháil le BSL chun réimsí a aithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le háiseanna luchtaithe FL.	Beidh forbairt ar ilphointí luchtaithe agus bonneagar leictreach coimhdeach, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud limistéar feidhme an údaráis áitiúil, mar thoradh ar fhairsingiú an ghréasáin luchtaithe FL. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí solta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta. Tá an cumas ag seachadadh dea-ghréasán de bhonneagar luchtaithe úsáid modhanna inbhuanaithe taistil a chur chun cinn sa phobal, aistriú modha a spreagadh agus tacú le laghdú astuithe a bhaineann le feithiclí. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaol - ag féachaint don sciar de laghdúithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT.	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+
4.8.1.3.3	Beartas maidir le Luchtú FL a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de bheartas níos leithne Tógáil i gCúram.	Beidh forbairt ar ilphointí luchtaithe agus bonneagar leictreach coimhdeach, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud limistéar feidhme an údaráis áitiúil, mar thoradh ar fhairsingiú an ghréasáin luchtaithe FL. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí solta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.	+/-	-	0	0	0	+	+/-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		Tá an cumas ag seachadadh dea-ghréasán de bhonneagar luchtaithe úsáid modhanna inbhuanaithe taistil a chur chun cinn sa phobal, aistriú modha a spreagadh agus tacú le laghdú astuithe a bhaineann le feithiclí. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaoil - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT.											
4.8.2.1.1	Iníúchadh a dhéanamh ar úsáid ábhair mhalartach ísealcharbóin i dtógáil bóithre.	D'fhéadfadh an gníomh seo astaíochtaí GCT corpraithe a bhaineann le tionscadail tógála agus cothabhála bóithre a laghdú.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.8.2.1.2	Astaíochtaí carbóin corpraithe a laghdú trí úsáid a bhaint as ábhar nuálach dromchla bóthair.	D'fhéadfadh an gníomh seo astaíochtaí GCT corpraithe a bhaineann le tionscadail tógála agus cothabhála bóithre a laghdú.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.8.2.1.3	Imscrúdú a dhéanamh ar bhonneagar eile ina bhféadfaí ábhar ísealcharbóin a úsáid mar chosáin, droichid, timpealláin, limistéir thaitneamhachta, conairí áineasa, fearann poiblí, agus tionscadal tógála eile.	D'fhéadfadh an gníomh seo astaíochtaí GCT corpraithe a bhaineann le tionscadail tógála agus cothabhála bóithre a laghdú.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.8.3.1.1	Coinneáil agus athúsáid an stoic foirgneamh atá ann cheana a chur chun cinn mar chéad rogha.	Tacóidh an gníomh seo le hathúsáid an stoic tógála atá ann cheana féin agus stoc nua tithíochta á fhorbairt. Déanfaidh sé seo fritháireamh ar astaíochtaí GCT corpraithe féideartha a bhaineann le forbairt tithíochta nua. Féadfaidh an gníomh seo tacú le hathchóiriú nó le hiarfheistiú ar stoc tithíochta agus foirgneamh, lena n-áirítear foirgnimh thréigthe. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. D'fhéadfadh drochthionchar a bheith ag oibreacha iarfheistithe freisin ar chaomhnú cuí na struchtúr cosanta. D'fhéadfadh go gcuirfeadh oibreacha den sórt sin isteach freisin ar speicis chosanta atá i struchtúir thréigthe, amhail sciatháin leathair.	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.8.3.1.2	Tacú le soláthar faisnéise ar chúnaimh deontais do thithe agus do ghnóthaí.	Spreagfaidh an gníomh seo iarfheistiú foirgneamh laistigh de réigiún na nÚdarás Áitiúil, ag tacú le laghdú/fritháireamh astaíochtaí GCT. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaol - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Tá an poitéinseal ag tithe níos sine chun ialtóga a choinneáil, agus mar sin d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na foirgnimh seo.	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	+
4.8.3.1.3	Feabhsuithe éifeachtachtaí fuinnimh d'fhoirgnimh a spreagadh. Comhairle a thabhairt agus oideachas a chur ar ghnólaigh agus ar chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh.	Spreagfaidh an gníomh seo iarfheistiú foirgneamh laistigh de réigiún na nÚdarás Áitiúil, ag tacú le laghdú/fritháireamh astaíochtaí GCT. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaol - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Tá an poitéinseal ag tithe níos sine chun ialtóga a choinneáil, agus mar sin d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na foirgnimh seo.	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	+
4.8.3.2.1	Leanúint ar aghaidh ag cinntiú go gcomhlíonann foirgnimh nua na rialacháin tógála maidir le héifeachtúlacht fuinnimh.	Go ginearálta, cuirfidh an gníomh chun cinn forbairt níos dearfaí ar an aeráid. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag go measartha ag an ngníomh ar an gcomhshaol aeráide - ag féachaint don sciar d'astaíochtaí GCT is féidir a fhritháireamh tríd an ngníomh seo i gcomparáid le spriocanna agus ceanglais náisiúnta laghdaithe astaíochtaí GCT.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.8.3.3.1	Tacú le soláthar faisnéise ar chúnaimh deontais do ghiniúint in-athnuaithe ar an láthair.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh rochtain ar thionscnaimh ghníomhaíochta aeráide a sholáthar do gach duine laistigh den phobal - rud a d'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar an gcomhshaol aeráide agus ísliú ginearálta ar astaíochtaí GCT i Réigiún na nÚdarás Áitiúil.	-	-	-	0	0	0	-	-	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		Tacóidh an gníomh seo le forbairt fuinnimh in-athnuaite a fhorbairt i réigiún na nÚdarás Áitiúil a bhféadfadh éagsúlacht d'éifeachtaí diúltacha beaga nó suntasacha a d'fhéadfadh a bheith ann, lena n-áirítear tionchair bhithéagsúlachta.											
4.8.3.3.2	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh rochtain ar thionscnaimh ghníomhaíochta aeráide a sholáthar do gach duine laistigh den phobal - rud a d'fhéadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar an gcomhshaoil aeráide agus íslíú ginearálta ar astaíochtaí GCT i Réigiún na nÚdarás Áitiúil. Tacóidh an gníomh seo le forbairt fuinnimh in-athnuaite a fhorbairt i réigiún na nÚdarás Áitiúil a bhféadfadh éagsúlacht d'éifeachtaí diúltacha beaga nó suntasacha a d'fhéadfadh a bheith ann, lena n-áirítear tionchair bhithéagsúlachta.	-	-	-	0	0	0	-	-	0	0	+
4.8.4.1.1	Éiteas dearaidh a fhorbairt a bhreithníonn gníomhaíocht aeráide i bhforbairt foirgneamh nua ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Breithneoidh an cur chuige seo raon roghanna dearaidh lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta d'úsáid ábhar ísealcharbóin, insliú fabraice foirgnimh, díonta glasa, fhótavoltacha gréine, agus baint uisce báistí, ag cur san áireamh beartas an rialtais, caighdeáin dearaidh agus treoirlínte.	Go ginearálta, cuirfidh an gníomh chun cinn forbairt níos dearfaí ar an aeráid, faoi stiúir ag údarás áitiúla. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag go measartha ag an ngníomh ar an gcomhshaoil aeráide - ag féachaint don sciar d'astaíochtaí GCT is féidir a fhritháireamh tríd an ngníomh seo i gcomparáid le spriocanna agus ceanglais náisiúnta laghdaithe astaíochtaí GCT, mar aon le cáilíocht an uisce agus bithéagsúlacht. D'fhéadfadh go n-eascródh tionchair dhiúltacha éagsúla neamhbheartaithe ar an gcomhshaoil as a leithéid d'fhorbairt.	-	-	-	0	0	0	-	-	0	0	+
4.8.4.1.2	Clár maoinithe bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm le haghaidh iarfheistiú domhainfhuinnimh ar stoc tithíochta reatha na Comhairle.	Tacóidh an gníomh seo le laghdú/fritháireamh astaíochtaí GCT na hearnála Cónaithe. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaoil - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT.	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.8.4.2.3	A chinntiú go ndeartar príomhcheangail leictreacha chuig gach teach sóisialta nua ionas gur féidir iad a aisfheistiú go héasca le pointí luchtaithe cairr leictreacha.	Go ginearálta, cuirfidh an gníomh chun cinn forbairt níos dearfaí ar an aeráid, faoi stiúir ag údaráis áitiúla. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag go measartha ag an ngníomh ar an gcomhshaoil aeráide - ag féachaint don sciar d'astaíochtaí GCT is féidir a fhritháireamh tríd an ngníomh seo i gcomparáid le spriocanna agus ceanglais náisiúnta laghdaithe astaíochtaí GCT.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.8.4.2.4	Athbhreithniú a dhéanamh ar na heastáit atá ann cheana féin chun láithreacha féideartha a aithint le haghaidh suiteáil pointí luchtaithe FL comhchoiteann agus páirceáil rothar	Tá an cumas ag seachadadh dea-ghréasán de bhonneagar luchtaithe agus de pháirceáil rothair úsáid modhanna inbhuanaithe taistil a chur chun cinn sa phobal, aistriú modha a spreagadh agus tacú le laghdú astuithe a bhaineann le feithiclí. Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an gcomhshaoil - ag féachaint don sciar de laghdúithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leis tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta um laghdú astaíochtaí GCT. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh oibreacha a bhaineann le bonneagar breise maidir le pointí luchtaithe a thógáil raon d'éifeachtaí beaga go suntasach a ghiniúint, lena n-áirítear tionchair ar cháilíocht an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a ghiniúint), tionchair ar cháilíocht uisce (trí rith chun srutha táirgí siolta agus stroighne le linn na tógála), agus tionchair bhithéagsúlachta.	-	-	0	-	0	0	-	0	0	0	+
4.8.4.3.1	Straitéis fheasachta tionóntaí a fhorbairt maidir leis na buntáistí a bhaineann le hathrú iompraíochta maidir le gníomhaíocht aeráide ina dtithe.	Beidh an gníomh cur chun cinn/rannpháirtíochta seo mar bhonn agus mar thaca ag seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide san ÚA trí fheasacht agus tuiscint ar shaincheisteanna a bhaineann le gníomh aeráide a chur chun cinn. Tacóidh glacadh leis an ngníomh seo le fíis agus príomhchuspóirí an phlean a réadú go hiomlán sa phobal.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.8.4.3.2	Na buntáistí a bhaineann le fiáin agus bithéagsúlacht a chur chun cinn in eastáit tithíochta atá ann cheana féin.	Beidh an gníomh cur chun cinn/rannpháirtíochta seo mar bhonn agus mar thaca ag seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide san ÚA trí fheasacht agus tuiscint ar shaincheisteanna a bhaineann le gníomh aeráide a chur chun cinn. Beidh tionchar dearfach ag glacadh leis an ngníomh seo ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce.	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.8.5.1.1	Deiseanna a fhiosrú chun tabhairt faoi bhearta oiriúnaithe aeráide mar chuid d'oibreacha an fhearainn phoiblí.	Is gníomh é seo a bhaineann le staidéar/taighde agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo go dtiocfaidh forbairt níos dearfaí ar aeráid laistigh de réigiún na nÚdarás Áitiúil.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.8.5.1.2	Oibriú le pobail chun bearta oiriúnaithe áitiúla a ghlacadh a laghdaíonn tionchar áitiúil aimsire ag cur san áireamh déine, fad agus minicíocht.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo go n-eascródh oibreacha cothabhála ar dhraenáil agus cur i bhfeidhm réitigh nádúr-bhunaithe/IDUanna. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo dul i bhfeidhm go diúltach ar cháilíocht an uisce trí chleachtais mhíchúí cothabhála draenacha. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh atá bunaithe ar nádúr tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce ag limistéar uisce ar leith nó le sruth uaidh. Tá an poitéinseal ag forbairt bonneagair ghlais den sórt sin, go háirithe gníomhaíocht a bhaineann le tógáil, raon de thionchair neamhbheartaithe, diúltacha ar an gcomhshaoil má dhéantar é.	0	+/-	0	0	0	0	0	+/-	+	0	+
4.8.5.2.1	CIDU agus cur chuige atá bunaithe ar nádúr a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ó thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus cur le toirt an uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha.	D'fhéadfadh forbairt shuntasach a bheith mar thoradh ar an ngníomh seo a bhaineann le hathléimneacht tuilte, lena n-áirítear forbairt ag agus i gcóngarach na limistéar uisce. In éagmais maolaithe ar bith, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha comhshaoil ag forbairt draenála tacaithe, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce agus hidreolaíocht na limistéar uisce; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha; agus an timpeallacht aer glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála). Tá an poitéinseal ag gníomhaíocht athléimneachta tuilte tionchar dearfach a bheith aige ar an gcomhshaoil freisin. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh atá bunaithe ar	+	+/-	0	0	0	0	0	+/-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		nádúr agus ar an CIDÚ mar chuid de bhainistíocht an uisce dromchla tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce ag limistéar uisce ar leith nó le sruth uaidh.											
4.8.5.2.2	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do na príomhbhailte go léir. Cabhrú leis an Aonad Polasaí Pleanála plean bainistíochta uisce báistí a fhorbairt do lonnaíochtaí Uirbeacha.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo dul i bhfeidhm go diúltach ar cháilíocht an uisce trí chleachtas mhíchuí cothabhála draenacha. Tá an poitéinseal ag an bhforbairt féideartha ar réitigh atá bunaithe ar nádúr tionchar beag nó dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht agus ar cháilíocht uisce ag limistéar uisce ar leith nó le sruth uaidh. Tá an poitéinseal ag forbairt bonneagair ghlais den sórt sin, go háirithe gníomhaíocht a bhaineann le tógáil, raon de thionchair neamhbheartaithe, diúltacha ar an gcomhshaoil má dhéantar é.	+	+/-	0	0	0	0	0	+/-	+	0	+
4.8.5.2.3	Tacú le rolladh amach na Scéimeanna um Fhóirithint Tuilte sa Chontae, lena n-áirítear iad sin i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí, mar a aithníodh sa Chlár um Measúnú agus Bainistiú Riosca Tuile do Dhobharcheantar (MBRTD) agus i Measúnú Straitéiseach Riosca Tuilte an Chontae.	D'fhéadfadh seachadadh na ngníomhartha athléimneachta tuilte freisin an baol tuilte a laghdú agus teagmhais tuilte a chosc. Is féidir le laghdú riosca tuilte éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint do raon gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta. D'fhéadfadh dul chun cinn gníomhaíochta a bhaineann le hathléimneacht tuilte a bheith ina chúis le forbairt suntasach a bheith ar siúl, agus i gcóngaracht na limistéar uisce. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh go mbeadh éagsúlacht d'éifeachtaí suntasacha diúltacha comhshaoil ag a leithéid d'fhorbairt, lena n-áirítear éifeachtaí ar: cháilíocht uisce agus hidreolaíocht na limistéar uisce; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána atá ag brath ar éiceachórais uisceacha; an timpeallacht aeir glactha (mar gheall ar ghiniúint deannaigh tógála), agus an timpeallacht dhaonna glactha.	+	+/-	0	0	0	0	0	+/-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.8.5.2.4	Teimpléad a fhorbairt le haghaidh pleananna bainistíochta uisce báistí i gceantair uirbeacha eile.	Is gníomh é seo a bhaineann le cúrsaí riaracháin a thacóidh le seachadadh gníomhaíochta oiriúnaithe aeráide sa phlean go ginearálta.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.8.5.2.5	Cabhrú leis an Roinn Phleanála le measúnú ar iarratais phleanála lena chinntiú go bhfuil measúnuithe riosca tuilte ag gach forbairt nua/iarratas pleanála laistigh den Chontae de réir an Phlean Forbartha Contae, An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte – Treoirlínte d'Údarás Phleanála (2009), na riachtanais ó Chiorclach an RCPRÁ P12/2014 agus an Treoir AE um Thuilte.	Go ginearálta, cuirfidh an gníomh chun cinn forbairt níos dearfaí ar an aeráid Is dócha go mbeidh tionchar dearfach beag ag an ngníomh ar an timpeallacht aeráide. Is féidir le laghdú riosca tuilte éifeachtaí suntasacha, dearfacha a ghiniúint do raon gabhdóirí comhshaoil a bhféadfadh teagmhais tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta.	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0	+
4.8.5.2.6	Teimpléad Scéim um Pleananna Oiriúnaithe don Athrú Aeráide (SPOAA) a fhorbairt le haghaidh scéimeanna faoisimh tuilte.	Is gníomh é seo a bhaineann le cúrsaí riaracháin a thacóidh le seachadadh gníomhaíochta oiriúnaithe aeráide sa phlean go ginearálta.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
4.8.5.2.7	Le linn shaolré oibriúcháin scéimeanna faoisimh tuilte, a chinntiú go n-úsáideann uasghráduithe ar bith agus/nó athsholáthar an teicneolaíocht is fearr atá ar fáil atá tíosach ar fhuinneamh agus/nó an cleachtas is fearr, lena n-áirítear réitigh nuálaíochta nuair is gá.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo astaíochtaí GCT a bhaineann le fuinneamh a fhritháireamh sa toadhcháil.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.8.5.2.8	A chinntiú go leanann soláthar na n-oibreacha/seirbhísí go léir le ciorclán na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe 20/2019. Úsáid Cúisí Comhshaoil agus	Cabhróidh an gníomh seo leis an údarás áitiúil a astaíochtaí eagraíochtúla GCT a laghdú, agus beidh éifeachtaí dearfacha aige ar an aeráid chomh maith leis an bhféidearthacht chun tionchar dearfach a bheith aige ar bhithéagsúlacht, ar cháilíocht an aeir agus ar cháilíocht an uisce.	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
	Sóisialta i Soláthar Poiblí a chur chun cinn, treoir ó Roinn Airgeadais CCC, agus dea-chleachtas; m.sh go ndéantar dearáí a fhorbairt chun tionchar comhshaoil a laghdú, agus go gcuirtear critéir chomhshaoil san áireamh sa phróiseas soláthair.												
4.8.5.3.1	Measúnú a dhéanamh ar bhonneagar droichid ar aon dul leis na tionchair aeráide réamh-mheasta.	D'fhéadfadh an gníomh seo cur isteach ar sciatháin leathair le linn suirbhéanna. Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo freisin go dtiocfadh uasghrádú ar dhroichid, as a dtiocfadh suaitheadh agus/nó caillteanas gnáthóige do sciatháin leathair, nó tionchar ar stádas caomhantais droichid chosanta.	0	-	0	-	0	0	0	0	0	0	+
4.8.5.3.2	Cothabháil bóithre agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir an doiciméid threoraigh ar oiriúnú aeráide bóithre réigiúnacha agus áitiúla.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo go n-eascródh iarmhairtí beaga diúltacha ar an gcomhshaol, amhail éifeachtaí diúltacha ar cháilíocht an aeir ó dheannach tógála, agus cáilíocht uisce de bharr rith chun srutha dromchla le linn oibreacha.	0	-	0	0	0	0	-	-	0	0	+
4.8.5.3.3	Measúnú leanúnach ar ábhar tógála bóthair chun oiriúnú do choinníollacha teocht ard agus íseal.	Is gníomh é seo a bhaineann le staidéar/taighde agus ní bheidh aon fíor-éifeacht chomhshaoil aige nuair a bhreithnítear é ina aonar. D'fhéadfadh go n-eascródh an gníomh seo go mbeidh bóithre níos cosanta ó thaobh aeráide de a d'fhéadfadh a bheith in ann níos mó teagmhais reo agus téimh a sheasamh, rud a laghdóidh an méid cothabhála bóithre a bheidh ag teastáil amach anseo.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cáilíocht Aeir agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóillíocht AA - Athrú Aeráide.

Dramhaíl

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
4.9.1.1.1	Oibriú le geallsealbhóirí chun laghdú ar úsáid acmhainní nua a chur chun cinn agus tacú leis.	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.1.2	An scéim aisíocaíochta taisce do bhuidéil phlaisteacha agus d'alúmanam a chur chun cinn agus tacú leis.	D'fhéadfadh an gníomh seo diúscairt mhícheart dramhaíola agus cásanna truaillithe a laghdú. Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh ardú airde é seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.1.3	An treoir plaisteach aonúsáide a chur chun cinn agus tacú léi	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.1.4	Na scéimeanna méadaithe freagrachta táirgeoirí a chur chun cinn agus tacú leo	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.1.5	Oibriú le páirtithe leasmhara chun Rialachán 28 ar úsáid critéar deireadh dramhaíola a leathnú	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae. D'fhéadfadh truailliú comhshaoil nó nús a bheith mar thoradh ar bhainistíocht míchuí nó i mbainistiú cuí dramhaíola, lena n-áirítear dramhaíl tógála agus torainn.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.1.6	Tacaíocht agus aitheantas a thabhairt do Rialachán 27 trí tháirgí a rialú le diúscairt dramhaíola a laghdú.	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae. D'fhéadfadh truailliú comhshaoil nó nús a bheith mar thoradh ar bhainistíocht míchuí nó i mbainistiú cuí	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		dramhaíola, lena n-áirítear dramhaíl tógála agus torainn.											
4.9.1.1.7	Oibriú le páirtithe leasmhara chun infhaighteacht agus úsáid diúscairthe dramhaíola leithscartha a chinntiú.	D'fhéadfadh an gníomh seo diúscairt mhícheart dramhaíola agus cásanna truaillithe a laghdú. Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh ardú airde é seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.2.1	Leanúint ar aghaidh leis an dúshlán frithbhruscair chun feasacht a ardú i bpobail.	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.2.2	Oibriú le páirtithe leasmhara ar oideachas agus feasacht maidir le diúscairt cheart dramhaíola.	Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh bolscaireachta seo. Go ginearálta, cuirfidh an gníomh seo chun cinn feasacht agus seachadadh éifeachtach gníomhaíochta aeráide agus choincheap an gheilleagair chiorclaigh laistigh den chontae.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.2.3	Oibriú le páirtithe leasmhara ar thosaíochtaí bliantúla forfheidhmithe dramhaíola.	D'fhéadfadh an gníomh seo diúscairt mhícheart dramhaíola agus cásanna truaillithe a laghdú. Beidh éifeachtaí comhshaoil dearfacha ag an ngníomh ardú airde é seo.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.3.1	Bainistiú ar láithreáin líonta talún dúnta chun astaíochtaí a íoslaghda	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo laghdúithe ar astaíochtaí GCT ag láithreáin líonta talún. D'fhéadfadh drochthionchar comhshaoil neamhbheartaithe a bheith ag oibreacha leasúcháin líonadh talún tacaithe, lena n-áirítear éifeachtaí ar bhithéagsúlacht, ar shuímh Eorpacha, ar shaintréithe an tírdhreacha agus ar thaitneamhacht amhairc, nó ar éifeachtaí a bhaineann le cáilíocht ithreach, hidreolaíoch nó uisce.	-	-	-	0	-	+	-	-	+	0	+
4.9.1.3.2	Oibriú le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú.	Tá an poitéinseal ag an ngníomh seo laghdúithe ar astaíochtaí GCT ag láithreáin líonta talún. D'fhéadfadh drochthionchar comhshaoil neamhbheartaithe a bheith ag oibreacha leasúcháin líonadh talún tacaithe, lena n-áirítear éifeachtaí ar bhithéagsúlacht, ar shuímh Eorpacha, ar shaintréithe an tírdhreacha agus ar thaitneamhacht amhairc, nó ar	-	-	-	0	-	+	-	-	+	0	+

Uimhir Thagartha an Ghnímh	Gníomh an Dréacht-PGAÚÁ	Éifeachtaí Comhshaoil Féideartha	DSD	BFF	T	OC	I	ÚT	CAT	U	SÁ	TF	AA
		éifeachtaí a bhaineann le cáilíocht ithreach, hidreolaíoch nó uisce.											
4.9.1.3.3	Oibriú le páirtithe leasmhara chun astuithe ó chóireáil láisteáit a laghdú.	Tá an poitéinseal ag an gníomh seo laghdú ar astaíochtaí GCT ag láithreáin líonta talún.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	+
4.9.1.4.1	Láithreáin fiontás cathartha a chur chun cinn mar mhalairt ar bhailiú ó cholbha an bhóthair chun dramaí a dhiúscairt i gceart.	Cuirfidh an gníomh seo dea-chleachtais bhainistíochta dramaíola chun cinn i gcomhréir le prionsabail an ordlathais dramaíola. Féadfaidh an gníomh tacú le forbairt láithreán taitneamhachta cathartha, a d'fhéadfadh tionchair dhiúltacha bheaga agus shuntasacha comhshaoil a chruthú ar ghabhdóirí íogaire comhshaoil, lena n-áirítear éifeachtaí a bhaineann le trácht, torann, deannach agus boladh, éifeachtaí ar bhithéagsúlacht, nó éifeacht ar cháilíocht ithreach nó uisce - más amhlaidh. Láithreáin a dhearadh nó a bhainistiú go míchuí.	-	-	0	0	-	0	-	-	+	0	+
4.9.1.4.2	Bainc beir leat a chur chun cinn chun coimeádán gloine agus cannaí bia a dhiúscairt.	Cuirfidh an gníomh seo dea-chleachtais bhainistíochta dramaíola chun cinn i gcomhréir le prionsabail an ordlathais dramaíola. Féadfaidh an gníomh tacú le forbairt láithreán taitneamhachta cathartha, a d'fhéadfadh tionchair dhiúltacha bheaga agus shuntasacha comhshaoil a chruthú ar ghabhdóirí íogaire comhshaoil, lena n-áirítear éifeachtaí a bhaineann le trácht, torann, deannach agus boladh, éifeachtaí ar bhithéagsúlacht, nó éifeacht ar cháilíocht ithreach nó uisce - más amhlaidh. Láithreáin a dhearadh nó a bhainistiú go míchuí.	-	-	0	0	-	0	-	-	+	0	+
4.9.1.4.3	Tacú le páirtithe leasmhara chun pacáistiú a laghdú.	Cuirfidh an gníomh seo dea-chleachtais bhainistíochta dramaíola chun cinn i gcomhréir le prionsabail an ordlathais dramaíola.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+
4.9.1.4.4	Tacú le rolladh amach an bhailiúcháin 3 bhosca bruscair don earnáil tráchtála agus do gach custaiméir baile.	Cuirfidh an gníomh seo dea-chleachtais bhainistíochta dramaíola chun cinn i gcomhréir le prionsabail an ordlathais dramaíola.	0	0	0	0	0	0	0	0	+	0	+

Eochair: DSD - Daonra agus Sláinte an Duine. BFF - Bithéagsúlacht, Flóra agus Fána. T - Tírdhreach, Muirdhreach agus Taitneamhacht Feiceálach. OC - Oidhreacht Chultúrtha - Seandálaíocht agus Ailtireacht. I - Ithreacha ÚT - Úsáid Talún CAT - Cáilíocht Air agus Torainn U - Uisce SÁ - Sócmhainní Ábhair. TF - Turasóireacht agus Fóilíocht AA - Athrú Aeráide.

COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH,
EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL
agus PLEANÁIL

www.fehilytimoney.ie

📍 Corcaigh

📍 Baile Átha Cliath 📍 Ceatharlach

